[*Extracted from* THE JOURNAL OF BOTANY.—Vol. 58. *December*, 1920.]

BIBLIOGRAPHICAL NOTES.

LXXXII. THE DATES OF RHEEDE'S 'HORTUS MALABARICUS.'

ERRORS in dates, like misspelled names, once committed to print, are difficult to get rid of. As a number of modern library catalogues have stumbled over the dates of Rheede's *Hortus Indicus Malabaricus*, it is apparent that some earlier records which explain the discrepancies are in danger of being overlooked.

Among a dozen catalogues examined, at least three uncritically accept the misprinted date 1673 for Pars iv.—nor can we assume that in all cases where inclusive dates are stated correctly, the intervening volumes have all been carefully scrutinized. While many cataloguers place their chief reliance on Pritzel's *Thesaurus*, one would suppose that their curiosity would be roused, at least, by finding the date for this volume given as 1683 in the second edition of Pritzel (1872–77), though the first (1851) gives it as "(errore) 1673 (1683)," an explanation unhappily omitted in the revision of the bibliography. Seguier (Bibl. Bot., 1740) and Miltitz (Bibl. Bot., 1829) merely give the correct date without comment. Dryander however (Cat. Bibl. Banks. iii. 179, 1797) gives it as "1673 (1683)," while Haller (Bibl. Bot. i. 589 (1771), says: "Tomus iv. De arboribus fructiferis malabaricis . . . 1683 (male 1673)." As definite proof that Pars iv. was actually published in 1683, one may cite the review of this volume in *Acta Eruditorum* anno MDCLXXXIV. (*i. e.* for 1683), p. 159, which quotes the title quite fully, though it gives the date 1683 without comment. Every copy of the *Hortus Malabaricus* ought to have this correction noted on the title of Pars iv. to avoid future confusion.

Beside the date of Pars iv., the work offers another stumbling block to the cataloguer in the title-page for the first volume. Although published in 1678, many copies do not have the original title, but the one dated 1686, which was reprinted verbatim from that of pars vi., but with the sole change of the volume number; hence we frequently find 1686–1703 carelessly given as inclusive dates for the entire work. Dryander (*l. c.*) explains the dates of pars i. as follows:—"Duae adsunt editiones Tomi 1mi, quarum utraque in titulo impresso habet annum 1678, sed in titulo sculpto, altera 1678, altera 1686." I have not been able to confirm this distinction between the printed and engraved titles; in copies I have seen both are alike, and judging from information in various catalogues, copies with both dates in the first volume cannot be common. Such a possibility, however, is suggested by the copy in the John Crerar Library of Chicago, with an engraved title dated 1682 in the first volume, though its main title-page has the original date 1678, while Pars iii. (1682) also has an engraved title of the same date, but not identical with that in pars i. Again, the Gray Herbarium of Harvard University has two sets of the first six volumes, with imprints varying considerably, though the dates are the same for the respective volumes, and in one of them Pars i. (1678) even has a totally different printer's device, a basket of flowers in place of the usual landscape enclosed by the motto: "Non aestas est laeta Diu, componite nidos." These examples indicate that almost any combination of dates might have been possible in early volumes.

Furthermore, the substitution of the 1686 title for that of 1678 (beside the absurdity of repeating the contents: "De varii generis Arboribus et Fruticibus Siliquosis" in place of "De Arboribus") is a slight upon the first editor, whose name appears only on the original title-page of Pars i.: "Notis adauxit, & commentariis illustravit Arnoldus Syen"—though he is eulogized by his successor Jan Commelin, in the preface to the second volume. Arnoldus Syen (1640–1678) was professor of medicine and botany at Leyden, but appears to have left little else in the way of botanical work save one short paper "De Herba Fumana" in *Acta Hafniensia*, iii. 103–105 (1675). His premature death occurred in the very year of the issue of the first volume of the *Hortus Malabaricus*, which might well be his chief memorial. Just how much credit is due to each of the editors and collaborators cannot be ascertained, but besides information given in the various prefaces of the work itself, there are considerable accounts of it in Phil. Trans. Roy. Soc. London, xiii. 100–109 (Mar. 10, 1682/3); Acta Eruditorum, 1648, 159–164 (Apr. 1684); and by Bertuch in Fortsetz. Allg. Teut. Gart. Mag. iii. 23–26 (1818), written as an introduction to Dennstedt's *Schlüssel zum Hortus Malabaricus*.

Bertuch indeed raises the question of earlier dates for certain volumes, citing the preface, dated December 1696, of Caspar Commelin's *Flora Malabarica*: "Prodierunt ante aliquot annos duodecim vasti istius operis *Horti Malabarici* titulo insigniti tomi." Commelin, moreover, definitely refers to every plate in all twelve volumes of the *Hortus Malabaricus*, although according to its imprint Pars xii. was not published until 1703. While it has been impossible to find any notice of issue, or locate any copy of earlier date, one may infer that inasmuch as Pars xi. was issued in 1692, the material for the remaining volume was all ready and even in print for some time previous to the issue of the title-page. Again, Haller (Bibl. Bot. i. 588, 1771) gives 1676 as date of the first volume, which is not followed by other bibliographers except Sprengel (Hist. Rei Herb. ii. 83, 1808); nevertheless the prefaces to this volume, which are all dated April 20, 1675, offer a reasonable presumption that printing must have begun long before 1678. With such evidences of diversity as have been presented, it seems not unlikely that copies or notices of publication may be in existence which would support these intimations of earlier dates, and it would be most helpful if anyone having such information would make it public.

MARJORIE F. WARNER,
Washington, D.C., U.S.A.

REEDE
DIEST
HOOR
BRANDENBURG
NIENRODE
VEELEN
RENESSE
SOLMS
Illustris ac Genero-
sissimus Dominus
HENRICUS ADRIANUS VAN RHEEDE,
Tot Draakestein, Toparcha in Mydrecht, Mala-
barici regni quondam Gubernator, et supremi Consessus
Belgici, qui est Bataviae Indorum, Senator extraordi-
narius, nunc Equestris dignitatis Ordinibus Illustrium ac
Praepotentium Ultrajectinis adscriptus, et hoc tempore
Legatus ad res foederati Belgii ac Indias extra et intra Gangem
inspiciendas et componendas
UTENHOVE
RENESSE
DE KALE
BORSSELEN
KETEL
MULART

AMSTELODAMI, Sumptibus { JOANNIS VAN SOMEREN et JOANNIS VAN DYCK.
HENRICI et Viduæ THEODORI BOOM. Ao cIↃIↃCLXXXII.

See bibliographical notes in
Jour. of Botany 58, 291-292 (1920)

HORTI MALABARICI
PARS PRIMA,

DE VARII GENERIS

ARBORIBUS
ET
FRUTICIBUS SILIQUOSIS

Latinis, Malabaricis, Arabicis, Brachmanum characteribus nominibusque expressis,

Adjecta Florum, Fructuum, Seminumque nativæ magnitudinis vera delineatione, colorum viriumque accurata descriptione,

ADORNATA

Per Nobilissimum ac Generosissimum D.D.

HENRICUM VAN RHEDE TOT DRAAKESTEIN,

Toparcham in Mydrecht, quondam Malabarici Regni Gubernatorem supremi Consessus apud Indos Belgas Senatorem Extraordinarium, nunc vero Equestris Ordinis nomine Illustribus ac Præpotentibus Provinciæ Ultrajectinæ Proceribus adscriptum,

ET

THEODORUM JANSON. AB ALMELOVEEN, M.D.

Notis adauxit, & Commentariis illustravit

JOANNES COMMELINUS.

Mo. Bot. Garden,
1893

AMSTELÆDAMI.
Sumptibus Viduæ JOANNIS van SOMEREN, Hæredum JOANNIS van DYCK, HENRICI & Viduæ THEODORI BOOM,
Anno cIↃ IↃc Lxxxvi.

ILLUSTRISSIMO ET NOBILISSIMO

DOMINO,

D°. JOANNI MAATSUIKER,

GUBERNATORI INDIÆ ORIENTALIS,

Quæ ſub ditione eſt Belgii Fœderati, Dominorumque Nobiliſſimorum Ordinis Societatis Indicæ Generaliſſimo.

CIrcumſpicientibus nobis quibus potiſſimum hos labores noſtros in concinnando Horto Malabarico *impenſos inſcriberemus ac offerremus, nemo propiùs, nemo opportuniùs, quam Tu occurris. Illuſtriſſime & Nobiliſſime Domine, cui illud præſtandum erat, non ut Te patronum hujus operis deligamus, verùm ob eas cauſas, tum quod Tu horum locorum Malabaricorum, in quibus Hortus noſter eſt productus, ac concinnatus, regimen ac adminiſtrationem ſumma cum dexteritatis laude teneas, tum quod rerum novarum & rararum in hiſce terris amantiſſimus ſis, tum denique quod nos in hiſce locis tanquam in proprio horto caſulam aliquam poſſidemus, nobiſque oculos noſtros ani-*

mumque in amœniſſimis plantis, quas ubertim proferunt, depaſcere detur. Tibi igitur, Vir Illuſtriſſime & Nobiliſſime, & omni laude digniſſime, hoc quidquid eſt operis, quod à Nobis profectum eſt, offerimus, nulli dubitantes quin patieris hoſce labores noſtros ampliſſimo Nomini Tuo inſcribi, eoſque ſerena fronte ſuſcipies, quodque eos non minus æſtimabis ob hoc quod ab iis profecti ſint, quorum negotia & ſtudia ante à plantarum indagatione longè diverſa ac remota fuêre.

Ampliſſimo Nomini Tuo

Addictiſſimi

H. v. RHEEDE, van Draakenſteyn.

JOANNES CASEARIUS,
Eccleſ. in Cochin.

PRÆFATIO
AD
LECTOREM.

HAbes hîc, amice Lector, descriptionem *Plantarum* quas hæc terra *Malabarica* profert, quæ ferme omnes suas vires medicas ostentant; operis si quæ est laus, eam non sine jure meretur Nobilis Dominus HENRICUS van RHEEDE, horum locorum Malabaricorum quos præpotentes Ordines Societatis Indicæ in sua possessione habent, præfectus, vir in re militari strenuus & gubernationis politicæ summè gnarus, utpote qui hoc opus primùm promovit & direxit, omnemque opem quò efficeretur, attulit; etenim hic Nobilis Dominus, ut de eo reipsa satis cognovi, ubi secum perpenderat quantum in eo emolumenti situm esset, si plana & exacta descriptio harum plantarum hujus terræ haberetur, quodque non tantùm illud curiosis & plantarum novarum amantissimis mirè placeret, sed quod in Medicina tum maximè quæ in hoc cœlo ac solo usui est, summè prodesset atque adeò rebus Ordinum præpotentium Societatis Indicæ conduceret, flagrantissimo desiderio semper incensus fuit, ut eam descriptionem plantarum nancisceretur, idque adeò ut ipse manum operi libentissimè admovisset, ac descriptionem ipsam in se suscepisset, si non rebus militaribus ac politicis nimium fuisset implicitus ac distractus; verùm cùm ipsi ad hoc opus nullum restaret tempus, in expeditione sui propositi diu fuit retentus, donec interveniente aliquo tempore resciverat, Patrem esse MATTHÆUM Ordinis S. *Josephi* Carmelitam discalceatum Neapolitanum, in hisce terris, qui insigni in plantis scientia & earum rerum longa experientia excelleret, qui eum in suo proposito posset adjuvare; cùm igitur occasio se obtulisset eum invitandi ejusque opera inspiciendi, voti sui factus est compos. Is enim vir Ecclesiasticus vitæ integræ & probæ, laudabili ac recto intento hujus Nobilis Domini & præcipue ob respectum ejus virtutum æstimationem, quam de eo susceperat, adeò commotus fuit ut animo propenso omnia sua ipsi offerret, id quod in causa fuit ut Nobilis Dominus suum desiderium & zelum jam diu conceptum in totum applicuerit promotioni sui laudabilis propositi, quemadmodum & ad id dignum duxit mihi id notum facere, ac facultatem dare descriptionem hujus Patris Reverendi, quam susceperat, perlustrandi, sciens satis quanto etiam ego desiderio flagrarem, ut propositum ejus in bonum ac commodum publicum perfectum viderem; Et certè hic labor, quem Pater nominatus in cognitione ac experientia plantarum hujus loci impenderat, non poterat non nobis materiam laudis dare eumque pro merito æstimandi, tum & illud quod & manu propria plantas pingebat celeritate adeo prompta, quæ vim ejus imaginationis ac vividæ memoriæ satis ostendebat; verum enim verò ipsa descriptio plantarum videbatur Nobili Domino ut & mihi majorem ac pleniorem perfectionem requirere, nam id omne quod in eâ erat magis concernebat vires plantarum medicas, forma autem earum ejusque partium leviter ac superficiariè exposita: ipsæ quoque figuræ minus erant perfectæ, quam ut formam omnem partium, præcipue Florum, Fructuum & Seminum exactè exprimerent. Equidem non est quod hæc dicta volumus in detractionem ejus honoris, quem vir pius & integer meretur, nam ut ipse satis confitebatur, descripserat plantas hujus terræ magis velut in transitu ac in suum oblectamentum & exercitium, quam quidem cum illo proposito illas edendi: Zelus itaque quem hic Nobilis Dominus in eo viro pio conspexerat,

tanto magis in eo ſuum accendebat zelum, addebatque animum circumſpiciendi num non pluribus ac melioribus mediis quàm hic pater nominatus, ſuccinctus perfectiorem de plantis hujus loci deſcriptionem poſſit proferre, ut adeò ad majus commodum quod intendebat, ſerviret, quod ipſas figuras concernebat, eas videbat perfici poſſe, quoniam ad manum eſſent peritiſſimi pictores, qui exactiſſimè & ad vivum plantas poſſent exprimere; quod ad vires medicas etiam videbat eas augeri poſſe, ſiquidem expertiſſimi Malabarici Doctores moti præcipuè ex ſummo reſpectu, quem hic Nobilis Dominus hanc inter gentem Malabaricam ejuſque Reges ac Principes obtinet, ſuam operam libentiſſimè offerrent ad omnia quæ de iis ſcirent communicanda; unica igitur adhuc reſtabat difficultas ut plantæ exactè deſcriberentur, ut in eo etiam major perfectio, quam non tantùm nos, ſed etiam ipſe Pater Reverendus neceſſariam eſſe judicabat, haberetur. Etenim quod ad me, videns rectum & laudabile Nobilis hujus Domini propoſitum & quanto ardore ac animo in eo erat, ut hoc opus perfectum videret, tum in bonum publicum, tum & præſertim ut rebus Ordinum præpotentum Indiæ ex uſu veniret, & ſimul intelligens, quantis negotiis hic Nobilis Dominus in Regimine militari & politico erat præpeditus & diſtentus, quo minus manum ad operam adhiberet, ut & quod Reverendus Pater MATTHÆUS occupationibus Eccleſiaſticis, ut & ipſe fatebatur, ſummè erat detentus, neque adeò in eo propoſito Nobilis Domini poſſit ulteriùs ſatisfacere, uti & quidem optâſſet, reperiebam me ſuſcitatum ut quantum in me erat opis, quò propoſitum Nobilis Domini effectum daretur, adferrem, quemadmodum & illi animum meum ad id obtuli, quanquam non ſine præcedente proteſtatione mearum debilium facultatum, quodque in cognitione plantarum ante non fuerim exercitatus; hac igitur ratione placuit Nobili Domino ut quantum in me erat, ego efficerem, adhibuitque eos qui plantas omnes mihi de novo afferrent, quemadmodum & Reverendus Pater MATTHÆUS ut rectum Nobilis Domini propoſitum effectum videret, etiam communi bono gaudens libentiſſimè ac propenſo animo omnia ſua in manus meas tradidit, ut ex ejus ſcriptis ea quæ de viribus medicis plantarum haberet, noſtro operi inſererem.

Quod igitur hanc deſcriptionem concernit, in ea expreſſa eſt forma & facies cujuſque plantæ, earumque præcipuarum partium, ut Radicis, Stipitis ſeu Caulis, Foliorum, Florum, Fructus, Seminum, uti & proprietates coloris, præterea poſita ſunt nomina in lingua Malab. & Bramanum cum ſingulari eorum notatione; curæ quoque nobis fuit omnes plantarum notas ſpecies, quas comparare potuimus, cum earum differentiis ſimul deſcribere, ut ita omnem confuſionem, quæ in plantis dignoſcendis inter ſpecies facillimè oboriri poteſt, præveniremus; quod ad figuras, in illis plantæ cum præcipuis ſuis partibus, ut Floribus, Fructibus, Seminibus in naturali magnitudine delineatæ & ad vivum expreſſæ ſunt, idque adeò exactè ut non dubitem quin deſcriptio noſtra ut ut omnibus ſuis numeris non ſit abſoluta, cum iis collata ſufficiens erit ad claram & diſtinctam cognitionem de hiſce plantis acquirendam; quod ad uſus medicos, illos tum ex inventis Reverendi Patris JOANNIS MATTHÆI Carmelitæ delegimus, tum ex ore Doctorum peritiſſimorum nempe RANGA BOTTO, VINAIQUE PANDITO, & APU BOTTO Bramanum, & ITTI ACHUDEM hominis ex genere *Chegum* quemadmodum ex teſtimoniis ipſorum patet; quibus additi ſunt vires quorundam oleorum à nobis extractorum; atque hac ratione primam partem Horti hujus Malabarici adornavimus.

JOANNES CASEARIUS,
Eccleſ. in Cochin.

ALIA

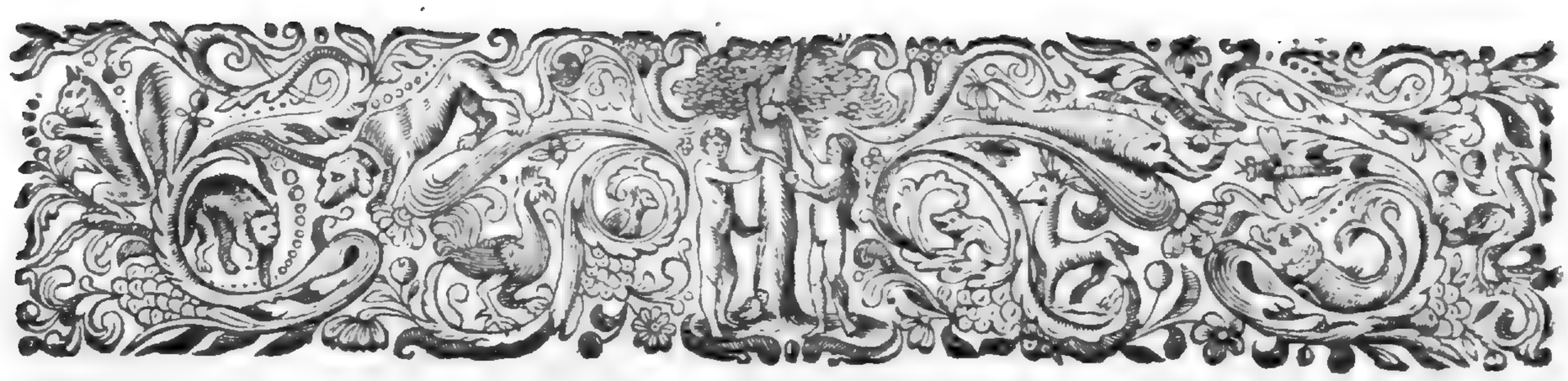

ALIA PRÆFATIO AD LECTOREM.

Accipis hìc, amice Lector, hortum Malabaricum, in quo adornando Nobilis ac Generosus Dominus HENRICUS *à* RHEEDE *omnem operam posuit, ut & D.* JOANNES CASEARIUS, *plantarum, quas hic hortus continet, descriptioni accuratè efficiendæ unicè intentus; quod ad me, qui & meas in eorum operas, ut ex priore præfatione constat, partes habeo, gratulor mihi illos Dominos tum ex proprio zelo, tum ex mea, quam in describendi plantis operam posueram, suscitatos esse ad descriptionem exactam & accuratam, cui ego perficienda ob Ecclesiastica mea munera non potui vacare, uti quidem illi Domini optabant concinnandam, tum & maximè quòd mea in plantis hisce scripta in manus horum Dominorum venerint, qui ut opus eorum esset magis absolutum, illud quod ego de viribus plantarum longa experientiâ collegeram, ad promotionem tum boni publici, tum etiam commodi Ordinis Societatis Indicæ, dignati sunt suis scriptis inserere, atque adeò mea opera, quæ forsan alias obscurata, frustranea & imperfecta fuissent, palam facere, in quo fidelissimè mecum eos egisse testor; Equidem quò magis antè sæpiùs doluerim, me meorum amicorum præcipuè inter Hollandos Doctissimi D. Professoris* JACOBI GOLII, *cui eo magis eram devinctus quòd Reverendus Pater, Frater* COELESTINUS *à* S. LUDOVINA, *Carmelita discalceatus Ordinis S. Eliæ Prophetæ, uti & ego, meus olim Vicarius in Monte Libano, petitionibus obnixis, quibus à me exquirebant plantarum harum cum suis*

viribus delineationem, non potuisse prodesse, tanto magis jam animus se recreat quod meam, quam in explorandis viribus medicis plantarum operam posueram, non perdiderim. Nihil igitur mihi magis in votis est quàm ut illi Domini in reliqua parte HORTI MALABARICI *concinnanda constanter pergant, seque non detrectent ob laborem operis ulteriori descriptioni. Datum in Civitate Cochinensi, vigesimo die Mensis Aprilis anni millesimi sexcentesimi septuagesimi quinti.*

D D^{num}. V^{rum}.

Humillimus servus in Christo

Frater MATTHÆUS à S. JOSEPH,
Carmelita Discalceatus Cong^{nis}. Italicæ.

HOC

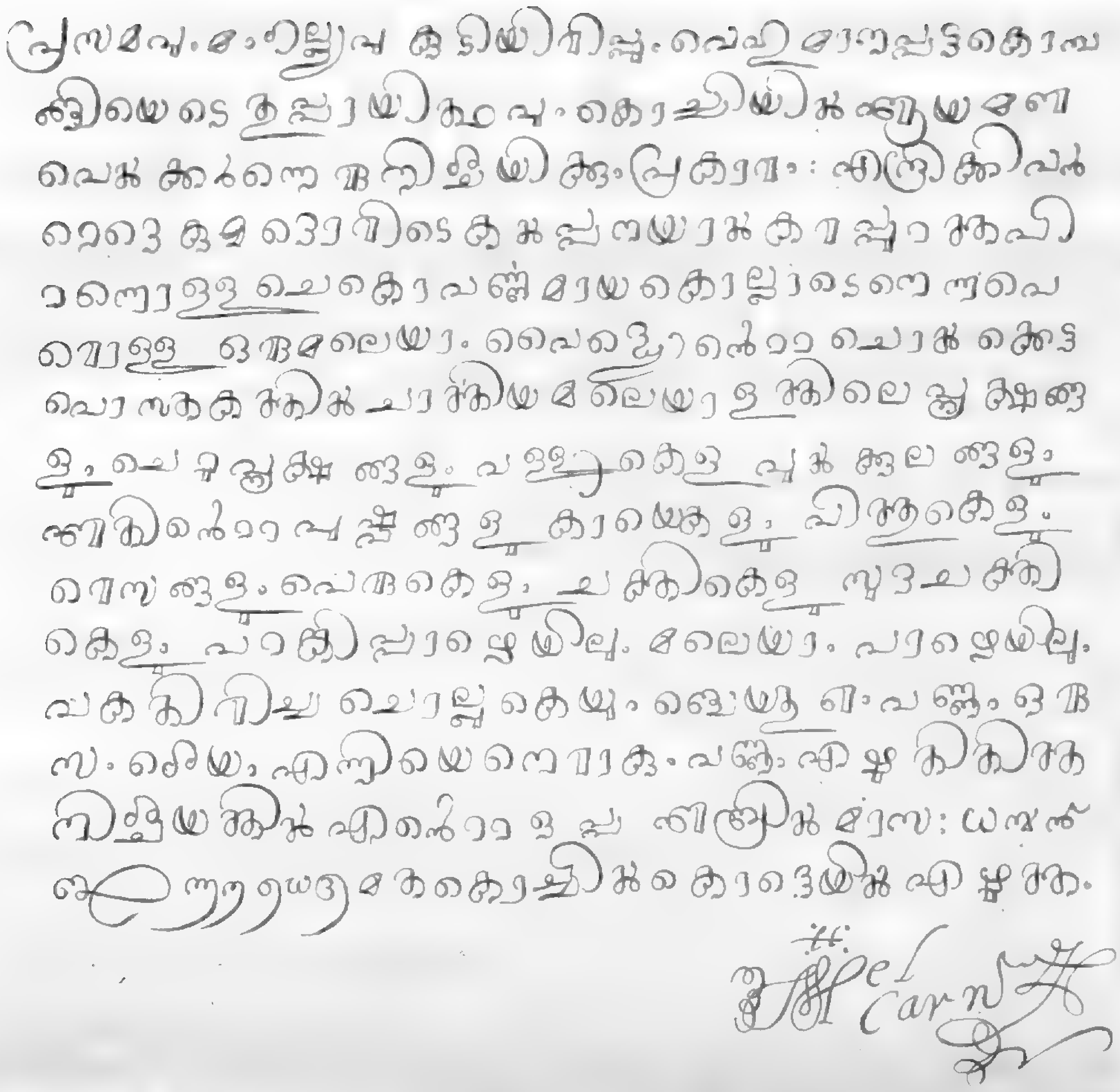

H O C E S T.

EGo EMANUEL CARNEIRO, Christianus Romanus, incola Civitatis Cochinensis, interpres juratus N. Societatis Indicæ per mandatum D. Commendatoris HENRICI à RHEEDE ex lingua Malabarica in lingua Lusitanica explicavi & interpretatus sum nomina, virtutes medicas, & proprietates arborum, plantarum, herbarum & convolvulorum nascentium in hisce terris Malabaricis, auditas à COLADDA Doctore Malabarico gentili, & Natione *Cheguo* naturali in *Carruparàm*, ac in Doctorum Malabarico-

rum libro ſcriptarum; in cujus rei fidem haſce ſcripſi & ſubſcripſi. Datum in Civitate *Cochinenſi*, vigeſimo die Aprilis anni milleſimi, ſexcenteſimi, ſeptuageſimi quinti.

MANOEL CARNEIRO.

Traductum ex lingua Luſit. per me

CHRISTIANUM HERMAN de DONEP,
Secretarium Civilem Civitatis *Cochinenſis*.

HOC

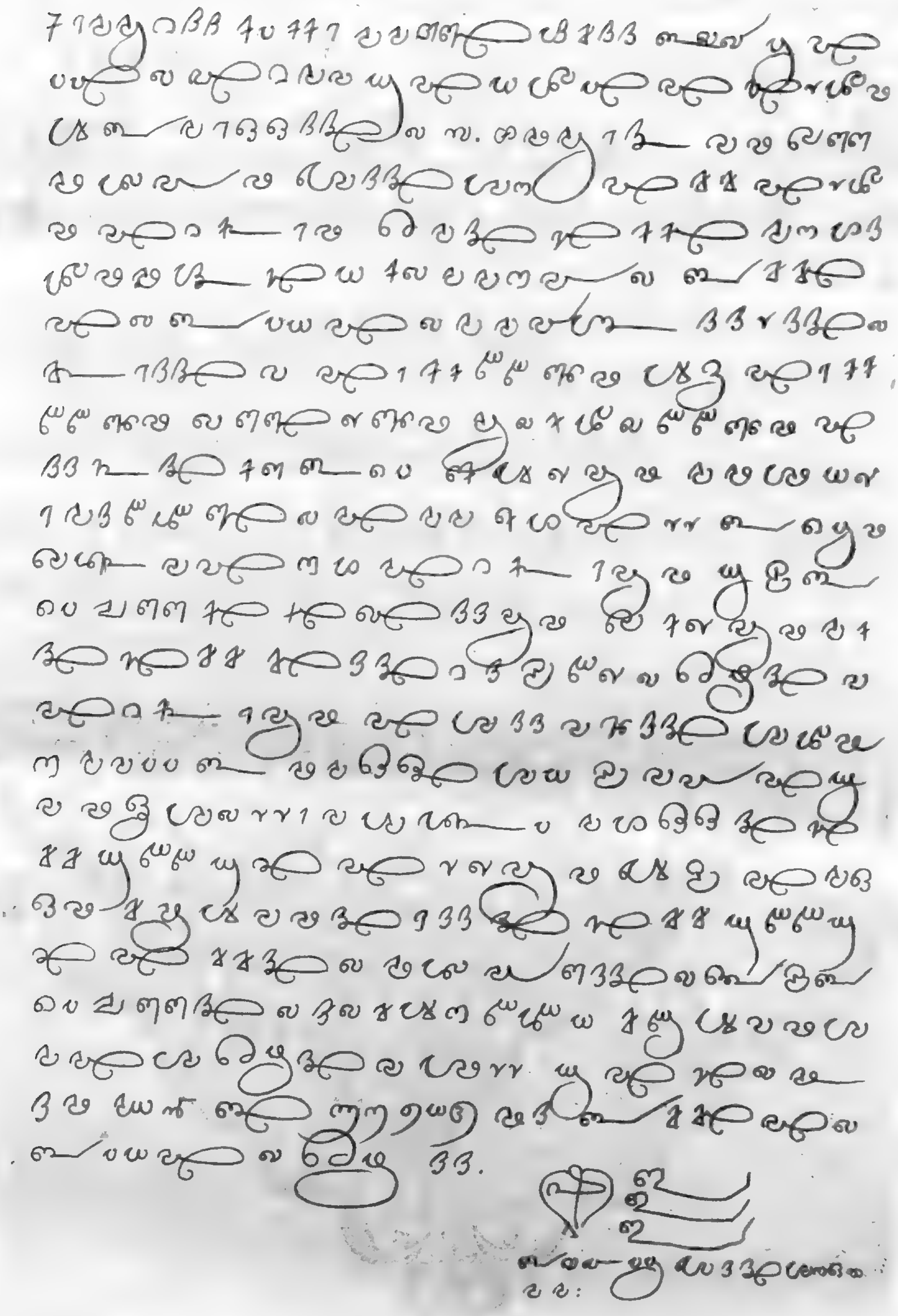

HOC EST.

EGo ITTI ACHUDEM Doctor Malabaricus Natione *Chego*, gentilis & naturalis in *Carrapuràm*, ſeu terra dicta *Codda Carapalli*, habitator ædium dictarum *Coladda*, qui proavis, avis & parentibus Medicis ſeu Doctoribus natus ſum, teſtor me per mandatum D. Commendatoris HENRICI à RHEEDE, veniſſe in Civitatem *Cochinenſem* & per EMANUELEM CARNEIRO Nobilis Societatis Indicæ interpretem dixiſſe & dictâſſe nomina, virtutes medicas & proprietates arborum, plantarum, herbarum &

convolvulorum tum ſcriptas & explicatas in libro noſtro, tum quas diuturna experientia & exercitio obſervaveram; quod verò hæc explicatio & dictatio abſque ullo dubio præterierit, nec ullus Doctorum Malabaricorum ſit qui de veritate eorum quæ dixi dubitet, feci præſentes quas propria manu mea ſcripſi & ſubſcripſi. Datum in Civit. *Cochin.* 20. Aprilis 1675.

ITTI-ACHUDEM, Doctor Malabaricus.

Traductum ex lingua Malabarica *in* Luſitanicam *per*

MANUELEM CARNEIRO,

Et ex Luſitanica *in* Latinam *per me*

CHRISTIANUM HERMAN de DONEP,
Secretarium Civilem Civitatis *Cochinenſis.*

HOC

स्वस्तिश्री शालिवाहन शाक १५९७ राक्षससंवत्सर चैत्र बहुळ १० को
ची राजपाटणी बैसिके रंगभट्ट तथा विनायकपंडित आप्पभट्ट ते गौवैद्य
तानिं कोचिचा कुमदोर आड्रिकि फांडे त्या चानिरोपानं ह्या मलबारदेशा
तु आहिले ओषधमात्र वृक्षवाल्लि झाडरवंड ओळखते ल्या मनुष्याकर्तु
सारो देश्तु तेते गांवांतु पेद्दव्हून तिंतिं वारवद आणवून त्यांत्या झाडांचें फळ
फूल पान वीज समस्त त्यात्या तुतुकाळावरिस पाहून तिंतीचि तारिली त्याउप
रांत आमिं आमगेल्या वैद्यग्रंथाचानि छीटाणमागिंणी त्यांत्या ओषधाचे गुण
वाउनु मवानजो जो गुण आमकाकळेलो तो वा त्यां आरवदांची नावं पळेउनु
आजि दानि वर्षसकान्तिस्पाजे आमिं लागिरावूनु द्हालिवुस पाटून दिला तेंल
टिक अशिसाणुंचा कनज अविस्मणु आमि आमंचीतिस्पाणि कर्णुदिली
ते सत्यक्षणु मातुवेंजा इदस्मणु नागरबनपानद्‌बरवूनु दिली श्रीः

रंगभट्ट | विनायकपंडित | आप्पु वी ओप

H O C E S T.

AB anno millesimo quingentesimo nonagesimo septimo dicto à Bramanis *Palivanapaco* (qui apud nos est annus 1674:) usque ad decimum Aprilis anni dicti *Requeçao* (qui apud nos est Annus 1675.) Ego RANGA BOTTO, VINAIQUE PANDITO & APU BOTTO, omnes tres de Natione & Religione Bramanas & Gymnosophistæ antiqui in districtu *Cochinensi* per mandatum Nobilis D. HENRICI à RHEEDE, Commendatoris terrarum Malabaricarum & Civitatis *Cochinensis*, curavimus per servos nostros qui notitiam arborum, plantarum, herbarum & convolvulorum habebant, eas ex terra Malabarica cum suis floribus, fructibus & seminibus ad Civitatem prædictam, ut delinearentur & describerentur, adferri, quarum nomina scripta sunt in libro nostro vocato *Manhaningattnàm*, in quo etiam continentur virtutes & vires earum Medicinales, & præter hasce eis addidimus quod diuturna nostra experientia & magno labore ac sudore de iis didicimus & observavimus,

& ut hic liber perficeretur, laboravimus per ſpatium duorum ferme annorum, ita ut omnis & quilibet, qui eum lecturus & viſurus eſt, ei poſſit adhibere fidem quam ipſe fuiſſet daturus, ſi res in ea ſcriptas ipſemet fuiſſet expertus; juramus itaque ſecundùm conſuetudinem noſtram, quod omne in eo contentum verum ſit: in cujus rei fidem fecimus præſentes chartas quas propriis manibus noſtris ſubſcripſimus. Datum in Civitate *Cochinenſi* vigeſimo die Aprilis anni milleſimi ſexcenteſimi ſeptuageſimi quinti.

RANGA-BOTTO, VINAIQUE PANDITO,
APU BOTTO.

Traductum ex lingua Bramanum per ſubſcriptum

VINAIQUE PANDITO

in linguam Luſitanicam, *& ex lingua* Luſitanica *in* Latinam *per me*

CHRISTIANUM HERMAN de DONEP,
Secretarium Civilem Civitatis *Cochinenſis*.

A R-

ARNOLDUS SYEN

CANDIDO LECTORI BOTANOPHILO

SALUTEM.

Paucis in ipſo limine monitum te volo, Amice Lector, quid in hoc opere à me ſit præſtitum. Cùm anno elapſo, obiter illud perluſtrare contingeret, mox arriſit laudabile Autorum inſtitutum, non diſpari ſucceſſu ad metam perductum. Præter enim figuras ſplendidiſſimas, & tam affabre delineatas, ut vix ovum ovo magis ſimile eſſe, ex ſiccatis quas pleraſque penes me aſſervo plantis, aſſerere auſim: accuratiſſimam Plantarum Anatomen, diffuſa exhibet deſcriptio, quæ non ſingulas duntaxat ipſarum partes, ſed & partium minutias exhibet. Huic enim operi exornando, plerique tractus Malabarici *Reges, ſua contulere auxilia, & intimos remotiſſimoſque Regni receſſus, Optimatum & Medicorum ſuorum auſpiciis perluſtrare juſſerunt. Videbatur tamen deeſſe hujus operis, cum reliquis*

*****

auto-

autoribus qui consimiles tractârunt materias, nexus & consensus: vel ut distinctiùs loquar, notulæ quædam, quibus indicaretur, quænam plantæ jam ab aliis fuissent exhibitæ, & recepto nomine donatæ, & quænam de novo in scenam prodirent Botanicam. Hoc opus amicorum suasu, lubens arripui, simulque plantas antea non descriptas, quantum ex autorum descriptione, & Iconibus licuit, BAUHINIANIS *denominationibus insignivi. Quo fato, judicent æqui rerum æstimatores. Interim vale, & ipsum Hortum ingredere.*

PARS

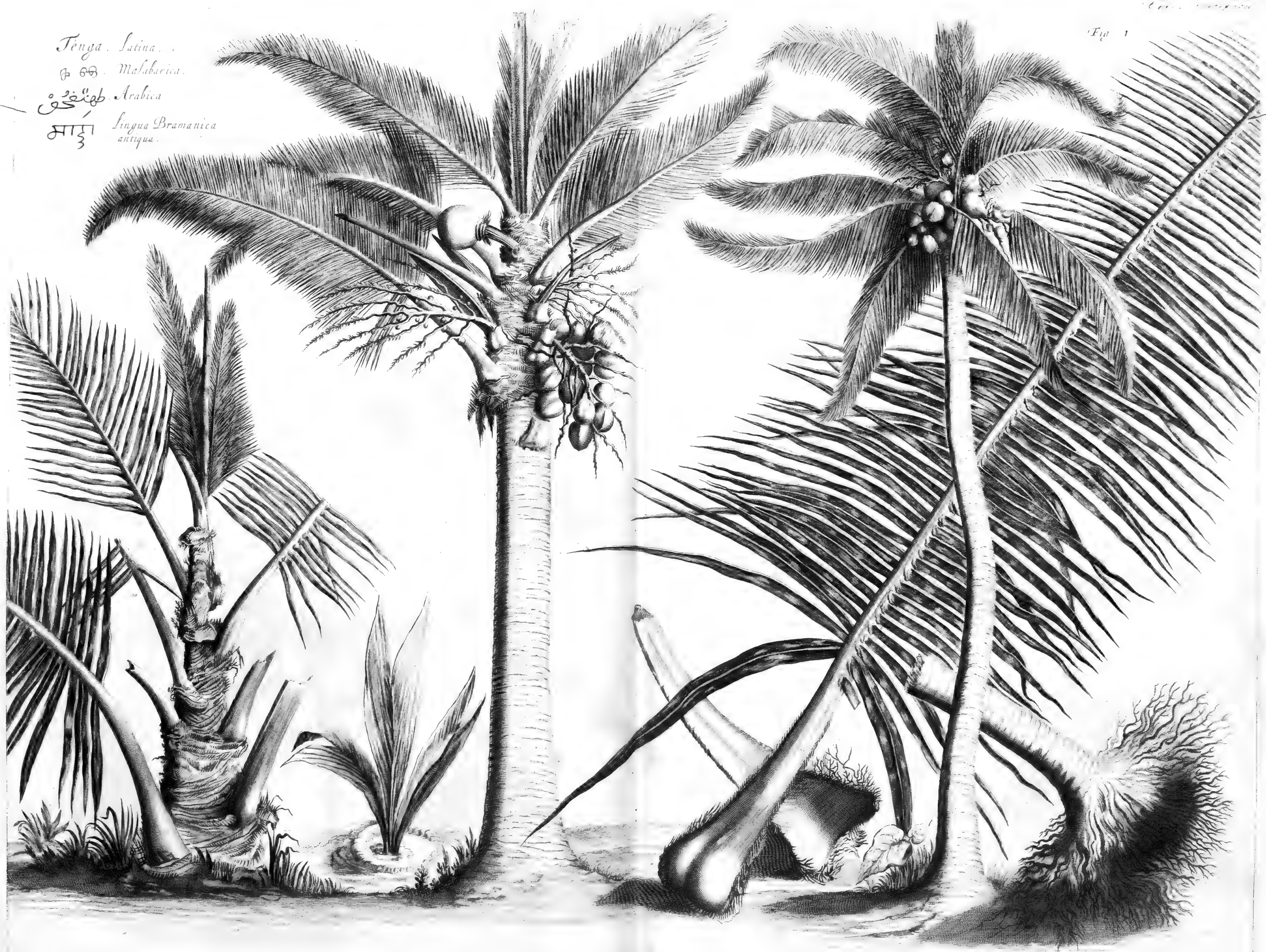

Antoni Jacobi Goedkint delineavit. B. Scoopendael fecit.

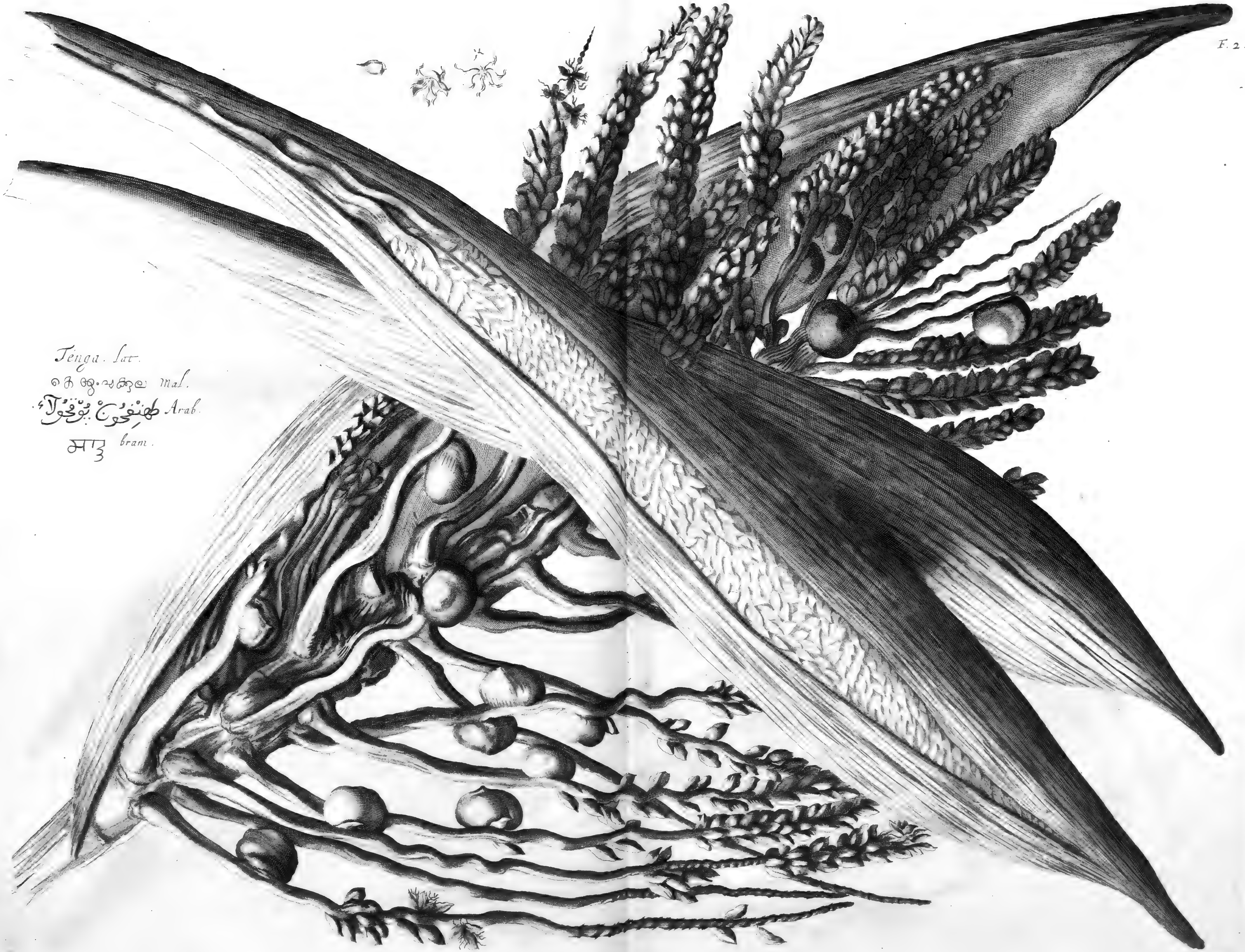
F. 2.
Tenga. lat.
Mal.
Arab.
bram.

Fig. 3.

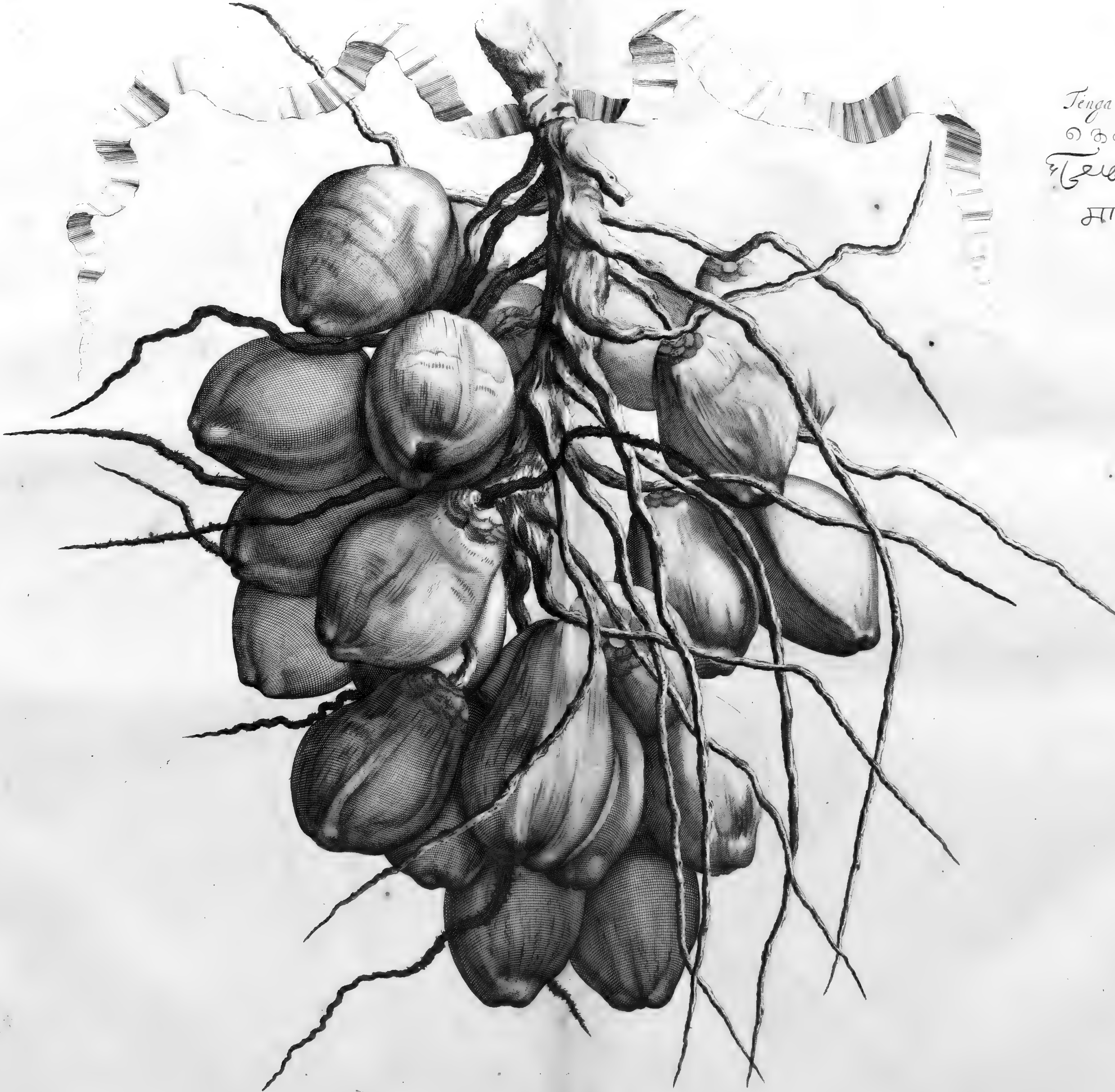

Tenga. latina

തെങ്ങ *malabarica.*

[illegible] *Arabica*

माड *lingua bramanie*

Fig. 4

Ténga. lat

തെങ്ങ mal

[illegible] Arab

माड़ bram.

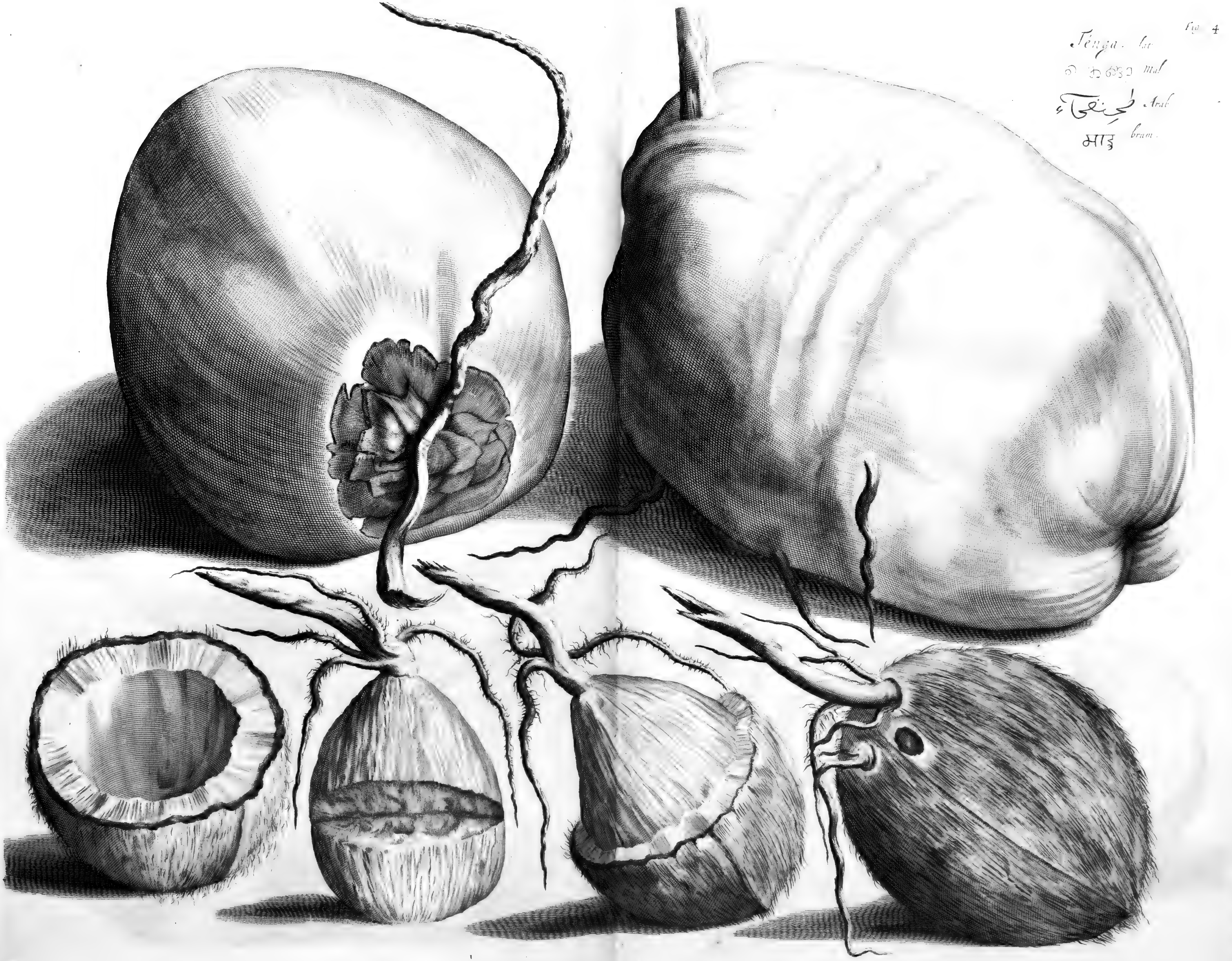

PARS PRIMA
HORTI MALABARICI
DE ARBORIBUS.
TENGA.

FIG. 1. 2. 3. 4.

Enga, lingua Bramanum *Madò*, eſt arbor cum ſurrecto caudice alte aſſurgens, naſciturque in arenoſis. Fig. 1.

Radix craſſa cortice ruffeſcente ac nigricante, interius ligno molliori, fibras late transverſum diffundens.

Caudex ſurrectus unum pedem craſſus, in una parte craſſitie maxima duos ferme pedes æquans, ramis foliaceis qui ex ſolo ejus vertice altius ac altius increſcente erumpunt coronatim ordine decuſſato in ſummitate circumdatus, ac in cortice ſeu cruſta nigricante, quæ deglubi nequit, ſemiannularibus circulis ac notis quibus pedes ramorum inſederunt ſtriatus; conſtatque ligno minus duro ac filamentis groſſis pertexto ac ruſſo-rubeſcente, intus molliori, ad corticem duriori, cùm vetuſtior eſt multò duriori & magis nigricante, quod ſub dio expoſitum intra duos, tresvé annos corruptioni obnoxium, ſub aquis magis durabili, ejus cacumen, quod à teneris ramis circumdatur, cùm altior ac vetuſtior eſt, in conum faſtigiatur ac molli & albicante pulpa ſeu corculo dicto in lingua Luſitanica *Palmita*, quod exterius ex variis tunicis ſibi mutuò ſuperinjectis conflatur, ac intus denſum eſt, conſtat; hoc cum tenerior eſt Ténga & altitudine unius cubiti, eſt dulcis ac grati ſaporis; cùm majoris ætatis, ſaporis minus grati ac aſtringentis ac dulcedine nulla; cùm altior ac vetuſtior eſt, ſaporis dulcioris & gratiſſimi, æmulans juglandes noſtrates, eſtque in eduliis ac ab elephantibus maxime expetitum, qui ob ejus appetitum arbores haſce eradicant.

Rami foliacei ſimplices ſunt, in nullos alios diviſi, in pede quo caudicem primum arctè complectuntur interius plani, ac nonnihil concavi ac ſupernè interiùs in ventrem acutum extenuati, exteriùs in totum convexi, in imâ parte pedis latiores & inde ſenſim in anguſtum contracti ac in oris extenuati, & reticulato, raro, ruffofuſco cortice, cujus filamenta ex oris pedis utrinque prodeunt caudicem primum circumveſtientes ac ſe mutuo obtegentes; ſuntque veſtiti cortice flavo viridi ac intus filamentis lignoſis minus duris mollem inter carnem albicantem pertextis conſtantes: qui vetuſtiores ſunt à caudice magis deflectunt ac pandi ſunt, dein decidunt alter poſt alterum temporibus ordinatis, dum alii ex ſummitate caudicis de novo erumpunt.

Folia, quæ ſuperiorem partem ramorum circumveſtiunt ad partem eorum planam ubi in ventrem extenuati ſunt, utrinque in oris prodeunt obliquè ex adverſo ſita, ſuntque oblongo-anguſta longitudine plus minus ſesquicubiti, latitudine trium transverſorum digitorum ab origine ſenſim in anguſtum contracta, ſuperficie valde plana, venis parallelis ac ſubtilibus in longum ſtriata inferiùs cum ſutura albicante ſubflava quæ in angulum inflexa eſt, inſerta ſunt, ac verſus exteriorem partem ex angulo ſuturæ nonnihil clauſa, & in interiori, quæ cum interiori ſuperficie rami convenit, coſta altè eminente, quæ exteriorem partem ſulco ſtriat, in medio obſita, viroris fuſci & nitentis, cùm marceſcunt, flaveſcente, ſaporis & odoris nullius niſi ſylveſtris.

Fig. 2. Supra ex *Ramorum Foliaceorum* exortu ex *Caudice* oriuntur *Capſæ* oblongæ in quibus *Flores* & *Fructus* teneri ſimul incluſi ſunt ſurculis inſidentes; ſunt autem capſæ rotundæ & nonnihil planæ, tres quatuorve ſpithamas longæ, ad originem anguſtiores & flaviores, & in vertice in conum ſtricti medii digiti latitudine ferme in cortice craſſæ venis filamentiſque lignoſis in longum ſtriatæ, exterius virides ac ſulcis liriſque quæ ad cacumen profundiores, exaratæ, interius albicantes & glabræ.

Surculi Fructiferi dum in capſa incluſi ſunt glabri & nitentes ad originem glanduloſi, angulati & undulantibus lacunis inflexi, alii rectiùs, alii ductu parùm ſerpentino excurrentes medio ramo craſſiori coronatim circumpoſiti, & verſus cuſpidem capſæ in anguſtum contracti, denſo ordine ad ſe mutuo arcte conſiti ac rupta capſa ex medio ramo ſe transverſim in orbem expandunt, ſuntque veſtiti cortice craſſiolo, primum cum molles ac teneri & in capſa incluſi ſubflavi & flavo-albeſcentes ac dein magis flaveſcentes ac rubeſcentes, poſt virideſcentes; in hiſce *Surculis* in *Capſa Flores* & *Fructus* ex ordine proveniunt, ut *Fructus* in inferioribus partibus prodeant quam *Gemmæ Florum*.

Gem-

Gemmæ Florum ſpicæ ſunt albeſcentes parum flavæ ac dein magis & magis flaveſcentes, glabræ & nitentes, aliæ planiores, aliæ rotundiores parvis & flavo-albicantibus calycibus trifoliatis arcte exceptæ cum in capſis ſunt densè ad ſe invicem conſitæ, ubi autem extra capſam cum ſurculis erupere iis accreſcentibus rariores ac transverſum ſitæ vel parum anteriora verſus cum cuſpide reflexæ, aperiuntque ſe in tria folia, quæ ad unam oram rotundiora ſunt, & in vertice cuſpidata, duriola, rigida & craſſiola, habentque in medio ſex ſtamina flava, quæ oblongis, craſſiolis primum ſurrectis, dein decumbentibus apicibus dotata ſunt, ac ex unguiculis foliorum prodeunt, ac cum iis ſtylum brevem, craſſiolum & albicantem, ſuperne trifidum, ſuntque odore grato, velut lilia, licet debili: *Flores* poſtquam è *Capſis* eruperunt, confeſtim è *Surculis* decidunt.

Fructus qui cum *Floribus* in capſis oblongis ſimul proveniunt, & infra *Flores Surculis* arcte inſident, cum ad maturitatem pervenerunt, prægrandes ſunt, ſuntque velut nuces conſtantes operimento ligno-ſo, qui interius ad ſuperficiem interiorem operimenti ſeu teſtæ medulla alba obducti ſunt, ac intus larga cavitate quæ aqua ſeu liquore repleta eſt: hi dum teneri ſunt & ex capſa cum ſpicis erumpunt, forma rotundi ſunt colore flavo-albicantes & calyce flavo-albicante, qui ex rotundis foliis mutuò circumvolutis conſtat, arctè & in totum obducti, intus ſub corticibus quibus circumteguntur carne denſa albicante, nulla cavitate dotati, poſtmodum verò cum ætate increſcentes forma oblongo-anguſta ſunt in longitudine maxime aucti, minus verò in latum, in cortice exteriùs cum nitore virideſcentes, calycis foliis ex quibus cum ſuperna parte emicant ex rufo rubeſcentibus, proditque ſe in iis primum nota parva, oblongo-anguſta, cavitatis cum majori incremento introducendæ in ima parte ſeu ad exortum fructus, antequam autem cavitas ſe offert, fructus hi teneri Malabaribus *Bellacà*, Luſitanis *Coquinhos*, cavitate autem jam introducta *Fructus* primum ſola aqua repleti ſunt ac tum dicti Malabaribus *Caricù*, Luſitanis *Caricà*; abſoluto verò cavitatis incremento poſtquam omni ſua repleti aqua ſunt medulla ad interiorem operimenti ſuperficiem obducuntur. Fig. 4.

Quod ad cavitatem notandum, eam in teneris fructibus valde oblongo-anguſtam eſſe ac cum fructibus primùm in longitudinem magis increſcere; minus verò in latum, eſſeque circumſcriptam forma ovali, cujus angulus acutior verſus ſummitatem fructus ſitus eſt, in fructibus autem vetuſtioribus ad formam ellipticam ſeu rotundam accedere: eſt autem medulla *Fructus*, quæ ad certum temporis intervallum augeſcit expetita in eduliis, primùm tenera & albicans ac ſubcœrulea, ſapore dulci ac grato, minimè verò oleoſo, dein albicans ac magis magiſque indureſcens, cùm dura ſapore nucis, ac Fig. 3.

quo vetuſtior ſeu durior ſaporis magis oleoſi, contrita ac tuſa lacteum liquorem, qui & ſapore lactis eſt, ſed nonnihil oleoſi fundens; cùm vetuſtiſſima eſt maximè oleoſa ac ex oleo cœruleſcens, odorem fortem oleoſum, qui ingratus eſt, ſpirans; pro diverſa medullæ conſiſtentia *Fructus* variis nominibus ſunt donati, cùm ea tenera eſt & lacti ſimilis ac mollis, dicitur Malabaribus *Corumba*, cùm completa eſt & non magis augetur, *Elanì*, Luſitanis *Lánia;* cùm nonnihil dura eſt Malab. ut & Luſitanis: *Malinga;* cùm dura eſt, *Ténga*, Luſitanis *Cóquo*, cùm adhuc durior, *Baréttu-Tenga*, ac cùm maximè dura, *Cótta-Tenga*, Luſitanis *Cóco Sicco.* Quod ad aquam, quæ eſt intra cavitatem, hæc in fructu tenero *Caricù* dicto eſt primum ſubaſtringens, ſubſalſa & ſubacida, minùs verò dulcis, dein quo fructus vetuſtior fit, magis & magis dulceſcens; in fructu vetuſto, ut *Baréttu-Tenga*, ſimul valde dulcis & ſalſa, ante medullæ proventum clara & valde limpida eſt inſtar aquæ; medulla autem proveniente turbida ſeu minus limpida & pallide albicans; ex fructu *Caricù*, qui omni ſua aqua jam repletus eſt, facto anguſto foraminulo per operculum magna vi radiatim exſilit, minus verò ex fructu, qui medulla repletus eſt, ut *Corumba* ſeu *Lania;* aqua in *Maninga* id proprium habet, quod ut liquor, dictus *Suri*, fermentatione ad oculum notabili cietur, cùm medulla dura eſt in fructu exſiccari incipit, in ollam infuſa & aëri expoſita ſaporem dulcem illico amittit & ſubacida redditur, idque ocyus ſi vento moveatur, ſine ulla tamen fermentatione, quin & aqua fructus *Maninga* hoc modo omnem ſuam fermentationem amittit. Quod ad operimentum aquam ac medullam continens, illud primum tenerum, eſtque in fructu *Corumba* adhuc molle & eſculentum ac ſapore nucis juglandis, illud calce illitum primùm flaveſcit, dein viridi-fuſco colore tingitur, quò vetuſtior fit fructus ac medulla durior etiam magis indureſcit, ac cùm maxima duritie eſt, ſectioni minus pervium, eſtque exterius tribus ſuturis eminentibus in longum ſtriatum, ac in parte inferiori inter ſuturas tribus oculis clauſis donatum, quorum unus latior & minùs durus eſt, inter ſuturas, quæ latius diſtant, ſiortus, aurificibus ob ferventem flammam, quam exhibet, in uſu. Cortex exterior operimentum obducens in exteriori ſuperficie primùm eſt albicans, ut in fructibus de *Coquinhos* cùm tenerrimi ſunt, dein virideſcens, ac cum majori ætate ex viridi flaveſcens, cùm autem fructus vetuſtior eſt ac exſiccari incipit, eſtque tandem ſiccus cinereo-fuſcus, & primùm quidem mollis ac tenuis eſt, dein conſtans intus carne denſa, albicante & molli, quæ in *Lania* tenera adhuc mollis & ſectioni facile pervia eſt, ac calce illita flavo colore tingitur, poſt magis & magis indureſcens intus in carne plurimis lignoſis ac ſtupeis filamentis ad funiculos conficiendos idoneis quæ operimento

ligno-

lignoſo exterius arctè adhærent, eſt intertextus. Quod ad formam externam, hi fructus cùm tenerrimi, rotundi ſunt, cum majori ætate oblongo-rotundi ac tribus angulis obtuſis ad partes futurarum emicantes, cùm vetuſtiores ſunt minus oblongi, ac cùm vetuſtiſſimi ſunt, figura magis contracta quàm *Lania*; in cocos vetuſtis ad partem eorum inferiorem intra medullam duram oculus oblongo-rotundus albicans, qui poſtea flaveſcit, ſe prodit, eſtque tenerum germen fructus qui eo terræ mandato ex ſuperiori parte per oculum operimenti minus durum ſeu latius ſurculum novellum extrudit, atque ex inferna parte piram dictam Mal. ..... Luſitanis *Póngo*, quæ magis & magis increſcens dum aqua interea exſiccatur, totam cavitatem adimplet; ſurculus autem novellus ex oculo prodiens extra operimentum emicans paulo reflexus corticem exteriorem perterebrat, ac ex inferiori parte emittit radiculas, quæ per corticem exteriorem primum obliquè decurrendo, tandem eo perrupto ſe terræ hinc inde affigunt: pirum quod in cavitate naſcitur albicans eſt, & in ſtrictiori parte, quâ ex oculo prodit ſubflavum, exterius rugis in longum ſtriatum & granulatum ac oleo inunctum, intus fungoſum, humidum, molle & albicans, eſculentum, ſapore multo dulciori quàm medulla, verùm nonnihil faſtidioſo.

Ex hac arbore liquor *Suri* quoque provenit, qui potus eſt ut vinum vim inebriandi obtinens, ſaporis grati, ſubdulcis, ſubſalſi & ſubacidi, cùm primùm exceptus eſt majori dulcedine, cùm vetuſtior acidior, coloris ex albicante ſubcœrulei & pallidi, in ſuperficie bullis ſeu ſpuma obſitus ac brevi tempore fermentans ac inter fermentandum ſibilum edens ac guttulas tenues veluti vinum forte & vegetum in aërem excutiens, vi quoque maſſam farinaceam ſeu cereviſiam fermentandi pollens maximè cùm dulcior eſt, eſtque liquor maximo commodo ſerviens, ex quo vinum ardens, quod ut vinum vim inebriandi habet, acetum ac ſaccharum quod *Iagra* vocant, formatur; educitur autem hic liquor ab iis quos *Chegues* vocant hoc modo: capſæ floriferæ ſeu fructiferæ, quam *Mammam* arboris vocant, cuſpidem incidunt, eique ollam appendent, ac infra cuſpidem intervallo quatuor digitorum corticem capſæ obliquè ſecant, ſectumque verſus cuſpidem elevant barbam ut ajunt efficientes, ut liquor ex cuſpide inciſo per corticem capſæ dimanans ex barba in ollam appenſam refundatur, cuſpidem autem inciſum vel limo certo obducunt, vel foliis *Vétti-Táli*, vel corticis exterioris viridi raſura idque ad obturandum cavernulas in cuſpide ſitas, ne per eas liquor *Suri* ex ſurculis, qui intra capſam ſunt, exſtillans, intra ipſam capſam ſe effundat: capſam quoque vinciunt in inciſura cum cortice qui à ramis foliaceis detractus eſt ad impediendum ne rumpatur; *Mamma* autem ſeu capſa cuſpide primum inciſo poſt quinque dies

dat *Suri*, eſtque is liquor qui primùm exſtillat colore rubeſcente; bis de die mane & veſperi ex communi uſu ollas cum *Suri* detrahunt; cùm tribus vicibus, etiam meridie; ollæ priuſquam appenduntur, primum bene terſæ ſunt ac ab omni liquore expurgatæ, quoties autem appenduntur, cuſpis inciditur & prædicto modo oblinitur, ac inſuper *Mamma* in quatuor partibus proximè ad oras, non verò in ipſis oris, neque in medio inter duas oras pulſatur cum oſſe butyro repleto, fit autem illa pulſatio ne liquor intercipiatur ac hæreat, ſed faciliùs ac liberiùs, atque adeo copioſiùs manet; liquor hic *Suri* dictus, qui medio die detrahitur in ollis mane appenſis, dulcis eſt, qui veſperâ ſubacidus, altero die aceſcens, tertio autem die liquor dulcis acidus redditur, ſuam dulcedinem prorſus amittens; liquor qui ex arbore tenera educitur minus fortis ac vegetus eſt quàm qui ex arbore grandiori & vetuſtiori, minùſque ſpirituoſus, adeò ut minus vini ardentis per diſtillationem exhibeat, odoremque terræ in qua naſcitur etiam ſpirans; liquor quem arbores valde vetuſtæ dant, minori copia emanat & dulcior eſt ac magis inebrians; vinum ardens ex hoc liquore poſtquam uno die in ollis detractis ſervatus eſt, deſtillando extrahitur additis nonnullis guttulis olei de *Cocos*; ut acetum ex eo conficiant, ollas in quibus exceptus eſt, in calce per quindecim dies imponunt, quo ad fermentationem vehementem excitatus multam ſpumam ebullienſdo ac in fundum ollæ materiam albicantem, quæ coloris cinerei eſt, demittendo, mutatur in acetum; Saccharum autem *Iagra* dictum ex eo liquore hoc modo conficitur; ollis quas *Mammis* arboris appendunt, indunt momentum calcis quantum ſufficit ad liquorem inſtillatum rubedine tingendum, nam ſi calx ſuperflua ſit liquor eſt magis albicans & lacteus colore calcis, ſi minus calcis additum, liquor ex ſuo colore albicat, dein hunc liquorem *Suri* ita cum calce ſufficienter imbutum & permixtum, coquunt, continuò eum cum cochleari movendo donec inſpiſſetur, habeturque tum ſaccharum rubrum; notandum verò ex liquore *Suri* inſtillato, cui minus calcis datum eſt, non poſſe ſaccharum confici, ſi verò plus calcis ei datum ſit, adeò ut in fundo impermixta reſideat ad ſaccharum conficiendum reſiduum calcis primum eſſe demendum; in confectione ſacchari ſeu *Iagræ* albicantis hoc inſuper obſervatur quod liquorem *Suri* cum calce permixtum in ollas diverſas ad ſeparationem calcis transfundant, mutando ter ollas, ut ſi mane detractus ſit, medio die calce quæ in fundo ſubſedit relictâ, in novam ollam infunditur, atque ita altera vice hora ſecunda, ac veſpera rurſus in novam ollam refuſa coquitur.

Hæc arbor valde ferax eſt, præcipue quæ in locis ſalſis ac proximè ad mare naſcitur, quæ in montoſis provenit minùs ferax eſt, ac fructus ſeu *Cocos* minores dat, quorum aqua ſaporis eſt minus dulcis ac minus grati, liquorem *Suri* minori quoque copia fundit, qui tamen

men fortior eſt; à vigeſimo quinto ad trigeſimum ætatis annum vigore eſt ſummo, fructus ſeu *Cocos* abundantiores & grandiores uti & capſas ſeu Mammas in quibus incluſi ſunt majores producens, ac liquorem *Suri* uberius fundens, ab eo tempore quo fructus dat, maturis deciduis novos ſemper dat fructus, licet cùm longævæ ætatis ſit, minori copia & forma minores; liquor *Suri*, quem vetuſtior dat, minori quoque copia exſtillat; verùm dulcior & fortior eſt; centum annos ordinarie durat in vita; cùm languet ac morti proxima eſt, rami omnes foliosi flaveſcentes ac velut aduſti conſpiciuntur.

Obſervatum eſt de hac arbore eam tertio poſt ſationem anno ramis, qui in juſtam magnitudinem excrevére, veſtitam eſſe, atque ab eo tempore ramos incipere decidere, ſuntque tum rami ad ſeſquihominis vel etiam duorum altitudinem ſurrecti, & caudex qui ramis in totum circumveſtitus ac obtectus eſt non major quàm altitudine unius cubiti, craſſitie autem unum pedem æquans: ſingulis menſibus ordinariè unus ramus novus prodit, veteribus interea deciduis, eſtque tempore æſtivo lapſus ramorum frequentior quàm pluvioſo, ſpatio trium menſium rami in juſtam magnitudinem excreſcunt, puta qui poſt tertium annum à ſatione in arbore proveniunt; ante exortum capſarum ſeu *Mammarum* fructiferarum rami majore longitudine ſunt quàm poſt, in arbore grandi ordinariè viginti octo rami plus minus conſpiciuntur; capſas cum ſuis fructibus quandoque tertio à ſatione anno, vel quinto, vel octavo, vel decimo producunt, prout terra magis vel minus bona eſt: capſæ infra ſingulos ſeptem ramos qui è ſummitate arboris prodeunt, proveniunt ſpatio trium menſium in ſuam juſtam magnitudinem excreſcentes, ſeſeque decimo quinto die pòſt aperientes; flores quinto vel ſexto die poſt capſarum aperturam decidunt; in arbore ordinariè ſunt duodecim faſciæ *Cocorum*, una faſcia fert *Cocos Siccos* dictos: *Baráttu-Ténga*, ſeu *Cotta-Tenga*; altera fructus maturos dictos *Palupèn-Ténga*, qui carne magis dura ſunt quam *Maninga*, minus verò quam *Ténga*; tertia fructus immaturos, dictos *Belacà-Caricù*; quarta fructus dictos *Maninga*; quinta fructus dictos *Elani*; ſexta fructus dictos *Curimba*; præterea duæ *Mammæ* apertæ & quatuor clauſæ; Ex fructibus teneris & ex *Mamma* primùm erumpentibus ordinariè quindecim aut ſedecim è ramis decidunt, reliquis in *Cocos* excreſcentibus; tertio poſt aperturam Mammæ menſe fructus aquæ pauxillum acquirunt, ſexto autem menſe omni aqua ſunt repleti; dein ſpatio trium menſium omni ſua medulla implentur, quæ poſt tres menſes indureſcit ac tum cocus ex arbore decidit, uno autem menſe ante delapſum aqua diminuitur ac tum etiam oculus in medulla ſe offert: fructu deciduo poſt unum menſem ſe prodit pyrum quod ſpatio ſex menſium totam cavitatem replet, intra quod tempus ſi terræ mandatus

ſit *Cocus*, ex oculo ſurculus cum ramis novellis ad altitudinem unius cubiti aſſurgit.

VIRES EJUS.

R*Adix* decocta in aqua & cum ſicco gingibere epota confert pro febre calida, eadem trita & decocta cum oleo fructus ſeu *Coqui* adhibetur in ablutione oris pro puſtulis in gingiva obortis; ſuccus ex ramis tenellis expreſſus & mixtus cum momento mellis oculis ad ſedandum dolorem adhibetur facta lotione, ſuccus foliorum cum oleo fructus ſeu *Coqui* in decocto datus proficuus eſt pro hæmorrhoïdibus; flores cum ſaccharo comeſti juvant urinantes materiam purulentam; ſuccus ex floribus expreſſus ac in lacte vaccæ datus proficuus eſt pro gonorrhœa; capſula florum trita & cum oleo decocta prodeſt in ulceribus ex aduſtione ortis facta perunctione, ſuccus ex fructu tenello expreſſus ſervit pro puſtulis oris in infantibus facta lotione, ut & pro oculorum doloribus eodem modo adhibita; aqua *Cansje* epota cum floribus ardori jecoris reſtinguendo confert, eadem in iterata lotione capitis pro rubedine oculorum conducit; medulla fructus ſeu *Coqui* valet pro ſulcis oris maſticata; oleum ex medulla extractum puſtulas capitis pellit facta perunctione, idem proficuum quoque eſt pro hæmorrhoïdibus eodem modo uſurpatum; pyrum quod ex aqua in cavitate *Coqui* excreſcit cum oryza toſtum datur pro tuſſi ex melancholia nata, ex cortice arboris exprimitur oleum quocum ungitur pars affecta morbo cutaneo nato ex vermibus.

F I G. 1. 2. 3. 4.

Palmarum varias inveniri ſpecies, vel mediocriter in Botanicis exercitato ſatis eſt notum. ***C. Bauhinus*** in ***Pinace*** quadraginta ſeptem proponit, & hanc quidem primam recenſet, inter Palmas Nucem ferentes, nomine ***Palmæ Indicæ Coccifera angulosæ***, ***Ianſiat Indi***, id eſt, ***Nucis Indicæ Avicennæ***.

Cum autem in pleriſque tam Orientalis quam Occidentalis Indiæ regionibus, præſertim locis maritimis, copioſe germinet, hinc paſſim ejus hiſtoriam pluribus tradunt autores: & imprimis præ aliis ***Garzias ab Horto***, & in eum ***Cluſius***. Vires quoque & uſus fuſiùs enarrant ***Hernandes*** & ***Recchius***, ***Plantarum Mexicanarum hiſtoriæ libro tertio***, ubi ab incolis arborem hanc ***Coyolli*** vocari affirmant, diverſaſque ejus in nova Hiſpania obſervari ſpecies.

Accuratiſſimam autem hujus arboris, ejuſque attributorum deſcriptionem, ſi quis inſuper deſideret, adeat celeberrimi ***G. Piſonis Hiſtoriam naturalem Indiæ***, qui teſtatur ab incolis Braſilianis vocari ***Inajagua çuiba***, & ſingula folia, pedes circiter ſedecim eſſe longa: à quo tamen non diſſentiunt Autores noſtri, dum ea duntaxat ſeſquicubitum æquare aſſerunt: cum illud quod Autores noſtri ramum vocent, à ***Piſone*** folium, & illud quod ab Autoribus folium, ab ipſo foliorum ala nuncupetur.

Præter autem varios uſus, ab aliis memoratos, quos humanum in commodum ſuppeditat hæc ***Palma***, reſinam quoque fundit peculiarem, qualis mihi hoc anno ex ***Zeilan*** laudatiſſima totius orbis inſula, allata: conſtat ea ex ſarmentis medium digitum latis, & funiculi in modum in longum porrectis, coloris ſubfuſci & pellucidi, ſaporis autem lenti & præpinguis: quaſnam verò obtineat vires & facultates, addiſcere aut experiri nondum licuit.

CAUN-

Caunga. Lat.
Mal.
Arab.
bram.

Caunga. *lat.*
mal.
Arab.
bram.

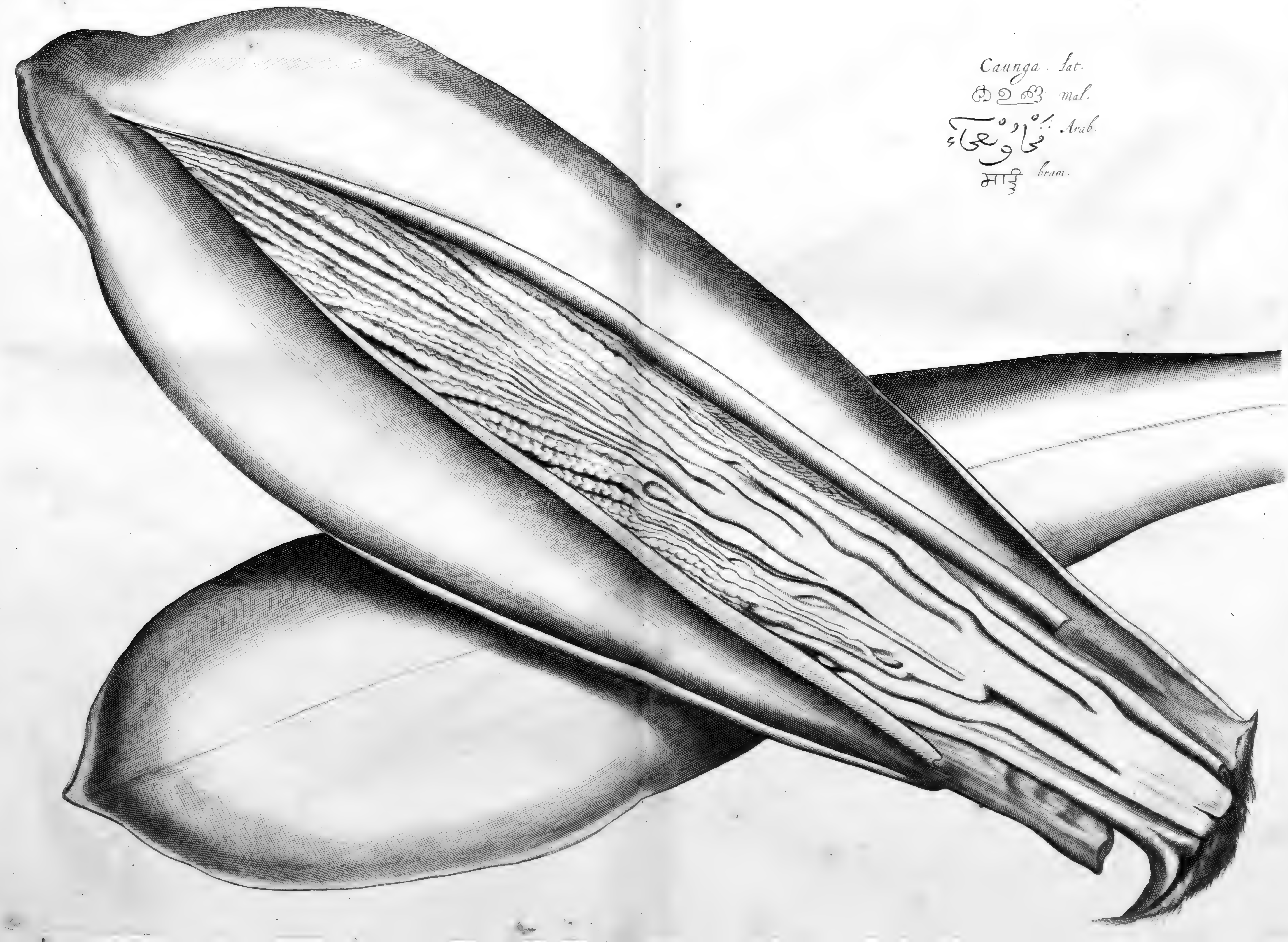

Caunga. latin.
കഉങ്ങ Mal.
فوفل Arab.
माइ Can. aut. bram.

Fig. 8.

Caunga. lat.

Mal.

Arab.

bram

CAUNGA.

FIG. 5. 6. 7. 8.

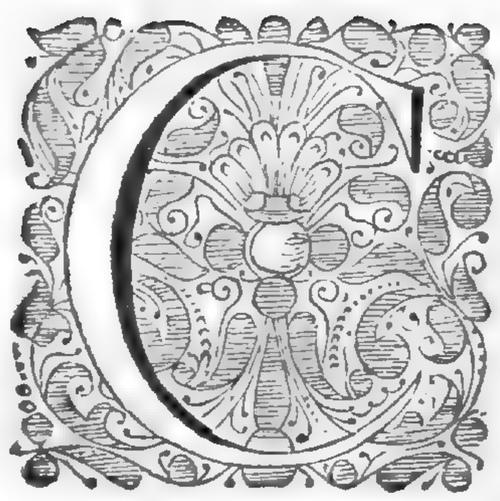

Aunga, Ling. Bram. *Madì*, eſt arbor procera altitudine arborem *Tenga* æquans, naſcens in arenoſis. Fig. 5.

Radix nigricans, oblonga, craſſitie unius ſpithamæ, radiculas albicantes & rufas, quæ intus lignoſo filamento ſunt, ex ſe diffundens.

Caudex craſſitie unius ſpithamæ, maxima craſſitie ad radicem, in ſummitate paulò minori obductus cortice viridi-claro.

Rami qui ex caudice ordinatè prodeunt, ac ordine decuſſato bini & bini ex ſe mutuo emergunt cum pede ſummitatem caudicis inſtar vaginæ ſeu capſæ rotundæ ac clauſæ circumplectentes, exterioribus interiores circumdantibus, ac ſimul caput oblongum in ſummitate *Caungæ*, quod craſſius eſt ipſo corpore caudicis inferiore, conſtituentibus, rami exteriores pede fiſſo ac rupto pòſt ſucceſſive ſuo tempore decidunt; eſt autem pes ramorum exterius viridi-fuſcus, in interiori ſuperficie albicans, contextura ferme coriaceus, ac interiori ſuperficie ſtriatus, intus lignoſis filamentis minus duris in longum perductus membrana candida & nitente, quæ firmæ & denſæ texturæ eſt, obductus: pars ramorum ſuperior quæ ex pede exit, inferius ad pedem latior eſt, dein ſenſim ſtrictior, exterius rotunda, interius nonnihil cava ac ſuperiora verſus interiùs in medio in coſtam acutam extuberans ac utrinque ad coſtam planis oris circumſcripta, in quibus foliis ex adverſo oppoſitis eſt veſtita exteriùs ut & interiùs colore viridi, ad pedem autem interiùs nonnihil flaveſcens, ac intus lignoſis mollibus filamentis ac fungoſis carneis fibris pertexta: ſunt autem folia oblongo-anguſta longitudine trium quatuorvé pedum & latitudine quatuor pollicum plus minus, ac inſtar flabellorum in duas treſvé, etiam quatuor quinqueve plicas complicata & cum plicis ex oris ramorum producta in parte interiori in plicarum angulis eminentibus coſtis viridi-claris obſitâ, & intus venis in longum ſtriata, contextura rigida, ſuperficie plana; viridi-fuſca & nitentia in utraque parte.

In *Capitulo Caunga* quod in ſummitate eſt intra pedes ramorum foliaceorum vaginiformes *Capſæ* in quibus faſciæ ramorum ac ſurculorum cum floribus & fructibus includuntur, proveniunt infra ſingulos una, ſunt autem capſæ oblongæ quatuor plus minus ſpithamas æquantes in una parte, qua pedi exteriori accumbunt rotundæ, in altera qua pedem interiorem complectuntur, cavi ambitus, ſuperficie glabra & æquabili, ad ſummitatem in medio partis cavæ ſtria lacunoſa in cujus tractu rumpunt ſulcatæ, colore exteriùs primùm viridi-diluto albicante & ſubflaveſcente, pòſt cum ætate flaveſcentes, interiùs coloris candidi, capſa exteriore accreſcente ramus exterior, qui eum arctè includit, vi detruditur; faſciæ ramorum & ſurculorum quæ in capſis incluſæ conſtant uno pede plano quo caudicis ſummitati circumpoſitæ, ſuntque in ramulis craſſioribus fructibus teneris dotatæ, & in ſurculis tenuibus, qui infra exortum fructuum erumpunt, ſpicis ſolis ſeu gemmis florum in duabus oppoſitis partibus obductæ; faſciæ autem hæ in ramis ac ſurculis primùm ſunt albicantes ſeu flavo-albicantes, dein virideſcentes, cùm vetuſtiores ſunt, colore viridi-fuſco & duræ. Fig. 6.

Spicæ Florum ſummitati ſurculorum obverſæ ſunt, ſuntque parvæ & angulatæ & albi- Fig. 7.

albicantes, in tria folia rigida & cuſpidata ac craſſiola ſe aperientes, continentque in medio ſtamina novem albicantia tenuia ſine ullis apicibus, tria longiora ex flavo albicantia, quæ à ſex minoribus magis flavis cinguntur.

Fig. 8. *Fructus* qui faſciis ramorum adhærent cùm ſua magnitudine juſtâ ſunt, oblongo-rotundi ſunt, in ima & ſuperiori parte ſtrictiores, involuti cortice exteriori craſſo, ac conſtantes pulpa rufo-rubeſcente, & intus in medio pulpæ medulla albicante, cùm autem teneri ſunt, hi fructus candidi ſunt ac nitentes, albicantibus ſurculis appendentes, forma non rotunda ſed angulata, maxima parte foliis calycis oblongo-rotundiolis & mutuo circumvolutis circumprehenſa, interiùs conſtantes pulpa denſa albicante, quæ ſaporis nullius & aſtringentis; poſtea cum ætate pulpa molli ſunt & pauca continentes in medio pulpæ humorem clarum ac multum qui cum pulpa aſtringentis ſaporis eſt, ſuntque tum dicti *Tannì-Painà*, dein pulpa interiori magis aucta ſunt, ac nullum humorem in medio continentes, ſuntque tum fructus dicti, *Schalémba-Painà*, cum ætate majori pulpa magis & magis indureſcit naſciturque in medio in longitudine medulla albicans, diciturque, cùm pulpa & medulla minus dura eſt, *Aria-Décca*, cùm durior *Adecca*, cùm maximè dura eſt & cortex aureo-flavus, *Paléca*; eſt autem pulpa, forma primum ovali habens cuſpidem acutiorem ad ſummitatem fructus, eſt verò pulpa, cùm tenera & humida eſt, colore albicante-ſubflavo, forma oblonga & anguſta & ad ſummitatem cuſpidata, dura, colore ex rufo-rubeſcente, forma eſt minus oblonga ac craſſior ac magis ad conum accedens, cujus baſis eſt in ima parte fructus: pulpa, ſeu dura, ſeu mollis, cum *Bétel* addito momento calcis manditur, maximè autem mollis; Cortex pulpam circumdans corticula exteriori denſiori & duriori, quæ ſuperficie plana & glabra eſt, ac primùm albicans, dein viridis, pòſt cùm pulpa ac medulla dura eſt, aureo-flavi coloris, obductus, intus conſtans carne primùm tenera albicante, quæ majori quantitate eſt ad imam partem fructus, ac corticula exteriori deciſa cum pulpa fructus in comeſtione *Bétel* ſimul manditur, cùm fructus vetuſtior eſt, filamentis lignoſis, quæ primùm coloris albicantis ſunt, dein cùm corticula exterior aureo-flava eſt, coloris quoque aureo-flavi ſeu crocei ſunt, eſt pertextus, eſtque tum adeo arctè pulpæ ſuperficiei adhærens, ut non facile deglubi poſſit: intra medullam albicantem in baſi fructus in medio oculus rotundiolus albicans conſpicitur, qui germen fructus eſt ſurculum edens: quatuor *Capſæ* plus minus ſimul in eadem arbore in *Capitulo* reperiuntur; quinto anno à ſatione dat *Fructus* ſi terra ferax ſit, ordinariè ſeptimo, vivit quinquaginta annos, triginta vegeta eſt fructus proferens, pòſt langueſcit, fructus poſt unum menſem, quo ex capſa erupére, aquam recipiunt, poſt tres menſes fructus omni aqua repleti ſunt, poſt ſex menſes pulpa dura.

VIRES EJUS.

R*Adix* decocta in aqua ſervit pro ore ſulcato ſi cum ea diluatur, uti & pro ejus puſtulis. Succus foliorum tenerorum expreſſus ac cum oleo *Schirgelim* datus confert pro lumbricis.

FIG. 5. 6 7. 8.

Arbor hæc à *C. Bauhino* in *Pinace* vocatur *Palma*, cujus fructus fiſſilis *Faufel* dicitur, *Faufel Serapioni*, *Filfel* & *Fufel Avicennæ*. Fructus tum alibi, tum in Regno *Malabar* à nobilioribus vocatur *Arcca*, teſte *Garzia ab Horto*, ad quem plura de hac materia deſiderantem lectorem remitto. Ut & *Chriſtophorum à Coſta*, qui *Avellanæ Indicæ* nomine fructus deſcribit, eoſque adhuc virentes, ſub arena condi teſtatur, ut guſtu evadant gratiores, quin & in lotionibus adſtringentibus magni eſſe uſus. Maximum autem huic fructui famam conciliavit quotidianus ejus cum foliis *Betre* ſive *Betle*, apud Indos Magnates & ditiores uſus, ut apud jam citatos autores, *Linſchoten* & *Bontium* (qui *Pynangh de Sirii* & *Sirii Boa* vocat) videre eſt.

Plures autem ejus dari ſpecies, teſtantur præter Autores noſtros, fructus magnitudine & forma varii, quos inter rariora aſſervo. Verum quem formâ oblongâ *Arccæ* ſubjungit *Cluſius*, toto cœlo ab eâ differt, cum nihil aliud ſit, quàm Nucleus interior *Palmapini Lobelii*.

C A-

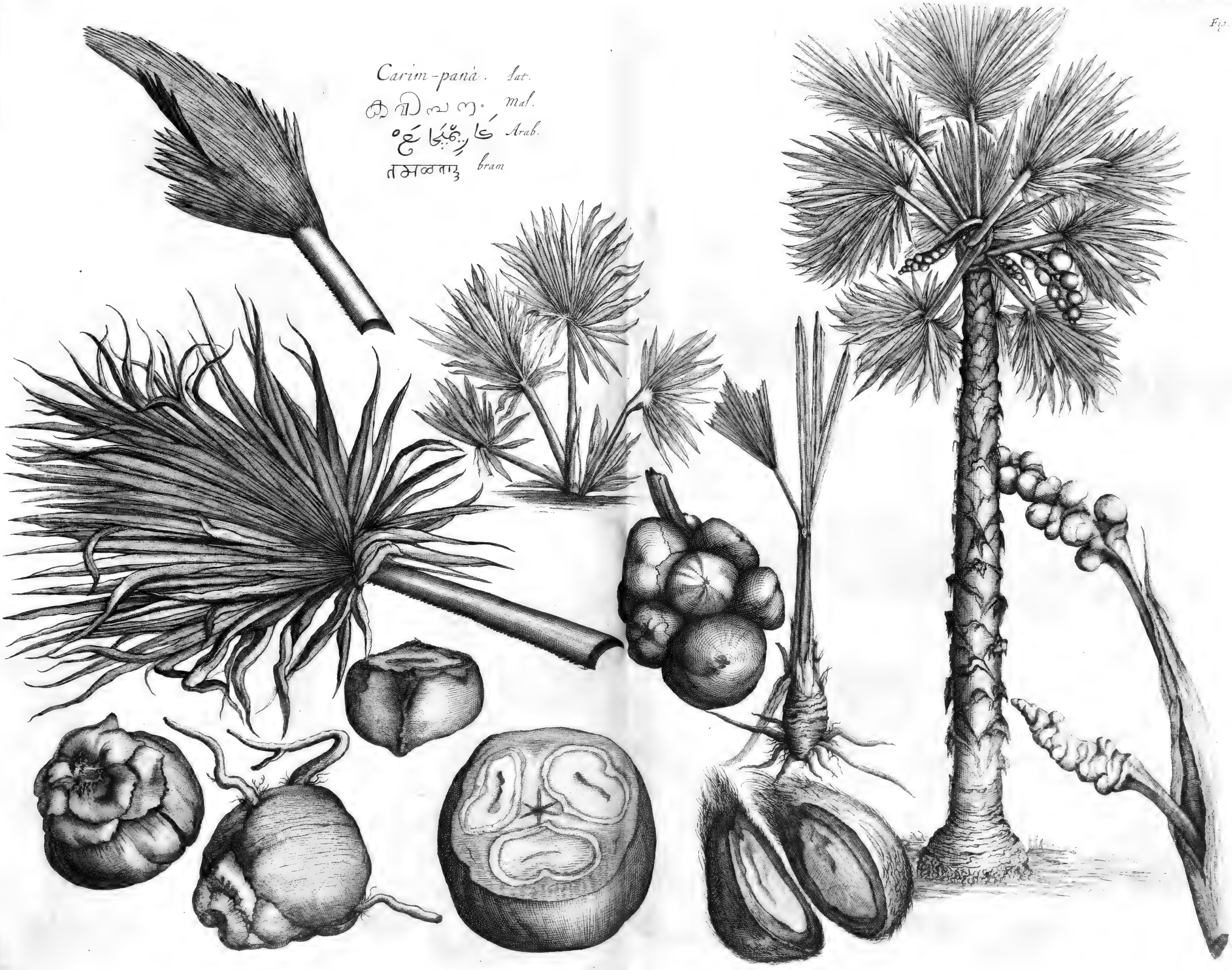
Carim-pana. lat.
Mal.
Arab.
bram

CARIM-PANA.

FIG. 9.

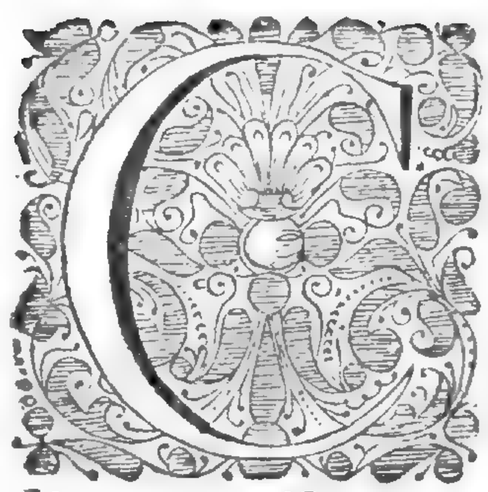

Arìm-Panà duæ ſpecies ſunt, *Carìm-Panà* & *Ampana.* Fig. 9.

Carìm-Panà Bramanis *Talatámadò* Luſitan. *Palmeira Brava* fem. eſt arbor procera naſcens in arenoſis.

Radix ſupernè capillata, ac infernè ramum medium craſſiorem rectà demittens, ac cum eo ramos transverſos tenuiores, eſtque cortice ac ligno nigricante.

Caudex ligno rufo-nigricante, in medio corculo molli, exteriùs cortice ſeu cruſta nigricante, quæ deglubi nequit, ut *Tenga*, obductus, ad cruſtam ligno duriore.

Rami coronatim ac ordine decuſſato caudicem circumſident, ſuntque in pede, qui quatuor ferme cubitos oblongus, interius plani & nonnihil cavi, exterius rotundi ac in oris ob cuſpides eminentes aſperi & incidentes, infernè latiores ac ſpithamam fermè in latitudine æquantes, ſupernè ſtrictiores ac latitudinem ferme unius palmi, in ſummitate folium prægrande, quod latiſſimum eſt, ac velut flabellum plicatum explicant; ſunt autem folia hæc in plicarum oris eminentibus coſtis aſperis obducta, in anteriore parte inciſa, ac in plures cuſpides ſtricta, contextura denſa & craſſa, in longum venis denſis ſtriata; rami cùm tenerrimi ſunt cum ſuis foliis flabelli-formibus candida ſunt & nitentia ac folia in ſe plicis convoluta, anterius haud inciſa.

Fructus ſunt externa forma ſimiles fructibus *Tenga*, ſed minores & rotundiores & in vertice nonnihil plani calyci arcto & majori & foliis mutuo circumvolutis excepti, prodeuntes ex capſis quæ tribus foliis arcte circumvolutis conſtant, ac ſupra ex exortu ramorum erumpunt, ſunt autem hi fructus calyce arcto & majori ex foliis mutuo ei circumvolutis compoſito excepti, corticis craſſi exteriùs obducti corticula denſa, quæ fructibus immaturis viridi-fuſca, nitens ac glabra, ac iis maturis inferiùs ſupra calycem nigricans & nitens, ac ſulcis ſeu fiſſuris in longum ſtriata eſt, ſuperiùs in vertice ex viridi-flaveſcens ſeu prorſus flava, intus autem cortex pulpam habet denſam, quæ primùm mollis ac alba eſt, dein cum fructus probè maturi ſunt, filamentis lignoſis, tenuioribus ac mollibus & minus duris densè pertexta ac ſucculenta, ſaporis ſubdulcis & non ingrati, odoris fortis ac ejuſdem ut caro fructus dicti *Schácca*; in medio pulpæ corticis duæ treſve nuces oblongo-rotundæ & planæ

pulpa intermedia à ſe mutuo ſejunctæ conſitæ ſunt, conſtantque exteriùs operimento craſſo ac lignoſo, cùm vetuſtiores ſunt, nonnihil petroſo ac ſummè duro, quod in exteriori ſuperficie filamentis lignoſis albicantibus arctiſſimè obductum eſt, adeo ut minus glabrum ſit quàm operimentum lignoſum in fructu cocos; in hiſce cùm teneriores ſunt, intus medulla eſt cœrulea & tranſparens, craſſa, mollis & gelatina ac eſculenta, ſaporis dulcis haud ingrati, quæ cum tempore valde indureſcit, adeo ut mandi nequeat.

Apud hoſce Medicos non eſt in uſu.

FIG. 9.

Hujus *Palmæ Coccifera* complicato folio fructu minore, folium prægrande munere Domini *Pauli Hermans*, Medici & Botanici præſtantiſſimi, Civitatiſque *Columbo* in Inſula *Zeilan* Conſiliarii Juſtitiæ digniſſimi, poſſideo. Longitudine illud tredecim, & latitudine vel modicè expanſum novem pedes ſuperat, eamque obtinet figuram, quam hic Autores noſtri deſcribunt: Verum & inſuper, ubi foliorum laciniæ vel diviſuræ incipiunt, filamenta habet plurima, teretia, ejuſdem cum laciniis longitudinis, quæ deorſim propendent. Addebat Dominus *Hermans* ſexaginta milliaribus ſupra *Columbam* fuiſſe allatum, & ab incolis vocari *Talagaha*, id eſt, arborem umbroſam, foliis enim utuntur umbraculi loco.

AMPA-

Ampana. lat.

ആ, പന *mal.*

Arab.

तळतमाडु *bram.*

AMPANA.

FIG. 10.

AMpana, quæ ſecunda ſpecies, Ling. Bram. *Talatámado*, Luſitanis *Palmera Bràvo Machò*, cum *Carìm-Pana* eadem eſt, tantùm in eo differens, quòd loco fructuum ſeu *Cocorum Capitula* teretia & florifera proferat; hæc autem Capitula ex *Capſis* quæ foliis mutuo circumvolutis conſtant, ac ſupra ex exortu ramorum emicant, diverſis caulibus, qui duri, plani & primùm albicantes, dein virides ſunt, prorumpunt, in ſummitate unius caulis, duo triave ſita; ſunt autem capitula duas ſpithamas plus minus longa, & nonnihil incurva, primùm cum caulibus albicantia, dein virideſcentia & fractu facilia, in ſuperficie plurimis ſquammulis quæ ex intortione apertæ ſummitatem eorum reſpiciunt, obducta. Fig. 10.

Flores quos ferunt inter ſquammas ex ſuis oculis emicant in tractibus ſpiralibus, at non ſignatis, ac ſibi mutuo parallelis conſiti: ſuntque ſtellulæ conſtantes tribus parvis interiùs cochleato-cavis ac rigidiuſculis foliolis, quæ primùm cum capitulo albicantes, dein virideſcentes ſunt, conſtantes, continentque in medio quinque vel ſex tenuia ſtamina, quæ apicibus albicantibus, ſubflavis & grandiuſculis ac ſtriatis dotata ſunt.

In hiſce *Capitulis* floriferis intra carnem proximè ex adverſo oculorum florum *Gemmæ* oblongo-rotundæ ad ſuperficiem erectæ, quæ glabro loculamento occluſæ ſunt, continentur, quorum oculis flores inſerti ſunt.

Apud hoſce Medicos non eſt in uſu.

FIG. 10.

Palma hæc ab aliis non deſcripta, non incommodè meo judicio vocabitur *Palma Malabarica*, floſculis ſtellatis, fructu longo ſquammato.

Mirus verò naturæ luſus in hac & præcedente ſpecie conſiderandus venit, quæ Plantis quoad cætera ſimillimis, toto cœlo diſcrepantes flores & fructus appoſuit.

An autem eam ob rationem, ex Legibus naturæ, à Clariſſimo *Moriſſono* exhibitis disjungi debeant, unicuique judicandum relinquo.

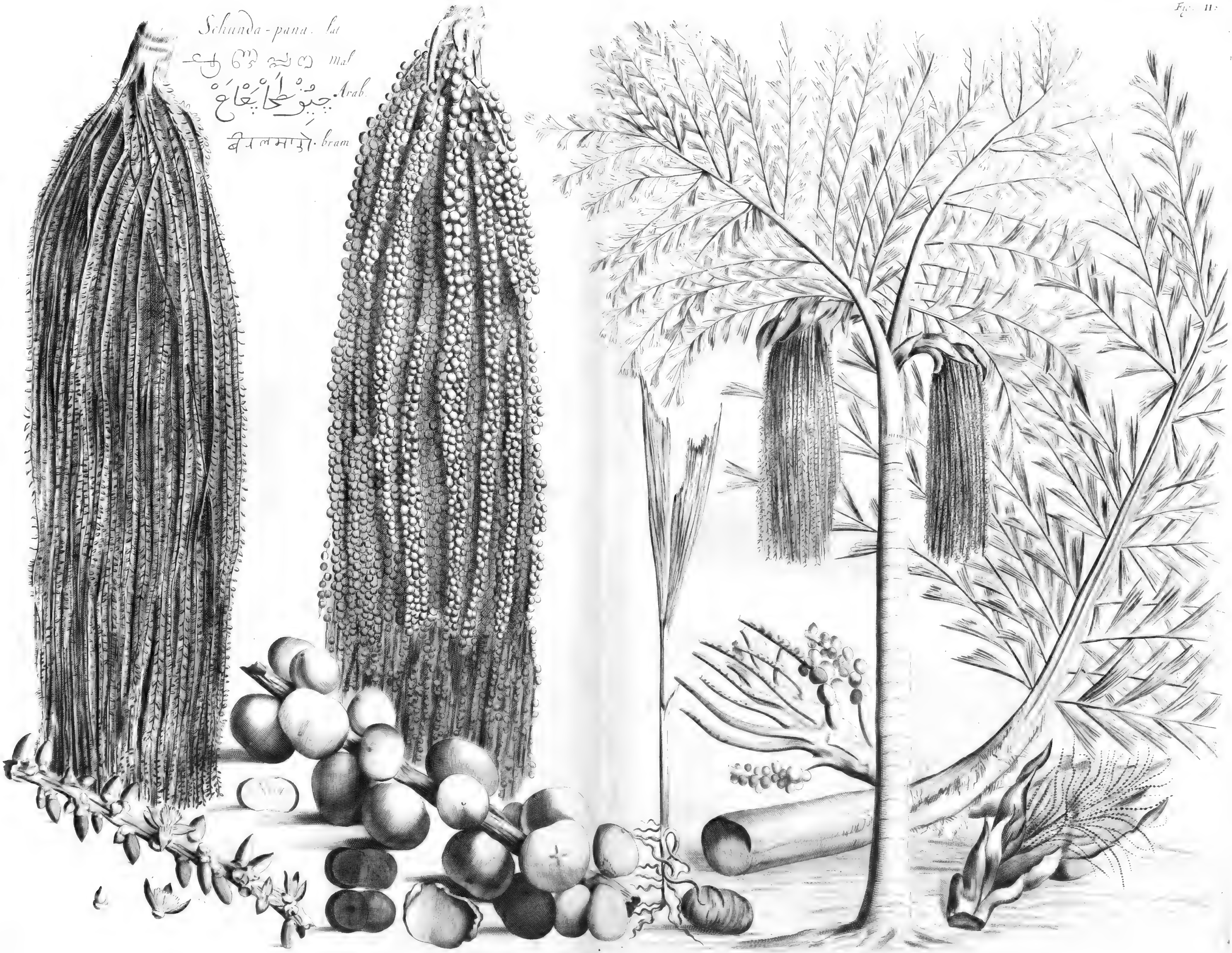
Schunda-pana. lat
Mal
Arab.
बीलमाडो. bram

SCHUNDA-PANA.

FIG. 11.

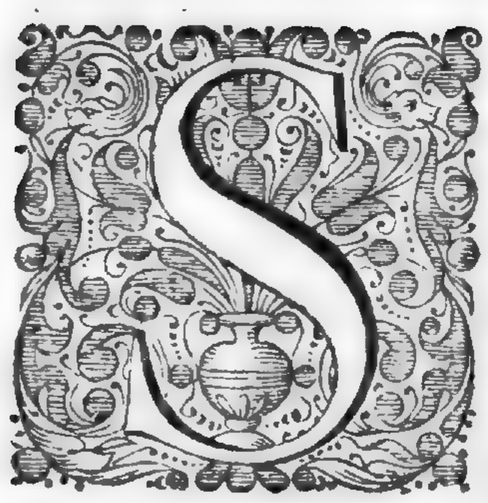

Chunda-Panà, Ling. Bram. *Biralà-Madò*, eſt arbor procera naſcens in arenoſis. Fig. 11.

Radix eſt rufo-obſcuro cortice obducta, intus in medio ligno molliori, fibris hinc inde veſtita.

Caudex ambitu amplexum duorum hominum implens in ſuperficie obductus cortice ſeu potius cruſta cinerea quæ deglubi nequit. Ad cruſtam eſt ligno duro interiùs medio ferme ambitus diametro ligno molli.

Rami qui ex caudice ordinatè prodeunt ac ordine decuſſato bini & bini ex ſe mutuo exſurgunt cum pede caudicem circumſident, quemadmodum rami *Ténga*, eumque reticulato raro cortice, cujus filamenta ex oris pedis originem ſumunt, circumveſtiunt, ſuntque in pede tenues & cavi, ac tomentoſa rufa lanugine exteriùs obſiti, ac tactu velut coriacei, interiori ſuperficie albicantes ſeu ruffi, inferiùs latiores, parte ſuperiori, quo à caudice reflectuntur, ſunt rotundiores & duabus lacunis latis interiùs utrinque in longum ſtriati, ex quibus verſus oppoſitas partes ſurculos foliaceos qui angulati, virides, interiùs ſtriati ſunt, ac ad exortum extuberantes emittunt, exteriùs virides ac piloſa lanugine, quæ facile deteri poteſt, obſiti, intus filamentis lignoſis laxe pertexti, ſuntque ob lignum paucum leves.

Folia in ſurculis ramorum ad interiorem partem exoriuntur caulem inveſtientes, ac verſus duas oppoſitas partes obverſa, ſuntque oblonga ac velut triangulari ambitu circumſcripta in una parte anteriora verſus longiori ora, in altera quæ ſurculum proximè contingit, breviori excurrentia, ac cum duabus oris ad exortum angulum rectum acutum efficientia, atque adeo anteriùs latiora, ac in anteriori ora, quæ inter duas laterales intermedia eſt, ac cum ora interiori ac breviori angulum obtuſum, cum exteriori ac longiori angulum acutum efficit, cuſpidibus acutis eminentia, ſuntque contextura rigida, venis ex angulo exortus prodeuntibus, quæ certis intervallis velut nervi eminentes in adverſa parte extuberant, ſtriata in longum, ſuperficie utraque glabra ac viridi-fuſca, & valde nitentia; folia quæ in ſummitate ramorum oriuntur ex ramo tanquam coſta intermedia protenduntur.

Flores & *Fructus* in capſis oblongis, quæ ex caudice ſupra originem ſurculorum foliaceorum tranſverſum prodeunt, ac oblongæ ſunt unum brachium, ac quatuor quinqueve viridibus ſcutellatis corticibus conſtant, ſimul proveniunt ſurculis numeroſis, qui capſis apertis

ex iis erumpunt, ac ramo medio crassiori coronatim circumpositi octo plus minus cubitos longi evadunt & graves fascias constituunt denso ordine arctè insidentes.

Sunt autem flores spicei, oblongo-rotundi, ac longitudine ferme unciali rectà surculis impositi ac nonnihil posteriora versus reflexi, & bini ac bini passim ex adverso ad se invicem siti, cùm se aperiunt in duo, sed maximè ac ad summum in tria folia, quæ surrecta & cuspidata, rigida, dura, crassa, nullis venulis striata, ac interiùs nonnihil cochleatæ-cavæ sunt, se dividunt, uti & manuum pressione resolvuntur, colore primùm sunt viridi, pòst rubescente, seu purpureo-rubescente, dein flavescente, alii aperti, alii clausi atque adeo etiam diversi coloris, alii rubri, alii cœruleo-rubri dilutiùs, vel intensiùs, alii flavi.

E medio horum spiceorum foliorum emicat penicillus angustorum, flavorum, surrectorum ac striatorum foliorum, quæ instar staminum sunt.

Gemmæ fructuum juxta spiceos flores siti sunt, suntque minores quàm flores, rotundæ ac in vertice cuspidatæ, & cum cuspide anteriora versus reflexæ, quæ floribus deciduis remanent ac in fructus excrescunt.

Sunt autem fructus, cùm in justam magnitudinem excrevére, confertissimo suo numero fasciam ramorum valde onerantes, plano-rotundi surculis, qui striati sunt, sine petiolis insidentes, primùm cùm immaturi, duri ac virides, dein flavi, ac vetustiores rubicundi, cùm probè maturi, rubicundo-obscuri & nitentes, constantes cortice tenui & carne intus molli & rubra, quæ ex gustu linguam acerrimè pungit & lancinat.

Intus *Semina* seu *Nuclei* duo duri sunt, totam ferme capacitatem fructus replentes, forma oblongi, una parte rotunda, altera qua sibi mutuo accumbunt, plana, striis lacunosa, colore exteriùs rubro, ac carne intus albicante cœrulea & rubra.

Apud hosce Medicos non est in usu.

FIG. II.

Arborem hanc *Palmæ Dactyliferæ* esse speciem, non est quod quis dubitet: & nisi fructûs carnem linguam acerrimè pungere & lancinare traderent Autores, non incommodè ad *Palmam Americanam* fructu racemoso C. *Bauhini* referri posse, opinarer. Quin & putem, figuram illam qum *Exoticorum* Lib. IV. Cap. XII. *Chamæriphes Peregrina* nomine, exhibet *Clusius*, nihil aliud esse, quàm racemum aut fasciam, cui adhæserunt hujus arboris fructus.

Fig. 12.

Fig. 13.

Bàla. lat.
വാഴ Mal.
Arab.
केळि bram.

Bàla. lat.
Mal.
Arab.
केळ bram.

BALA.

FIG. 12. 13. 14.

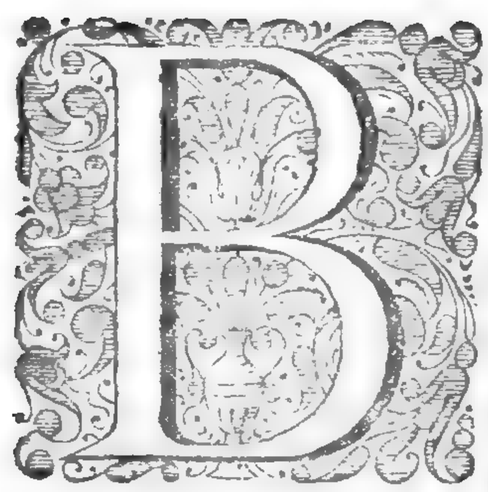

Bala lingua Bramanum *Kely*, eſt arbor ad duûm hominum altitudinem aſſurgens, naſciturque in arenoſis. Fig.12.

Radix craſſa eſt duas ſpithamas ac tres oblonga, ambitu rotundo, plurimis fibris capillatis, quæ intus lignoſæ ſunt, veſtita, exteriùs fuſca ac nigricans, intus carne albicante, quæ ſaporis aquei, ſubdulcis & ſubaſtringentis eſt, quæ inciſa humorem albicantem nonnihil unctuoſum, qui ſaporis ſubdulcis & valde aſtringentis eſt, exudat, ac illicò ſubrubro, ſeu perſico colore ſuffunditur; intervallo ferme pollicari ab ambitu annulo ſeu circulo tenui parum lignoſo ac etiam molli in orbem pertexta conſpicitur, ex quo fibræ radicis filamenta recipiunt, ac plurima filamenta lignoſa tenuiſſima verſus corticem hinc inde deducuntur, rariſſima autem ac brevia verſus interiores annuli partes.

Ex radice *Rami folioſi* ſimplices, quorum interiores ex exterioribus, à quibus arctè comprehenduntur, ordine ferme decuſſato emicant pede recto & oblongo, qui unius ſeu duûm etiam hominum altitudinem metitur, aſſurgunt, cum ſuperiori parte, in qua foliis veſtiti ſunt magis minuſve à pede reflexi ac pandi, ſunt autem in pede exteriùs rotundi, interiùs cavi in ima parte pedis quâ ſuperficiei radicis annulari tractu inſident ac ſuperiori æque lati ac latitudine unius ſpithamæ, in media pedis latitudine craſſi ferme unum pollicem, ac inde verſus oras ſenſim extenuati exteriùs cortice glabro & ſubviridi ſeu etiam viridi-flaveſcente, qui in filamenta candida, dura & valida in longum protrahi poteſt, interiùs corticula ſeu membrana glabra & candida obducti; intus in longum perducti numeroſis parietibus, albicantibus, ſimplicibus, parallelis, qui ſinguli venulis intus in longum ſtriati ſunt, ac plurimis tranſverſis membranaceis interſepimentis in camerulas ſeu loculos, qui cortice exteriori & interiori occluſi ſunt, diſtincti, ſapore aquoſo haud adſtringente; ſuperiori parte, qua à pede magis minuſve reflexi ſunt ac pandi, majori ſunt craſſitie, & minus lati, cum maxima latitudine infernè, inde ſenſim uſque ad apicem ſtrictiores, exteriùs rotundiores, ac interiùs rotundiore cavitate, ac in oras extenuatas ſtricti, intus quoque ejuſdem texturæ ut in pede, ſuntque rami intervallo à pede ferme ſpithamæ, ſeu etiam cubitali, nullo folio veſtiti, inde uſque ad apicem veſtiti uno folio, conſtituuntque velut mediam coſtam foliorum, cujus latera ex ejus oris tenuibus utrinque excurrunt: cùm teneriores, colore ſunt in totum albicante; cùm vetuſtiores, viridi-diluto ac cœruleo rore conſperſi, dein cum majori ætate flaveſcentes.

Folia, quæ ramorum ſuperiorem partem inveſtiunt, oblongo-rotunda & lata ſunt cum ſuo ramo medio ſeu coſta longitudine ferme ſeſquihominis, in medio maxima latitudine, quæ ferme eſt unius cubiti, & inde verſus apicem & imam partem ſtrictiori, ſuntque ſuperficie glabra, leniſſima ac æquabiliſſima, ſubtiliſſimæ texturæ, adeo ut aqua in iis ſparſim diffuſa illico in rotundiſſimas guttulas ſe colligat, viroris in recta vividi & nitentis, in adverſa minori nitore, ſaporis ſubadſtringentis & ſubdulcis, venulis denſis ſubtiliſſimis & parallelis, quæ ex oris coſtæ ſeu rami medii tranſverſim excurrunt ac initio ſui tractus ex inferiori coſtæ parte conſpicue deducuntur, ſtriata & in margine rubro limbulo cincta, in quem

venæ tractu ſuperiora verſus inflexo incurrunt, intervallis autem ordinatis ac ferme ſemidigitalibus venulis magis nitentibus ſunt, ac in earum tractu in recta parum extuberantia, & in adverſa rugulis tenuiter ſtriata, ac in ipſis coſtæ oris in tractu ſuo obliquè ex inferiore coſtæ parte conſpicuè deducuntur, ac in margine ubi teneriora cum ſuo ramo in totum ſunt albicantia, & in parte recta album ſericum ex vividiſſimo candore & nitore æmulantia; folium intimum quod ex radice prodit ac ab aliis comprehenditur, in ſe convolutum eſt.

Poſt foliorum omnium, quæ ex radice originem ſumunt, exortum, unus *Caulis* rotundus, qui parte inferiore nonnihil craſſior, ex medio pedum ramorum foliaceorum è radice exſurgit in ſummitate cono nodulatus, ac ex eo hinc inde diſſitis intervallis rami tres quatuorve, quorum ſuperiores conum obtegunt ac involvunt, emergunt, quibus apertis & relaxatis conus ſe foras prodit arboriſque partus conſpicitur; horum autem ramorum folia trium quatuorve digitorum tranſverſorum ſeu palmi vel ſpithamæ intervallo à ſuperiori parte pedis eos inveſtiunt, ſuntque minus oblonga quàm quæ in prioribus ramis ac minori intervallo puta palmi vel ſpithamæ plus minus à pede exorta.

Caulis in parte ea, quæ à pede ramorum inveſtita eſt, albicans & mollis ac tener eſt parte ſuperiori, quæ cum cono foras ſe prodit, virideſcit ac durior evadit, & filamentis nonnihil lignoſis eſt pertextus, ac cum tempore magis magiſque pandus, eſtque intus in totum fiſtuloſus ac ſaporis aquei, ſubdulcis & ſubadſtringentis, ubi confringitur, plura filamenta candida ex ſuperficie partium confractarum deducuntur ac longè protrahuntur; hic tener coctus ac à filamentis ſeparatus eſt in eduliis: ſuccus in parte ſuperiori contentus magis adſtringens eſt & ſublacteus ac unctuoſus.

Fig.13. *Flores* ac *Fructus* ſimul in cono proveniunt; eſt autem conus ſpithamam longus, conſtans ex foliis plurimis oblongo-rotundis anterius contractioribus, grandiuſculis, craſſis, & ſibi mutuo ſuperimpoſitis, ac clauſis, & in diverſas ſeries diſpoſitis: quæ coriacea, exterius corrugata ac ſulcis & interius venis in cuſpidem deſinentibus ſtriata ſunt; quæ exteriora folia, colore ſunt exterius rubro-fuſco & ſubcœruleo rore conſperſa, ac in interiori ſuperficie ſanguinea; quæ interiora, colore flavo & magis ac magis albicante, cùm tener eſt, conus cum ſuo caule colore in totum eſt albicante; intra ſingula hujus coni folia quæ unum poſt alterum ſe aperiunt ac dein decidunt, flores cum fructibus quibus inſident ſeu flores ſoli includuntur, & quidem intra folia exteriora & inferiora flores cum fructibus ſimul, quibus inſident, intra folia autem interiora & propius ad cuſpidem coni ſita, flores ſoli ſine fructibus.

Sunt autem *Flores*, qui *Fructibus* inſident, conſtantes quatuor foliis, tria ſunt oblonga, ſurrecta & rigida, infernè latiora ac ſenſim in anguſtum contracta, craſſa, nonnihil pellucida, albicantia, & nitentia, ac venis in longum ſtriata, ſuperiùs in cuſpide flava, atque eorum unum, quod exteriùs ſitum, latius eſt & ſuperne in tres cuſpides flavas inciſum, duo cætera anguſtiora & in unam cuſpidem contracta, atque ex hiſce duobus unum quod folio latiori magis proximè adjacet cochleatæ cavitatis tenue & magis tranſparens, quartum folium quod inter duo folia oblonga, craſſiora conſitum eſt, & ex adverſo folii oblongi tenuioris, eſt inſtar veſiculæ ſeu folliculi rotundi interiora verſus convolutum, candidiſſimum, nitens, ac maxime tranſparens, tenuiſſimis venulis in longum ſtriatum, minùs oblongum, ac in ora rotunda verticis cuſpide criſpata eminens, in ſe, cùm nondum apertum eſt, humorem limpidum, unctuoſum, ut ovi albumen, ſed tenuiorem, ac ſubdulcem, inſtar mellis, continens.

E medio *Florum* ex umbilico fructus quinque *Stamina* cum *Stylo oblongo* exsurgunt: *Stamina* erecta plana, & lata, ac parum crassiola, sunt ejusdem longitudinis, & candida.

Stylus Rotundus, crassus, oblongus, supra stamina ferme dimidia longitudine eminens, ac folia oblonga longitudine ferme æquans, inferiùs crassior, coloris albicantis & rubescentis, in vertice uno nodo crasso, plano, rotundo, ac velut cereo & nonnihil ex albo fusco dotatus.

Flores qui nullum fructum dant prioribus ferme similes, sed nonnihil ab iis differentes, constantes tantùm duobus albicantibus foliis, uno oblongo, surrecto & interiora versus contracto, ac supernè in quinque cuspides flavas, quarum duæ interiores angustiores sunt, inciso, quod in foliis prioribus est tricuspidatum, & altero folliculiformi tenui minori, quod à folio majori circumvoluto includitur, quod idem est ut folliculiforme folium in prioribus floribus, sed minùs amplum ac etiam liquorem subdulcem continens.

Stamina, quæ in hisce quoque quinque candida, sed oblonga sunt, ferme ad nodum styli exsurgentia, inferiùs nitentia & rotundiola, & supernè plana ac interiùs utrinque ad oras futura eminente fusca obsita; stylus oblongus, crassus, albicans, uno nodo crasso striato est dotatus: sunt autem hi flores pede rotundiolo, unciali, denso & carnoso, qui exteriùs & intus est albicans, ac tenerrimum fructûs germen referens, constantes, ac suo pede ad ungues foliorum coniformis capituli, quod eos includit, semiannularibus extuberantiis caulis seriebus ferme binis surrecti ac densè ad se invicem juncti, insidentes, ac oculos albicantes decidui relinquentes.

Fructus in suo *Caule* fasciatim seu plures congregatim proveniunt inferioribus semiannularibus extuberantiis caulis, quæ eo excrescente latius deducuntur, & quò magni inferiores sunt, eò latiore intervallo distant, positis seriebus ferme binis plures ut duodecim, quatuordecimvé plus minus ad se invicem surrecti insidentes, ac in novem, decemve distinctis ordinibus plus minùs caulem circumstantes, suntque oblongi longitudine plus minus unius spithamæ, cùm maturi sunt minûs angulati seu rotundi, constantes cortice æquabili, crassiolo, exteriùs flavo, cùm immaturi sunt, intus pulpa flava, densa, & molli, ac unctuosa, quæ saporis dulcis & grati ac ad corticis interiorem superficiem carne minùs densa seu fungosa & albicante obducti, transversim secti in carne nota magis fusca seu rufa velut signo crucis interstincti, ac punctulis hinc inde nigricantibus conspersi, cùm immaturi sunt, magis angulati, cortice viridi, qui, cùm tenerrimi sunt, primùm est albicans, intus pulpa minus molli, & albicante, ac saporis adstringentis, ac expressi, liquorem exstillantes spissiorem, unctuosum, ac viscidum, qui in pannum decidens eum inficit macula, quæ nullo negotio elui potest. Fig. 14.

Fasciæ horum *Fructuum* in uno caule ordinario tres pedes plus minus oblongæ sunt.

Semina in iis communiter nulla.

VIRES EJUS.

R*Adix* contrita & epota in lacte vertiginem capitis sedat; ejus aqua cum saccharo permixta proficuè ebibitur pro ardore renum, quin & eadem aqua simpliciter epota pro doloribus ex urina obortis confert, daturque proficuè iis, quorum corpus argento vivo distillato infectum est, ut & iis qui inter edendum capillos hauserunt: corculum arboris putà caulem albicantem, qui fructum fert, tritum & cum melle intus sumptum malis oculorum convenit, ad

quod etiam servit butyrum in quo fructus seu fici in frusta secti tosti sunt, epotum.

Bála ex diversitate fructuum plures ac diversæ sunt species, ut *Néndera-Bála* quæ fructum fert oblongiorem cæteris, qui in cortice est, colore rubro, & intus carne rubescente, suntque ejus species *Néra-Nenderæ*, quæ fructibus est grandioribus, & *Curvò-Coddè*, quæ fructibus est minus oblongis, *Cadali-Bála* fructus fert gratis & jucundi odoris, qui cortice sunt tenui; ejus species *Schéru-Cadalì*, quæ minores fructus fert, & *Eradà-Caduli*, quæ sapore præferuntur: *Puàm-Bála* fructus fert exactè rotundos, & oblongiores, ac crassiores quàm *Cadalì-Bála*, qui saporis sunt optimi, estque ejus species *Turenále-Bála* utpote grandior. *Mánnem-Bála* fert fructus angulatos quatuor superficierum, qui carne nonnihil oleosa ac pingui, sunt saporis magis dulcis, cortice crasso, habetque hæc folia crassiora cæteris & magis lata ac oblongiora; *Cinga-Bála* fert fructus oblongos ut *Nendera-Bála*, sed minùs crassos, & qui maturi viridi-clari sunt; *Canìm-Bála* fructus fert multo minores cæteris, qui maturi, coloris sunt subflavi; ejus species est *Schúndila-Canìm-Bála*, quæ fructus fert valde parvos ac minores cæteris, ac nullos alios flores nisi qui in fructibus insident, atque adeo ramum totum usque ad verticem fructibus oneratum: *Calèm-Bála* fert fructus cortice crassiolo, in quibus semina nigra continentur. *Bangála-Bála* flores fert, qui sunt colore cœruleo-fusco.

Bála species communiter intra sex menses flores ferunt; *Puam-Bála* autem intra duodecim menses, fructus post quatuor menses maturescunt; una arbor unum caulem ex radice edit ac fructu dato & ad maturitatem perducto emoritur, stolonibus qui ex ejus radice circumquaque expullulant in arbores excrescentibus.

FIG. 12. 13. 14.

Nescio quid *C. Bauhinum* moverit, quod hanc arborem in *Pinace* vocaverit, *Palmam humilem longis latisque Foliis*, cùm non duntaxat Autores nostri, sed & alii testes oculati, proceram esse, & duorum hominum altitudinem æquare, testentur. Forsan *Gesnerus*, qui *Pumilam* vocat, vel *Oviedus*, qui pro loci ratione, *Pumilam proceramve* esse asserit, huic opinioni ansam præbuit. *Musa* vel *Muza* vulgo vocatur *Serapionis*, *Mauz Ægyptiis*, *Alpino*, *Muz* & *Gemez Mauritanis*, *Guillandino* teste: *Pala* quoque vocatur *Plinio*, & *Quelli Bengalensibus*, nominibus procul dubio, à *Malabarensium Bala*, & *Bramanum Kely* mutuatis: *A Brasiliensibus*, ubi, *Pisone* teste, abundè luxuriat, *Banana* & *Pacobuçu* vocatur. Parum autem sibi constat *C. Bauhinus*, dum à se invicem disjungit *Musam*, & *Ficum Indicam Racemosam* sive *Banana*, cùm revera una & eadem sit arbor, licet ratione fructus, aliquot ejus dentur differentiæ, ut pluribus etiam nostri Autores inculcant.

Arbusculam quoque tenellam, satis tamen vegetam, hoc anno ex *Zeilan* ad nos attulerunt, reduces inde naves, quæ an hyemem feret, dies docebit.

Num porrò sit *Dudaim* in *Bibliis*, *Uva* quam ex terra benedicta *Moysi* attulerunt, *Ficus Pharaonis*, vel *Pomum Paradisi*, judicent alii.

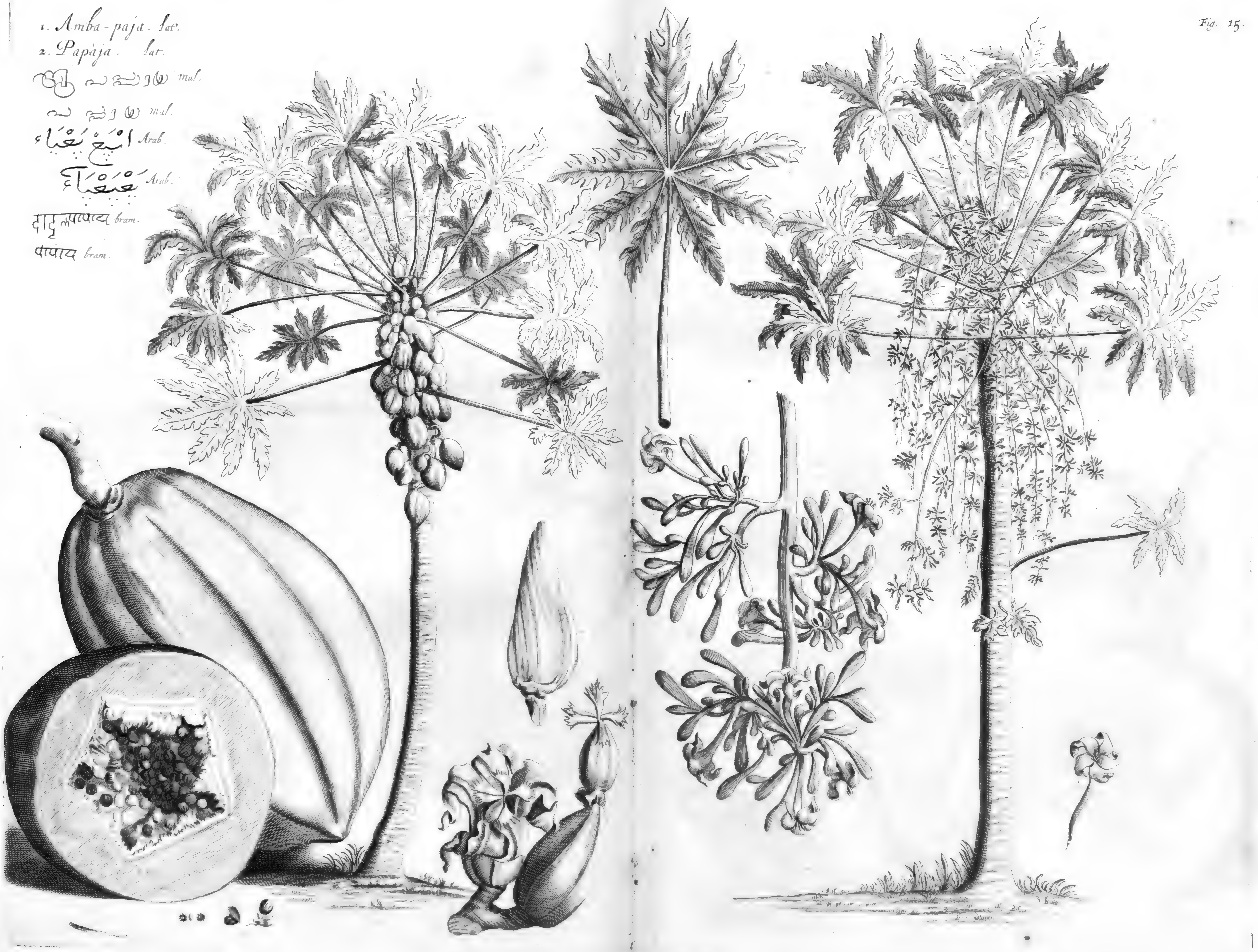
1. Amba-paja. lat.
2. Papája. lat.
mal.
mal.
Arab.
Arab.
bram.
पापाय bram.
Fig. 15.

AMBAPAJA.

FIG. 15.

Apája duæ ſunt ſpecies, una *Amba-Paja*, altera *Papajámaram.* Fig. 15.

Amba-pája ling. Bram. *Dadùl-Papája*, eſt arbor ad altitudinem quatuor hominum aſſurgens, fruticoſa, naſcens in arenoſis.

Radix rectà ſe demittens, eſtque albicans, conſtans cortice ac carne albicante, humida & pingui ſine ligno, eſtque odoris fortis, oleoſi & grave-olentis, ſaporis quoque pinguis & ingrati.

Stirps ſimplex eſt pedem craſſa, eſtque ad radicem intus ſolida, albicante, humida & pingui carne repleta, ſuperiori parte cava ac diſtinctis interſepimentis carneis pingui-humidis, & albicantibus clauſa, conſtantque cortice denſo, viridi & pingui-humido, qui filamentis minus lignoſis eſt perrextus, ac intus, ubi cava eſt ſtirps, membrana tenui & albicante veſtitus.

Folia cauliculis cavis, viridi-dilutis & albicantibus, ac intus quoque pingui-humidis, qui duos ferme pedes longi ſunt, ac ad ſtirpis interiora interſepimenta erumpunt, & ad originem paulò craſſiores ſunt, inſident, ſuntque laciniata, inciſa in ſeptem lacinias ſeu folia, quæ ſingula anteriùs cuſpidata ſunt, ac cuſpidibus lateralibus eminent contextura tenuia, mollia & lenia, viroris in adverſa fuſci, in recta communis.

Ex petiolo ſeptem *Coſtæ* majores & viridi-dilutæ ad extremos cuſpides cujuſque folii excurrunt, quæ hinc inde coſtulas tranſverſas diffundunt.

Cauliculi novi è ſummitate caudicis ſemper erumpunt, vetuſtioribus, qui in inferiori parte ſtirpis ſunt, deciduis, ac notas albicantes in ejus cortice viridi relinquentibus.

Flores in petiolis tenuioribus, rotundis, tres ſpithamas longis, viridi-dilutis, qui intus corculo ſunt albo, ac in medio tubulo pertuſi, pingui-humidi, ac ſupra ex origine caulium quibus folia inſident oriuntur; plures congregatim ac umbellatim proveniunt, ſuntque albicantes, odoris grati & jucundi, quinque oblongo-rotundorum foliorum in ſtellæ formam expanſorum cum pedunculo viridi-diluto, albicante, calyci parvo, arcto & viridi-fuſco inſidentes: folia craſſiola ſunt & denſæ texturæ ſine venis, in exteriori ſuperficie in uno latere coloris viridi-diluti albicantis ut pedunculus, ac reli-

quo latere in quo etiam exteriùs coloris albicantis ſunt, craſſiora. Ex medio emicat corculum flavum conſtans decem oblongis apicibus qui breviſſimis ſtamunculis ad unguiculos foliorum ſuperiori pedis parti in duabus ſeriebus interiùs affixi & inſerti ſunt.

Gemmæ Florum oblongo-rotundæ, primùm virides, dein ſubflavo-albicantes.

Fructus fert nullos.

Flores fert toto anno.

Tota hæc planta ſeu frutex aut arbor eſt pingui-humida, ejuſque humor qui ex radice vel ſtirpe vel caulibus foliorum ac florum inciſis exſudat, eſt primùm aquei ſubcœrulei & ſubalbicantis coloris ac tranſparens, qui ex attactu aëris confeſtim in unctuoſam, magis albicantem & ſubcœruleam materiam inſpiſſatur.

Aqua quæ ex fl. diſtillatur, odoris eſt pinguis ac moleolentis.

Apud hoſce Medicos non eſt in uſu.

PAPA-

PAPAJAMARAM.

FIG. 15.

Apajámaram, quæ ſecunda ſpecies eſt, *Papája* ling. Bram. *Papája*, arbor minùs excelſa, caudice minùs craſſo, cum priori in floribus differens, ut & quod fructus habet. Fig. 15.

Flores ex quorum medio ſeu orificio fructus erumpunt cum ſuis fructibus parvis petiolis in ſtirpe hinc inde proveniunt, albi ſunt & odoris jucundiſſimi, conſtantes quinque foliis oblongis, quæ anteriora verſus rectis oris in cuſpidem ſe contrahunt, ac rigida, craſſa, & denſa ſunt ſine venis conſpicuis, exteriora verſus cum cuſpide reflexa ac intorta.

Calyx, quo continentur, quinque brevium cuſpidum eſt, qui foliis florum deciſis fructum inferiùs complectitur.

Fructus qui ſinguli ex medio uniuscujuſque floris erumpunt, nullo vel tenuiſſimo ſunt cortice, carne denſa & ſolida ac pingui-humida; cùm immaturi, carne ſunt albicante & ſaporis pinguis ac aſtringentis, exſtillantes humorem aqueum ſubalbicantem & ſubcœruleum, qui inſpiſſatur, ex maturitate carne interiùs flaveſcente, ac ſaporis haud ingrati pingui-dulcis, intus grandi cavitate ac in interiori ſuperficie, quæ in longum quinque rotundis lateribus excurrit, fungoſa carne obducti.

Semina in interiori ſuperficie inter fungoſam carnem numeroſa in quinque ſeriebus confita ſunt, quæ in medio rotundorum laterum à ſe mutuo interſtinctæ ſunt, ſuntque officula rotunda, angulata, aſpera & nigra, ſingula involuta in propria membrana albicante, ac tranſparente, & nitente, ac parvis & tenuibus umbilicis adhærentia nucleo intus albo.

Fructus, cùm teneri ſunt, & in medio florum confiti, ſuperiora verſus in cuſpidem contracti ſeu conici ſunt, ac in cuſpide quinque anguſtis, craſſis, ſubflavis foliis, quæ in anteriori parte latiora, & in

cuſpides diviſa ſunt coronati, ac inciſi gemmulis rotundis albicantibus in interiori ſuperficie obſiti ſunt.

Fructus fert toto anno.

Apud hoſce Medicos non eſt in uſu.

FIG. 15.

Hæ arbores quoque duobus in locis, ſeorſim diverſiſque nominibus à *C. Bauhino* proponuntur in *Pinace.*

Primum Libro XI. Sect. V. *Capite de Platano*, hiſce verbis: *Arbor Platani folio fructu Peponis magnitudine eduli, Mamacra ipſa arbor: at fructus Mamaon, ab uberum forte ſimilitudine: Luſitanis in America eſt mas ſterilis, fœmina fructifera, Cluſ. cur. poſt.*

Deinde Libro XII. Sect. I. *Capite de Ficu*, ſequentibus verbis: *Ficuum ſpecie fructus Peruanus, Papaje fructuum genus ficuum ſpecie.*

In utraque India ſatis frequens conſpicitur: à *Boutio* arbor vocatur *Melonifera* ſ. *Papayo*, à *Piſone Pinoguaçu*, qui marem æque ac fœminam fructum ferre refert (ſecus ac *Cluſius*, noſtrique autores ſtatuunt) licet minorem & oblongiorem, falſumque eſſe fœminam non ferre fructum, niſi mas adſtet: quod & confirmat *Rochefortius.*

Fabius Columna ſuis in *Recchium Commentariis*, hujus quoque arboris nomine *Papayo Orientalis* & *Peponis arboreſcentis* mentionem facit, teſtaturque ſe ejus ſemen unà cum accuratiſſimâ Plantæ deſcriptione accepiſſe, à famigeratiſſimo *Petro de Valle*, è duodecimo peregrinationis ſuæ anno reduce: Nobis etiam ex Occidentali India quandoque fuit transmiſſum, & feliciter germinavit, verùm hyemalis culturæ impatiens, & frigoris exoſa, nunquam perennavit.

ILII.

Gly. lat.
Mal.
Arab.
बांसी bram.

I L Y.

FIG. 16.

Ly lingua Bramanum *Vási*, noſtra communi *Bambù*, eſt Arbor naſcens in arenoſis, in excelſam altitudinem, quæ eam *Ténga* exſuperat, evadens. Fig.16.

Radix ab ipſo ſtipite non multum differens, niſi quod albicans & plurimis radiculis ſeu fibris ſit veſtita, ex geniculis, quibus diſtinctus eſt, novos oculos ſeu cauliculos geniculatos emittit, atque hi etiam alios ex quibus tanquam novis radicibus caules plures ſimul juncti aſſurgunt, atque ita caules novelli cum ſuis radiculis avulſi proſeminantur; Caules autem rotundi, cortice viridi, duri & geniculati ſunt ex geniculis novos ramos ſurculoſque emittentes, atque in ipſis geniculis ſpinis oblongis, rigidis, acutis, uno vel etiam duobus pluribuſve muniti, intus fiſtuloſi fiſtulis ſubtilibus.

Stipites, qui ex radice ipſa exſurgunt, ad duorum triumve hominum altitudinem ſe erigunt, priuſquam laterales ramulos ſeu ſurculos diffundunt, ac craſſitie ferme unius ſpithamæ evadunt, cùm teneri ac novelli ſunt ſtipites, uti & rami ferme ſolidi, in medio uno tantùm parvo tubulo pervii, cùm maximè novelli ſunt, in medio, ubi tubulus aperitur, nota albicante ſunt; cùm vetuſtiores, intus cavi, & ad geniculos interſepimento lignoſo clauſi, & interiùs membrana tenui, albicante obducti, conſtantque lignoſis, duris, albicantibus filamentis, cùm teneriores ſunt, exteriùs viridi-fuſci; cùm vetuſtiores, ex albo flavi & nitentis coloris, nullo cortice, qui lignoſis filamentis interſtinctus eſt, veſtiti: Stipites hujus arboris cùm vetuſtiores ſunt, aliquo genere calcis in cavitate obducuntur, quæ uſui medico ſervatur.

Folia, quæ geniculis caulium breviſſimis petiolis inſident, longa & anguſta ſunt longitudine unius ſpithamæ, latitudine quæ ad petiolum maxima eſt, digitali, verſus ſummitatem ſenſim ſtricta, venis in longum ſtriata, & in exteriori parte in medio uno nervo obſita, oris aſpera ſi verſus inferiora ſtringantur, viroris utrinque communis.

Flores in ſpicis ſquamoſis, qui nodulis caulium congregatim inſident, proveniunt, atque ex ſpicis apertis tenuiſſimis filamentis dependent, intra quas ſe deinde recipiunt velut flores ſpicati oryzæ, ſuntque deinde in ſpicis tritico ſimiles, niſi quod minores ſunt; ſexageſimo anno à ſatione, ut ferunt, hæc arbor flores fert per unum

ferme menſem proximè ante florum exortum, primùm omnibus foliis ſpoliatur, & poſtquam defloruit, emoritur.

VIRES EJUS.

C*Orticis* & *Foliorum* decoctum epotum ſervit ad ſanguinem in corpore ex vulnere retentum expurgandum, confertque etiam puerperis ad materiæ ſanguinolentæ, quæ poſt partum retenta eſt, excretionem. Calx quæ in ſtipitibus vetuſtis creſcit, prodeſt in ſtranguriâ, iiſque qui urinam purulentam mingunt.

FIG. 16.

Arundinem hanc Autores noſtri inter arbores deſcribunt, eodem quo C. *Bauhinus* jure, cui in *Pinace* dicitur, *Arundo arbor*: in qua humor lacteus gignitur, qui *Tabaxir Arabibus* & *Avicennæ Mambu Indorum*, in cujus arundinibus *Tabaxir* ſive ſaccharum, *Mambu Garzia*. Rectius Dominus *Hermans*, qui Anno 1676. portionem Plantæ ſiccatam, unà cum foliis & flores ex inſulâ *Zeilan* tranſmiſit, *Bauhinianam* denominationem nonnihil immutavit, dum vocat *Arundinem Indicam arboream maximam, cortice ſpinoſo*. Addit porrò quod *Cingalenſibus* vocetur *Nuayhas*, id eſt, arbor febrilis, quia febre corripiuntur ii qui ſe lavant ex aquis, in quas arboris hujus folia decidére. Corruptè vulgò à *Luſitanis* aliiſque vocatur *Bambu* vel *Bamboes*: in Inſula autem *Madagaſcar* præſertimque ejus Provincia *Galemboulou*, teſte Domino *Flacourt*, tanta naſcitur copia, ut regio inde nomen obtinuerit. *Voulu* enim ibidem nuncupatur. Ad quam immenſam autem locis humidis, arenoſis & paludoſis, quibus gaudet, quandoque aſſurgat proceritatem, ex fragmentis, Clariſſimi *Piſonis* munere, in porticu Horti Academici ſuſpenſis, colligere datur: quorum majus viginti octo, minus viginti ſex pedum longitudinem ſuperat. Quin & credibile eſt, haſce arundines, antequam eſſent diffractæ, duplo majorem longitudinem obtinuiſſe, cùm craſſities unius extremitatis, ab alterius vix differat. Admiratione quoque dignum eſt, tam vaſtam arundinum molem, tam exiguis veſtiri foliis, cùm maxima ex ſiccatis, quæ aſſervo, vix ſpithamam longitudine aut tranſverſum digitum latitudine tranſcendat. Arundines hæ inſuper amputatæ, & igne crematæ, fertiliſſimum præbent cinerem, in quo omnis generis conſitæ plantæ feliciter proveniunt: dum autem cremantur, ingentem edunt ſonitum, & fragore centum aliquot ſclopetorum exploſiones æmulantur. Aër enim intra cancellos, internodiorum ope recluſus, dum rarefit, ampliuſque ſpatium deſiderat, parietes quaquaverſum diſrumpit, & vi ſibi exitum quærit.

Quàm varia autem, non minùs ac *Palma Coccifera*, hæc planta humanum in commodum ſuppeditet auxilia, pluribus tradunt Autores, & imprimis G. *Piſo in Mantiſſa Aromatica*, ubi præter accuratiſſimam *Sacar Mambu*, ſive *Tabaxir* deſcriptionem, videre quoque licet, tenellos hujus Arundinis ramos, præſertim radici vicinos, ab Indis condiri, & celebris illius confectionis quæ *Achar* vulgò nuncupatur, & ad appetitum excitandum, ventriculique concoctionem promovendam per Europam diſpergitur, non infimam partem conſtituere.

MALA-

Malacca-Schambu. lat.
Mal.
Arab.
Bram.

MALACCA SCHAMBU.

FIG. 17.

SChámbu duæ ſpecies, una *Malacca-Schámbu*, altera Fig.17. *Nati-Schámbu.*

Malácca-Schámbu ling. Bram. ejuſdem nominis; eſt arbor procera ramis denſis & opacis tranſverſum ſparſis.

Radix craſſa eſt, ramos quaquaverſum diffundens, cortice eſt cinericeo, intus rufo, ligno albicante.

Stipes ambitu amplexum unius brachii paululum excedens, cortice cinereo, rami cinereo magis fuſco, ſurculi teneriores virides.

Folia, quæ in ramis bina & bina ac ordine ſe mutuo decuſſantia petiolis viridibus, curtis, craſſis, interiùs planis ſeu latè ſtriatis proveniunt, oblongo-anguſta, rotunda, anteriùs cuſpidata, ad petiolum quoque ſtricta, longitudine maxima unius ſpithamæ, latitudine duorum triumve pollicum, quæ minùs longa evadunt, cæteris latiora, ſuntque textura craſſiola & ſolida ac denſa, ſuperficie glabra, virore in rectâ valde fuſco & nitente, in adversâ virore communi, ſaporis adſtringentis ac nonnihil ſubacidi ſeu vinoſi diutius maſticata, odoris nullius, cùm emarceſcunt, ſunt flaveſcentia ac crocea.

Ex coſta media, quæ in adverſa ſolum eminet, *Nervi* ſubtiles & parum in adverſa eminentes, recta obliquo ac ferme parallelo ductu anteriora verſus exeunt, ac æquali intervallo à margine reflexi in ſe invicem arcuatim incurrunt velut limbulum ad marginem relinquentes, ſuntque in recta parte tractibus ſuis conſpicui ac venulis minutulis, ſubtilibus, intra folium meantibus comitati.

Flores in petiolis ſeu ſurculis viridibus ſpithamam plus minus longis, qui ſupra ex origine foliorum oriuntur plures congregatim, tres, quatuor, quinqueve parvis ac ſemidigitalibus, rotundis, craſſiolis & viridibus pedunculis proveniunt, conſtantes quatuor foliis ex viridi albicantibus, oblongo-rotundis, interiùs cochleatis, rigidis à ſe mutuo latiuſculè diſtantibus, quæ exteriùs magis viridia ſunt, & in oris ſuperioribus interiùs & exteriùs magis albicant, & venulis annularibus verſus oppoſitas oras in longum ſtriata ſunt, ſuntque ad unguiculos foliorum ornati denſo penicillo confertorum, longiuſculorum, candidorum ſtaminum, quæ ex ora quadrata orificii medii cancelliformis lati & cavi ſe exſerunt, & in vertice apicibus ſeu nodulis ex albicanti flaveſcentibus dotata ſunt, & in medio penicilli ſtaminum ſtylo albicante craſſiolo, ſurrecto & in apicem definente, qui ex medio orificii ſeu umbilici exſurgit.

Calyx eſt quatuor brevium lato-rotundorum ac interiora verſus quoque cochleatorum & magis viridium foliorum, quæ ſingula inter duo florum folia exteriùs conſident, ejuſque pes craſſus verſus inferiora ſe in conum ſtringens, & nonnihil ex viridi albicans, ac à reliquo petiolo florum, qui viridi-fuſcus eſt, nodulo diſtinctus, eſtque ipſum primordium fructus, ac magis & magis extuberans & turgeſcens. Sunt autem flores odore nullo cùm in ſuo vigore ſunt, ac vivido colore, ubi autem flaveſcunt ac emarceſcunt, quo tempore ex albicante flaveſcunt, acido ſeu vinoſo ſunt odore.

Fructus ſunt minores illis ſecundæ ſpeciei, forma rotundi, primùm virides, cùm ad maturitatem accedunt, ex albicante ſubflavi, probè autem maturiores magis flaveſcentes, in vertice, umbilico ſeu orificio quadrato florum clauſi, & quatuor foliis calycis viridibus ad ſe mutuo contractis & nonnihil ſurrectis coronati, conſtantque exteriùs corticula ſeu membrana tenuiſſimâ, carne humida, intus magis albicante, lata cavitate in medio, ac ad interiorem carnis ſuperficiem filamentis nonnullis fungoſis & albicantibus obducti, ſuntque ſaporis dulcis & grati, ac odoris roſacei valdè amœni, quem etiam in ſapore exſpirant atque exhibent; in medio cavitatis nucleus eſt rotundus, cavitate minor, laxus, & liber, ac nutans, qui cortice exteriùs eſt rufo ac ſpadiceo-diluto, interiùs denſa ac viridi-diluta pulpa, quæ ſaporis eſt ſubamari & adſtringentis, ac vel ſimplex eſt, vel in duos tresve minores nucleos angulatos reſolvitur.

VIRES EJUS.

Ejus Decoctum in aqua ſervit pro fiſſuris oris ſi cum eo abluatur.

FIG. 17.

Qui à C. *Bauhino* dicitur *Perſici officulo fructus Malaccenſis*, idem eſt cum fructu arboris hîc deſcriptæ; quæ à *Canarinis Iamboli*, à *Luſitanis Iambeiro*, ab *Arabibus Tupha Indi*, à *Perſis Tuphat*, à Turcis *Alma*, *Chriſtophoro à Coſta* teſte nuncupatur. Ex *Malacca* piperifera, ut refert Clariſſimus *Piſo*, in diſſitas quaſque regiones, ob florum fragrantiam, & fructus ſuavitatem, tranſlata fuit hæc arbor, imprimiſque ob perpetuam florum & fructuum viciſſitudinem: quod alterâ arboris medietate, frondibus & fructibus orbâ, altera pars fructibus maturis & immaturis tamdiu oneretur ac ornetur, donec frondes recuperaverit.

Flores & fructus ex ejuſdem relatu, frigidæ ſunt & humidæ qualitatis, inſigniter fragrantes, ac proinde inter primas delicias omnibus pariter incolis habiti.

Plurimi quoque uſus paſſim in Medicinâ exiſtunt: fructus enim crudi, & flores ſaccharo conditi, ab ægris æſtuantibus cum ſucceſſu uſurpantur, quod ſuccoſa frigiditate, ſitim in febribus extinguant, ſpirituſque vitales confortent.

NATI-

Fig. 18.

Náti-Schambu. lat.

നാട്ടിചാമ്പു Mal.

نعطو جبامبجو .Arab.

जाबु bram.

NATI-SCHAMBU.

FIG. 18.

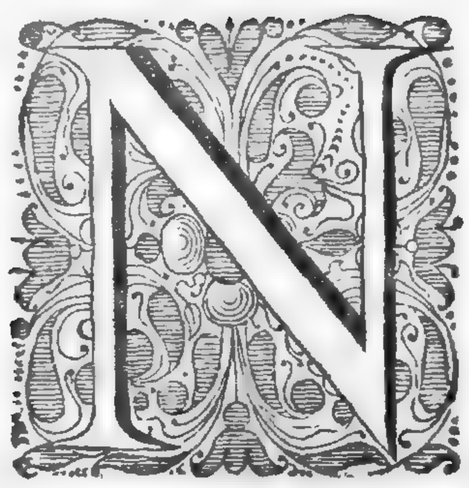

Ati-Schámbu, quæ altera ſpecies *Iambu* eſt, ling. Bram. *Schambu*, arbor quoque excelſa. Fig. 18.

Radix craſſa, ramos quaquaverſum diffundens, cortice albicante, ac cinerea corticula, quæ facile in ſquamas deteritur, obducto, qui ſaporis eſt adſtringentis, ligno intus albicante.

Caudex ambitu unius hominis amplexum implens, cortice exteriùs ſcabro ruſſo-virideſcente ac molli, intus albicante, qui adſtringentis, acidi vinoſique ſaporis eſt.

Folia, quæ in petiolis craſſioribus curtis bina & bina proveniunt, grandiora ſunt illis primæ ſpeciei, forma ad latitudinem minus oblonga, contextura quoque denſa, ſolida ac craſſiola, ſuperficie quoque plana & glabra, viroris in recta fuſci & nitentis, in adverſa clari, ſaporis adſtringentis & magis acidi ſeu vinoſi, odoris quoque parum acidi, cùm marceſcunt, flavo quoque colore tinguntur.

Flores forma iidem & penicillo ſtaminum breviori, ſuntque folia cum ſtylo, ut & penicillo ſtaminum, quæ apicibus ſuis flavis ſeu ſubrufis dotata ſunt, pupureo-rubro nitentis pulcherrimi ac vividi coloris, primùm odoris nullius, dein cum marceſcunt, parùm acidi.

Calyx quoque quatuor viridium interiùs cochleato-cavorum foliorum.

Fructus, qui quoque ex calyce exoriuntur, majores ſunt illis primæ ſpeciei, forma oblongo-rotundi & ad petiolum ſtrictiores, in vertice quoque umbilico florum clauſi & foliis calycis viridibus ad ſe invicem contractis coronati, ſuntque primùm virides, dein ex viridi albicantes, poſt virore evanido albicantes, cùm maturi, ad unam partem candidi, ad aliam rubeſcentes, ac inter candidum colorem ſtriis

rubris perfusi, cortice quoque tenuissimo & carne alba ac succulenta, in medio etiam lata cavitate, & in superficie interiori carnis fungosis, albis & exsuccis filamentis obducti, saporis sunt vinosi & pergrati, ut & odoris; intus nucleus est grandis cavitatem fructus implens, qui quoque cortice exteriori rufo & spadiceo, interiùs densa ac viridi-diluta pulpa, quæ saporis quoque est subamari & adstringentis, constat.

Bis in anno fert fructus.

VIRES EJUS.

Cortex ejus tritus & in lacte acido epotus dysenteriam sistit.

FIG. 18.

Hæc præcedentis atboris altera est species: præter enim Autores nostros, plures dari, testantur *Piso*, *Acosta*, & *Paludanus*. Peculiaris autem, & à nullo, quod sciam, descriptæ, ramum siccatum fructibus immaturis onustam, unà cum seminibus, ex insula Zeilan, hoc anno transmisit, jam sæpius laudatus Dominus *Hermans*. Vocata hæc fuit ab ipso *Iambos Sylvatica*, fructu cerasi magnitudine, *Walgambu Cingalensium*: obtinetque folium, *Iambos* majoris folio non multum dissimile, fructus autem cerasi magnitudine, uvæ in modum, racematim cohærentes, quorum vertex cingitur tribus foliis bifidis, coronam quasi constituentibus.

CHAM-

Fig. 19.

Champacam: lat.

ചെമ്പകം. mal.

چيامْبجا غُجامْ Arab.

चापा bram.

ÇHAMPACAM.

FIG. 19.

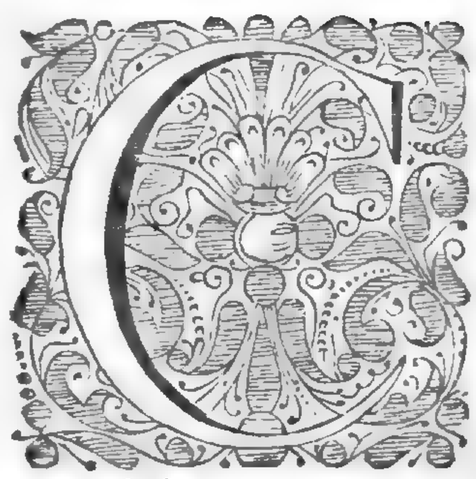

Hampacàm lingua Bram. *Çhampò*, eſt arbor procera denſis frondibus latè ſparſis, naſcens in arenoſis. Fig. 19.

Radix ruſſo cortice qui ſaporis eſt amari & peracris.

Caudex unius hominis amplexum ambitu implens, cortice craſſo, exteriùs cinereo, intus molli, ſub exteriori corticula virideſcente & ex albo flaveſcente, qui ſaporis eſt amari, & ſubacris, ligno albicante.

Surculi rotundi, cinericei, ac ſub exteriori cuticulâ virides, in apice ubi novello germine expullulant, ſpadicei coloris: ſuntque caudex, rami ac ſurculi cortice quoque adſtringente.

Folia quæ hinc inde in ſurculis petiolis uncialibus, interiùs ſtriatis, in inferiori parte nonnihil extuberantibus proveniunt & paſſim novello germine ſurculorum qui ſupra eorum exortum prorumpunt, comitata, oblongo-rotunda, anteriùs in cuſpidem oblongam anguſtam contracta, ſpithamam & amplius longa, latitudine quatuor quinqueve pollicum contextura duriola, ſuperficie plana & lenia, viroris in recta fuſci & nitentis, in adverſa clari: ſaporis amari & acris.

Ex coſta media, quæ craſſa eſt, & in adverſa altè eminens, ac tenuiter in recta *Coſtæ* obliquo & parallelo ductu anteriora verſus exeunt, ac à margine reflexæ arcuatim in ſe invicem incurrunt, venulas nonnullas tranſverſas ex ſe diſtribuentes, ac in adverſa ſolùm parte eminentes, & in recta veſtigia tractuum exprimentes; ad exortum foliorum cortex ſurculorum tenui fiſſura, quæ obliquo ambitu eſt, hiat, ac per eam cortex inferior qui magis extuberans eſt, à ſuperiori cortice interſtinguitur, ſuntque folia cum ſuis petiolis ex ſuperiori parte fiſſuræ prodeuntia.

Flores, qui in ſummitate ſurculorum ſupra ex origine foliorum craſſis, ſubflavo-viridibus, lenibus, ſurrectis ac ſeſquiuncialibus petiolis proveniunt, ſunt acuti ac fragrantis odoris, conſtantque foliis oblongo-anguſtis, quæ in triplici ordine poſita ſunt, quorum quæ in exteriori ordine ſunt, octo plus minus latitudine ferme tripla iis, quæ in ſecundo interiori ordine etiam octo plus minus ſunt, ac verſus ſummitatem rotundiola & nonnihil cuſpidata, quæ in ſecundo ordine magis cuſpidata, quæ in tertio ordine parvula, brevia, verſus ſummitatem maxime cuſpidata, flavo-diluta, ac velut ſtamina craſſiola, inferius circumambientia ſtylum craſſum, qui in medio pe-

dunculo rotundo exſurgit, ac ſuperiora verſus nonnihil conicus eſt, & ſpicis, parvis, viridibus, craſſiolis, cuſpidatis ſcutellatim circumdatus; ſuntque ſpicæ in cuſpide, quo inferiora verſus inflexæ, rubeſcentes ac rudimentum fructûs continentes: floribus quoque ſapor adſtringens & acris eſt.

Fructus, qui ſpicatim ſeu racematim craſſo petiolo medio viridi, ac tortuoſo pedunculis craſſis, & curtis circumſident, ſunt oblongo-rotundi, magis minuſve gibboſi, cortice craſſiolo, primùm viridi; cùm maturi, flavo-diluto albicante ſapore peracri, odore minùs grato.

Semina, quæ intus continentur ſe invicem proxime ſine ullo interſepimento contingunt, ſuntque uno latere rotundo ad fructûs formam accommodata, reliquis planis tribus quatuorve pro ratione mutui contactus: conſtantque, cùm matura, pulpâ tenui, humidâ, ſublacteâ, quæ membranâ incarnato-rubra eſt inveſtita, intus oſſe grandiuſculo nigro.

Flores bis fert in anno, fructus non dat niſi cùm vetuſtior eſt.

Ex fl. aqua odorif. quæ eorum odorem ſpirat, diſtillatur.

VIRES EJUS.

R*Adix* & cortex ſiccus tritus & mixtus cum lacte ſpiſſo dicto *Tayr* apoſtematibus aperiendis & maturandis ſerviunt in forma emplaſtri appoſiti; *Cortex Radicis* in pulvere cum aqua calida datus menſtruis in mulieribus excitandis ſervit, fœtumque in gravidis expellit, ſi largiùs ac copioſiùs ſumatur: *Flores* triti & cum oleo decocti, pro doloribus capitis, oculorum affectionibus, ut & in podagra ſerviunt facta capitis unctione. *Aqua ex Floribus diſtillata*, præcordiis exhilarandis commoda eſt; *Oleum*, in quo *Flores* per quadraginta dies inſolati ſunt, in capitis perunctione ejus doloribus ac animi deliquio prodeſt; *Oleum Fructuum* flatus pellit, ſi cum eo corpus ungatur.

FIG. 19.

Nominis affinitas, florum gratiſſimus odor, aliæque quæ huic Plantæ ab Autoribus adſcribuntur circumſtantiæ, non difficulter mihi perſuadent, eandem eſſe cum ea, quæ à *Boutio* Cap. 45. deſcribitur, licet fatear ejuſdem deſcriptionem obſcuram eſſe, mutilam, quin & forſan vitioſam: quod primâ fronte liquebit, ſi quis eandem cum figura diligentius conferat. An autem eadem ſit cum *Champe C. Bauhini*, de qua in *Pinace* inquit: *Champe dicuntur alii flores, quorum etiam magnus apud Indos uſus eſt, odore graviori, quàm lilium. Garz. Fragos.* pronuntiare vix auſus ſum.

ELEN-

Fig. 20.

Elengi. lat.
ഇലഞ്ഞി mal.
Arab.
ववळ bram.

ELENGI.

FIG. 20.

Léngi lingua Bramanum *Vaválli*, eſt arbor procera frondibus denſis & opacis latè ſparſis, naſciturque in arenoſis. Fig.20.

Radix craſſa & altè ſe in terram figens, ramoſque ſubtus & ſuper terram transverſum latè dimittens, cortice lacteo, ac ſub cruſta exteriore fuſco-rubeſcente.

Caudex duûm hominum amplexum ambitu ut plurimum implens: cortice craſſo exteriùs fuſco & ſcabro, interiùs lacteo ubere ſpiſſo, & glutinoſo, fiſſili, ac ubi finditur, colore flavo & rubeſcente vividè variegato, interiori ſuperficie ex albo-rubeſcente; ligno eſt quoque lacteo, fiſſili, gravi, in aquis ſummè durabili, extra aquas putredini facilè obnoxio.

Folia, quæ hinc inde in parvis viridibus, rotundis ac interiùs ſtriatis petiolis proveniunt, ſunt oblongo-rotunda, ad petiolum rotundis oris, anteriùs brevi cuſpide, qui verſus exteriora reflectitur, craſſiola ac ſolidæ texturæ, ſuperficie plana, ac in recta parte virore fuſco & nitente glabritie, in adverſa claro & minùs nitente, lateribus interiora verſus nonnihil clauſis, odore uti folia pyrorum noſtrarum.

Ex *Coſta* in recta etiam parte eminente *Venæ* transverſæ, ſubtiles, ac denſæ excurrunt, quæ folium ſubeunt, ſuntque utrinque conſpicuæ.

Flores proveniunt paſſim ex origine foliorum etiam quinque, ſexve congregatim petiolis pollicaribus ex viridi-flaveſcentibus, ſuntque albicantes, & dein ex albicante flaveſcentes ſeu ex flavo fuſceſcentes, forma ſtellæ ſedecim foliorum oblongo-anguſtorum & cuſpidatorum, quorum duo & duo arctiùs juncta ſunt, odore jucundo & fragranti. In medio corculum craſſum & conicum eſt, quod octo albis ſurrectis foliis eſt circumdatum, conſtans octo ſtaminibus ſurrectis, curtis, craſſis, albicantibus & piloſis, quæ verſus ſummitatem in cuſpidem ſtricta & flava ſunt, ac circumpoſita capitulo albicanti-ſubflavo, quod germen fructus eſt, ex quo ſtylus viridi-dilutus & albicans emicat.

Calyx eſt octo oblongo-anguſtorum, cuſpidatorum, ſtelli-formiter expanſorum foliorum, quorum quatuor exteriùs flaveſcentia ac muſcoſa ſunt, quatuor quæ inter ea ſe intergerunt, exteriùs albi-

cantia: ſingula folia calycis folia duo florum, quæ arctiùs juncta ſunt, ſubcingunt.

Gemmæ Florum conicæ ſunt & muſcoſi coloris.

Ex *Floribus Serta* ſeu *Coralla* efformant.

Fructus, qui ſuo calyce inferius comprehenſi, ſunt oblongo-rotundi ac inſtar olivarum, primùm virides, dein flavi ac rubeſcentes, carne ſub cortice flava & farinacea: ſuntque in eduliis.

Intus paſſim unum ac etiam duo grandiuſcula *Oſſicula*, quæ oblongo-rotunda, nonnihil plana, & ſpadiceo-fuſci ac nitentis coloris ſunt, continentur.

Bis in anno hæc arbor dat *Flores*. Ex *Floribus aquam ſtillatitiam* indigenæ eliciunt, quæ odorifera eſt.

VIRES EJUS.

R*Adix* trita cum aceto tumorem in facie tollit, parte affectâ cum eo linita, eadem cum *Aqua* eod. modo ſumpta ſervit pro oris puſtulis. *Corticis Decoctum* ſervit pro angina, uti & dolore dentium, gutture ſeu ore cum eo abluto. *Aqua diſtillata ex Floribus* & epota proficua eſt pro melancholicis & febricitantibus; gravidis in difficili partu *Fructus* triti in aqua calida commodè dantur.

FIG. 20.

Cum hujus plantæ ne veſtigium quidem apud alios invenerim, vocandam cenſeo, *Oleæ-affinem Pyrifolio Malabaricam, flore odorifero ſtellato.* Neutiquam autem confundi debet cum *Vaſaveli Bramanum*, ſive *Pavate Acoſta*, de qua arbore vide ejuſdem *Aromat. Hiſtoriam.* Cap. 14.

MAN-

Manjapumeram. lat.

മഞ്ഞപ്പൂമരം. mal.

مَاجَحُوْ مْغَرَعَمْ. Arab.

पारिजातकु bram.

MANJAPUMERAM.

FIG. 21.

Anjapumeram ling. Bram. *Pariàtacù* eſt arbor grandis trium quatuorve hominum altitudine, denſis & opacis frondibus latè ſparſis, naſcens in arenoſis. Fig. 21.

Radix ramos ſubtus & ſuper terram transverſos ſpargens.

Stipes ambitu amplexum unius brachii æquat, cortice cinereo.

Surculi quadrangulares ac nodulati, ſpadiceo cortice, qui interiùs eſt viridis, obducti.

Folia in nodulis brevibus, craſſiolis, viridi-albicantibus petiolis bina ac ſe mutuo in ordine decuſſantia proveniunt, ſuntque ad petiolum lata curvitate, & anteriora verſus in cuſpidem anguſtum contracta, contextura craſſa, ſuperficie aſpera, virore in recta fuſco & nitente, in adverſa autem claro, ſapore adſtringente & ſubamaro.

Ex *Coſta* media in adverſa parte *Coſtæ* hinc inde excurrunt, quæ rectam tractibus ſtriant in ſe invicem arcuatis ductibus propè ad marginem incurrentes.

Flores proveniunt in petiolis rigidis ac ſuperiora verſus obliquè ſurrectis, qui bini & bini in adverſis partibus ſupra ex origine foliorum erumpunt ac ſinguli paſſim in tres minores ramulos curtos, breveſque mutuo dividuntur, ſuntque in ſingulis petioli ramis quini congregatim inſidentes, odore dulci & delectabili optimum mel æmulante, interiùs & exteriùs albicante & aqueo colore, ſex, ſeptem, octo foliis conſtantes, ſuntque folia ad petiolum ſtrictiora, verſus ſummitatem lateribus rectis dilatata, atque duabus laciniis brevibus excurrentia, ac anteriùs inter lacinias ſinuata, & exteriorem verſus partem oris rigidè inflexa, contextura tenuia ac rigida, in ſole valde coruſcantia, venulis vix conſpicuis, niſi in parte ubi colore albicante attrito membranaceæ ſunt pelluciditatis.

Sunt autem *Pediculi Florum*, quibus ex calyce oblongo, profundo,

viridi ac qui rotunda ſupernè ora eſt, emicant vaginulæ breves, ſemiunciales, crocei, aureique coloris, in hiſce duo ſtamina flava, quæ apicibus ſurrectis, craſſis & flavo-albicantibus dotata, ſunt inſerta; pediculi florum ſiccati croceum odorem recipiunt, iiſque indigenæ cum ligno ſandali mixtis atque tritis corpus inungunt.

Fructus ſunt rotundo-plani ac compreſſi, colore viridi, in medio una ſutura extuberante ad verticem utrinque perducti.

In iis duo rotunda compreſſa *Semina*, quæ utrinque ſub cortice extuberant interſepimento medio à ſe mutuo diſtincta.

Apud hoſce Medicos non eſt in uſu.

FIG. 21.

Diu anceps hæſi, an eadem foret hæc arbor, cum *Arbore triſti folio Myrti C. Bauhini.* Arriſit *Bramanum Pariatacù*, quod cum *Canarenſium Parizataco* non malè convenire videbatur: tum etiam *Cluſii* deſcriptio, ex *Fabricii* relatu deprompta: præſertim cùm ea quæ de florum pediculis, colore, odore, & uſu reliqui addunt Autores, non inconcinnè cum noſtrorum deſcriptione conveniant. Obſtat tamen defluxus florum *Arboris triſtis* de die, cujus nulla hic fit mentio: Verum cum *Fabricio* & *Paludano* teſtibus, illud eos duntaxat concernat flores, ad quos ſolares radii pertingere poſſunt, minoris facienda videtur hæc difficultas. Interim mihi vix ſatisfacio, aliorumque judicio ſubſcribo.

CON-

Cónna. lat.
mal.
Arab.
बायो bram.

CONNA.

FIG. 22.

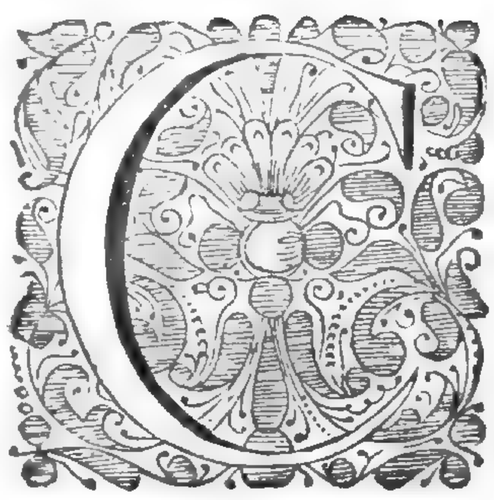

Onna, lingua Bramanum *Bajo* eſt arbor procera, unius hominis altitudine, ramis denſis & opacis latè ſparſis. Fig.22.

Radix cortice fuſco ramos transverſos ſpargens.

Caudex ambitu amplexum unius hominis excedens, cortice cinereo, ut & ſurculi vetuſtiores, novelli, virides; cortex adſtringens & ſubamarus.

Folia in ſurculis teneris, viridibus, petiolis brevibus, rotundis, ferme bina & bina cum uno in vertice proveniunt, ſuntque oblonga ad petiolum lata curvitate, inde anteriùs ad cuſpidem ſtricta, mediocri craſſitie, mollia, denſa, ſuperficie lenia, glabra & plana.

Ex *Coſta* media, quæ in adverſa parte eminet nervulis ſubtiliſſimis, inter quos venularum contextus cancelliformes minutiſſimi intercurrunt, ſtriata, viroris viridis & nitentis in recta, in adverſa clarioris & ſurdi, ſapore ſubdulci & ſubamaro.

Flores in ſurculis viridibus, rotundis, duas ſpithamas longis, qui ſupra ex origine ſurculorum foliaceorum erumpunt, proveniunt petiolis longiuſculis, triuncialibus, tenuibus, rotundis, viridibus hinc inde appendentes; ſunt autem flores flavi quinque foliorum oblongo-rotundorum & nonnihil criſpatorum, quæ inferiùs anguſtis unguiculis ſunt, ac ex vena media latiore venis obliquis ſunt ſtriata, tria ad unam partem ſunt minora, quæ ex adverſo, paulo majora.

Stamina in medio decem, tria majora flava, incurvata & lata, cum grandibus apicibus ſeu lingulis flavo-fuſcis, inflexa verſus tria folia minora, ſeptem minora flava cum grandibus apicibus ſeu ſemibifidis flavo-fuſcis linguis verſus duo folia majora inflexa; ex medio longum ſiliquarum viride germen prodit, verum non ex omnibus floribus.

Calyx quinque viridi-dilutorum cuſpidatorum foliorum.

Siliquæ, quæ floribus deciduis ſuccedunt, ſunt oblongæ, rotundæ, rectæ fiſtulæ ſeu cannæ dictæ, Caſſiæ fiſtulæ, duas ſpithamas & amplius longæ, cortice exteriori viridi, interiori albicante, & lignoſo, ſeu potius cartilaginoſo, duro conſtantes, interius diſtinctæ in ſua loculamenta per orbiculos cartilaginoſos, rotundos, tranſverſos ac parallelos, qui cortici interiori affixi & in medio recta fiſſura ad eandem corticis partem ſtriati; intus in hiſce cannis orbiculi cartilaginoſi pulpa ſubdulci, quæ primùm albicans, dein flaveſcens, poſt

rubro-nigricans, obducti ſunt; in pulpâ *Fabæ* involutæ ſunt, quæ forma oblongo-rotundæ ſunt adjacentes orbiculis cartilaginoſis ex inferiori parte & cum ſua longitudine reſpondentes longitudini fiſſuræ.

Fabæ teneræ, cortice albicante & candido ſunt, intus pulpa viridi-ſubacida, quæ carne pellucida & nervoſa circumdata eſt, ſaporis nullius niſi ſylveſtris; cùm maturæ ac ſiccæ ſunt, duro rubro-fuſco cortice obductæ.

VIRES EJUS.

Cortex & *Folia* contrita ac mixta cum oleo conducunt in perunctione partis affectæ puſtulis. *Fabæ* in *Decocto* datæ ventrem laxant ac purgant per inferiora. *Earum farina* uſurpatur pro cataplaſmate.

FIG. 22.

Exhibetur hic ab Autoribus noſtris *Caſſia Fiſtula Alexandrina C. Bauhini*: quæ cum naſcatur variis in regionibus, varia inde ſortitur nomina. In *Ægypto*, unde copioſè quaquaverſum differuntur *Fiſtulæ*, *Alpino* & *Paludano* teſtibus, vocatur *Chaiarxamber*, in *Braſilia Tapyracoaynána*, in *Mexico Guauhayohuatli*, *Canarinis Haſanguia* & *Baraſenga*, *Guzuratenſibus Gramala*, *Arabibus Gazatfalus*, *Malabarenſibus* juxta Autores noſtros *Conna*, & ex *Acoſta* teſtimonio *Condaca*, *Bramanis Bajo*, vel ut alii volunt, *Bahoo* & *Bava*, in *Zeilan* ubi copiosè creſcit, à *Cingalenſibus* vocatur *Æhala*. Circa floris deſcriptionem nonnihil variant Autores, dum alii incarnatos, alii aureos, alii flavos deſcribunt, ut & illi ſunt, quos hoc anno ex *Zeilan* accepi, perreptantibus pluribus venuli purpureis.

Hiſce in regionibus, ſemen terræ mandatum, ad pedalem quandoque excreſcit altitudinem, verùm ingruente hyeme, omnem reſpuit culturam, & emoritur, ut non ſemel ſum expertus.

Præter autem hanc *Caſſiam vulgarem*, & *Braſilianam* à *Lobelio* in *Pharmacopœia Rondeletii* reſtituta exhibitam, alia quoque datur, à nullo Botanicorum hactenus deſcripta, quam *Caſſiam Americanam Fabaceam* nominare lubuit: Siliquarum enim loco fabas longiuſculas & vulgaribus non diſſimiles profert, quibus continetur *Pulpa* ejuſdem ferme cum vulgari ſaporis & efficaciæ: ipſa arbor *Radice* nititur craſſa, rotunda, quæ in plurima filamenta cortice nigricante obducta deſinit: *Caudex* cinerei eſt coloris, ſcaber, ſubſtantiæque medulloſæ, quem *Ramuli* inordinatè ambiunt, foliis veſtiti ſubrotundis, ex glauco viridibus, breviſſimiſque pediculis donatis: *Flores* videre non contigit: *Semen* quòd pulpæ involvitur, ſubrotundum eſt, compreſſum, & nigricans, piſi minoris magnitudine, ex *America Inſulis*, quas Galli *les Antilles* vocant, allatum.

Fig. 23

Balam pulli. lat.

വാളം പുളി *mal.*

تَغْلَمْ پُجُوْلِيْ *Arab.*

वीव *bram*

BALAM-PULLI
ſeu MADERAM-PULLI.

FIG. 23.

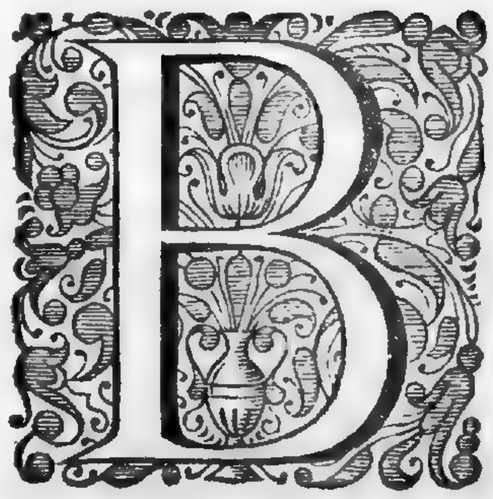

Alàm-Pullì ſeu *Maderàm-Pullì* ling. Bramanum Sinza.... eſt arbor grandis ramis denſis in latum diffuſis. Fig. 23.

Radix craſſa brachia latè diffundens cortice rubeſcente.

Stipes craſſus ambitu duorum hominum amplexum æquans cortice craſſo ſub cruſta nigricante & cinerea-rubeſcente uti & rami vetuſtiores. Folia in petiolis ſeu ſurculis tenuibus, viridibus, interiùs ſulco ſtriatis, nondum ſpithamam longis, qui ad exortum viridi-diluto tuberculo parum turgeſcunt, bina & bina in duabus ſeriebus proveniunt, iiſque inſident cum anteriori parte nonnihil verſus ſummitatem petiolorum converſa, & petiolos cum ſuis ſuperficiebus obliquè ſecantia; ſuntque folia parva, oblongo-anguſta pollicari ferme longitudine, latitudine ferme ſemidigitali & ubivis uniformia, niſi quod ad poſticam partem paulò latiora quàm anteriora verſus, anteriori ora rotunda, contextura nonnihil tenuia & ſolida, ſuperficie plana, viroris fuſci, in adverſa dilutioris, ſaporis acidi, in adverſa parte in medio nervus parum eminens, atque ex eo venulæ ſubtiliſſimæ in ſe invicem incurrentes exeunt in adverſa tantùm conſpicuæ.

Flores qui congregatim octo, decem, plus minus in petiolis viridibus, qui ex origine petiolorum ſeu ſurculorum foliaceorum oriuntur, proveniunt, conſtant ſeptem foliis colore differentibus, cum quibus calyci craſſiolo & rotundo inſident, ac odoris nullius; ex foliis quatuor quæ exteriùs ſita ſunt colore in totum candido, poſtmodum parum ſubflaveſcentia, ſuntque oblonga, anteriùs cuſpidata, tenuia, nullis venulis ſtriata, tria quæ ſupra ex horum foliorum unguiculis ad unam partem prodeunt ac interiùs ſita ſunt, anteriora verſus magis rotundiola, in oris tenuiter criſpata, & inter colorem album qui etiam in adultioribus ſubflaveſcit, venis rubris variegata, ſuntque eorum duo reliquis majora puta longiora & latiora, atque tertium inter illa duo intermedium ſurrectum eſt & minuſculum ac anterius cuſpide parvo ſubflavo eminens, oriſque interiora verſus contractis ſeu cochleato-cavum.

E medio ſtamina viridia exſurgunt tria incurva quæ prius in unum juncta ſunt, poſt divaricantur reſpicientia folium ſurrectum, duo

horum exteriora excepto intermedio apicibus dotata ſunt, qui primùm flavi, poſtea cùm folia ſubflaveſcunt, rubro-fuſci coloris.

Cum hiſce ſimul emicat unus ſtylus viridis incurvis ſtaminibus craſſior inter ſtamina & folium ſurrectum prodiens, qui ſiliquoſum germen eſt.

Gemmæ Florum rotundiolæ ſunt, in una parte planæ, in altera magis convexæ, primùm rubro-ſaturæ, dein cùm rotundo-oblongiores fiunt, colore viridi-albeſcente.

Fructus, qui in lignoſis ac craſſiuſculis petiolis ramis appendent, ſunt ſiliquæ oblongæ, craſſæ, in glandulas tres quatuorve extuberantes, conſtantes cortice craſſiolo qui exteriùs eſt rufi ſeu muſcoſi coloris, intus viridis & carne intus acerba, quæ primùm humida, duriola & albicans ac ſubviridis eſt, cùm maturi ſunt, mollis & flavo-ſeu rubro-fuſca, ſuntque ad corticem ex petiolo lignoſis filamentis ſed raris per carnem in longum pertexti & ſub carne in membranacea loculamenta in quibus fabæ conſitæ ſunt, diſtincti.

Fabæ quadratæ & planæ, primùm cùm immaturæ ſunt, cortice viridi-diluto & nitente, intus ſub cortice pulpa ſunt alba, candida, denſa ſeu ſolida, ſapore, cùm teneræ ſunt, adſtringente & corticis amari, maturis ſiliquis in oſſeam duritiem cortice rubro-fuſco evadunt.

Flores hæc arbor ſemel in anno dat in Novembri.

VIRES EJUS.

IN Febribus ardentibus, malignis & peſtilentialibus confert, ad quod ſæpe cum ſaccharo condita datur, ab indigenis creberrimè uſurpatur in medicamentis purgativis præcipuè tempore æſtivo, ut & maximè ubi bilis flava redundans ac ſe per corpus undique diffundens, ſanguinis ebullitio, ſitis infeſta, morbi cutanei & præſertim morbus regius graſſantur, in quibus malis ſimplex medicamentum ex caſſia fiſtula cum tamarindo unà cum ſaccharo vulgo dicto Jagra de Cana datur, quod leniter alvum laxat ac purgat. *Cortex* tritus & cum aqua oryzæ in unctionem corporis permixtus humoribus ſuperfluis diſſipandis confert.

FIG. 23.

Arbor hîc deſcripta eſt *Siliqua Arabica*, quæ *Tamarindus C. Bauhini: Tamar* ſive *Dactylus Indorum*, *Palmula Indica* & *Dereſilde* Arabum. Braſilienſibus, *Piſone* teſte, *Iutay*, Guzurattenſibus *Ambuli*, Canerinis & Malabarenſibus juxta *Acoſtam*, *Chincha* & *Puli*: Madagaraſcenſibus *Monte* dicitur. *Folia* Sole occidente eodem modo ut in *Acaciis*, aliiſque ſeſe contrahere ſolent, eoque oriente aperire, ut & in plantis apud nos natis, ſed quæ nunquam perennârunt, non ſemel experti ſumus: quod autem & ipſe fructus ſive ſiliqua, frigoris vitandi cauſâ, foliis ſeſe involvat, fabulam redolet. Qui plura autem de hiſce velit, jam citatos adeat autores, & imprimis *Alpinum* de plantis Ægypti.

Coddam-pulli. lat.
mal.
Arab
bram.

CODDAM-PULLI.

FIG. 24.

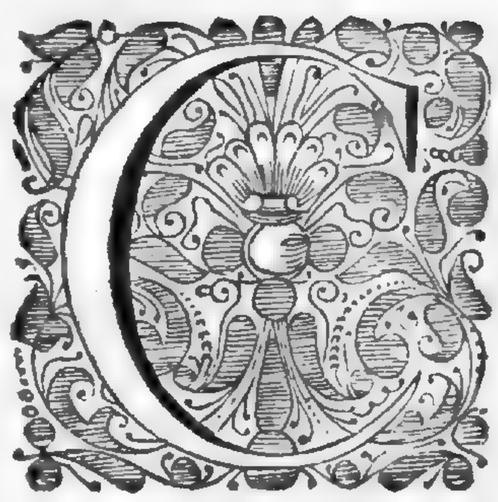

Oddàm-Pullì ſeu *Otà-Pullì*, ling. Bram. *Dàrambò*, eſt arbor procera, naſcens in arenoſis, denſis & opacis frondibus latè ſparſis. Fig. 24.

Radix craſſa brachia ſeu ramos ſubtus ac ſuper terram latè diffundens, cortice albicante-ſubflavo, qui cruſta nigricante obductus eſt, & ſub eâ rubeſcit, ligno albicante & ſubflavo inciſa perviſcoſum humorem qui ſaporis eſt nullius, exudans.

Caudex ambitu duorum hominum amplexum implens, cortice quoque eodem ut *Radix*, ligno albicante.

Folia in ſurculis bina & bina petiolis brevibus, viridibus, interiùs planis proveniunt. Suntque oblongo-rotunda, anteriora verſus in cuſpidem anguſtam, quæ verſus unam partem nonnihil inflexa eſt, contracta, ad petiolum quoque ſtricta, cum oris verſus exteriora nonnihil inflexa, ſuntque contextura craſſa, ſpiſſa & ſolida, viroris in recta fuſci & nitentis, in adverſa clari.

Ex *Coſta* media quæ in adverſa altè extuberat & tenuiter in recta, venulæ procedunt obliquè anteriora verſus quæ folium ſubeunt, & in adverſa parte ſub exteriore folii cuticula tenuiter prominent; præter eas nullæ aliæ venæ ſunt conſpicuæ; foliis ſapor eſt acidus.

Flores in vertice ſurculorum foliaceorum breviſſimis pedunculis inſident, ſuntque incarnati ſeu roſaceo-ſaturi & flaveſcentes, conſtantes quatuor foliis rotundis, parùm oblongis & verſus interiora cochleato-cavis, ſuntque folia craſſa & denſa ſine venis intus magis flaveſcentia & exteriùs ad oras; in medio florum emicat globulus viridis rudimentum fructus in octo latera oblonga per ſtrias diſtinctus, in vertice, capitulo ſeu umbilico, quod ex gemmis albicantibus conſtat, quæ velut ad eandem orbitam extenduntur, obſitus, eſtque circumdatus ſtaminibus ſurrectis albicantibus, quæ in vertice flavo-rubris nodulis dotata ſunt; flores odoris nullius & ſaporis ſubacidi.

Calyx eſt quatuor viridi-dilutorum flaveſcentium, cochleato-cavorum foliorum.

Fructus, qui uncialibus petiolis appendent, grandes ſunt, rotundi octo, novem, decemve coſtulis extuberantes, ac in vertice capitulo parvo, quod etiam coſtulis ſtriatum eſt, eminentes, primùm virides, dein flaveſcentes, cùm maturi, albeſcentes, ſapore acido-dulci.

In medio pulpæ *Semina* cum ſua longitudine in longitudine fructus conſita, oblonga magnitudine unius articuli compreſſa, colore cœruleo-nigro.

Hæc arbor *Flores* & *Fructus* ſemel in anno dat, in *Martio*.

Apud hoſce Medicos non eſt in uſu.

FIG. 24.

Eadem eſt hæc arbor cum *Fructu malo aureo amulo C. Bauhini*, ſive *Carcapuli Acoſtæ*. Perperam tamen confundit *Bauhinus*, *Carcapuli Acoſtæ*, & *Carcapuli Linſcot*. Quod manifeſtò liquebit, ſi quis utriuſque deſcriptionem examinet. *Acoſta* enim qui *Carcapuli* quoque *Canarinis* vocari aſſerit, fructum hujus arboris, malo aureo ſimilem tradit. *Linſcot.* autem, fructum Ceraſi magnitudine deſcribit.

Quod ut diſtinctius pateat, lubet hic adſcribere verba Domini *Hermans*, qui literis, anno præterito, *Columbæ* datis, unà cum harum Plantarum foliis & floribus ad me tranſcripſit: *Arboris* (inquit) *Indicæ ſunt folia & flores, quæ Gummi Gottæ fundit, fructu acido, ſulcato, aureo, mali magnitudine, Carcapuli Acoſtæ, Ghoraka Cingalenſibus dicta.* Mox ſubjungit: *Hiſce adde folia & flores alterius ſpeciei, Arboris nempe Indicæ quæ Gummi Gottæ fundit, fructu dulci rotundo, ceraſi magnitudine, Carcapuli Linſcot* (NB. *quod Bauhinus in Pinace, utramque perperam comprehenderit, ſub una ſpecie, Carcapuli Acoſtæ, & Carcapuli Linſchot. Differunt enim inter ſe flore ac fructu, licet in reliquis conveniant,*) *Cingalenſibus vocatur Kanna Ghoraka*, id eſt, *Ghoraka dulcis: binæ hæ arbores ex trunco inciſo Gummi Gottæ fundunt, præſtat autem illud quod ex Kanna Ghoraka.*

Confundi tamen neutiquam debet *Gummi Gottæ* hic deſcriptum, cum vulgari, quod ex *Eſulæ Indicæ* affini Planta, colligi teſtatur *Bontius* Cap. LVII. & ab Indis vocari *Lonam Cambodja*, quod in *Cambodja*, vicina Chinæ regno Provincia, frequenter proveniat.

ATTY-

Fig. 25.

Atti-alu. lat.

Mal.

Arab.

bram.

ATTY-ALU.

FIG. 25.

Lu quatuor ſunt ſpecies, *Atty-Alu*, *Itty-Alu*, *Areá-lu*, *Perálu*. Fig.25.

Atty-Alu lingua Bramanum, *Roembadoè*, eſt arbor procera, denſis & opacis frondibus latè ſparſis, naſciturque in arenoſis.

Radix craſſa radiculas laterales plurimas fibroſas tam ſubtus, quàm ſuper terram longè latéque diffundens, cortice lacteo, qui ſub cruſta nigricante ex albo rubeſcit, ac inciſus ſeu detractus pleniori rubedine celeriter perfunditur, brachio inciſo aquam limpidam & inſipidam ac ſubrubram ſaporiſque frigidi ubertim exhibet, quæ vaſe ſuppoſito excepta ſuo uſui aſſervatur.

Caudex craſſus, amplexum unius hominis ambitu excedens, cortice craſſo, coriaceo ac lacteo, qui à ligno detractus ſeu inciſus intus ex colore albo quoque nonnihil rubeſcit. *Surculi* teneri virides, geniculati.

Folia quæ in ramis ac ſurculis petiolis mediocriter longis, craſſis, rotundis, & interiùs tenuiter ſtriatis proveniunt, oblongo-rotunda longitudine ad latitudinem, quæ in medio maxima eſt fermè dupla, ad petiolum oris rotundis anteriùs in cuſpidem leniter contractis, ſuntque tenuia, mollia, glabra & lenia, virore in recta parte fuſco & nitente, in adverſa autem claro: nervi in quibus viror dilutior eſt, ex coſta craſſiola, quacum in parte adverſa eminent, obliquo ductu anteriora verſus exeunt, ac proximè ad marginem reflexi minoribus arcubus in ſe invicem deferuntur, ac inter hoſce venis tranſverſis folia cancellatim densè & ſubtiliter pertexta ſunt; ſapor foliis adſtringens, odor nullus niſi ſylveſtris: in vertice ſurculorum conus oblongus & viridis inter folioſa involucra viridia folia tenella recondens.

Flores fert nullos uti nec cæteræ ſpecies.

Fructus in ramis ac ſurculis petiolis curtis, craſſiolis, nonnihil incurvis, tum etiam in ipſo corpore plures congregati proveniunt, ſuntque plano-rotundi, ac ad petiolum contractiores, nonnihil piloſi cum umbilico in vertice haud diſſimiles noſtris ficis, cùm immaturi ſunt, virides ac lacteo liquore, ut & in petiolis; maturi, colore rubicundo & minus lactei; ſuntque in eduliis.

In hiſce fructibus ut in ficis *Grana* parva, tenuia, oblonga, numerosâ ſerie continentur, conſtantia ex capitulo rotundo & recta cau-

dula, quacum ordine cortici interiùs insident, suntque instar folliculorum in suis capitulis unum semen minutum nigricans recondentia, primùm albicantia, ex maturitate subflavescentia.

Fructibus cùm maturescunt *Formicæ* innascuntur, hosque naturales habent in eduliis; non verò eos qui aliarum sunt specierum.

Bis terve in anno hæc arbor dat fructus, uti & cæteræ species, quæ omnes, ut indigenæ ferunt, non alio modo propagantur, nisi è seminibus fructuum à corvis depastorum, quæ cum suo stercore deponunt.

VIRES EJUS.

R*Adicis* decoctum epotum servit ad purificandum sanguinem & hepar, reprimitque coleræ acrimoniam; ejusdem decurtatæ succus exstillans qui in vase supposito excipitur, etiam hepati male affecto convenit, confertque iis qui manus habent sulcatas & fissas. *Cortex* ardoribus hepatis restinguendis in decocto datur, atque hoc modo usurpatus etiam iis servit qui in ore aliisque partibus sulcos habent. *Idem* tritus ulceri cuique proficuè apponitur, uti & parti laboranti morbo sacro Lusitanicè dicto, *Cobrella*. *Foliorum succus* cum oleo decoctus in febre calida conducit, si vicibus iteratis corpus & caput cum eo lavetur. *Fructus* alvum adstringit, estque comestus proficuus pro pituita humorumque mala temperie corrigenda.

FIG. 25.

Proponuntur hic ab Autoribus quatuor ficuum *Malabarensium* species, quas utpote à nullo descriptas (& forsan huic regioni duntaxat familiares,) sequentibus nominibus insignire placuit. *Atty-Alu* ergo nobis erit *Ficus Malabarensis folio oblongo, acuminato, fructu vulgari æmulo.*

ATTY-

Itty-alu. lat.
Mal.
Arab.
bram.

ITTY-ALU.

FIG. 26.

Tty-Alu quæ ſecunda ſpecies *Alu* eſt, lingua Bramanum, *Aréca-Góli*, arbor quoque procera eſt, at minor cæteris ſpeciebus, denſis & opacis frondibus latè ſparſis. Fig.26.

Radix quoque craſſa radiculas tam ſubtus quàm ſuper terram longè latéque diffundens, cortice quoque lacteo, qui inciſus etiam cum tempore rubeſcit.

Caudex craſſus, amplexum unius hominis æquans, cortice lacteo, ac cùm detrahitur ſeu inciditur, intus rubeſcente, ex ramis hujus arboris filamenta ſeu radiculæ verſus terram pendulæ demittuntur. *Surculi* teneri virides & geniculati.

Folia quæ petiolis brevibus digitalibus adhærent, minora cæteris, facie oblongo-rotunda, rotundiſque ad petiolum & anterius oris, ac parvâ, anguſtâ & obtusâ cuſpide eminentia, latitudine ad cuſpidem paulò majori, quàm ad petiolum, ſuntque craſſa, ſolida, denſa ac valde nitentia in utraque parte, verùm magis in rectâ, in quâ virore ſunt valde fuſco ac ſaturo.

E coſta quæ in parte adverſa maximè eminet, minùs verò in recta, *Venæ* intra folium conſpicuæ tranſverſim recto ac ſatis parallelo ductu ordine denſo exeunt, atque ad marginem arcuatim concurrentes limbo cinguntur.

Sapor Foliis adſtringens & ſubamarus.

In vertice ſurculorum conus oblongus & viridis inter folioſa involucra viridia folia tenella viridi-diluta recondens.

Fructus qui duo treſve congregati vel ſolitarii cum ſupra ad originem foliorum, tum hinc inde pediculis brevibus proveniunt, parvuli ſunt & rotundi in vertice umbilico eminente coronati, ſuntque etiam, cùm immaturi, lactei ac virides; maturi verò, minùs lactei, colore flavo ac minùs rubeſcente.

Grana in fructibus quoque magna congerie, ſuntque forma & colore illis prioris ſpeciei ſimilia, at minora, recondentia in ſe minutum nigricans ſemen.

VIRES EJUS.

CO*rtex* arboris tritus ac in lacte per pannum exprimendo datus vertigini capitis ſedandæ confert. Ulceribus curandis prodeſt *Foliorum* decoctum cum oleo, ſi cum eo corpus perungatur; habet quoque hæc eaſdem vires cum prima, dictis modis, quibus illa uſurpata.

FIG. 26.

Secunda hæc Ficus ſpecies non inconcinnè meo judicio vocabitur *Ficus Malabarenſis, folio denſiuſculo nitente, fructu parvo, rotundo, coronato.*

Fig. 27.

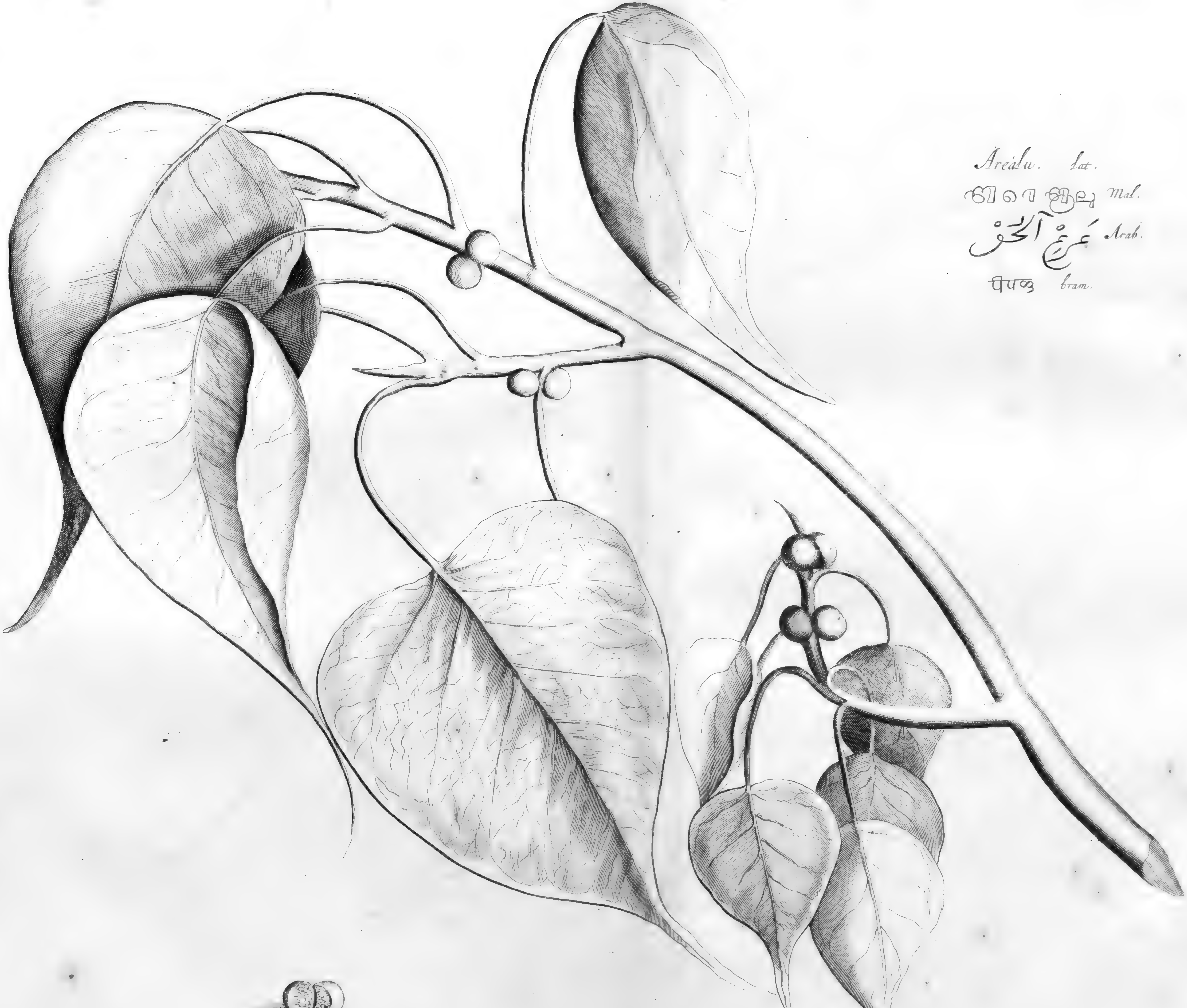

Areálu. lat.

അരെആലു Mal.

عَرْغْ آلحُلْوْ Arab.

पिपळ bram.

AREALU.

FIG. 27.

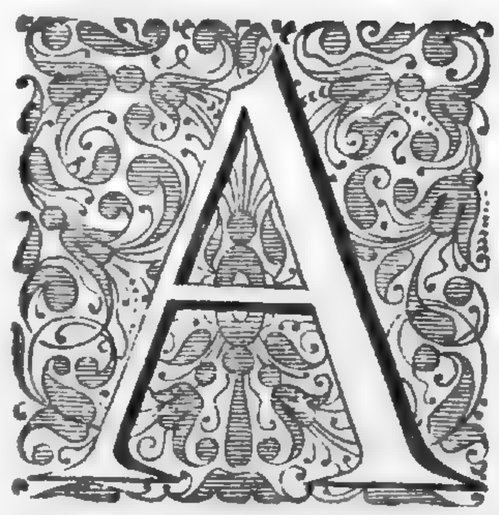

Reálu, quæ tertia eſt ſpecies *Alu*, lingua Bramanum *Bipaloè*, arbor quoque eſt procera, denſis & opacis frondibus latè ſparſis, naſcenſque in arenoſis & petroſis, ac etiam in arboribus, uti *Itti-Alu*. Fig. 27.

Radix craſſa radices fibroſas tam ſubtus quàm ſuper terram longè latéque diffundens, cortice lacteo qui inciſus etiam rubeſcit.

Caudex craſſus, duorum paſſim hominum amplexum ambitu æquans, cortice lacteo, qui detractus ſeu inciſus etiam rubeſcit.

Surculi novelli virides geniculati.

Folia quæ longis, tenuibus, rotundis, ac viridi-albicantibus petiolis appendent forma cordis humani, anteriùs anguſta ac longa lanceola cuſpidata, quæ vetuſtiora poſtica parte ad petiolum rectioribus oris, quæ teneriora rotundioribus circumſcripta, margine tum æquabili tum in arcus ſinuato; ſuntque ſolida ac denſa, minuſque craſſa, quàm illa ſecundæ ſpeciei, lenia & mollia; at quæ vetuſtiora ſunt, rigida, in interiori latere virore nitente & fuſco, exteriùs claro.

Ex coſta in utraque parte eminente *Coſtulæ* tranſverſæ recto & ferme parallelo ductu anteriora verſus obliquè exeunt ad marginem proximè progredientes, ubi arcubus rotundis & ſimplicibus in ſe invicem concurrunt in recta parte maximè eminentes, ac in adverſa in quibuſdam ſolum conſpicuæ, in quibuſdam verò tenuiter eminentes, inter haſce coſtas in interiori parte plurimi extantes nervuli cancellatim intertexti folia in ea parte ſcabra reddentes, ac in adverſa inſtar venarum intra folium ſolum conſpicui cum plurimis aliis numeroſis venulis: ſuntque folia in margine nervulo tenui & albicante circumdata.

In vertice ſurculorum *Conus* oblongus, viridis, inter folioſa involucra viridia folia tenella viridi-diluta recondens.

Fructus ramis ſurculiſque ſupra ad exortum foliorum in nodulis bini & bini juncti & uniti arctè inſident, ſuntque uti illi *Itty-Alu* parvi & rotundi, colore quoque minùs rubro, quàm illi *Atty-Alu*, ſuntque illis *Itty-Alu* planè ſimiles cum umbilico parvo, in vertice formicis intus carentes.

In hiſce fructibus *Grana* quoque numeroſa, eadem cum illis

Atty-Alu magnitudine, ſemen minutum nigricans in ſe recondentia.

Eſt hæc arbor Deo *Viſtnu* ſacrata, quem ſub ea natum eſſe & flores ſuſtuliſſe hi gentiles fantur: eſtque ex religione ipſorum hanc adorare, muro lapidum cingere, eamque ſeu lapides juxta poſitos rubro colore ſignare, quamobrem ab incolis Chriſtianis *Arbor Diaboli* nominatur.

VIRES EJUS.

R*Adicis Cortex* in decocto datus coleræ acrimoniam obtundit & ſanguinem purificat, eſtque in febribus fixis & radicatis præſidio. *Cortex Arboris* ad ulcerum ſanationem conducit tritus & appoſitus, ac cum aqua eodem modo adhibitus prodeſt pro morbo ſacro. *Succus Foliorum* expreſſus, ac cum oleo decoctus, conducit in febre podagrica corpore cum eo peruncto.

FIG. 27.

Tertiam hanc ſpeciem non incongruè appellandam cenſeo, *Ficum Malebarenſem*, *folio cuſpidato*, *fructu rotundo*, *parvo*, *gemino*.

PERA-

Fig. 28.

Peralu. lat.

പെരാലു *mal.*

بجغالحو *Arab.*

वडु *bram.*

PERALU.

FIG. 28.

Erálu, quæ quarta ſpecies *Alu* eſt, ling. Bramanum *Vadhoè*, arbor cæteris procerior, denſis & opacis frondibus latè ſparſis, naſciturque in arenoſis. Fig. 28.

Radix craſſa radices fibroſas, tam ſubtus quàm ſuper terram longè latéque diffundens, cortice præ cæteris lacteo, qui inciſus quoque rubeſcit.

Caudex eximia craſſitie duûm triumve etiam hominum amplexum ambitu æquans, cortice præ cæteris lacteo, qui detractus ſeu inciſus quoque intus rubeſcit: ex ramis ut in *Itti-Alu* filamenta ſeu radiculæ multò numeroſiores verſus terram pendulæ demittuntur.

Surculi teneri, virides, geniculati, piloſi ſeu lanuginoſi.

Folia, quæ petiolis mediocriter longis, craſſis, planis, valdè lacteis, ac viridi-albicantibus & ſubtilibus pilis obſitis proveniunt, majora & craſſiora ſunt cæterarum ſpecierum foliis, & quidem craſſitie eximia, forma oblongo-rotunda, anteriora verſus rotundiola ac rotundis oris contracta, majori latitudine verſus petiolum texturæ denſæ & ſolidæ, ſuperficie plana, polita ac lenia, in utraque parte tomentoſa lanugine obducta, in adverſa lanugine denſiori & leniſſima, ac *Veluti* ſeu corii lanuginoſi lenitie, virore in recta parte fuſco & nitente, in adverſa claro.

E petiolo cum coſta intermedia quæ valdè craſſa eſt, ac hinc inde coſtulas ſuas laterales obliquè anteriora verſus emittit, utrinque duæ *Coſtæ* exeunt, quæ verſus poſticam partem folii ſuas quoque *Coſtulas* emittunt, omneſque ad marginem arcuatim concurrunt in adverſa parte eminentes, in recta tum conſpicuæ, tum etiam nonnihil eminentes: inter haſce coſtas nervuli tranſverſi rariores, qui venulis denſis ac ſubtilibus pertexti ſunt, ſparſi. Sapor Foliis adſtringens, odor nullus.

In vertice ſurculorum *Conus* eſt oblongus & viridis inter folioſa involucra folia novella viridia recondens.

Fructus ramis ſurculiſque ſupra ad exortum foliorum paſſim bini & bini juncti & uniti, ut illi *Areálu*, arctè inſident, rariùs ſolitarii, ſuntque magnitudine cum illis *Atti-Alu* eâdem, at rotundiores, nec non colore maximè intensè rubeſcente ſeu incarnato ſaturo; cùm matureſcunt, tomentoſa lanugine obducti, cum umbilico parvo in vertice.

In hiſce fructibus grana quoque numeroſa congerie, magnitudine

Mo. Bot. Garden, 1893

dine eadem cum illis *Atti-Alu* in ſe ſemen minutum nigricans inſtar folliculorum recondentia.

Vadhoè Bramanes grande, atque adeò hoc nomine velut per excellentiam notant grandem arborem, uti hæc, utpote cæteris ſpeciebus prægrandior.

VIRES EJUS.

LIquor *Radicum* ſeu filamentorum, quæ ex ramis deorſum pendent, cum aqua ſimpliciter epotus, vel in decocto datus mitigat dolorem febrilem purificatque hepar & ſanguinem. *Cortex* arboris tritus proficuus eſt pro morbo ſacro parti affectæ appoſitus. Ablutio corporis cum *Corticis* decocto in febre confert.

FIG. 28.

Quartum hoc ficuum genus, non immerito dicetur *Ficus Malabarenſis folio craſſiuſculo, majori, fructu gemino, intensè rubente.*

Si autem alicui placuerit, aliquas ex hiſce ſpeciebus, ad *Sycomorum* referre, non malè quoque illud fieri poſſe, libenter ſentiam.

fig. 29.

BUPARITI.

FIG. 29.

Ariti quatuor ſunt ſpecies, *Paritì, Bu-Pariti, Schem-Pariti, Cadù-Pariti.* Fig.29.

Bu-Pariti lingua Bramanum *Vàlli-Càri-Capoèſi*, eſt arbor excelſa, naſcens in arenoſis, denſis opaciſque frondibus, coronam valdè gratam efformans, idque maximè quod ob puritatem nullis formicis neque muſcis infeſtetur.

Radix pinniformis plurimis capillatis fibris terræ ſe affigens.

Caudex amplexum unius hominis ſuperans ligno albicante eſt minùs duro & ſolido, quemadmodum illud abietum, verùm nullis venis undulatis, quod adaptatur ad conficienda inſtrumentorum muſicorum opercula, intus in ligno corculo molli; ejus cortex eſt ut cortex tiliæ, cum quâ in multis ut forma, amœnitate & viriditate convenit, eſtque lignum & cortex nullius odoris, neque ſaporis, niſi ſylveſtris & adſtringentis.

Folia, quæ teneris ſurculis, ſive ii ex vetuſtioribus ramis è latere, ſive ex eorum ſuperiori parte erumpunt, petiolis longis, rotundis, viridibus, tenuibus appendent, ſunt forma cordis humani, magnitudine unius palmi & amplius, anteriùs lanceola oblonga & anguſta, cuſpidata, contextura mollia & ſolida, ſuperficie plana & glabra, viroris communis & parum nitentis, in parte adverſa dilutioris, odoris & ſaporis nullius niſi ſylveſtris.

Ex petiolo cum coſta media utrinque *Coſtæ* tres exeunt, quæ anteriùs progreſſæ ad oras folii excurrunt, ubi inter ſubtiliſſimos venularum cancellulos ac tractus diſparent, ſuos ramulos laterales verſus marginem dimittentes, ſuntque coſtæ etiam in recta parte eminentes, licet magis in adverſa.

Flores qui longis quoque petiolis ſupra ex origine foliorum proveniunt, ſunt campanæ quinque oblongo-rotundorum foliorum calyci arcto, rotundo, profundiolo & craſſo ac viridi-fuſco, qui quinque minutis apicibus in ora eminet, inſidentes, coloris ex albo flaveſcentis, qui nonnihil ad virorem vergit, odoris nullius; folia ſupra ſe invicem convoluta ſunt exteriùs venis ſeu nervis eminentibus in longum ſtriata, & ad idem latus in parte inferiori valde aſpera, ſuntque ad calycem craſſiola, anteriora verſus tenuia, rugis valde criſpa & contracta, & cum unguiculis verſus unam partem inflexa; inferiùs in collo flores roſa inſigniti ſunt purpureo-rubicundo-fuſca quin-

que foliorum, quæ ſingula in ſingulis unguiculis foliorum diſtinctè notata ſunt.

Ex medio exſurgit *Stylus Columnaris* ſtriatus, albicans, circumdatus infra apicem penicillo numeroſorum ſtamunculorum, tenuium, albicantium, quæ flavis lunularibus apicibus dotata ſunt, ac apice quo extra penicillum ferme digito tranſverſo emicant tortuosè inflexo.

Gemmæ Florum conicæ ſunt poſt aperturam flores ex albicante magis & magis flaveſcunt, & ſpatio trium dierum fuſco-rubeſcunt, ac tum foliis contractis & clauſis ſunt, atque cum eo colore emortui ex calyce decidunt, untque fronde per totum annum floribus numeroſis adornatæ.

Floribus deciduis *Capitula* flavo-rotunda ac quinquangulata conſpiciuntur, quæ in calyce florum profundè confita ſunt, habentque latera nonnihil introrſum inflexa; capitula hæc inciſa flavum, gummoſum liquorem qui *Gutta-Gambæ* ſimilis, ſaporis autem & odoris debilis ac ſylveſtris eſt, exſudant, ſuntque per interſepimenta intermedia in longum diſtincta in quinque capſulas quæ ſingulæ per intermediam eminentem corticis ſuturam in duo loculamenta diviſa ſunt.

Semina, quæ in iis confita oblonga ſunt, trilatera, uno latere rotundo in quo argenteo lanuginoſo cortice circumdata ſunt, ſuntque colore ſpadiceo-fuſci cum nucleo albicante in medio.

Flores hæc arbor fert toto anno ubere proventu.

VIRES EJUS.

Folia ulcerum ſanationi ſerviunt iis applicata.

FIG. 29.

Sequentes haſce plantas *Alceæ* eſſe ſpecies, nemo vel mediocriter in Botanicis exercitatus, inficias ibit.

Sed miror Autores quatuor proponere, cùm tres tantum deſcribant, & totidem Icones exhibeant. Prima ergo nobis erit *Alcea Malabarenſis, Abutili folio, flore majore, ex albo flaveſcente.* Sed quid interim de *Abutilo Indico Camerarii*, cui florem magnitudine roſæ ſylveſtris albicantem, interius luteum adſcribit, ſtatuendum? Ut verum fatear, magnam videtur habere cum hac & ſequenti Planta affinitatem, & niſi florum obſtaret figura, quam in Iconibus exhibet *Camerarius*, majori cum audacia certi aliquid pronuntiare poſſem.

PARI-

Pariti. lat.

പരിത്തി mal.

يكر جهطمين Arab.

कापिकापुसी bram.

PARITI, seu TALI-PARITI.

FIG. 30.

Ariti, quæ secunda species est ling. Bramanum *Càri-Càpusi*, est arbor altitudine trium ferme hominum. Fig. 30

Radix fibris suis capillaceis in latum se diffundens.

Caudex crassus amplexu unius hominis ambitu minor.

Rami fusci cortice interiore viridi.

Folia, quæ in nodis solitaria, vel cum novellis supra suum exortum ramis in petiolis mediocribus, rotundis, crassioribus, viridibus & in recta parte etiam rubescentibus proveniunt, sunt forma cordis humani latioris & rotundioris, in summitate oblonga-angusta cuspide eminentia, in postica parte ad petiolum oris per incisuram diductis, in margine tenuissimis crenulis, contextura solidiora & crassiora, in recta parte viridi-fusciora, in adversa viridi-clarissima & albicantia, lanuginosa seu tomentosa ac lenia instar *Veluti*.

Cum costa media, ex qua costulæ ferme binæ & binæ exeunt ex petiolo tres utrinque *Costulæ* egrediuntur, quæ ramos suos seu costas transversas versus marginem emittunt, ex hisce tribus ea quæ costæ mediæ proxima est arcuatim alte ascendit, suntque costæ in se invicem arcuatim incurrentes cum costis minoribus versus marginem superimpositis, & ex se ramos seu nervulos transversos, qui mutuo inoculantur, diffundentes, ac cum iis solùm in adversa parte eminentes.

Flores qui in superiori parte surculorum supra ex origine foliorum petiolis uncialibus crassis & viridibus proveniunt, sunt etiam campanulæ quinque foliis parum rotundis constantes forma & colore quoque similes iis *Bu-Paritì*, verùm hi minores sunt, & in exteriori parte subasperi, nec tantopere se crispant ac corrugant, suntque in inferiori parte colli non rosa quinque foliorum, sed macula grandi rotunda, purpureo-rubro-valde fusca notati.

E medio maculæ purpureæ exſurgit *Stylus Cylindraceus*, qui albicantibus & ſubflavis gemmulis ſeu glomis eſt circumdatus, in ſummitate, qua ſupra glomos emicat, nodo oblongo-craſſo & purpureo-rubro & valde fuſco extuberans.

Calyx eſt quinque foliorum viridium oblongo-cuſpidatorum quæ in medio coſta eminente in longum ſtriata ſunt, ac à decem minoribus cuſpidatis foliis arctè comprehenduntur, conſtatque pede craſſo, digitali, qui inferiùs duobus parvis cuſpidatis & viridibus foliis ad inflexuram petioli, cui annexus eſt, ſuccingitur.

Flores hi quoque rubeſcunt.

Floribus deciduis ex calyce erumpunt *Capitula* oblonga-rotunda à foliis calycis, quæ tum colore Perſico ſunt, ferme in totum comprehenſa, ſuntque hæc capitula pilis minutis albicantibus obſita, in longum quinque lineis ſeu ſulcis ſtriata, ac in quinque capſulas ſeminales per membranas intermedias diſtincta.

VIRES EJUS.

F*Lores* triti cum lacte mulieris auribus induntur pro doloribus capitis.

FIG. 30.

Secunda hæc ſpecies nuncupanda videtur *Alcea Malabarenſis, Abutili folio, flore minore ex albo flaveſcente, exterius ſubaſpero.*

Debuiſſet autem, ut antè monui, ſubſequi *Schem-Pariti.* Verùm cùm nec deſcriptionis nec figuræ ullum invenerim veſtigium, nihil eſt quod de eo referam.

CUDU-

Cudu-pariti. lat.
mal.
Arab.
कापस bram.

CUDU-PARITI.

FIG. 31.

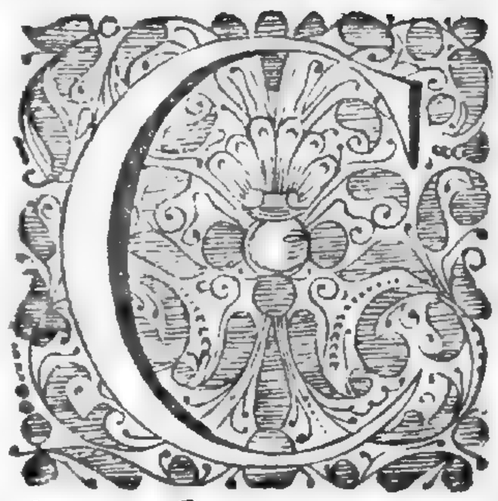

Udù-Pariti, quæ ſpecies *Pariti* lingua Bram. *Capuſſi* . . . , eſt arbuſcula altitudine duorum hominum naſcens in arenoſis. Fig. 31.

Radix pinniformis cortice albicante fibras emittens.

Stirps duos in ambitu palmos craſſus evadit, cortice eſt communi cum corculo in medio ligni.

Folia ſunt inſtar manus in quinque digitos ſeu foliola oblongo-anguſta & cuſpidata, inciſa, quorum medium magis oblongum, dein illud quod medio proximum, ſuntque craſſitie mediocri, ad tactum nonnihil lenia, utrinque viroris nonnihil fuſci.

E petiolo quinque *Coſtæ* viridi-albicantes exeunt, quæ ſingulæ in cuſpidem foliorum incurrunt in adverſa parte ſolùm eminentes, & in recta tantùm nonnihil proximè ad petiolum ac venulas tantùm ſubtiles intra folium tranſverſim inittentes, ac inter eas utrinque ſubtiles venæ lacunoſæ denſo cancelliformi contextu ſunt.

Flores qui in ſummitate ſurculorum brevibus petiolis proveniunt, ſunt quoque campanulæ quinque foliorum oblongo-rotundorum ejuſdem formæ cum illis priorum ſpecierum, ſuntque etiam colore ex albo flaveſcente, ſed qui magis ad virorem vergit, minores cæteris, in adverſa parte venis minùs eminentibus ſtriati, minimè verò aſperi, minùs quoque ſe criſpant, in inferiori parte colli in umbilico roſa purpureo-rubro-obſcura notati ſunt.

In medio emicat *Stylus* albicans penicillo ſtamunculorum tenuium & rubrorum, quæ gemmis flavis & lunularibus dotata ſunt, circumdatus cum ſuperiori parte albicante extra ſtamunculorum penicillum eminens.

Calyx, cui inſident, rotundus, arctus, viridi-albicans, & punctulis viridi-fuſcis notatus, ac ad inferiorem partem tribus foliis viridibus, grandiuſculis, oblongis, cuſpidatis, quæ ſingula quatuor, quinqueve cuſpidibus anteriùs eminent, ac nervulis in exteriori parte in longum ſtriata ſunt, circumamictus.

Gemmæ Florum cuſpidatæ & conicæ ſunt, ſuntque etiam flores hi, poſtquam per aliquod tempus aperti fuêre, rubeſcentes ac coloris rubro-perſici, pellucidi ac nitentis.

Capſulæ Seminales, quæ floribus deciduis è calyce prodeunt, ſunt trilateræ & in ſummitate ſtrictæ ac cuſpidatæ, lateribus nonnihil ro-

tundiolis, viridi-dilutis, quæ punctulis lacunosis, viridi-fuscis effossa ac in angulis sulco striata sunt, in inferiori parte à calyce arctè apprehensæ, constantque cortice crasso ac duriolo, qui odoris est instar fructus *Mangæ Indicæ*, in iis tria loculamenta sunt per intersepimenta membranacea, quæ singula è medio cujusque lateris oriuntur & in medio stylis lignosis concurrunt à se invicem distincta, continentia singula in se tria quatuorve semina ac densa filamenta candida, lanuginosa, quæ semina arctissimè & densè involvunt.

Semina oblongo-rotundiola sunt colore in cortice primùm albicante, deinde fusco, nucleo intus albicante qui est saporis nonnihil ardentis & subacris.

Ex filamentis candidis *Gossypium* conficitur.

Toto anno *Flores* fert.

VIRES EJUS.

FOlia trita & cum lacte vaccæ in unctione capitis adhibita somnum conciliant, atque eodem etiam modo sedant dolores capitis ac ejus vertiginem. *Fructus* triti & in aqua epoti fluxui dysenterico sistendo conferunt serviuntque pro sulcis oris.

FIG. 31.

Posterior hæc species nobis vocabitur *Alcea Malabarensis Pentaphylla, flores minore ex albo flavescente, semine tomentoso.* Quod autem non exiguam cum *Sabdariffa* habeat affinitatem, neminem negaturum crediderim, qui utramque Plantam diligentiùs examinaverit.

CHO-

Chovanna-mandáru. *lat.*

ചുവന്നമന്താരം *Mal*

چيوحانا مانڠارون *Arab.*

ताबिड़ोमंदारु *bram.*

CHOVANNA-MANDARU.

FIG. 32.

Andáru quatuor ſunt ſpecies, *Chovanna-Mandáru*, cujus duæ ſunt ſpecies ejuſd. nominis, *Velutta-Mandaru*, & *Cánſchena-Pûu.* Fig. 32.

Chovánna-Mandaru prima, lingua Bram. *Tambidò-Mandáru*, eſt arbor altitudine quatuor hominum, frondibus denſis & opacis latè ſparſis, naſcenſque in arenoſis & petroſis.

Radix craſſa eſt, in latum ſua brachia diffundens, cortice ſub exteriori cruſta nigricante-rubro.

Caudex unum ferme pedem craſſus.

Folia, quæ petiolis brevibus exteriùs rotundis, interiùs planis ac ſulco ſtriatis proveniunt, in ſuperiori parte bifida ut caprarum pedes, ob quod à Luſitanis, *Peê de Capra*, nominata, ac interiora verſus nonnihil clauſa lateribus oblongis ac rotundis, verſus anteriora leniter rotunda ora contractis, ac à poſtica parte rotundæ incurvaturæ, interiori ſuperficie plana, ac colore viridi-ſurdo, in adverſa colore viridi-ſubcœruleo, ac in margine nervulo ſubtili viridi-diluto circumdata.

Ex petiolo *Coſtulæ* undecim viridi-dilutæ ac flaveſcentes excurrunt cum coſtula intermedia, quæ in fiſſuræ terminum intrat utrinque quinque ejuſdem cum intermedia craſſitiei, quæ à coſta media longiùs diſtant, ductu magis inflexo incedunt, omneſque marginem ingrediuntur, committuntque hinc inde mutuo coſtulas tranſverſas parùm eminentes.

Flores, qui petiolis longiuſculis & viridi-dilutis ſupra ex origine foliorum proveniunt, ſunt odore fragranti ac roſaceo, quinque foliorum rotundiolorum ac parum oblongorum, quæ ad unam partem magis ſita ſunt, quorum unum quod majus eſt ac latius, & rotundioris formæ ac ſurrectum, colore intus purpureo-rubro, ac ad umbilicum floris coloris flavi, purpureis notis hinc inde tincti, venuliſque purpureo-rubris variegati, ad oras autem colore magis purpureo-diluto, in ſuperficie exteriori magis albicante; cætera quatuor magis oblonga, colore roſaceo-ſaturo, exteriùs diluto, horum duo quæ majori proximè adjacent, interiùs in ima parte ſunt colore albicante, reliqua duo interiùs in totum colore ferme roſaceo: ſuntque folia venula intermedia latiori, ex qua venulæ obliquè anteriora verſus excurrunt, ſtriata.

Stamina in medio quinque vel ſex, quæ apicibus ſurrectis ac vi-

ridi-diluto-flavescentibus dotata sunt, ac versus folium surrectum & variegatum inflexa, quorum duo vel tria, quæ minora sunt, ac magis incurvata, colore candido, tria reliqua colore rosaceo, ac cum iis siliquæ germen in suo petiolo se prodit.

Ad petiolum florum *Unifolium* viride est venulis striatum à parte folii surrecti florem succingens, ac gemmam florum primùm includens.

Gemmæ Florum oblongo-rotundæ, ad summitatem contractiores.

Post flores *Siliquæ* oblongæ valdè compressæ, rectæ, glabræ, longæ septem, octové circiter pollices prodeunt.

Fabæ quæ intus continentur, planæ sunt ac oblongo-rotundæ, colore albo dum immaturæ, dum verò siccæ, colore ruffo seu flavo-rubescente-obscuro ad spadiceum vergente, jacentque in propriis loculis cum sua longitudine in latitudine siliquarum corneo ac duro intersepimento à se invicem sejunctæ cum parvo umbilico in vertice juncturis laterum siliquarum hærentes.

Toto anno hæc arbor fert flores tempore pluvioso uberiori proventu.

Schovanna-Mandáru Malab. sic dicta à floribus quos rubros habet.

VIRES EJUS.

R*Adix* in decocto data flatus discutit & lumbricos in pueris enecat, hoc modo sumpta cum saccharo & melle pellit tussim & pituitam solvit. *Cortex* contritus ac cum aqua, in qua *Oryza* lota est, in lotione adhibitus, humoribus evocandis confert. *Flores* cum saccharo decocti proficuè usurpantur loco sacchari rosati pro leni purgativo.

FIG. 32.

Arbores hasce quatuor, foliorum divisurâ imprimis insignes, ab aliis descriptas non invenio. Priors ramulum siccatum ante biennium ex *Zeilan* Insula transmisit Dominus *Hermans*, addita sequenti inscriptione.

Arbor Sancti Thomæ. In floribus apparent sanguineæ striæ, ab effuso sanguine D. Thomæ, enatæ. Docuisse creditur D. Thomas in Malabar & Zeilan.

Minimè verò hasce arbores easdem censeo, cum *arbore de Sancto Thoma Acosta*, sive *Macere*, cujus Historiam videre licet, lib. Aromatum Cap. XII.

Commodè autem primam appellari posse reor *Arborem siliquosam Malabaricam, foliis bifidis, flore purpurascente striato.*

Chovanna-mandarü. lat.

ചുവന്നമന്ദാരം. *mal.*

جُبَاسَّحَا مَانْضَارُوْ *Arab.*

ताबिड़ोमंदारु *bram.*

CHOVANNA-MANDARU.

FIG. 33.

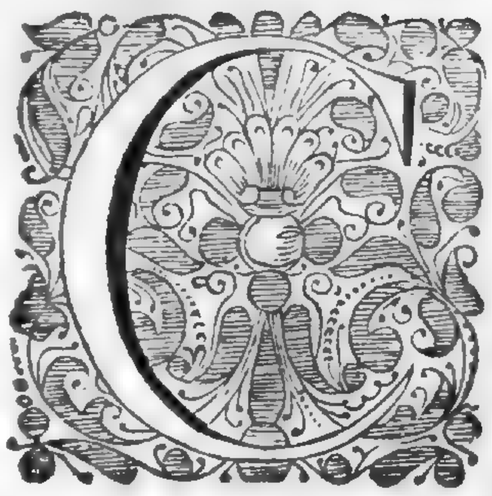

Hovánna-Mandáru ſecunda, quæ eſt ſecunda ſpecies *Mandaru*; eſt quoque arbor procera ut prima ſpecies denſis frondibus latè ſparſis, naſcenſque in arenoſis. Fig. 33.

Radix craſſa brachia in latum diffundens.

Caudex quoque craſſus unum ferme pedem.

Folia quoque bifida ac interiora verſus nonnihil clauſa proximè ſimilia prioris ſpeciei foliis, ſed iis ut & cæteris majora, ſuntque profundiori fiſſura inciſa quàm illa primæ ſpeciei, & anteriora verſus lateribus paulò magis contractioribus, tactu lenia in adverſa parte, ubi venulæ inter coſtas intermediæ minùs exſtant, colore magis hyalo, in recta viridi-fuſciori.

Flores, qui unifolio viridi-flaveſcente & rubeſcente, craſſiolo, plicato & ſegmentis in inferiori parte feneſtrato ſuccinguntur, quinque etiam vel ſex conſtant foliis oblongo-anguſtioribus, quæ unguiculis longiuſculis & anguſtis ſunt, colore purpureo-valde rubicundo, quatuor autem vel quinque, tota ſuperficie tam exteriori, quàm interiori purpureo-rubicunda, unum ad petiolum intus & extra ſtriis albis venulas inter purpureas depictum ac variegatum eſt.

Stamina quæ folium variegatum cum ſuis apicibus viridi-dilutis ac flaveſcentibus inflexa reſpiciunt, tria, quatuor, vel quinque ſunt ac craſſiora, ac ad exortum ſex ſeptemve plurimis parvis filamentis comitata, colore purpureo-valde diluto ſeu albicante. Inter ſtamina *Siliquæ* germen petiolo ſuo ſe prodit.

Gemmæ Florum quinquangulatæ.

Siliquæ hujus omnium ſpecierum maximè longæ ſeſqui-ſpithamam aut etiam duas æquantes, latitudine pollicari, planæ quoque compreſſæ, rectæ & glabræ.

Fabæ, quæ cum ſua longitudine in latitudine ſiliquarum conſitæ, eædem cum fabis prioris ſpeciei forma & colore.

Flores hæc arbor fert toto anno, tempore pluvioſo uberiore proventu.

VIRES EJUS.

R*Adix* maſticata confert in dentium & capitis doloribus trita & appoſita pro dolore arthritico, cum gingibere ſicco trita & in unctione adhibita pro raucedine ex pituita oborta, in decocto data. *Foliorum* decoctorum vapor dolores corporis ſedat in parte affecta exceptus. *Flores* ſimpliciter comeſti purgativi ſunt. *Cortex*, *Flores* & *Fructus* ſimul triti & mixti cum aqua in qua macerata fuit oryza, ſerviunt apoſtematis aperiendis & maturandis.

FIG. 33.

Denominanda videtur hæc ſpecies, *Arbor ſiliquoſa Malabarica, foliis majoribus bifidis, flore intenſius purpuraſcente ſtriato.*

Velutta-mandaru: *lat*

വെളുത്തമന്താരം *mal*

[illegible] *Arab.*

दवाभीदार *bram.*

VELUTTA-MANDARU.

FIG. 34.

Elutta-Mandáru, quæ tertia ſpecies eſt *Mandáru*, lingua Bramanum, *Davò-Mandáru*, eſt arbuſcula altitudine unius hominis, naſcens in arenoſis. Fig. 34.

Radix minùs craſſa nec profundè in terram deſcendens.

Caudex craſſus unum circiter brachium.

Folia bifida quoque ſimilia cum iis prioris ſpeciei, ſed lateribus oblongioribus ac profundiùs inciſis ſunt, & verſus ſummiratem in cuſpidem contractis, colore viridi-fuſco in interiori, ac ad ſtrias coſtularum nitentia, in parte autem exteriori colore viridi-flaveſcente, ac in ea parte groſſioribus extantibus nervis inter coſtas ſtriata.

Flores, qui folio feneſtrato viridi & tenui ſuccinguntur, ſunt albiſſimi nullis tincti maculis, odoris nullius, conſtantes quoque quinque foliis rotundiolis, parum oblongis, quæ venulis ſtriata ſubtilioribus.

Stamina in iis decem candida è medio exeunt verſus unam partem quoque inflexa, coloris albi cum apicibus flavis ac nonnihil ſurrectis in faſtigiis, & cum iis tenerum germen ſiliquarum, è cujus vertice filamentum craſſiuſculum exit, ſe prodit.

Gemmæ Florum ob longo-rotundæ.

Siliquæ minores cæteris, longitudine quatuor aut quinque pollicum, latitudine quoque pollicari, planæ quoque ac compreſſæ & glabræ, nonnihil incurvæ verſus unam partem, ac dorſo rotundo latoque circumſcriptæ.

Fabæ, quæ cum ſua longitudine quoque in latitudine ſiliquarum conſitæ ac interſepimentis diſtinctæ, oblongo-rotundæ, craſſiolæ ſeu minùs compreſſæ iis *Chovánna-Mandáru*, ac multo minores coloris flavi minùs rubeſcentis.

Flores hæc arbor bis terve in anno fert tempore pluvioſo, uberiore proventu.

VIRES EJUS.

IN aqua decocta facta lotione pellit humores corporis; proficua quoque eſt pro ulceribus ſanandis trita & iis appoſita. *Radix* in oleo decocta facta perunctione puſtulas parvas in auricula natas ſanat. *Eadem* dentium dolorem ſedat manſa & iis appoſita. *Cortex* decoctus cutaneos corporis pruritus lotione ſedat. *Flores* cum pipere triti & fronti appoſiti conferunt pro dolore capitis.

FIG. 34.

Hanc ſpeciem non malè vocari poſſe crediderim *Arborem ſiliquoſam Malabaricam, foliis bifidis, flore candido ſtriato.*

Canſchena-pou. lat.

കാംഞ്ചനപൂ Mal.

جاغهنا بجو Arab

कावण bram

CANSCHENA-POU.

FIG. 35.

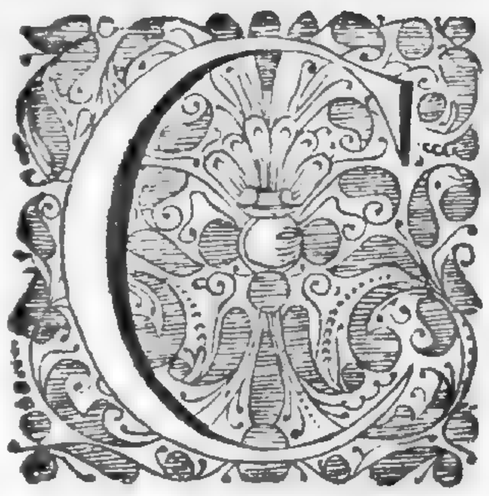

Anſchena-Pou eſt quarta ſpecies *Mandáru* vocata, lingua Bram. *Cantſánu*, eſt quoque arbor altitudine duorum ferme hominum, ramos quoque denſos tranſverſim diffundens. Fig. 35.

Radix intus eſt corculo flavo.

Caudex eſt craſſitie ferme ſemipedis.

Folia hæc bifida & illis priorum ſpecierum ſimilia, ſed multò minora, lateribus verſus anteriora, ut illa primæ ſpeciei rotundiolis, ac ad petiolum rectioribus oris, nullo ferme angulo in curvatis, in utraque ſuperficie valde lenia & piloſa lanugine, odore ſunt forti, maximè cùm teruntur, veſpertino ac nocturno tempore interiora verſus clauſa ſunt.

Flores, qui unifolio viridi-ſuccinguntur, albo-flaveſcentes quinque foliorum, quæ oblongo-rotundiora & latiora ac unguiculis mutuo convoluta ſunt; unum è foliis quod magis ſurrectum eſt & anguſtius ac oris verſus interiora contractis ad unguiculum inſignitum eſt pictura purpureo-rubicundo-obſcuri coloris, quæ folium parvum in ſummitate acuminatum repræſentat. Odor eis nullus.

Stamina, quæ quoque decem habent, albo-flaveſcentia incurvatum verſus folium, quod magis ſurrectum eſt ac pictura inſignitum, ornata apicibus oblongis & flavis. In medio quoque germen ſiliquæ ex ſummitate filamentum craſſiuſculum ejiciens ſe prodit.

Siliquæ ſunt longitudine ut illæ primæ ſpeciei, ac exteriori ſuperficie valdè lenes & lanuginoſæ, cùm teneriores ſunt.

Fabæ valde parvæ loculis ſatis latis, quæ interſepimentis interſtinguuntur, contentæ, cum ſua longitudine quoque jacentes in latitudine ſiliquarum, ſimiles fabis *Velutta-Mandáru* forma & colore.

Flores bis terve hæc arbor in anno fert tempore pluvioſo uberiore proventu.

VIRES EJUS.

R*Adix* ſervit pro parotidibus aut ſtrumis trita & iis appoſita. *Radicis Cortex* decoctus & epotus proficuus eſt pro phlegmate, ventris vermibus, hepatis inflammatione, uti & pro hæmorrhoïdibus. *Idem Cortex* tritus & parotidibus appoſitus tumorem tollit, ac eod. modo uſurpatus confert in vulnerum ſanatione & carnem adducit.

FIG. 35.

Hæc non ineptè nuncupari poterit, *Arbor ſiliquoſa Malabarica, foliis bifidis minoribus, flore albo flaveſcente ſtriato.*

Marótti. lat.
മരൊട്ടി mal.
مارطحي Arab.
कइव bram.

MAROTTI.

FIG. 36.

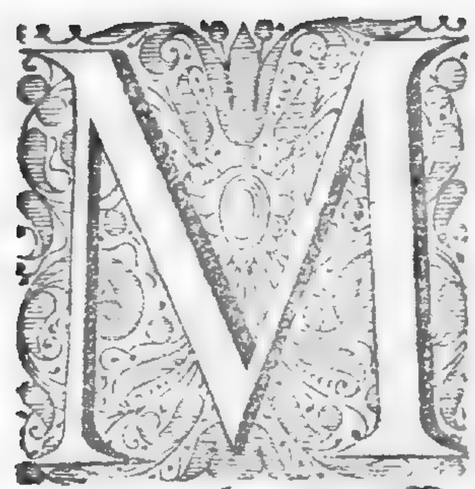

Arótti lingua Bram. *Caitù*, eſt arbor procera, ramis denſis & opacis latè tranſverſum diffuſis, naſcens in arenoſis. Fig. 36.

Radix craſſa, ramos latè ſpargens, exteriùs valde nigricans, intus cortice rubeſcente, qui ſaporis eſt adſtringentis, ligno albicante.

Caudex craſſus, ambitu unius hominis amplexum implens, ligno albicante, cortice craſſo, qui exteriùs ex viridi nigricans, ſub exteriori cruſta rubeſcens.

Rami cinerei, teneriores, villoſi ac ſpadicei ſeu muſcoſi coloris.

Folia hinc inde in ramis, ſurculiſque petiolis brevibus, viridibus, rotundis proveniunt; ſuntque ſpithamam longa, quatuor quinqueve pollices lata, forma oblongo-rotunda, anteriùs cuſpide oblongo-anguſta eminentia, in margine crenata ac denticulis acutis emicantia, contextura ſolida, craſſa, ſuperficie plana, in recta parte viroris fuſci, in adverſa viroris communis vel clari, in utraque nitentis, maximè in adverſa, ſuntque odoris ſylveſtris, nonnihil gravis.

Ex coſta media quæ in recta parte nonnihil eminet, *Coſtæ* tranſverſæ in adverſa maximè eminentes, tenuiter verò in recta, obliquo annulari ductu exeunt juxta marginem tractu longiuſculo excurrentes ac in arcus ſinuati, venuliſque ſubtilibus tranſverſis, quæ & in ſuperficie utrinque conſpicuæ ſunt, intertextæ.

Flores in ſuperiori parte ramorum hinc inde tum ſupra ex origine foliorum, tum ex ipſo corpore ſeptem octove plus minus ad unum exortum congregatim petiolis curtis proveniunt, ſuntque gemmæ parvæ, quæ apertæ tres ſeries foliorum offerunt; in prima interiori ſerie eſt ſtella quinque minorum craſſorum cuſpidatorum foliorum, quæ villoſa ſunt & ſpadiceo-fuſca, lenia ac nitentia inſtar *Veluti*; in ſecunda ſerie quinque folia ſunt majora, rotunda, parva, interiùs cochleato-cava, ſubrufa ac pilis candidis maximè in oris obducta, quæ ſingula unum cuſpidatum folium ſtellæ intra ſe recipiunt: quæ in tertia ſeu exteriori ſerie ſunt folia quinque cuſpidata, viridia, exteriùs viridi-muſcoſa, quæ cùm in gemmis ſunt flores exteriora folia ſunt reliqua includentia; ex umbilico

Stamina quinque inferiùs craſſiola, viridia & piloſa, ſupernè tenuia & albicantia cum apicibus rotundiolis albicantibus ſubflavis emicant in ſe globulum viridem, qui eſt rudimentum fructus complectentia.

Gemmæ Florum rotundæ & nonnihil viridi-muſcoſæ.

Fructus, qui ramis petiolis curtis, craſſis, ipſis ramis ferme duplo craſſioribus appendent, ac pandi ſunt, rotundi ſeu etiam oblongo rotundi, in ſummitate ſæpe curto ſeu oblongo nodo eminentes, cortice exteriùs rufo ac muſcoſo & ſcabro, intus viridi, qui in ſe includit os pergrande, durum, craſſum & ſubflavum, quod intus alba, craſſiola & duriola carne obductum eſt, & in medio capacitate ſatis grandi nucleis decem, undecim, plus, minus ſine interſepimentis intermediis repletum; ſuntque nuclei primùm cortice craſſiolo, molli, albicantes & flaviuſculis pilis obſiti, forma irregulares & anguloſi, intus repleti medulla alba, quæ primùm liquida eſt & mucilaginoſa, dein cùm planè maturi, obtecti ſunt nucamento oſſeo ſcabro, ſuntque tum forma oblongo-anguſto-rotundi & cuſpidati, intus oleoſi.

Fructus ac præſertim *Nuclei* gravis & ſylveſtris odoris ſunt, qui in in foliis eſt debilior.

Flores hæc arbor toto anno uberi proventu fert, ut & *Fructus* copioſos.

VIRES EJUS.

O*Leum* quod ex *Seminibus Fructuum* educitur, proficuum eſt pro doloribus ſedandis, ſanatque corpus ſcabioſum ac partis affectæ pruritum tollit facta perunctione. *Idem Oleum* quoque oculis ſalſis humoribus infeſtatis, uti ſæpe fit in profuſis lacrymis, conferunt; inſuper *Idem Oleum* cum cinere mixtum commodè apponitur vaccarum cæterorumque jumentorum apoſtematis; cum fructu dicto à Malabaribus *Palega*, mixtum, vermes in ulceribus pedum hominum ſeu brutorum ortos enecat facta perunctione.

FIG. 36.

Hæc quoque cùm ſit ex illis arboribus, quarum nulla ſit, quod ſciam, apud reliquos autores mentio, nominari poterit *Laurifolia Malabarica, fructu oſſeo, nucleos continente.*

An autem in aliis quoque Indiæ regionibus naſcatur, aſſerere nequeo, præſertim cùm inter plantas meas ſiccatas *Iavanenſes*, *Ceylonenſes*, aliaſque, non reperiatur.

Caniram lat.
കാഞ്ഞിരം. Mal.
Arab.
काचो bram.

CANIRAM.

FIG. 37.

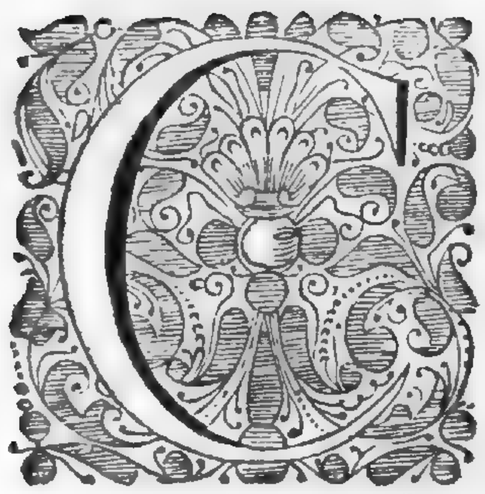

Aniram quatuor ſpecies, una ejus nominis, ſecunda *Cára-Caniram*, duo *Valli-Caniram*. Fig.37.

Caniram, ling. Bramanum *Carò*, eſt arbor procera, ramis denſis latè ſparſis, naſcens in arenoſis.

Radix craſſa, ſupra modum amara & cortice flaveſcente.

Caudex ambitu amplexum duorum hominum implens, cortice cinereo-nigricante.

Rami cinerei hinc inde rubeſcentes ac detrita exteriori cruſta flaveſcentes, ſurculi teneriores viridi-fuſci, nodoſi cortice amaro.

Folia in ſurculis bina & bina ex nodis proveniunt ſe mutuo in ordine obliquè decuſſantia, ſuntque oblongo-rotunda latitudine maxima in medio, anteriùs rotundo-cuſpidata, ſuperficie plana, virore communi in recta nonnihil nitente, in adverſa ſurdo, ſaporis valde amari, odoris planè agreſtis.

Cum coſta media ex qua hinc inde nervi tenues, tranſverſi ac minus obliquè excurrunt ex petiolo *Coſtulæ* utrinque duæ exeunt, in recta etiam parte nonnihil eminentes, ac obliquo arcuato ductu anteriora verſus excurrunt marginem folii relinquentes, & quidem quæ coſtæ mediæ proximæ, ſunt altè aſſurgunt, ſuntque folia in recta parte nervulis eminentibus cancellatim contextis ſtriata; in adverſa autem venulis ſeu tenuiſſimis nervulis in denſiores cancellos contextis dotata.

Foliis jam tum per intervalla deciduis in illis notis, ac veſtigiis quæ relinquunt, nulla nova folia redeunt, *foliaque nova* & *tenella* tantùm ex ſummitate ſurculorum ſuccreſcentium prorumpunt.

Flores in ſurculis ex nodis umbellatim proveniunt, ſuntque parvi, quatuor, quinque vel etiam ſex foliorum viridi-dilutorum, cuſpidatorum & craſſiolorum cum pedunculo craſſo, parvo, viridi, calyci arcto quinque foliorum cuſpidatorum inſidentes, forma externa haud diſſimiles caryophyllis, odoris debilis haud injucundi.

Stamina in iis quatuor vel quinque cum apicibus oblongis viridi-dilutis ex pede emicant, ſuntque pedi interiùs inſerti; inter ea ſtylus viridi-dilutus, ſupra apices emicans, qui è globulo viridi in calyce ſito prodit.

Flores cùm in gemmis promicant omnibus foliis vetuſtis arbor eſt ſpoliata, ac cum *Gemmis Florum* ſimul *Tenella Foliola* velut nova germina prorumpere conſpiciuntur.

Fructus, qui ſolitarii, vel etiam duo, tres, quatuor pluresve congregatim ſurculis petiolis curtis appendent, rotunda mala ſunt glabra abſque rugis colore primùm viridi, dein aureo-flavo, carne, cùm immaturi ſunt, albicante & parum aquoſa; cùm maturi, candida & mucilaginoſa, cortice craſſiuſculo & fragili, ſuntque *Saporis* valde amari.

Semina, quæ intra carnem fructus conſita ſunt, forma rotundiola, plana ac compreſſa, cum planis ſuis ſuperficiebus jacentia in longitudine fructus, cortice, cùm immatura ſunt, argenteo parùm ad ſpadiceum vergente, maturi cortice exteriori inſtar *Veluti* viridis; ſuntque pulpa valde amara.

Tota arbor ob *Amaritudinem* celebris.

Flores fert tempore æſtivo, pluvioſo *Fructus*.

VIRES EJUS.

RAdix decocta & epota purgativa eſt, humores per inferiora evacuans, quomodo etiam prodeſt pro febribus pituitoſis, doloribus colicis, inteſtinorum torminibus, ventris fluxibus eaſdem quoque vires habet, ſi in infuſione detur, vel ſi ejus decoctum cum momento piperis ſumatur; conducit in podagra, ſi cum ejus decocto pars affecta ungatur, confertque ſedandæ vertigini capitis, atque etiam in atra bili, ſi ejus decoctum cum lacte vaccæ mixtum ad delibutionem capitis adhibeatur. *Cortex* contritus & mixtus cum aqua, in qua fuit oryza, flavæ bilis fluxum reprimit. *Folia* decocta rheuma ſeu catarrhos ſiſtunt, facta lotione corporis. *Succus* ex *Foliis* expreſſus ac in decocto datus capitis dolores ſedat, largiùs epolus veneni vires habet mortem inducens, in ſtercore hominis comeſto ſalus eſt. *Flores* ſedant dolores unguium, ſi triti ac in oleo *Coqui Indici* cocti iis apponantur.

Uſus *Seminum* in *Fructibus* per duos annos continuatus, ſumpto ſingulis diebus uno aut duobus numero, efficit ut morſus venenatus colubri, vulgò *Cobra Capella* dicti, nullas noxas adferat.

FIG. 37.

Malus Malabarica folio & fructu amaricante, ſemine plano compreſſo, commodè hæc ab aliis non deſcripta arbor, vocari poſſet.

Coluber autem ille venenatus, ſive *Cobra Capello* Luſitanorum, cujus morſus ſemina hujus mali ſanare, referunt Autores, frequentiſſimus eſt in Inſula *Zeilan*, & præ aliis venenatus, vocaturque ibidem *Naja & Naghaja*: obtinetque illud particulare, quod in poſteriori colli parte, conſpicilli figuram gerat, diſtinctis coloribus expreſſam: uti quoque in ipſius exuviis, in Porticu Horti Academici ſuſpenſis, videre licet. Quas anno præterito, munere Domini *Hermans*, cum aliis rarioribus accepimus.

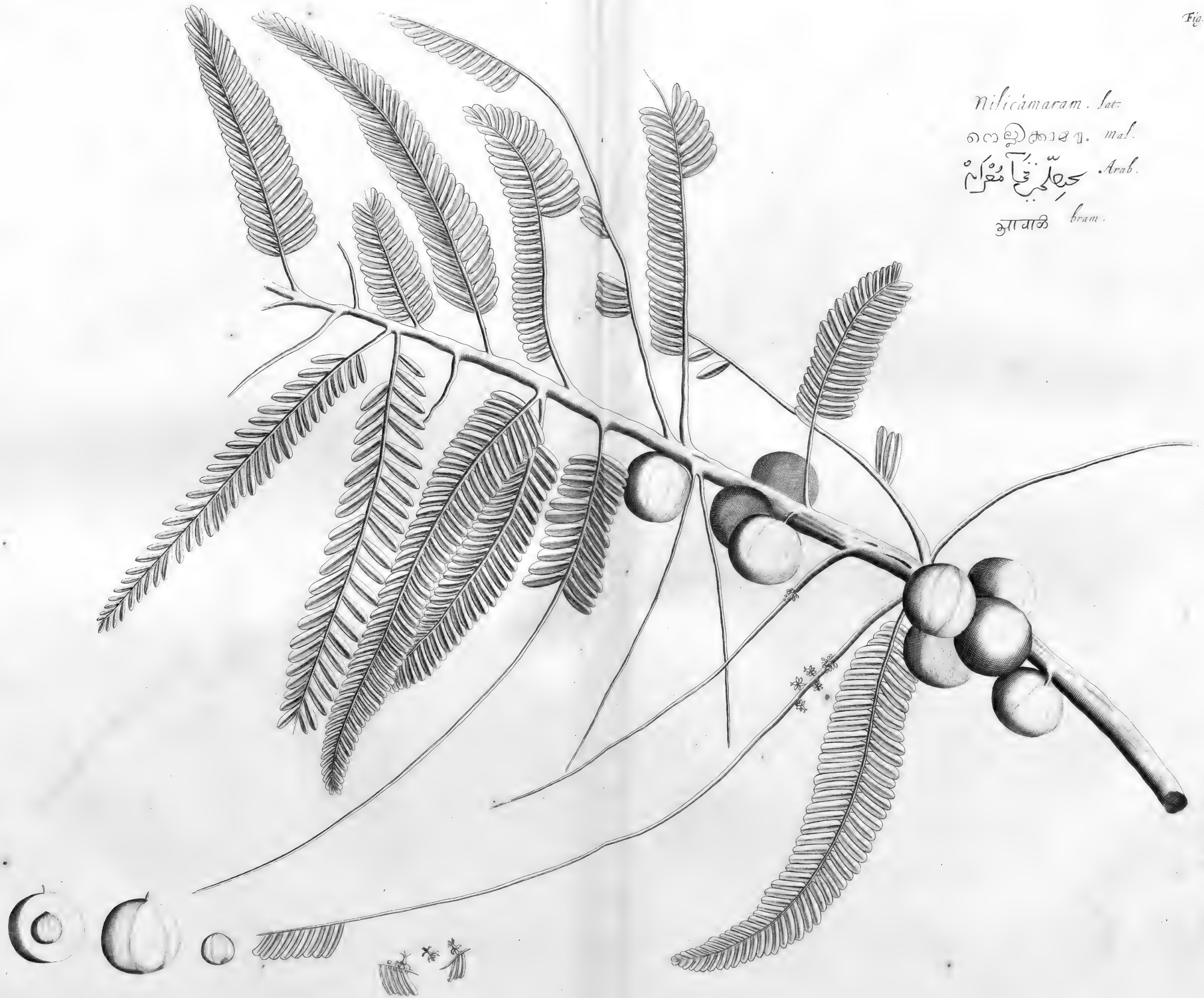
Nilicámaram. lat.
നെല്ലിക്കാമരം. mal.
Arab.
आवळी bram.

NILICAMARAM.

FIG. 38.

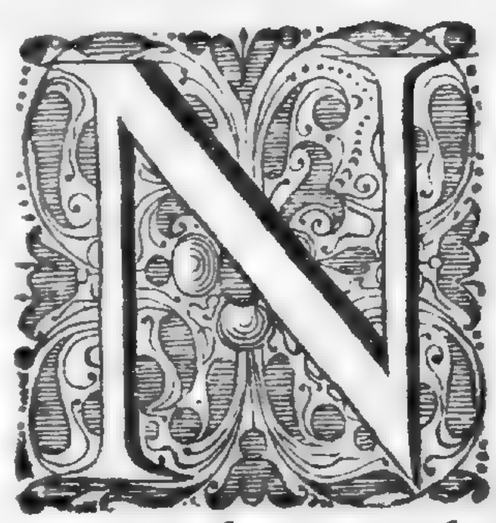

Ilicamaràm, lingua Bram. *Anvalì*, eſt arbor altitudine quatuor hominum, ramis denſis tranſverſum diffuſis, naſcens in arenoſis & petroſis. Fig. 38.

Radix craſſa eſt, plurimis capillatis fibris ſe terræ affirmans cortice nigricante, quæ ſub cruſta nigricante intus nonnihil rubeſcit.

Caudex amplexum unius brachii ambitu implens, cortice nigricante ut & rami.

Folia, quæ in ſurculis tenuibus, rotundis ac ſpithamam & paulò amplius longis, qui hinc inde è ramis vel ſolitarii, vel bini, terni, vel quaterni ex eodem nodulo exoriuntur, breviſſimis petiolis proveniunt, in duabus ſeriebus tranſverſim & paulo obliquè anteriora verſus reclinata, & cum planitie ſuarum ſuperficierum ſurculos medios ſecantia, ſuntque parva, oblonga & anguſta, latitudinis ubivis uniformis, plana, tenuia, ſolida ſeu denſæ texturæ, una tantum venula in medio ſtriata, in recta parte virore fuſco, in adverſa claro-diluto, ſuntque tempore veſpertino ſeu nocturno, quæ in eadem ſerie ſunt clauſa ac ad ſe mutuo decumbentia, ad pedunculos autem ſingulorum foliorum cauliculi punctis cuſpidibuſque utrinque è latere emicant, quo ipſo maximè cum foliis nudati ſunt, ſcabri & aſperi apparent.

Flores qui cauliculis foliaceis, maximè in eorum inferiori parte, ut & ramis, ex quibus cauliculi foliacei prodeunt, plures congregatim inſident, parvi ſex foliorum anguſtorum albicantium, habentes in medio ſtamen albicans cum nodulo ſeu apice flavo, qui poſtmodum obſcurè rufeſcit, odoris nullius.

Gemmæ Florum rotundæ & albicantes.

Fructus, qui floribus deciduis, ramis & ſurculis arctè inſident, ſunt plano-rotundi, duri viridi-diluti, etiam cùm maturi ſunt ac nonnihil tranſparentes, ſex ſubtilibus venulis quæ in verticem concurrunt, in longum ſtriati, carne ſucci plena, tranſparente ac viridi-diluta, quæ ſaporis eſt acidi, delectabilis & ſubadſtringentis, ſuntque in eduliis; ſuntque ſurculi foliacei, quibus fructus inſident, parte inferiori foliis nudati.

In medio fructuum *Oſſiculum* eſt durum, lignoſis filamentis obſitum, ſex lateribus rotundiolis, quorum tria oppoſita magis prominent, conſtans, ac per ſex intermedia interſtitia, quæ angulis

adſtricta ſunt, in ſex capſulas, in quibus ſingulis unum ſemen continetur, diſtinctum, ſunt autem

Semina parva, triangularia, duobus lateribus rectis & uno rotundo circumſcripta, primùm albicantia, dein coloris rubri-obſcuri ac nitentis.

VIRES EJUS.

DEcocta in aqua ſervit pro morbis endemiis. *Folia* ejus tenera & in lacte acido epota conferunt fluxui dyſenterico. *Fructus* exſiccati & in pulvere cum lacte acido ſpiſſo dicto *Tayr* dati quoque in dyſenteria proſunt. *Iidem* in decocto dati proficui ſunt pro febre calida, uti & pro ardore pectoris, cum ſaccharo decocti & epoti vertiginem capitis ſedant. *Aqua*, quæ ex *Fructibus* diſtillatur, epota ardori jecoris reſtinguendo convenit.

FIG. 38.

Arborem hanc denominare placuit, *Acaciæ foliis Malabaricam, fructu rotundo, ſemine triangulo.* Imò planè non vererer ad *Acaciam* referre, ni fructus obſtaret, qui nullam cum ipſa affinitatem obtinet. Proveniunt autem cùm in aliis Indiæ regionibus, tum præſertim in Inſula *Zeilan*, variæ *Acaciæ* ſpecies, Europæis hactenus incognitæ. Præter enim legitimam ſive *Ægyptiacam*, quæ *foliis Scorpioïdis Leguminoſo* C. *Bauhino* dicitur: Alteram *flore pulcherrimo Cat. Paris.* quæ *Americana* dici conſuevit, & *Farneſianam Aldini*; frequens ibidem naſcitur *Acaciæ* genus, floſculos ferens luteos racematim cohærentes, ſiliquis majoribus latis, planis, *VVawulæthya Cingalenſibus* dictum, à *VVawulæ*, id eſt, veſpertilione, quod ejus ſpinulæ ſimiles ſint unguiculis veſpertilionum, quibus tanquam hamulis, arborum ramis, in Indiâ obſervantur affixæ. Huic quoque floribus non diſſimilis, ſiliquis oblongis minoribus, quibus ſemina majora exteriùs inſigniter protuberantia conſpiciuntur, in ſylvis paſſim creſcit, vocaturque *Cingalenſibus Cathukaraba*, à gratè acido foliorum ſapore. Præterea que *Acaciæ* foliis nonnullæ aliæ obſervantur, inter quas hæc ab Autoribus deſcripta, etiam numeranda venit.

ODAL-

Cerbera Manghas.

Fig. 39.

Odallam. lat.

mal.

Arab.

bram.

ODALLAM.

FIG. 39.

Dallàm, lingua Bramanum *Urò*, eſt arbor altitudine duûm triumve hominum, naſcenſque in arenoſis. Fig. 39.

Radix fibras capillatas in latum ſubtus terram emittens, cortice albicante ſubdulci & ſubamaro.

Caudex craſſus, unius hominis amplexum ambitu implens ramoſque tortuoſos diffundens, ligno molliſſimo cum corculo intus rufo, cortice lacteo-cinereo-fuſco, qui amarus & mordax eſt; in ſurculis teneris cortex exterior viridi-fuſcus, ac lignum ex filamentis minus tenacibus conſtans: corculum intus viride & humidum.

Folia, quæ hinc inde in ramis & ſurculis petiolis craſſis, in interiori parte planis ac viridi-dilutis & lacteis proveniunt, anguſto-oblonga ſunt, ac linguiformia ad petiolum ſtricta, anteriora verſus latiora, ac in cuſpidem brevem & anguſtam, quæ verſus adverſam partem nonnihil reflectitur, contracta: ſuntque textura craſſa, ſolida, lactea, mollia, ſuperficie lenia, glabra & nitentia maximè in parte recta, ubi viroris ſunt fuſci, ſapore amaro & pungente.

E coſta media, quæ craſſa eſt & viridi-diluta & albicans, & in adverſa tantum eminet, *Nervuli* valde ſubtiles intra folium & parum in adverſa extuberantes tranſverſo ac parallelo ductu exeunt *Venulis* ſubtiliſſimis intertexti.

Flores, qui umbellatim proveniunt in petiolis longis, craſſis, languidis, lacteis, viridibus, qui ſupra ex ſummitate caulis erumpunt, ſunt quinque foliorum albiſſimorum, cuſpidatorum, quæ inferiora verſus contractiora ſunt, cum uno latere latiùs excurrentia, atque in parte, ubi minùs excurrunt & rectiori ora ſunt, craſſiora, & in unguiculis colore flavo ſeu croceo, inſidentque cum pede craſſiolo viridi diluto calyci, qui quinque foliis oblongo-anguſtis, cuſpidatis, craſſiolis, interiùs albicantibus, exteriùs viridi-dilutis conſtat; ex medio florum emicant *Stamuncula* tenuia, quinque, quæ craſſiolis, flavis, ſtriatis ac ſurrectis apicibus juxta unguiculos foliorum dotata ſunt, ac pedi interiùs inſerta, & cum iis ſtylus tenuis, liber, albicans cum nodulo craſſo ac pyriformi in vertice ex primordio fructus qui infra calycem eſt, prodiens; floribus cum ſuis pedunculis è calyce deciſis ſuccedunt.

Fructus, qui petiolis craſſiolis, longiuſculis, languidis ac pandis appendent, ſuntque mala grandia oblongo-rotunda & nonnihil

 plana,

plana, ac in parte ubi magis compressa, tenui sulco in longum striata, pondere valde levia, cùm parvula, ac teneræ ætatis, oblongo-angusta; constantia cortice exteriori tenui, glabro, lacteo & viridi-flavescente; ad corticem intus pulpa tenui, albicante & lactea, quæ saporis est aquei.

In medio os est grande, referens nonnihil exemplar cordis humani, constans nucamento duro ac osseo, quod exteriùs sub pulpa mali lato interstitio filamentis lignosis & albis reticulatim pertextum ac inter cancellos fungosa albicante pulpa stipatum est ac pulpa corticis circumdatum, includitque nucleos duos albos, candidos, qui interseptimento crasso, duro & cartilaginoso extuberante ac nucamento osseo affixo, à se mutuò sejuncti sunt, suntque nuclei forma oblongo-rotundioli cum sua longitudine siti in longitudine corculi; una parte, qua interseptimento adjacent, plano, altera rotundo & parùm convexo latere, ac majori crassitie ad basim ossei nucamenti, saporis amari, in teneris autem nucleis pulpa sub cortice candido est instar albuminis ovi, seu mucilaginis claræ ac pellucidæ, quæ etiam subamara est.

Apud hosce Medicos non est in usu.

FIG. 39.

Hanc arborem, *Mangas* vulgo dictæ arboris, esse speciem, siquis pronuntiaverit, à vero non aberraturum crediderim. Verùm cum Botanologi plures recenseant, easque vix nisi nominibus describant, vix videtur assignari posse, ad quam demum hæc referri debeat vel possit. Interim nobis erit *Persicæ similis angusti folia, osse cordis humani figura, binos nucleos continente.*

Transmiserat quoque jam sæpius laudatus Dominus *Hermans* hoc anno, ex *Zeilan*, ad Excellentissimum & Illustrissimum Dominum *de Beveringh* quarumvis scientiarum, & imprimis Botanices Patronum & Mœcenatem summum, illud *Mangas* genus, quod ab *Acosta Mangas Bravos*, & fructu venenato à C. *Bauhino* dicitur, verùm molestiarum itineris, & cœli frigidioris impatiens, fermè exaruerat, antequam ad has oras appulisset.

Mail-anschi lat.

മയിലാഞ്ചി mal.

Arab.

मइलांजी bram.

MAIL-ANSCHI.

FIG. 40.

Mail-Anſchi eſt arbor altitudine trium hominum, ramis denſis & opacis latè ſparſis, naſcens in arenoſis, dicta lingua Bram. *Mety.* Fig. 40.

Radix craſſa & profundè ſe demittens, fibras hinc inde dimittens cortice cinereo ſeu albicante, qui ſub exteriori cuticula rubeſcit, intus albicans eſt.

Stipes ambitu paulo minus amplexum unius hominis implens, eſtque cum ramis cortice cinereo, ligno duro & albicante, intus cortex ramorum minùs vetuſtiorum ſub cinerea corticula virideſcit.

Folia ſurculis tenuibus, brevibus, qui etiam bini, terni, quaterni congregatim ramis craſſioribus erumpunt, bina & bina vel ſolitaria proveniunt, iique breviſſimis pedunculis inſident, ſuntque parva, oblongo-rotunda & anguſta, anteriùs cuſpidata, ſeu etiam rotundiola, ad petiolum ſtriata, contextura tenuia, ſuperficie plana & glabra, viroris communis & nonnihil nitentis, ſaporis ſubamari.

Ex coſta media *Coſtulæ* etiam in recta nonnihil eminentes, quæ arcuatim in ſe invicem incurrunt, exeunt venis nullis conſpicuis intertextæ, ſapore ſubamaro & odore nullo.

Flores proveniunt in ſummitate ſurculorum foliaceorum in parvis, tenuibus, rubris petiolis plures congregatim ac racematim, ſunt autem parvi, odoris haud injucundi, hortenſis, quatuor foliorum ex albicante ſubflavorum, criſpatorum, latiuſculo intervallo à ſe invicem diſtantium, quæ poſtea magis flaveſcunt.

Stamina in iis octo albicantia apicibus grandiuſculis & ſubflavis dotata, quæ bina & bina ex foliorum intervallis emicant; in medio ſe prodit globulus viridi-dilutus & rotundis, qui primordium eſt fructus cum ſtylo albicante in vertice.

Calyx quatuor foliorum cuſpidatorum & viridium.

Floribus deciduis ſuccedunt in racemis *Baccæ* rotundæ

cum ſpiculo in vertice ac calyce ſuo inferiùs arctè contentæ, ſeminibus numeroſis repletæ, & carne intra ſemina, ſaporis adſtringentis, primùm virides, dein rubeſcentes, poſt nigricantes.

Semina ſunt oblonga, cuſpidata, angulata cum baſi rotunda ad corticem ſita, ac alia in ſuperiori, alia inferiori baccarum cum ſtrictiori parte ſeu cuſpide interiora baccarum reſpicientia, primùm ſubflava, natura fuſca ac nigricantia.

Flores fert ſemel tempore pluvioſo.

VIRES EJUS.

R*Adix* in decocto data conducit in doloribus pedum ex podagra natis. *Folia* in decocto cum ſaccharo data, ſeu ſimpliciter & in lacte epota conferunt pro ictero. *Succus* ex *Foliis* expreſſus & in lacte vaccæ cum ſaccharo epotus, urinantibus materiam albam & purulentam prodeſt.

FIG. 40.

Lubuit hanc plantam appellare *Oxycantha affinem Malabaricam* racemoſam ſubflavo flore. Si cui tamen obſtent ſemina, (quæ an dura ſint & oſſea, vel molliuſcula & membranacea & Autores non addunt) & ad *Rhamni* ſpeciem referre malit, nec cum eo litigabo.

Fig. 41.

CUMBULU.

FIG. 41.

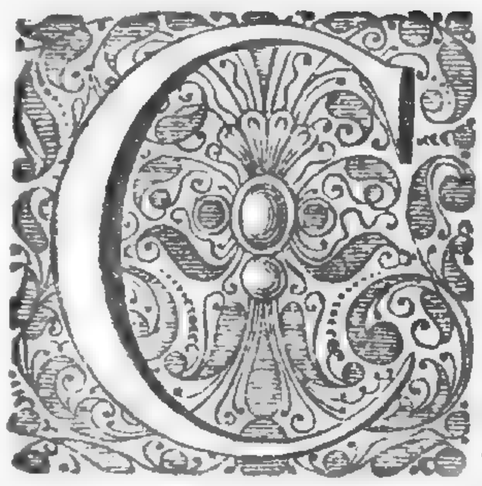

Umbulù ling. Bramanum *Bòn-Varò*, est arbor procera ramis ex medio caudice in altùm, minùs verò in latum diffusis, nascens in arenosis. Fig. 41.

Radix albicante & crasso ac molli cortice, qui subamarus est, ligno albicante, fibras longas emittens.

Caudex ambitu amplexum unius hominis excedens, vestitus cortice crassiolo & molli, qui exteriùs crustâ albicante obductus est & sub ea nonnihil viridis, intus albicans odorem calcis æmulum fundens.

Rami & surculi cinerei ac nodulis hinc inde interstincti, teneriores virides.

Folia, quæ longis, rotundis, crassiolis, languidis, viridibus petiolis bina & bina in nodulis proveniunt ac se mutuo ordine decussant, oblonga sunt, in longitudine unam spithamam & duos tresve pollices, in latitudine duos palmos æquantia, ad petiolum maximâ latitudine, cùm minora sunt formæ rotundioris & minùs oblongæ, anteriora versus sensim contracta & in cuspidem oblongam desinentia, suntque tomentosâ lanugine obsita, maximè in adversa & lenia, viroris in recta valde fusci & parum nitentis, in adversa clari ac diluti, odoris nisi sylvestris, saporis amari.

Ex costa media, quæ *Costæ* excurrunt in adversa parte & solùm eminent, ac à margine reflexæ arcuatis ductibus multiplicibus, quibus minores arcus versus marginem superinducti sunt, in se invicem deferuntur; prope ad petiolum quoque utrinque ex costa media costa exit ramos quatuor, quinqueve majores versus marginem dimittens, ac arcuatim in se invicem conducens, suntque inter costas tractibus suis rectam folii partem striantes ac nervis numerosis transversis intercurrentibus, & solum in adversa parte eminentibus, qui tractibus suis rectam quoque partem striant, comitatæ.

Flores in summitate surculorum plures congregatim brevissimis pedunculis pandi proveniunt, suntque flavi forma

inſtar cucullorum, laciniis ſeu foliis quinque rotundiolis, craſſiolis, quorum unum majuſculum eſt & latius ac cæteris longiùs propendens, quatuor reliqua verſus exteriora reflexa ſunt inciſi, ſupernè ad folia ſeu lacinias latiores quàm parte inferiori, ad calycem atque ad partem folii latioris & longioris magis protenſi & convexioris, coloris interiùs flavo-clari, exterius ubi tenuiter piloſi ſunt, flavo-fuſci, odore nonnihil debili & non injucundo.

Stamina in iis quatuor flavo-albicantia ac nonnihil inflexa verſus folium majus, quæ dotata ſunt apicibus grandiuſculis, flaviuſculis ac inferiori cuculli parte interius inſerta ſunt, duo præ cæteris emicant; inter ea ſtylus flavo-albicans ſuperius bifurcatus conſpicitur, qui ex viridi capitulo, quod in calyce reſidet ac fundamentum fructus eſt, excurrit.

Calyx brevibus in oris eſt cuſpidibus arctè flores includens.

Gemmæ Florum viridi-ſubflavæ, oblongæ, foliis ſupernè in quinque angulos complicatæ.

Fructus, qui calyce florum primum in totum & arctè excepti ſunt ac brevibus pedunculis appendent, oblongo-rotundi, parte ſuperiori craſſiores, hinc inde tuberculis exturgentes, carne intus ſucculenta, flava, ſubdulci & amara, cujus humor expreſſus unctuoſus redditur flavo intenſo ac rubeſcente colore manum tingens, cortice craſſo, primum virides, dein flavo-diluti, odoris quoque debilis, non injucundi.

In medio continetur unum oſſiculum albicans, oblongum, durum, glabrum, pyriforme, ac acutis tuberculis hinc inde eminens, parum nuclei in ſe continens.

Bis in anno fert flores.

VIRES EJUS.

R*Adix* in decocto data addito pauxillo oryzæ prodeſt in febre ſymptomatica comitante podagram ſeu dolorem arthriticum. *Eadem* data in lacte acido vel in Oleo *Sirchelim* proficua eſt pro flatibus & dolore thoracis. *Radicis Cortex* contritus & in aqua decoctus juvat in febre frigida, idem contricus & per toſtionem in pulverem redactus ſervit in podagra facta perunctione partis affectæ. In lacte acido datus inteſtinorum ſedat tormina, ad quod etiam confert ſuccus foliorum epotus.

F I G. 41.

Arbori hîc deſcriptæ nihil eſt quod addam niſi quod appellandam cenſeam *Nucem Malabaricam unctuoſam, flore cucullato.*

Pajaneli. lat.
Mal
Arab
bram.

PALEGA-PAJANELI.

FIG. 44.

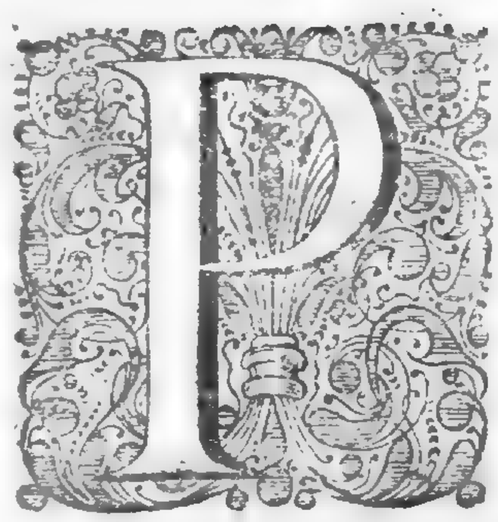

Ajáneli duæ ſpecies ſunt, *Pálega-Pajáneli*, Fig. 44. & *Pajáneli*.

Pálega-Pajáneli ling. Bram. *Davandicu*, eſt arbor procera naſcens in arenoſis, ramis minùs in transverſum diffuſis.

Radix fibroſa ramos quaquaverſum emittens cortice craſſo, molli, qui exteriùs eſt ruffus, intus ex viridi flaveſcentis coloris, ſaporis ſubamari, ligno albicante & molli, qui facilè in filamenta protrahitur.

Caudex ambitu unius hominis amplexum implens, cortice cinereo, & rami qui ſub cinerea cruſta virides ſunt, teneriores virides, ſcabri ſeu ob punctula aſperi, grandibus nodis, ex quibus ramos transverſos binos & binos ejiciunt, extuberantes, ſuntque intus corculo fungoſo & albicante, ligno pauco ad corticem, atque adeo valde leves: cùm vetuſtiores ſunt, decidunt, notas relinquentes, in quibus etiam novi erumpunt.

Folia in ſurculis longis interiùs lira ſtriatis, qui ex caudice ipſo vel etiam ejus ramis craſſis in quos diffuſus eſt, prodeunt, ſimplices ac in nullos ramulos diviſi ac quinque ſexve cubitis plus minùs longi ſunt, petiolis curtis ac interiùs ſtriatis bina & bina & numero terna; quina, ſeptena cum uno folio in extremitate proveniunt, ſuntque forma cordis humani, ad petiolum rotunda ora, anteriùs cuſpide anguſta eminentia, contextura tenuia & mollia, ſuperficie lenia, viroris in recta parte fuſci, in adverſa clari, ſapore ſubamaro & ſylveſt. & odore.

Ex coſta media *Coſtæ* in adverſa ſolùm parte eminentes obliquo annulari ductu exeunt, ac à margine reflexæ in ſe invicem incurrunt, ſuntque comitatæ *Nervulis* tranſverſis in adverſa ſolùm parte eminentibus, ac *Venulis* cancelliformiter in ſe invicem ductis, quæ in adverſa tantùm conſpicuæ intertextæ, odoris gravis.

Flores in apice ramorum proveniunt plures congregatim petiolis craſſiusculis & viridibus, ſuntque grandes campa-

niformes cum collo oblongo, & ad unam partem nonnihil inflexo, calyce oblongo-rotundo & profundo insidentes, constantque sex foliis crassiolis, quorum quatuor quæ ad concavam colli partem sunt exteriora versus maximè reflexa, duo quæ ex adverso surrecta & minùs inflexa: suntque folia fungosa nullis perducta venis conspicuis, in oris crispa & corrugata duabus pluribusve liris profundis exteriùs in longitudine striata; flores autem sunt coloris maximè interiùs albicantis seu ex albicante subflavi, exteriùs in colli convexa parte foliisque surrectis quæ versus eam partem sita sunt, striis rubescentibus tincti, odore fœtido.

Stamina in floribus quinque crassiola & nonnihil inflexa ex albicante subflava seu viridi-diluta, ac versus folia surrecta jacentia, ac in inferiori parte, quæ crassiora sunt, collo interius inserta seu annexa, geruntque apices incumbentes flavos, latos, ac ad unam partem in duas angustas lacinias contractos; cum staminibus emicat stylus tenuior & albicans, in summitate in planum extenuatus, qui ex plano albicante ac subflavo capitulo, quod rudimentum fructus est, & in fundo calycis situm erumpit.

Calyx crassiolus laxè collum floris excipiens in ora parùm cuspidatus ac ad concavam colli floris partem viridi-albicans, ad convexam rubro-obscurus.

Gemmæ florum oblongo-rotundæ primùm virides, dein cùm se ex calyce magis produnt, apice rubro-obscuro.

Fructus, qui floribus deciduis succedunt, prægrandes sunt, formâ velut machæræ, tres spithamas longi, lati unum palmum, crassi unum ferme digitum cum oris ad unam partem nonnihil reflexis constantes cortice crassiolo viridi, qui exteriùs viridi-fuscus est, ac dein magis infuscatur, interiùs primùm viridi-dilutus seu albicans, tenera ac humida carne, quæ dein in lignosam duritiem evadit, ac flavum colorem assumit obductus, suntque in cortice exteriùs in medio in longum in utraque parte uno sulco striati.

Interiùs in medio fructus latum *filamentum* est, juxta ejus latitudinem in planum extensum, quod primùm tenerum & albicans, dein cùm siccum, quoque duriolum ac velut coriaceum est, estque tum velut lingua distinguens fructum in duo loculamenta, in quibus singulis semina innumera continentur.

Semina

Semina autem lato-rotunda & valde plana ſeu compreſſa cum umbilico longiuſculo membranaceo albicante involucro amicta, & lata membrana pellucida albicante circumcincta, jacentque ſeriatim in planum in ſuis involucris, alia proximè ad unam, alia ad alteram oram; nudata ſuis involucris viridia ſunt & denſæ carnis, ſaporis nullius.

VIRES EJUS.

Cortex arboris ſervit pro conſolidandis fracturis & ſciſſuris tritus & cum vino appoſitus. *Radix* in decocto data in hydrope prodeſt. *Eadem* cum oleo decocta ad capitis corporisque malè affecti unctionem adhibetur. *Folia* tenella trita & unà cum *Croco Malabarico* ulceribus admota ad ſanationem conferunt.

FIG. 44.

Mirandum hanc arborem, *Ceylonenſibus* quoque eſſe indigenam, ejus ſiliquæ inde ad me transmiſſæ teſtantur: adhærent illæ quatuor uni pediculo, & tres ferme pedes longitudine; latitudine autem, dimidium æquant. Cum autem præter nomina à noſtris Autoribus exhibita, alia expiſcari nondum licuerit, vocandam cenſeo, *Arborem ſiliquoſam Malabaricam, cordato folio, fructu maximo oblongo plano, ſemine membranaceo.*

Pála. lat.

പാല *Mal.*

Arab.

सवाण *bram.*

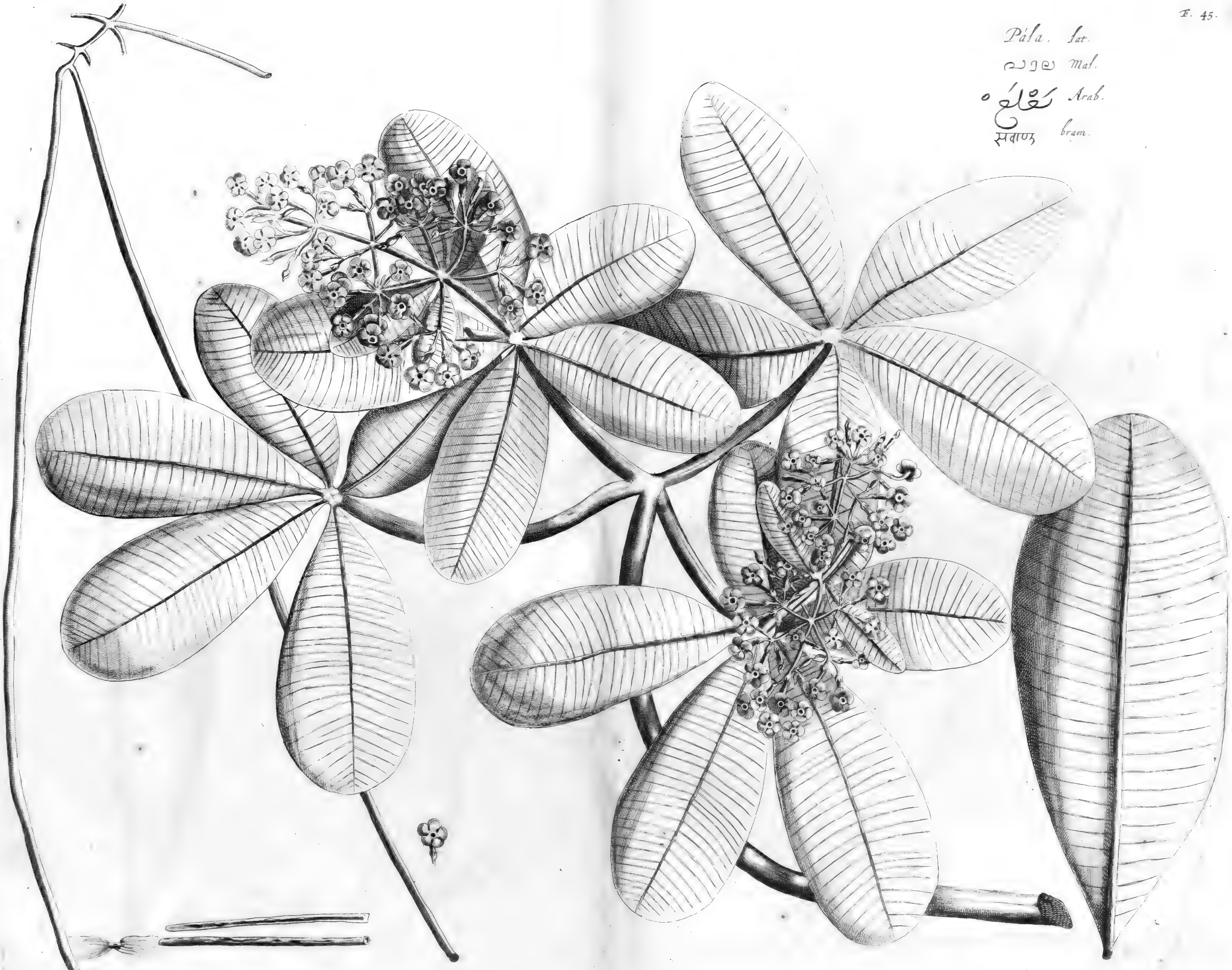

PAJANELI.

FIG. 45.

Ajáneli, quæ eſt ſecunda ſpecies ling. Bram. Fig. 45. *Davandicu*, eſt arbor procera, ramos in altum, minùs verò in latum diffundens, naſcens in arenoſis.

Radix latè ſparſa, cortice craſſo, aqueo, cinereo-nigricante, intus albicante, ſaporis ſubamari, in ramos ſparſi, ex quibus hinc inde novi ſtirpes circa medium caudicem expullulant, ligno albicante & minùs densè contexto, quod in filamenta facile protrahitur.

Caudex ambitu amplexum unius hominis adimplens, ligno quoque fragili & in filamenta ſe findente, cortice quoque cinereo-fuſco.

Surculi qui foliis veſtiti ſunt è caudice egrediuntur, ſuntque ſimplices in nullos ſurculos diviſi, quinque, ſexve ambitus plus minùs longi, viridi-diluti & nonnihil ſcabri ſeu punctulis aſperi, rotundioli ac in una parte, quæ cum interiori foliorum convenit, angulo acuto eminentes, nullis extuberantes nodulis, ut illi primæ ſpeciei, intus etiam fungoſi & albicantes, ligno pauco ad corticem, atque adeo valde leves: ſurculi novi è ſummitate caudicis tantùm erumpunt, inferioribus vetuſtis deciduis, ac notas relinquentibus.

Folia, quæ in iis ramis paſſim bina & bina, ſeu nonnihil à ſe invicem diſſita petiolis curtis, languidis, interiùs ſtriatis, proximè ad angulum, quo eminent, tranſverſa proveniunt, multo majora ſunt illis primæ ſpeciei, longitudine ſpithamæ & amplius, forma oblonga, laterum difformium, quorum illud, quod caulium faſtigium reſpicit, duplo ferme amplius & rotundioris oræ reliquo, ac ex inferiori parte petioli egrediens, anteriùs in cuſpidem anguſtam contracta, in recta parte viridi-fuſca, in adverſa clara, novella autem rubra ſeu hepatici coloris, odoris maleolentis, texturæ groſſioris.

Coſtulæ, quæ ex media coſta in adverſa obliquo arcuato du-

ctu excurrunt à margine reflexæ multiplicibus arcubus in se invicem incurrunt, ramulos transversos, qui in adversa solùm extant, ac venulis intertexti sunt, ex se distribuentes; suntque folia in costarum nervorumque tractu in recta parte striata.

Flores quoque campaniformes ac similes illis primæ speciei, verùm hi quinque foliis incisi sunt, quorum tria ad concavam colli partem exteriora versus maximè reflexa, duo quæ minus incisa, surrecta & nonnihil reflexa sunt, ac folia multò crassiora, magis fungosa, ac in oris pilosa seu lanuginosa sunt.

Stamina in hisce floribus tantùm quatuor, quæ bina & bina apicibus albicantibus, qui singuli instar duorum linteorum ex summitate dependent, arcuatim à se mutuo inflexa sunt.

Calyx spisso ac mucoso lacte, quo etiam florum exterior superficies inuncta, intus obductus; suntque flores uti folia odoris maleolentis seu fœtidi.

Fructus plane iidem.

VIRES EJUS.

F*Oliis* ejus pinsis & tritis & unà cum *Carécca*, id est *Mirabulano* Citrino maceratis in pirulis utuntur ad tingenda linteamenta colore nigro, quæ in suis exequiis gerunt.

Radix trita & decocta in oleo pro capitis dolore servit facta perunctione, quo modo usurpata catarrhos & quoscunque humores pituitosos caput obsidentes educit. *Cortex* radicis in decocto datus tumoribus resolvendis commodus est. Decoctum ex *Cortice* & *Foliis* simul tritis in unctione corporis pro pustulis ac ulceribus servit.

FIG. 45.

Cum hæc arbor à præcedente non nisi foliorum figurâ, & situ, & quadantenus flore differat, fructu autem & semine conveniat, hinc nobis erit *Arbor siliquosa Malabarica, folio majore mucronato, fructu maximo, oblongo, plano, semine membranaceo.*

Tabernemontana alternifolia.

Fig. 46.

PALA.

FIG 46.

Ala quatuor ſpecies ſunt, quarum una ejus nominis, ſecunda *Cúrutu-Pála* tertia *Códa-ga-Pála*, quarta *Caicottèn-Pála.* Fig. 46.

Pála ling. Bram. *Santenù*, eſt arbor valde procera, ramis tranſverſum latè ſparſis, naſciturque in arenoſis.

Radix profundè terram intrans, radiculaſque ſuas latè diffundens, cortice flavo-obſcuro ſeu rufo, qui lacteus & valde amarus eſt.

Caudex craſſus duûm triumve hominum amplexus implens, eſtque cortice cum ramis cinericeo ac lacteo & ligno levi; rami veteres è nodis plerunque tres quatuorve ſurculos diffundunt.

Folia terna, quaterna, quinave ſimul ſurculorum ſummitati in nodo inſident tranſverſum in orbem expanſa, ſuntque forma oblongo-rotunda, anteriùs rotunda ora ſeu etiam cuſpidata, & ad petiolum ſtrictè contracta ac velut linguiformia, contextura ſolida, denſa & lactiplena, ſuperficie plana glabra ac lenia, in recta parte virore fuſco & nitente, in adverſa valde diluto ſeu albicante ac ſurdo.

Ex coſta craſſa, viridi-albicante, quæ etiam in recta tenuiter & altè in adverſa eminet ac craſſiuſcula & lata eſt, *Venæ* ſubtiles numeroſæ rectà tranſverſim ac parallelo tractu proximè ad marginem exeunt, inde reflexæ in ſe invicem incurrunt, limbum relinquentes in ſuperficie utrinque conſpicuæ rectamque folii partem tenuiter ſtriantes; ſunt autem folia ſapore amaro.

Flores faſciculatim proveniunt in ſurculis nodoſis & viridibus, qui ſupra folia è nodulis ramorum quos complectuntur, rectà prorumpunt, ac plures ut quatuor, quinqueve ramulos ex ſingulis nodulis proferunt ſingulis ramulis quatuor, quinque vel plures ſimul in ſummitate inſidentes; ſunt autem albicantes, ſubvirides, conſtantes quinque foliis rotundiolis, quæ verſus unguiculos anguſtiora, in oris rugulis criſpata ac rigidè inflexa verſus exteriorem partem,

nullisque venulis ſtriata ſunt, inſidentque pediculo albicante, qui infernè & ſupernè craſſior eſt, calyci arcto quatuor foliorum, ac in umbilico ſeu orificio, folia inſerta ſunt capillulis orbiculatim cinctus; ſuntque odoris jucundi & fortis, ſed gravis, qui catarrhos & gravedinem excitat ac caput offendit, ob quas noxas inviſi ſunt.

Stamina in floribus quinque tenuia pediculo interiùs inſerta & pilis albicantibus obſita, quæ prope orificium ſuperius apicibus flavis & liberis eminent: inter ea ſtylus albicans tenuis ac liber eſt nodulo flavo dotatus, ortum ducens ex capitulo parvo, viridi, quod rudimentum fructus eſt, ac in calyce ſitum.

Gemmæ Florum oblongo-rotundæ & conicæ, ac inter pediculum anguſto circulo conſtrictæ.

Fructus, qui plures congregatim ſurculis appendent, ſunt ſiliquæ oblongæ cubitum ferme longæ, quæ anguſtæ, compreſſæ, ac virides, intus lacte plenæ, in ſe recondentes parva numeroſa ſemina plana, oblonga, cum ſua longitudine jacentia in longitudine ſiliquarum, ac ex anteriori & poſteriori oculo penicillum argenteorum filamentorum ejiciunt in unam ſeriem per filamenta implicita, & colore viridi-flavo ſeu rufo ſunt.

Hæc arbor tota lactea eſt, quod & cæteris ſpeciebus eſt commune.

Flores fert ſemel in anno in *Januario*.

VIRES EJUS.

Cortex ejus tuſus & in decocto datus commodus eſt ventri leniendo, ſtomacho roborando flatibusque diſcutiendis ac ardoribus jecoris reſtinguendis; idem in decocto datus addito momento ſalis & piperis ſtomachi concoctionem adjuvat. *Idem* tritus & ſimpliciter in aqua calida epotus prodeſt in febre frigida, & hoc modo etiam lumbricos enecat. *Idem* tritus unà cum aqua & ulceri appoſitus ad ejus ſanationem & purgationem confert, quo modo uſurpatus etiam prodeſt pro dolore arthritico. *Corticis* decocti vapor exceptus in parte affecta dolorem mitigat. *Idem* Cortex cum ſemine *Cudù-Pariti* coctus in oleo auribus malè ſeu graviter audientium proficuè inditur.

FIG. 45.

Cur hæ plantæ, quæ *Pala* nomine veniunt, ſub una eademque Claſſe militent, vix comprehendere poſſum, cum toto cœlo inter ſe differant, ut ex foliis, flore, & ſemine liquet: anſam potuit huic rei præbuiſſe, quod cùm omnes eodem modo lac præbere viderent incolæ, hinc ad unum genus retulerint: vocabitur ergò nobis prior, *Arbor Malabarica Pentaphyllos, lacteſcens, ſiliquis anguſtis, longiſſimis.*

Códaga-pála. lat.
കൊടകപ്പാല. mal.
Arab.
अरगोकडो bram.

CURUTU-PALA.

FIG. 47.

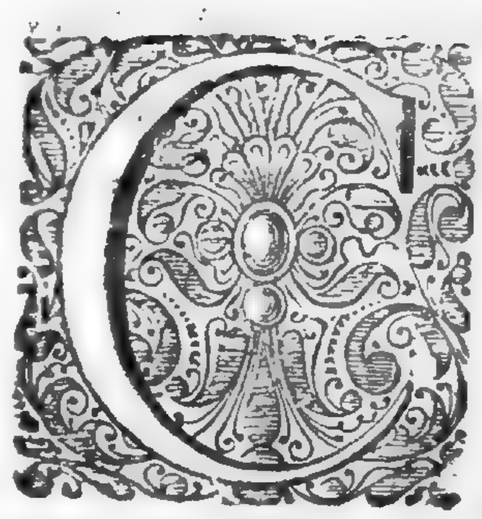

Urutu-Pála, quæ ſecunda ſpecies *Pála* eſt, Fig. 47. ling. Bram. *Cudò*, eſt arbor humilis altitudine unius hominis duorumve naſcens in arenoſis.

Radix minùs demiſſè ſubſidet, radices laterales latè quoque diffundens, cortice ſubflavo ac lacteo, qui ſaporis eſt ſubamari & pungentis.

Stipes pedem craſſus evadit, eſtque cortice lacteo fuſco & in ramis cinereo.

Folia, quæ petiolis brevibus ac craſſis in ramis & ſurculis proveniunt, oblongo-rotunda ſunt, ad petiolum contracta, & anteriùs in cuſpidem oblongam deſinentia, contextura quoque ſolida, lactea, virore in recta fuſco & nitente, in adverſa minus claro ſeu albicante.

Ex coſta, quæ in recta etiam parte nonnihil eminet ac albicans eſt, plures *Nervuli* albicantes ac in adverſa ſolùm parte eminentes obliquo annulari & ſatis parallelo tractu exeunt, proximè ad oras excurrentes, qui in recta parte tractûs ſui veſtigia relinquunt, ſuntque venulis ſubtilibus tranſverſis, qui folium ſubeunt, comitati.

Flores proveniunt in ſuperiori ſurculorum parte in petiolis lacteis, rotundis, tenuibus & languidis floribus primæ ſpeciei majores in totum albi ſeu candidi, conſtantque quinque foliis oblongis, quæ ad pedem unguiculis ſtrictis ac ad unam partem inflexa oris ex inflexura exterioribus magis rotundis, extenuatis ac criſpis ſunt, ac in medio craſſiola nulliſque venulis ſtriata, ſuntque ſuccincti quinque foliis viridi-dilutis & cuſpidatis.

Stamina in floribus quinque interiùs pedi florum inſerta, ac apicibus flavo-albicantibus dotata, ac inter ea ſtylus viridi-dilutus & albicans ac bifidus, ac in utraque cuſpide communi dotatus nodulo è globulo oblongo-rotundiolo ac viridi, qui fructus germen eſt, erumpens; ſuntque flores odoris grati & debilis.

Fructus in petiolis plures congregatim, ac bini & bini

ex transverso prodeunt, suntque oblongo-rotundi, exteriùs cuspidati ac versus inferiora maximè cum cuspide inflexi duobus lateribus rotundis, quæ acuto margine coëunt, constantes, ac superiori latere protuberantes, suntque cortice crasso & lacteo, primùm viridi-obscuro, dein cùm maturi sunt, exteriùs colore flavo-aureo, interiùs flavo-diluto, aperiuntque se in superiori latere, ubi futura in longitudine per medium striata sunt.

Semina intus quinque, sex, septemve continentur cum filamentis velut ungulis juncturæ appendentia, suntque oblonga, figura valde irregulari accommodata ad aliorum seminum circumposituram; cùm immatura sunt, intus aquosa & viridi-diluta, matura membranula exteriore corallina obducta, ac intus constantia osiculo fusco minùs duro in quo nucleus albus continetur.

Flores hæc arbor fert *toto anno*, maximè tempore pluvioso.

VIRES EJUS.

R*Adicis Cortex* tritus & epotus in aqua calida fluxum ventris sistit ac prodest in dysenteria in lacte datus. *Idem* tritus cum aqua & apostematis appositus ea resolvit.

FIG. 47.

Secundam hanc *Palæ* speciem vocare lubuit *Arborem Malabaricam lactescentem, fimbriato flore, fructu circa cuspidem reflexo.* Huic autem non multum absimilis est, quæ nomine *Kridiwal*, ex *Ceylon* fuit transmissa, fructu mentulam simiæ referente, unde & ei nomen.

Tinda-párua. lat.
mal.
Arab.
पावादि bram.

CODAGA-PALA.

FIG. 48.

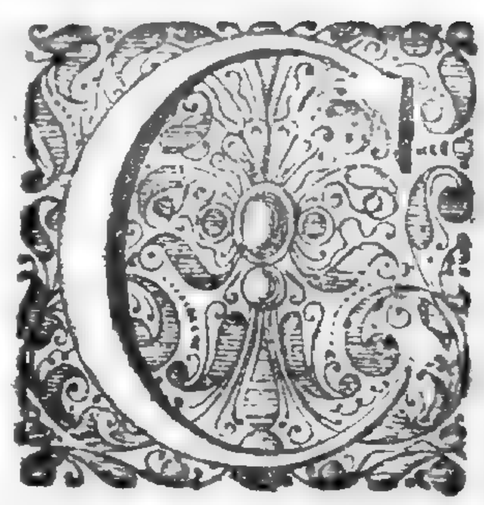

Odaga-Pála, quæ tertia ſpecies eſt *Pála*, ling. Bram. *Ategò-Cudò*, eſt quoque arbor humilis, altit. ut *Curutu-Pála*, naſcens in arenoſis. Fig. 48.

Radix minùs ſubmiſſè ſe demittit, fibras latè diffundens, cortice rubro-fuſco & lacteo, qui ſaporis amari & minùs pungentis.

Stipes quoque pedem craſſus evadit cortice rufo & lacteo, rami autem cinereo.

Folia, quæ bina & bina petiolis curtis & viridibus proveniunt, maximè conveniunt cum foliis ſecundæ ſpeciei, utpote oblongo-rotunda, anteriùs cuſpidata, lactea; nervi quoque ex coſta, quæ in utraque parte eminent, obliquo, annulari ac parallelo tractu excurrunt in adverſa ſolùm parte eminentes, verùm hæc majora ſunt & latiora ac contextura minùs ſolida, ac venulis numeroſioribus inter nervos tranſverſos intus pertexta.

Flores, qui ſupra ex origine foliorum uncialibus petiolis proveniunt, etiam candidi ſunt quinque foliorum oblongo-rotundorum & anguſtorum, ac ad unam partem inflexorum, quæ textura denſa & craſſiola & in oris haud criſpata ſunt cum pedunculo longiuſculo candido calyci arcto inſidentes, ſuntque odoris jucundi & fragrantis.

In medio unus *ſtylus* ex orificio ſuperiori pedis emicans cum ſtamunculis quinque parvis ut in fl. *Pála*.

Siliquæ quoque oblongo-anguſtæ ſunt ac ſimiles illis *Pala*, ſed craſſiores ac minùs compreſſæ, virides, ſpithamam plus minùs longæ intus quoque lactiplenæ.

Semina, quæ quoque numeroſa in ſe recondunt, ſunt etiam plana & oblonga, ac paulo majora illis *Pala* cum ſua longitudine jacentia in longitudine ſiliquarum, ac ex ſolo anteriori oculo penicillum argenteorum filamentorum eminentia, ac per filamenta in unam ſeriem implicita, colore, cùm vetuſtiora ſunt, viridi flavo ſeu rufo.

VIRES EJUS.

C*Ortex* contritus & epotus in lacte acido ſiſtit fluxum ventris. *Cortex radicis* proficuus eſt pro fluxu ventris quocunque, ſive dyſenterico ſive lienterico, uti & pro fluxu hæmorrhoïdali, eodem modo ſumptus. *Idem* in aqua decoctus & epotus ſervit pro tumoribus corporis. *Radix* trita & cum aqua, in qua oryza lota fuit, decocta, confert pro angina gutturis & colli facta lotione, ſervit quoque pro tumoribus corporis eod. modo uſurpata, uti & pro dolore arthritico partibus affectis appoſita, dentium quoque dolores ſedat, vermes in iis enecando, ejus decocto in ore detento. *Semina* in decocto data proſunt in febre calida, uti & ardore jecoris ac in podagra; lumbricos quoque enecat.

FIG. 48.

Huic denique *Palæ* ſpeciei nomen indidimus, quod ſit *Arbor Malabarica lacteſcens, jaſmini flore odoro, ſiliquis oblongis.*

Mirum autem videtur Autores noſtros, nullam ulterius mentionem facere quartæ ſpeciei, quam ſub initium Cap. *Palæ Caicotteu Pala* appellârunt, ſtudio autem an caſu illud evenerit, incertum eſt, cùm nec deſcriptio, nec figura, inter tranſmiſſas ſchedas fuerit inventa.

Cavalam. *lat.*
കാവലം *Mal.*
كحاوعلام *Arab.*
बेकपा *bram.*

TINDA-PARUA.

FIG. 49.

Arua duæ ſpecies ſunt, *Tinda-Parua*, & *Ana-Párua*. Fig. 49.

Tinda-Párua ling. Bram. ..... eſt arbor procera, naſcens in arenoſis.

Radix, quæ fibris terræ ſe affigit, cortice craſſo, albicante ac ſubflaveſcente, molli, lacteo, ſaporis aſtringentis & ligno albicante.

Stipes ambitu unius hominis amplexum implens, cortice cinereo ſublacteo, ut & rami & ſurculi, qui ſub corticula exteriori viridi-fuſci ſunt.

Folia, quæ brevibus petiolis hinc inde inſident, oblongo-rotunda, anteriùs nonnihil cuſpicata, ad petiolum contracta, in margine denticulis tenuiter inciſa, intus ſublactea contextura rigida ſeu dura.

Ex coſta media, quæ etiam in recta nonnihil eminet, at magis in adverſa *Coſtæ* laterales egrediuntur, quæ à margine arcuatim reflexæ in ſe invicem deferuntur, ſuntque nervis intercurrentibus intertextæ, ac in adverſa ſolùm parte, quam ſcabram reddunt, ſolùm eminentes; folia col. in recta viri. di-fuſci, in adverſa viroris communis.

Flores in capitulis plano-rotundis, quæ petiolis ſimplicibus curtis ſurculis hinc inde inſident, ut gemmæ plures unitæ prodeunt, ſuntque quatuor foliorum cuſpidatorum, viridi-dilutorum.

Stamina in iis quatuor ex foliis longè emicantia, quæ ſingula in cuſpide uno nodulo albicante grandiuſculo ſunt dotata. Stylus in medio breviſſimus cum capitulo albicante.

Fructus ſunt baccæ rotundiolæ quæ ſuo calyce quatuor foliorum primùm arctè obtectæ ſunt, & è vertice ſtylum bifurcatum ejicientes, corticis tenuis, primùm virides, dein albeſcentes; cùm maturæ, colore rubicundo & parùm nitente; unum capitulum gemmeum nonniſi unum fructum profert.

In fructibus ſub cortice exteriori tenui unus *Nucleus* rotundus, viridis, qui proprio nonnihil cartilaginoſo rufeſcente cortice tegitur, continetur.

VIRES EJUS.

E*Jus* decoctum in lotione corporis servit pro febre calida. *Radix* confert pro morbo sacro trita & cum aqua oryzæ in lotione adhibita. *Eadem* trita apostematis apponitur: folia decocta proficua sunt pro doloribus quibuscunque parte affecta cum iis linita; eodem quoque modo juvant in puerperis.

ANA-PARUA.

A*Na-Párua*, quæ secunda species est *Párua*, ling. Bram. *Bendarli*.

FIG. 49.

Prior hæc *Parvæ* species appellanda videtur *Arbor Malabarica Baccifera, cortice albicante, glomerato flore.* Alteram autem speciem, quæ *Ana Parva*, cum nomine tenus, sub finem hujus capitis attingant Autores nostri, ejusque nec descriptionem, nec figuram exhibeant, hinc & plurá de ea addere non licuit.

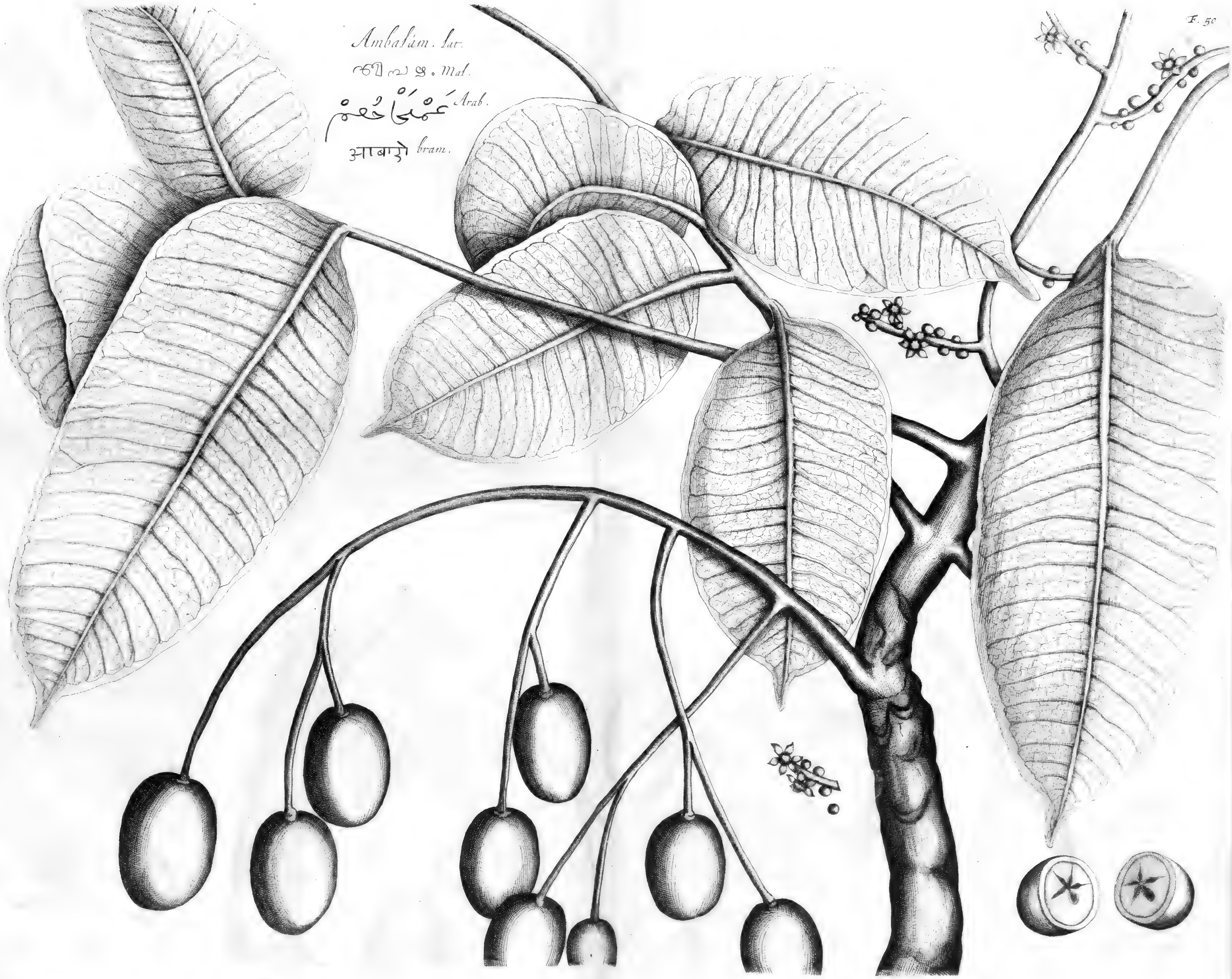
Ambalam. lat.
Mal.
Arab.
bram.

CAVALAM.

FIG. 50.

CAvalam, ling. Bramanum, *Bencarò*, eſt arbor procera ramis denſis tranſverſim ſparſis, naſcens in petroſis & arenoſis. Fig. 50.

Radix craſſa rectà in terram ſe demittens ac hinc indè à latere ac ſubtus fibris veſtita, cortice albicante ſeu cinericeo & craſſo, ac minùs duro, qui ſaporis eſt aquei & ſubamari.

Caudex craſſus unum circiter hominis amplexum, ac craſſo indutus cortice, qui exteriùs cinericeus ac ſubcinericeo-viridis, intus ex viridi albicans ac humidus, ligno albo, quod confractum in filamenta protrahitur.

Folia, quæ hinc inde petiolis mediocriter longis, rotundis, viridi-claris & ad exortum atque ad folium extuberantibus proveniunt, oblongo-rotunda ſunt, longitudine unam ſpithamam cum duobus tribuſve pollicibus æquante, quæ ad latitudinem ferme eſt tripla, rotundis ad petiolum oris & tenuiter contractis, ac anterius in mucronem parvum, qui verſus unam partem paſſim reflexus eſt, conſtricta, craſſitie mediocri, plana, lenia, glabritie in parte recta nitente, colore viridi-obſcuro in utraque parte, at in recta virore fuſciori, odore agreſti.

Ex coſta intermedia *Coſtulæ* viridi-claræ in adverſa parte eminentes obliquo ductu anteriora verſus exeunt cum ea in recta etiam conſpicuæ ac à margine in plures arcus minores incurvantur, qui nervulos tranſverſos hinc inde diſtribuunt: ſuntque folia inter hoſce nervos ſubtilis texturæ, utpote venis ſubtilibus intertexta.

Flores faſciculati proveniunt in petiolis ramoſis, viridibus & piloſis, qui vel ſolitarii, vel etiam bini & bini ex ſuperiori parte ſurculorum erumpunt: ſuntque parvi, conſtantes quinque foliis anguſtis & cuſpidatis cum ſuis cuſpidibus interiora verſus inflexis; ac mutuo ad unum nodulum unitis & clauſis quo roſam feneſtratam repræſentant; ſunt autem folia oris exteriora verſus inflexa, ac utrinque ad oras pilis tranſverſis longiuſculis obſita, exteriùs viridi-

fusca ac subruffa, interiùs ex viridi-flavescentia oris valde lenibus rubro-fuscis, quæ instar rubri *Veluti* sunt; è medio stamunculum viride exit cum apice seu nodulo crassiolo & flavo.

Gemmæ Florum oblongæ & nonnihil conicæ sunt, pilosæ, virides ac rubescentes; ubi flores in gemmis prorumpunt, foliis omnibus nudatur arbor, quæ cum fructibus rursus resumit.

Fructus, qui crasso communi petiolo pedunculis crassis, bini, terni, quaterni, quini passim congregatim insident, rariùs solitarii, suntque hi cùm teneri sunt & congregatim plures simul proveniunt, in unum arctè juncti & capitulum, quod totidem laterum, quot numero sunt, ac muscosum seu spadiceum & villosum est, ac ex calyce florum prodit, ac dein relaxato capitulo in transversum cùm justa magnitudine sunt rotundi ac parùm oblongi, cortice crasso ac duro, aurantio qui carne interiori albicante est ac intus membrana lacunosa, cartilaginosa seu cornea ac subflava obductus constantes, ab una parte dorso emicantes, ab altera in ventre futura ex pediculo per medium in longitudine sulcati, quâ præ maturitate laxata defluit materia viscosa seu gelatina, quæ instar mucilaginis exteriorem fructuum superficiem lubricat eamque hinc inde obducit.

In hisce fructibus, qui lata capacitate sunt, *Fabæ* novem, decem vel minus oris futuræ umbilicis affixæ sunt utrinque quatuor, quinqueve versus dorsum pendentes, suntque crassæ, rotundæ & oblongæ, longitudine unius ferme pollicis ac glabræ, corticibus duplicatis; dum tenella, mollibus & albis; qui exterior cortex instar cuticulæ est tenuis, ac faba matura coloris nigerrimi, in superficie exteriori nitentis, consistentia adeo fragili, ut in minuta frustula velut cortices igne assati ex attritione hiscat; qui interior crassior, duriolus ac puniceus, exterius obductus pulpa mucilaginosa & albicante, intus vestitus tenui & subruffa pellicula, quæ nucleum seu pulpam fabæ albam ambit; suntque fabæ tostæ in eduliis.

Flores hæc arbor in anno semel fert in *Februario*.

Apud hosce medicos non est in usu.

F I G. 50.

Hujus arboris nucem integram, copiosissimis seminibus refertam, *Telabo* nomine, ex *Zeilan* præcedentibus annis accepi, quæ tamen licet probe matura, germen nunquam prodidere: flores stercus humanum quodammodo redolere, scribebat Dus. *Hermans:* & quia hujus attributi nullam faciunt mentionem Autores nostri, hinc etiamnum dubius hæreo, an *Telabo Cingalensium*, non potius sit huic affinis censenda, quam eadem ipsa arbor. Interim cum ad Nucis species pertineat, hinc nomen dedi *Nucis Malabaricæ sulcatæ, mucilaginosæ, fabaceæ.*

A M-

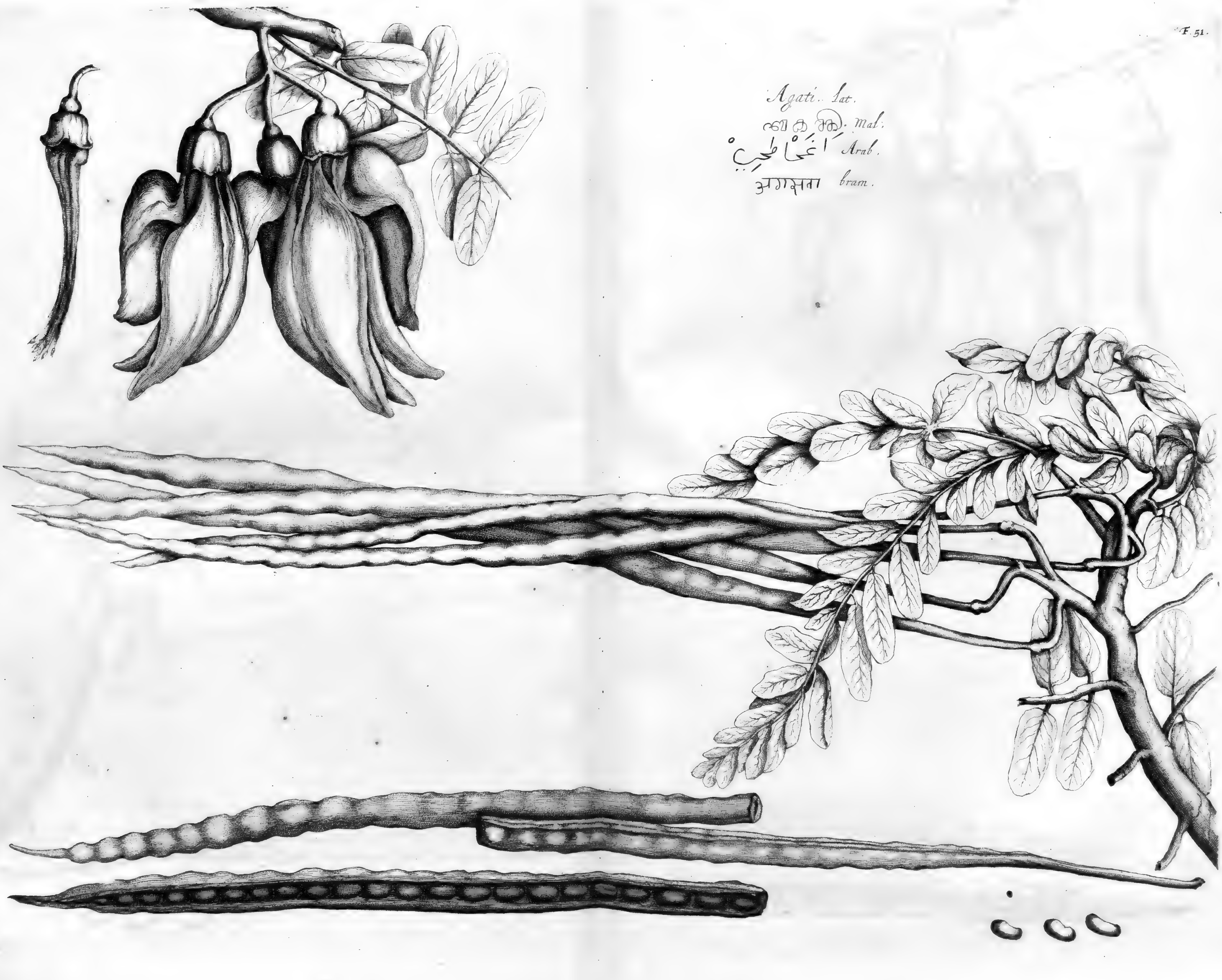
Agati. lat.
അകത്തി. mal:
اغاطي Arab.
अगसता bram.

AMBALAM.

FIG. 51.

AMbalàm duæ ſpecies ſunt, quarum una ejus nominis, altera *Cát-Ambalàm*, ſeu *Peê-Ambalam.* Fig. 51.

Ambalàm Br. *Godoè-Ambadò*, eſt arbor procera, ramos in altum minùs latè in tranſverſum diffundens, naſcenſque in arenoſis.

Radix longa eſt, fibris permultis capillatis terræ firmiter adhærens.

Caudex craſſus, unius hominis amplexum implens, cortice veſtitus craſſo, ligno molli.

Rami vetuſtiores lignoſi & cinericei, corticeque aſtringente; teneriores autem virides ac cœruleo rore conſperſi.

Folia, quæ in ſurculis teneris ac viridibus ac ad exortum extuberantibus, interiùs ſtriatis paſſim quina, ac ordinatim bina & bina cum uno folio in vertice pedunculis breviſſimis ac interiùs planis proveniunt, ſunt oblongo-rotunda, longitudine ad ſuam latitudinem ferme dupla, anteriùs parva ac contracta cuſpide, ſuntque denſæ contexturæ, mollia, lenia, glabra ac utrinque nitentia, virore ſato, in adverſa autem claro; quæ exortui ſurculorum folia proxima ſunt, minora reliquis, maximum autem quod in vertice appendet.

Ex coſta media *Nervi* in adverſa parte eminentes tranſverſo recto ac parallelo ductu exeunt, in recta, in qua coſta nonnihil eminet, ſolùm conſpicui, excurruntque proximè ad marginem, ubi reflexi in ſe invicem incurrunt limbulum ad marginem relinquentes, ſuntque ramulis eminentibus & cancelliformiter unitis intertexti; folia autem odore ſunt forti, & ſapore acido-delectabili, ut cortex fructus *Mangæ Indicæ.*

Flores proveniunt in ſurculis teneris, viridibus; qui ex ramorum vetuſtiorum ſummitate prodeunt in minoribus ramulis plures congregatim proveniunt, ſuntque teneri hi ſurculi ſaporis acidi & parùm amari, ſimilis ei qui in fructibus *Mangæ*, odore quoque forti & acido: flores autem par-

vuli ac albi & velut ſtellulæ quinque vel ſex foliorum cuſpidatorum, quæ oris rotundiolis in cuſpidem contracta, nec non rigidiuſcula & nitentia.

In medio florum *Corculum* eſt flavum, ex ejus orbita ad folia *Stamina* parva, tenuia, albicantia, ac in vertice flavis apicibus dotata emicant decem vel duodecim, prout flores vel quinque-folii vel ſex foliorum ſunt, & ex meditullio corculi quinque vel ſex minutæ cuſpides vel ſtyluli eminent, eſtque corculum primordium fructus.

Calyx Florum eſt pro numero ejus foliorum quinque vel ſex conſtans foliis flavo-albicantibus ac brevicuſpidatis, ac cum ſuis cuſpidibus inter folia florum ſitus.

Gemmæ Florum rotundæ ſunt, primùm virides, dein albicantes, ſub illud tempus, quo flores prorumpere incipiunt, in gemmis, arbor hæc omnibus ſuis foliis nudatur, ac quamdiu floret, iis deſtituta eſt, cum fructibus rurſus nova folia reſumens.

Fructus in ſurculis, quibus flores inſederunt petiolis longiuſculis, craſſis, languidis, pandis & cinereo-fuſcis, plures congregatim ſeu faſciatim pendent, ſuntque oblongo-rotundi ac duri, ſimiles fructibus *Mangæ Indicæ* vel glandulis noſtris, ut in ſuo viridi cortice ſunt; cùm immaturi ſunt colore viridi-fuſco, ac pulpa ſucculenta, quæ eſt ſaporis acidi, maturi verò coloris viridi-clari, dein ſub-flavi, ac aciditate jucunda guſtui & odoratui, ſuntque indigenis in eduliis.

In medio oſſiculati duro ac grandi oſſe quod totam ferme fructûs capacitatem replet, ac exteriùs nervis lignoſis albicantibus retiformiter ſtriatis contextum eſt; & hinc inde ſub contextura lacunoſum ac punctioni pervium, intus durum.

Duabus vicibus in anno hæc arbor fert *Flores* & *Fructus*; *Flores* in *Januario* & *Julio*.

Bramanis *Godoè-Ambadò*, eſt *Ambadò* dulcis, ſic dicta, quod fructus ſint acido-dulces ac guſtu delectabili.

VIRES EJUS.

FLuxum menſtrui ſuppreſſi promovet, ſi *Radix* pudendis mulieris indatur. *Cortex* ejus tritus & in lacte acido epotus dyſenteriæ ſiſtendæ commodus, ad quod etiam juvat, ſi ejus ſuccus miſceatur cum oryza, ex qua genus panis communi nomine, *Apen* dictus conficitur. *Ligni* decoctum proficuè datur in gonorrhœa. *Foliorum ſuccus* cum fructu arboris trito auribus inditus eorum dolorem ſedat.

FIG. 51.

Cum arborem hanc cum *Mangas* vulgo dicto non exiguam habere ſimilitudinem teſtentur Autores noſtri; idcirco non ineptè ad hoc quoque genus referri poſſe arbitror: præſertim cùm vox *Ambalam Malabarenſium*, & *Ambado Bramanum*, non malè cum *Canarenſium Ambo* & *Perſarum Amba* (quæ *Mangas* vocatur) conveniat. Verùm cùm ut alibi dixi, fructus hic plurimùm variet, ejuſque ſpecies obiter duntaxat ab omnibus autoribus proponantur; & *Mangas* illud aliud genus, quod à *Linſcot.* & ex eo à *C. Bauhino* in *Pinace* exhibetur, non niſi nomine innotuerit, hinc certi aliquid determinare non poſſum. Appellandam interim putem *Mangæ affinem*, *flore parvo ſtellato*, *nucleo majori oſſeo*.

CAT-

Morinda citrifolia.

Fig. 52.

CADA-PILAVA.

FIG. 52.

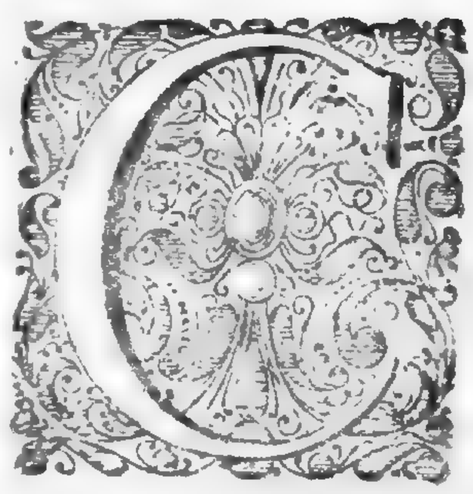

Ada-Piláva ling. Bram. *Ma Cáda-Palà*, eſt arbor naſcens in arenoſis & petroſis. Fig. 52.

Radix cortice ſub cruſta nigricante-croceo.

Surculi ſuperiori parte quadrangulati & ſulcis ſtriati, noduliſque extuberantes.

Folia, quæ in ſurculis è nodulis bina & bina & ex utraque parte in eodem ordine petiolis craſſis rotundis, interiùs nonnihil planis proveniunt, grandia, oblongo-rotunda, ad petiolum contractiora & anteriora verſus rotundis oris in cuſpidem deſinentia, contextura craſſa, mollia, ſuperficie plana, lenia, virore fuſco & nitente in parte recta, in adverſa claro, ſapore ſylveſtri & ſubamaro.

Ex coſta intermedia, quæ craſſa eſt, viridi-diluta ſeu albicans, in adverſâ altè eminens, *Coſtæ* quoque viridi-dilutæ obliquo, annulari & parallelo ductu exeunt, proximè ad marginem ac inde reflexè venis in ſe invicem deferuntur, ſuntque in recta quoque parte nonnihil eminentes venulis tranſverſis, quæ haud eminent, intercurrentibus comitatæ, folia quæ ſurculorum ſuperiorum partibus adhærent, ſenſim minora ac minora, petioliſque magis brevibus appendentia.

Flores ſupra ex fructibus proveniunt conſtantes foliis quatuor, quinque ve oblongo-anguſtis, cuſpidatis, ſtelliformiter expanſis, craſſis ac venulis ad viſum minùs conſpicuis, ſuntque interiùs candidi; exteriùs ex viridi-diluto albicantes, habentque pedem rotundum longum viridi-dilutum & albicantem.

Stamina in floribus quatuor, quinque, ſex, pro numero foliorum florum, brevia, ſubflava prodeunt, ſuntque velut lingulæ, quæ ad unguiculos foliorum orificio pedis inſertæ ſunt; cum iis emicat ſtylus viridis qui ad ſummitatem craſſior, bifidus ac obſcurè ruffeſcens, eſtque pes florum, per quem is tranſmittitur, interiùs villo ſeu denſis pilis obſitus.

Gemmæ Florum oblongo-rotundæ & flavo-albicantes.

Fructus in caulibus è nodulis ex adverso foliorum proveniunt in petiolis longioribus, sesquiuncialibus, rigidis, viridibus & crassis, suntque forma oblongi, ad petiolum crassiores, in summitate strictiores, exterius distincti cancellis extuberantibus, oculatis, versus summitatem minoribus, ex quorum oculis gemmæ, quæ in medio oculatæ sunt, emicant ac extuberant, suntque colore primùm viridi, in gemmis oculatis albicante, dein cùm maturi, quoque albicantes, intus carne albicante, odore cùm maturi sunt tetro & stercoreo, sapore amaro, flores qui supra in hisce fructibus proveniunt, cum suo pede gemmis ipsis insident, ac ex oculo, qui in medio gemmarum est, stylum suum accipiunt, suntque flores semper maximè conspicui plures arctè ad se invicem in summitate fructûs cæteris ex gemmis inferioribus deciduis.

Semina, quæ in fructibus forma oblonga & plana, jacentque ordinatè propiùs ad corticem cum suâ longitudine ad gemmas, ex quo flores erumpunt erecta, ac carne intermedia à se mutuo sejuncta, suntque colore, cùm sicca sunt, nigricante.

Bis in anno fert flores.

VIRES EJUS.

SUccus ex *ea* integra expressus ac cum oleo ex foliis fici inferni decoctus parti affectæ podagrâ convenit, si cum eo perungatur; ad quod etiam servit perunctio radicis contritæ & mixtæ cum aqua.

FIG. 52.

Describitur hæc arbor nomine *Coniferæ*, *Macandou Javanensium*, à *Bontio* Hist. Natural. & Med. lib. VI. cap. VII. Ubi flores *Periclymeni* floribus assimilat, & *Consolidam Indicam* arboream, nominari vult, à viribus, quas in *Hæmoptysi* insignes, sese in Nosocomio publico, frequentissimè observâsse testatur. Additque, fructus sub cineribus assatos à *Malaiis* comedi, ad dysenterias, choleram, & pectoris vitia: folia quoque sarcotica esse, & in vulneribus, & ulceribus, carnem egregiè generare, & cutem cicatrice obducere: in quam rem sal ex foliis, arte Chymica quoque elici potest, quod præter consolidantem qualitatem, etiam quævis inveterata, & cacöethica ulcera, munda reddit.

Appél. lat.
Mal.
Arab.
खाजोमनवलं bram.

APPEL.

FIG. 53.

Appèl ſeu *Nalla-Appellà*, lingua Bramanum *Carò-Nervóloe*, eſt arbor mediocris altitudinis, naſcens in arenoſis. Fig. 53.

Radix craſſiola plurimas fibras piloſas transverſim emittens, eſtque colore croceo ut & odore.

Caudex quinque aut ſex palmos convolutos craſſus evadit, ramos ſurrectos in altum diffundens, ligno albicante & corculo intus ruſſo-fuſco.

Surculi teneri, virides, quadrangulati, & in unoquoque latere ſulco ſtriati.

Folia, quæ in ramis ſurculiſque petiolis brevibus, rotundis, viridi-dilutis bina & bina proveniunt, ac in ordine ſe invicem obliquè decuſſant, forma oblongo-rotunda ſunt, anteriùs brevi & anguſtâ cuſpide, ad petiolum rotunda ora, in oris ſuperioribus minutis ac raris apicibus, alia magis, alia minùs eminentia, contextura craſſiuſcula, ſolida & mollia, ſuperficie plana & glabra ac lenia, in interiori parte viridi-fuſca & nitentia, in exteriori viridi-diluta, odore hortenſi acuto haud ingrato, ſapore amaro & ſubacri.

Ex coſta media utrinque quatuor aut quinque *Coſtulæ* obliquo annulari tractu exeunt, quæ ad oras arcuatim reflexæ in ſe invicem ſubtilibus arcubus deferuntur, ſuntque coſtæ viridi-clariſſimæ, in adverſa parte eminentes, ac etiam tenuiter in recta, comitanturque venulis ſubtilibus ac cancellatim denſè contextis.

Flores umbellatim proveniunt, ſuntque parvi, coloris albi, ſeu ex viridi-diluto albicantis, conſtantes quatuor foliis minutis & rotundis, quorum unum quod majuſculum eſt & latiùs ſe aperit, magis albicans, reliqua quæ magis clauſa, viroris nonnihil diluti, ac minùs albicantia, habentque in medio quatuor tenuia, albicantia ſtamina, quæ albicantibus & rotundis apicibus dotata ſunt, ac ſtylum tenuem albicantem ſeu viridi-dilutum, bifurcatum ex

rotundo, viridi globulo, qui ex calyce rotundo emergit, ac primordium fructûs eſt, emergentem, ſuntque etiam odoris fortis non injucundi.

Floribus deciduis *Baccæ* rotundæ prodeunt, quæ cùm immaturæ, ſunt coloris viridi-diluti, maturæ autem coloris fuſci ſeu nigri, intus oſſiculum rotundum continentes.

Tota arbor eſt odoris acuti & hortenſis.

Semel in anno fert *Flores* & *Fructus*.

Oleum ex radicibus per diſtillationem extractum tenue eſt & clarum coloris aureo-flavi & rutilantis, odoris vegeti & pergrati, ſaporis ſubacris & ſubamari, in diſtillando cum aqua ſimul aſcendit eique innatat.

VIRES EJUS.

TOtius *plantæ* virtus inſervit pro capitis totiusque corporis doloribus, ſi cum ejus decocto caput & corpus abluatur, atque eodem modo ſervit pro doloribus arthriticis, ſuccus ex plantæ decocto extractus & ſaccharo conditus optimè in medicamentis uſurpatur, quæ pro affectione mala ex cauſis frigidis oborta dantur. *Radix* contrita & epota cum aqua lienteriæ commoda, cum ſalſa & marina cocta ſedat dolores podagræ parti affectæ applicata. *Cortex* contritus & minutus cum melle etiam valet ad lienteriam ſiſtendam cataplaſmate facto. *Folia* dolores ventris pectoriſque ex flatibus obortis mitigant ac ſolvunt in decocto data. In febre frigida proficuum eſt decoctum ex *Foliis* cum pipere trito & ebibitum, vel ſi cum decocto *Foliorum* lotio inſtituatur. Oleum ex *Radice*, ſeu potiùs *ejus Corticibus* extractum prodeſt etiam profebre frigida, uti & doloribus ventris flatuſque diſcutit unctum in partibus affectis.

FIG. 53.

Arbor Malabarica baccifera, flore parvo, umbellato, odoro, non incommodè vocari poſſet meo judicio hæc arbor. Ad ſambuci ſpeciem non difficulter retuliſſem, ni fructus, officulum continens, obſtaret. Si quis interim ad *Sorbum ſylveſtrem* referre malit, non multum eum quoque à vero aberraturum crediderim.

AME-

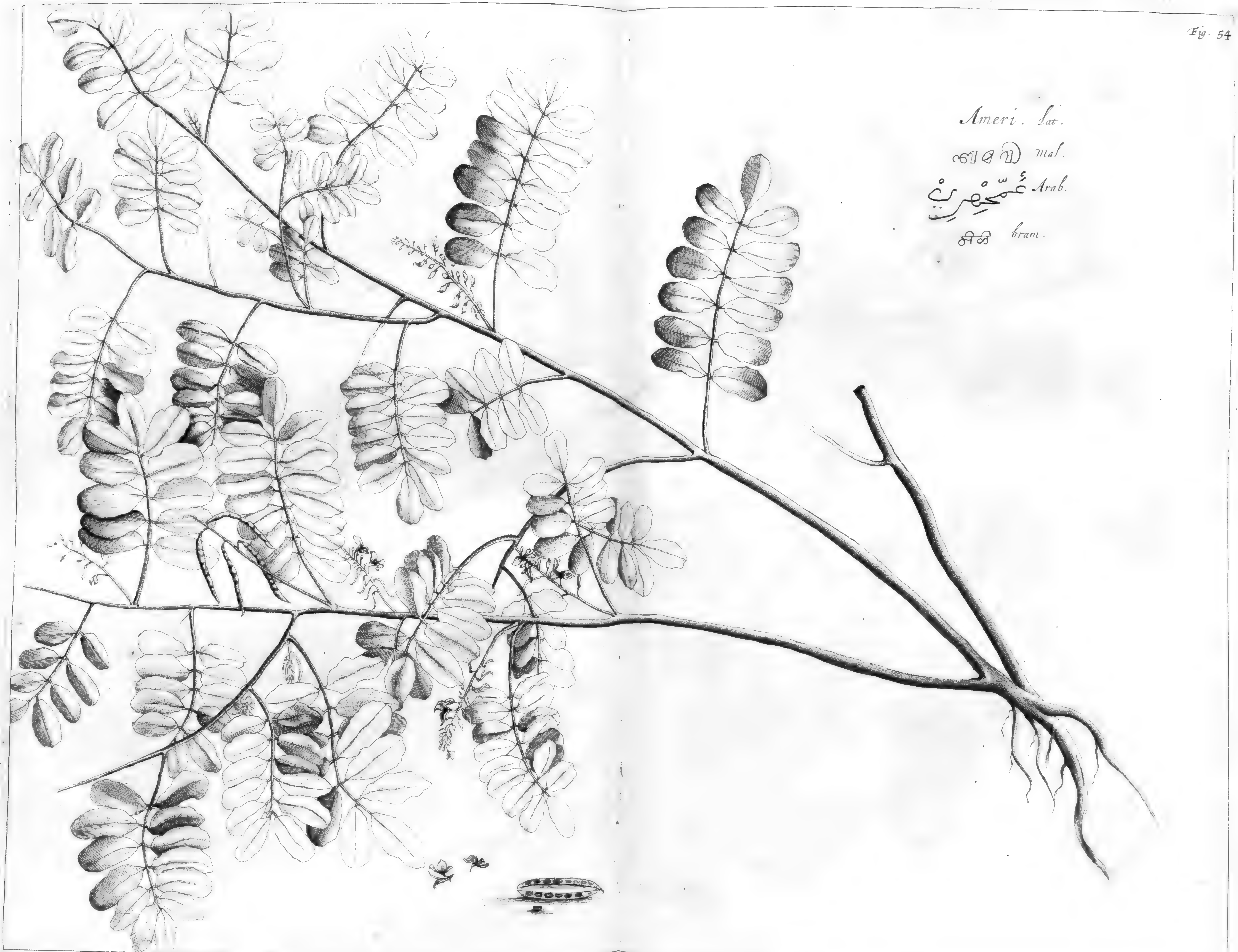

Fig. 54

AMERI.

FIG. 54.

Meri ling. Bram. *Nely*, eſt arbuſcula altitudine unius hominis, ramos maximè transverſos emittens, naſcensque in arenoſis & petroſis. Fig. 54.

Radix albicans, lignoſa, denſis fibris veſtita.

Stirps Brachium craſſus evadit, eſtque ligno duro.

Folia in ſurculis tenuibus, qui è ramis ſuis paralleli exeunt ac ad exortum extuberant, & interiùs ſtriata ſunt, bina & bina in duabus ſeriebus proveniunt, iiſque breviſſimis pedunculis inſident, ac quina, ſeptena, paria cum uno in vertice, ſuntque parvula, forma oblongo-rotunda, anteriùs & ad petiolum rotunda ora, contextura tenuia & denſa, ſuperficie plana ac leniſſima; cum coſta media in adverſa parte ex qua nullas coſtas conſpicuas emittit, coloris viridi-ſub-coerulei, in recta fuſcioris, in adverſa clari, in utraque ſurdi; ſaporis ſubamari & languidi ardoris diutius maſticata.

Flores in brevibus ſurculis, qui ex origine ſurculorum foliaceorum erumpunt, plures congregatim ſeu ſpicatim proveriunt, ſuntque parvi, fabacei, conſtantes quatuor foliis, unum folium eſt unguli-forme, & clauſum, ac viride cum ſtylo quem continet ungulam efficiens: duo folia anguſta, tenuia ſunt, ac una interiori ora recta ac ſaturo-roſaceo rubore complectentia ungulam; quartum folium verſus quod ungula inflexa eſt, oblongum & latiuſculum, tenue ac viridi-dilutum, exteriora verſus reflexum verſus ſummitatem petioli, quem flores circumſident, ſitum; ſuntque flores odoris nullius.

In medio emicat *Stylus* viridis, cavus inſtar thecæ filamentum tenue, quod è ſiliquoſo germine prodit, recondens, ac ſuperiùs in parva ac tenuia ſtamuncula fiſſus, quæ minutis albicantibus apicibus dotata ſunt, ac ad concavam partem uno filamento obductus.

Calyx Florum quinque cuſpidatorum & viridium foliorum eſt.

Gemma Florum oblongo-rotundæ ſunt, ac ad unam partem, in qua folium latiuſculum ſe aperit, nonnihil planæ.

Floribus deciduis ſuccedunt parvæ ferme unciales, rectæ, rotundiolæ & anguſtæ *Siliquæ*, ſuis ſurculis brevibus, tenuibus pedunculis appendentes, coloris primùm viridis, dein ſpadiceo-fuſci, ac ad petiolum calyce quinque foliorum comprehenſi.

Semina oblongo-rotunda ſunt cum ſuâ longitudine jacentia in longitudine ſiliquarum, quæ cùm matura, coloris fuſci & nitentis ſunt.

Hæc arbuſcula bis in anno tempore pluvioſo & æſtivo dat flores.

VIRES EJUS.

AD dolores calculi nephriticos mitigandos ſervit *Radix* in decocto data. *Eadem* & viribus veneni obſiſtit decocta cum aqua *Lanie* ſcilicet teneri *Coqui Indici*, & epota. *Folia* in difficultate mingendi juvant ſi trita cum aqua ventri applicentur. *Amè*, vulgò dicta *Indigo*, quæ ex Foliis paratur, pro exſiccandis tumoribus proficua.

FIG. 54.

Anil, ex qua *Indigo*, hic exhiberi, non eſt quod quis dubitet: quonam autem referenda ſit hæc planta, minus inter ſeſe conſentiunt autores. *C. Bauhinus* in *Pinace Iſatidi* ſive *Glaſto* ſubjungit, vocatque *Glaſto affinem.* Alibi autem lib. 9. Sect. 111. capite de Phaſeolis Indicis, ſiliquam ejus deſcribit, à D°. *Terentio* ex India miſſam, cum ſequenti inſcriptione. *Siliquula ut ſemen, huic chartulæ involuta, eſt herbæ Anil, nec eſt ſpecies Glaſti, ſed legumen. Garzias ab Horto Anil Arabibus* & *Turcis* vocari aſſerit: *Guzurattenſibus* autem, apud quos frequens, *Gali*, & nunc pleriſque *Nil*, herbamque eſſe *Ocymo* ſimilem. Clariſſimus *Piſo* in Braſilia paſſim luxuriare tradit plantæ *Caachiræ* ab incolis dictæ, binas ſpecies, unde *Anil*: priorique flores purpureos ex albo dilutos, tribuit, odoris fragantiſſimi. *Rochefortius*, in Americæ inſulis, trium pedum altitudinem vix æquare ait, & florem obtinere albicantem, odoris ingrati, ſecus ac illam ſpeciem, quam in Inſula *Madagaſcar* provenire ſcribit, quæ exiguos flores purpureos ex albo variegatos præbet, jucundi odoris; eademque procul dubio eſt cum *Piſonis*, vocaturque in Hiſtoria Madagaſcarenſi *Banghets.* Ipſam autem plantam ab Autoribus noſtris deſcriptam, ex *Zeilan* hoc anno transmiſit D. *Hermans*, additâ ſequenti inſcriptione: *Polygala Indica fruteſcens, ex cujus foliis Anil ſive Indigo conficitur, verùm Anil Ceylonenſe vilius eſt & ignobilius, eo quod ex Malabar, Coromandel, aut Negapatan adfertur.* *Cingalenſibus* vocatur *Awari.*

Fig. 55.

Colinil. *lat.*

കൊഴിഞ്ഞിൽ. *mal.*

كُارِينْغِيلْ *Arab.*

काळिइल *bram.*

COLINIL.

FIG. 55.

Olinìl ling. Bram. *Schéra-Puncà* eſt arbuſcula humilis, altitudine duum triumve pedum. Fig.

Radix fibroſa cortice albicante ſeu ruffo, qui ſaporis eſt amari & ſubacris, intus lignoſa & albicans, odoris nullius.

Stipes quatuor digitos craſſus evadit, ramoſque maximè tranſverſum diffundit, eſtque ligno duro, cortice ſub cinerea cruſta viridi, qui ſaporis eſt amari & mordacis.

Folia, quæ in ſurculis angulatis, tenuibus, viridibus, hinc inde parvis petiolis proveniunt, parva, oblongo-rotunda, anteriùs rotunda ora ac maxima latitudine verſus ſuperiora ad petiolum in anguſtum rectis oris contracta, in recta parte viroris communis, in adverſa hyali ſeu viridi-ſubcœrulei, in utraque ſurdi, ſaporis ſubacris & ſubamari, ac languidi ardoris diutiùs maſticata.

Ex coſtula, quæ in adverſa tantum parte eminet, *Venæ* obliquè & rectà tranſverſim excurrunt ductu parallelo in marginem incurrentes, tractu in recta & adverſa parte conſpicuo, cùm franguntur, ad tractum venarum angulo ad coſtam concurrente ſe dividunt. Foliis ſapor amarus & mordax.

Flores parvi ſunt & fabacei, conſtantes quatuor foliis, unum unguli-forme, clauſum ac multum inflexum cum ſtylo, quem continet, ungulam conſtituens, eſtque viridi-albicans; duo anguſtiora una interiori ora recta valde ſaturo ac roſaceo rubore ungulam ad latus complectentia; quartum, verſus quod ungula inflexa & aperta eſt, latum, primùm folia duo cum ungula circumplectens, dein flore aperto verſus exteriora reflexum, ſitum verſus ſummitatem petioli floriferi.

Stylus viridis, cavus inſtar thecæ, filamentum viride, quod è germine ſiliquoſo prodit, complectens, ac ſuperiori parte in parva ac tenuia ſtamuncula, quæ apicibus flavis nodulata ſunt, fiſſus & ad concavam partem uno filamento

libero, qui flavo quoque apice nodulatus eſt, obductus.

Floribus deciduis ſuccedunt *Siliquæ* oblongæ, anguſtæ, tenues, planæ & ad unam partem nonnihil inflexæ, duos treſve pollices longæ, glabræ, primùm virides, dein rubro-fuſceſcentes.

Semina ſeu *Fabæ*, quæ intus ſunt, à ſe mutuo per ipſam carnem ſiliquæ ſejunctæ, oblongo-rotundæ, planæ, cum ſua longitudine jacentes in longitudine ſiliquarum, cum umbilico ventri ſiliquarum affixæ, primùm virides, dein nigricantes.

Præter ſiliquas *Fructus nothi* virides, tenuiter piloſi ac durioli ſurculis ſæpe inſidere conſpiciuntur, qui in vertice ſunt foramine pertuſi & intus cavi.

Bis in anno fert *Flores* & *Fructus* tempore pluvioſo & æſtivo.

VIRES EJUS.

SUccus ex *ea* extractus addito momento mellis ſervit pro oris puſtulis, ore cum eo peruncto. *Radix* trita & decocta in lacte *Coqui Indici* conducit in morbo ſacro factâ perunctione.

FIG. 55.

Magnam hanc plantam cum præcedente obtinere affinitatem, ex pleriſque ejus partibus liquet; quare & non incommodè *Polygalam Indicam minorem, ſiliquis recurvis*, vocari poſſe, exiſtimem. An autem etiam *Indigo* præbeat, quamvis veroſimile videtur, aſſerere non auſim: multo minus eandem eſſe cum *Madagaſcarenſium Baugets*, cum ejus florem odoratiſſimum teſtentur, hujus autem inodorus obſervetur. *Hernandes* & *Recchius*, Hiſtoriæ Mexicanæ lib. 4to, binas quoque plantas deſcribunt, quæ cœruleo tingunt colore, quarum utramque vocant *Xiuhquilits Pitzahac*, ſeu *Auè* tenuifoliam, ipſum autem pigmentum cœruleum ſive *Indigo Mohuitli* & *Tlevohuilli*. Neutra autem cum hîc deſcripta planta, quadrat. Prior verò eadem videtur cum *Caachiva ſecunda Piſonis*.

SCHA-

Fig. 56

Schageri-Cattam. *lat.*

mal.

Arab.

bram.

SCHAGERI-COTTAM.

FIG. 56.

Chageri-Cottàm, quæ ſecunda ſpecies, lingua Bramanum, *Saſali*, eſt arbuſcula humilis, altitudine unius hominis, naſcens in arenoſis. Fig. 56.

Radix ramos fibroſos ſpargens, cortice rubro-ſanguineo ac exteriùs nigricante cruſtula infuſcato, ligno albicante, qui ſaporis eſt adſtringentis.

Caudex craſſitie unius brachii.

Surculi vetuſtiores cinerei, teneriores ſpadiceo-clari.

Folia, quæ in ſurculis petiolis curtis, rotundis, viridibus proveniunt, ſunt multo majora illis primæ ſpeciei, oblonga, anteriùs cuſpide eminentia, ad petiolum lata cavitate, criſpa, in recta parte viridi-fuſca & parum nitentia, in adverſa clara.

Ex petiolo cum coſta media, ex qua hinc inde *Coſtulæ* obliquo arcuato ductu anteriora verſus exeunt, utrinque *Coſtula* lateralis erumpit, ſuntque coſtulæ omnes duræ, lignoſæ, rotundæ, & in adverſa parte maximè eminentes, coloris viridis ſeu ſpadiceo-clari, ex ſe diffundentes numeroſos *Nervulos* tranſverſos, qui in eadem parte adverſa eminent ac rectam tractibus ſuis ſtriant; ſuntque folia contextura groſſa, & in adverſa parte ob nervorum eminentiam valde ſcabra.

Flores proveniunt in ſummitate ſurculorum in petiolis, plures congregatim ac tres ſimul conjuncti, conſtantque quatuor & quinque foliis oblongo-rotundis, anguſtis, ſurrectis, ex viridi albicantibus & ſubflaveſcentibus, quæ cum oris interiora verſus cochleatim contracta ſunt, habentque in medio congeriem numeroſorum ſtaminum tenuium, quæ flavis, rotundis ac parvis apicibus dotata ſunt, ac ſtylum viridi-dilutum ex globulo viridi-fuſco, qui primordium fructûs eſt, emergentem, ſuntque flores inferiori parte foliis anguſtis ac flaviuſculis ſuccincti.

Fructus ſunt baccæ oblongo-rotundæ ac nonnihil pyriformes, ad petiolum ſtricti, coloris primùm viridifuſci ac ſurdi, dein nigri & nitentis, ſuntque ſapore

primùm acido, qui ex maturitate dulcescit, atque indigenis est in eduliis: in medio durum, ex albicante subflavum, & grandiusculum ac pyriforme officulum est, quod in totum filamentis densis, quæ in arcus varios ordinatè ad se invicem conducta sunt, est obductum.

VIRES EJUS.

ARdori membrorum restinguendo servit *Succus ejus* expressus, ac cum saccharo sumptus, cum ejus decocto os abluitur pro columellæ tumefactæ relaxatione. *Foliorum succus* cum saccharo epotus maximè conducit pro hepate & fluxu ventris, ejus lotio pro oris pustulis uti & in angina cum eodem succo mixto cum aceto guttur commodè abluitur. *Eorum* decoctum cum saccharo epotum proficuum est pro febre frigida.

FIG. 56.

Arboris hujus non unam dari speciem, ex Autorum verbis liquidò apparet: præsertim cum folia hujus multo majora esse tradant foliis primæ speciei: cujus figuram cum descriptione cur non addiderint, divinare nequeo. Certè si spinis esset armata planta hîc exhibita, eam ad *Berberim* sive *Oxycantham* referre non dubitâssem, imprimis ob fructum non multùm dissimilem, ejusque saporem grato-acidum. Jam autem & alia ob attributa, utrique plantæ communia, vocare lubuit, *Cornum Malabaricam, folio cuspidato, officulo tomento obsito.*

CARUA

Fig. 57.

CARUA.

FIG. 57.

Arua, alio nomine *Bahéna*, ling. Bramanum *Tiquì*, est arbor ad altitudinem quatuor quinqueve hominum assurgens. Fig. 57.

Radix crassa, recta se in terram demittens ac hinc inde fibris transversis se affigens, cortice in exteriori crusta rufo-cinereo, sub eâ rubescente, qui fortem camphoraceum odorem spirat maximè tritus, ligno est duro, solido & albicante, odoris nullius.

Caulis ambitu amplexum unius brachii implens, diffundensque numerosos ramos & surculos, estque cum ramis cortice vestitus viridi, qui dein cum ætate rubescit, ac cum pellicula tenui lignum ambit & crusta cinerea obductus est, ac ligno duro, estque is cortex suo tempore deglubitus & in sole exsiccatus ipsum *Cinamomum*; verùm quod hîc habetur, minùs acre est quàm illud *Celonense*, ac velut sylvestre; cortice omni ex parte deglubito arbor emoritur.

Folia cùm bina, tum solitaria proveniunt petiolis curtis ferme semipollicaribus, crassiolis, & interiùs latè striatis, suntque forma oblongo-rotunda longitudine ad latitudinem ferme dupla, in summitate cuspidata, latitudine proximum ad medium cùm minora & teneriora sunt, proximè versus petiolum, quæ maxima longitudine unius ferme spithamæ & amplius, superficie plana, in oris albicante zonula seu nervulo, quæ ex petiolo excurrit præcincta, viroris in recta parte vegeti & vividi, in adversa viridi-diluti; cùm tenera sunt, coloris hepatici, prout vetustiora, sicciora, & magis rigida, ac fractu facilia sunt, & in minorem ambitum contracta & versus interiora crispa.

E petiolo tres *Costæ* viridi-dilutæ ac flavescentes excurrunt cum costa intermedia quæ nonnihil crassior est utrinque una, in recta et adversa parte extantes; suntque hæ duæ laterales primùm brevi intervallo rectis tractibus meantes, ac ad mediam junctæ, atque inde obliquo ac annulatim inflexo ductu anteriora versus altè ascendunt, ac proximè ad cuspidem progrediuntur. Ubi in venulas subtiles, quæ versus cuspidem deferuntur, disparent; ex costis extantibus plurimæ fibræ seu venæ intimo tractu per ipsum folium transversim egrediuntur, subtili cancelliformium venularum contextu comitatæ, suntque in majoribus foliis nonnihil eminentes, maxime in recta parte: folia sunt forti ac aromatico odore, præcipuè trita, ipsum cinamomi odorem spirantia, & sapore quoque cinamomi, licet minus vegeto; folia tenerrima rubescentia.

Flores petiolis viridi-dilutis, qui supra ex origine foliorum prodeunt plures congregatim seu umbellatim proveniunt, suntque stelliformes, ac parvi, constantes sex foliis viridi diluto-albicantibus, parùm oblongis ac rotundis oris, anteriora versus contractis, ac brevi collo seu pediculo odoris amœni, in medio corculum est constans ex duabus staminum seriebus, in exteriori serie stamina sex viridi-

clara, ſupra alia emicantia ac viridi-diluta; in ſuperiori parte plana ac latiora; in anteriori ſerie ſex ſtamina tenuia ac parva ſunt cum nodulis ſeu apicibus flavis & craſſiuſculis in vertice, atque in ea ſerie ex iis inſuper tria ſtamina cum illis, quæ in exteriori ordine ſimilia paribus intervallis emicant, complectentia ſtylum tenuem ac viridem, in vertice nigricantem, qui ex capitulo viridi-oblongo, quod primordium fructus eſt ac in pediculis ſuperiori parte continetur, egreditur; floribus ad pediculum adeſt calyx arctus & exiguus.

Gemmæ Florum rotundiolæ.

Fructus ſunt baccæ oblongo-rotundæ terite forma inſtar glandis quercinæ arctè incluſi in calyce profundiolo, craſſiolo, viridi, qui ſex cuſpidum eſt, ſuntque ſuperficie glabri primùm viridi-fuſci & nitentes ac punctulis albicantibus conſperſi, & tum ſub cortice pulpa viridi-clara, quæ flaviuſculum, unctuoſum humorem exſudat, & ſaporis ſubacris adſtringentis & unctuoſi, continentque ſub pulpa corticis unum grandem nucleum oblongo-rotundum & glabrum, qui cortice tenui cartilaginoſo obtectus eſt & pulpa denſa ex albo rubeſcente ac incarnati coloris & humore unctuoſo, qui in filamenta protrahitur, ſuffuſa, ac ſaporis magis acris & minùs aſtringentis eſt, conſtat, dein cùm maturi ſunt, cœruleo-fuſci & nitentes, qui color eſt in tenui exteriori membrana, intus etiam pulpa viridi ſaporis aromatici ac ſubamari & acris ac pulpa nuclei ex rubro cœruleſcente conſtantes.

Flores hæc arbor ſemel fert in anno in *Januario*.

Ex cortice radicis *Oleum* cum ſale volatili, Camphora dicto, per diſtillationem extrahitur eſtque aqua cum qua ſimul aſcendit levius, conſiſtentia clarum & tranſparens, ac coloris ſubflaveſcentis, odoris fortis ac vegeti, ſaporis peracris & profundè penetrantis conſtans ex particulis tenuibus & facilè ſe diſſipantibus in libero & aperto aëre; Camphora candidiſſima eſt, & in odore Camphora communi excellentior: ejus particulæ in oleo primùm diſtillato natant, ac ejus partibus inſenſiliter permixtæ ſunt, olei tranſparentiam ac claritatem minime obfuſcantes, dum autem oleum refrigeratur, particulæ Camphoræ natantes ac ſejunctæ, unæ aliis formâ ſatis regulari ſe affigunt, conſtituentes primùm haſtas oblongas, quibus partes aliæ de novo accedentes velut tranſverſi acus ad rectos angulos ſe adjungunt, atque ita graviores factæ decidunt atque ad fundum olei ſubſidunt: verùm hîc notatu digniſſimum eſt, quod dum ſe affigunt in duos vorticoſos motus, qui per horizontalia plana feruntur, cieri ac primùm quidem tardiùs, dein ſenſim velociùs, atque oleum ad ſuam ſuperficiem ubi priùs refrigeratur, & ad fundum plurimis particulis Camphoræ, quæ ejus tranſparentiam adimunt, imbutum, cùm in medio adhuc ſit clarum ſeu magis tranſparens, quin et particulæ Camphoræ, quæ ſe ſibi mutuò affigunt, partes oleoſas primùm intra ſe includunt, eas viſui ſubducentes, quæ dein particulis ſalis ad anguſtius ſpatium verſus inferiora detruſis ſe ab iis reſolvunt ac ſeparant, ſuperiora præ levitate petentes; eſt autem Camphora hæc maximè diſſipabilis & flammam celerrimè concipiens ac nullam fæcem poſt flagrationem relinquens; de Oleo quod cum hoc Sale attollitur hæc notanda occurrunt, primùm quod in odore ac ſapore Camphoram maximè æmuletur, atque adeò facilè diſſipabilis ſit, ut licèt in pannos incidat colore aliquo tinctos, nulla relicta macula evaneſcat ac diffletur; promptiſſimum quoque eſt ut ipſa Camphora in flam-

flamma concipienda in eo ſpiritum vini ab aqueis particulis depuratum referens, totumque brevi tempore igne depaſcitur, datque flammam albicantem & cœruleam, ſuper igne poſitum & calefactum etiam cito conſumitur, abitque in fumum albicantem, qui igne admoto flammare promptiſſimè concipit; de eo quoque expertum eſt, ſi linteum cum eo madefactum incendatur, eo remanente illæſo igne plurimas ejus partes depaſci, uti patet, ſi ignis jam conceptus ex ſufflatione illico ſuffocetur, quin & illud linteum, quod ex igne illæſum redit, ac primùm acrem camphoraceum odorem exhalat, eo debilitato & evaneſcente gratum aliquem Cinnamomi odorem ſpirare: præterea hoc oleum in ſulphur vel ſal nitrum, vel etiam in illos ſales ſimul permixtos conſperſum, iis prorſus illibatis ac illæſis, à flamma in totum conſumi ac depaſci; quod ſi pulvis tormentarius eo imbutus ſit, flammam concipit eo accenſo, ſed non niſi tardiùs, & poſtquam multæ particulæ olei depaſtæ ſunt; ſingulare quoque experimentum eſt, quod fimus olei, qui ex eo calefacto ſuper ignem exhalat, per pannum triplicatum ſeu quadruplicatum exceptos ad ejus ſuperficiem in ſalem album & candidum, quod ipſamet Camphora eſt, ſe affigit, quin & hoc oleum, ut purum & clarum ſit, cum tempore particulas quasdam camphoraceas demittit. Relatum quoque nobis eſt in locis frigidis, quò erat advectum, de ſuo fluore remittere. Oleum, quod ex hoc Malab. Cinnamomo extrahitur, tranſparens, clarum, flavum, rutilans ac fragrantis quoque odoris, & aquæ innatans, cùm ex cinnamomo Celonenſi, præter oleum innatans, etiam extrahatur quod aquæ fundum petit. Oleum ex foliis primum turbidum eſt, cum tempore flaveſcens ac tranſparens coloris virideſcentis, eſtque ſapore quoque dulci & acri odorem cinnamomi tenuem ſpirans, in aqua ſubſidit ad fundum.

VIRES EJUS.

R*Adicis cortex* in decocto datus vel in pulvere cum melle ſeu ſaccharo ſervit pro tuſſi & phlegmate expurgando. Idem contritus & permixtus cum aquâ confert in podagra facta perunctione. *Cortex Stipitum* in decocto datus flatus quoque diſcutit. *Idem* in pulvere datus cum aqua calida dolores ventris ſedat fluxumque ex frigore obortum ſiſtit. *Foliorum* ſuccus cum pipere & ſaccharo datus pro doloribus ventris & renum flatulenta materia ſerviunt; folia in pulvere data cum ſaccharo conferunt in vertigine capitis, uti & flores in pulvere cum ſaccharo & aqua frigida dati. Oleum quod ex *Cortice Radicis* cum ſale volatili, Camphora dicto, per diſtillationem ſimul extrahitur: inſignium & multarum eſt virium; optimè confert in omnibus affectibus paralyticis exteriùs in tempore applicatum: in podagra ſummum ac præſentaneum remedium; vehementes partium affectarum dolores illico ſedans iis inunctum, ad quod etiam confert intus ſumptum; in aſthmate aliiſque affectibus pulmonaribus ſanandis intus ſumptum etiam maximè confert, uti & ad malignitatam febrium corrigendam, eſtque ſudorem pellens in gangræna & ſphacelo aliisque ulceribus malignis optimè quoque prodeſt, juvatque etiam pro impetiginibus, doloribuſque artuum, ventris, oculorum; nec non tumoribus membrorum ex frigidis & pituitoſis humoribus obortis; præterea in pedum contuſione ut & vulneribus ſenſum partium ſtupefactum reparans; prodeſtque in rheumate

ſeu fluxu capitis; ejus odor qui illico ex titillatione ac ſternutationem, quam rheuma, ciet, ſiſtit; in flatibus diſcutiendis quoque efficax eſt intus ſumptum: appetitum quoque excitat ac calculoſis prodeſt, ſuntque hæ virtutes intrà breve tempus, quo illud oleum à nobis diſtillatum, ad uſum medicum adhibitum, propriâ experientiâ compertæ, & ſine dubio plures indies ſe prodent, eſtque hoc oleum in Noſocomio noſtro medicamentum maximè catholicum. *Camphora* ſervit in affectibus uterinis ad provocanda menſtrua, ſudores quoque ciet, uſurpaturque etiam loco Camphoræ communis. *Oleum Cinnamomi* puta *Corticis Arboris* confert in affectibus ventriculi, in torminibus ventris à frigore ortis. *Aqua Cinnamomi* cardiaca. *Oleum ex Foliis* prodeſt in Colica exteriùs applicatum, ſummum remedium paralyticis, eorum aqua conducit in affectionibus cardiacis frigidis, daturque in potionibus ſudoriferis. *Aqua Florum Cinnamomi* diſtillata cardiaca. *Oleum ex Fructibus* decoctum uſurpatur in doloribus artuum.

F I G. 57.

Arbor hîc deſcripta *Canella* eſt *Malabarica*: Luſitanis, *Canella del Matto*: quæ *Ceylonenſi* omnibus ſuis partibus longè eſt ignobilior & idcirco longè minori in pretio habita: Singula enim quæ de Malabarica prædicantur ab Autoribus, ſublimiori gradu in *Ceylonenſi* reperiuntur, quam quidem pluribus hîc ut deſcriberem, & geſtiret animus, & materiæ exigeret affinitas, quin & nobilitas. Verùm cùm aliorum labores meos facere nolim, hanc lampada D°. *Hermans* lubens trado, qui ſuo tempore exactiſſimam *Cinnamomi*, omniumque plantarum *Ceylonenſium* hiſtoriam, poſteritati non invidebit. Adjungere tamen lubet, coronidis loco, ipſius verba, quibus *Cinnamomi* ramos complures, unà cum arbuſculis vegetis, ſeminibus, radicibus, &c. ad me tranſmiſit. *Canella* (inquit) *ex qua Cinnamomum, Kurudu ſcribitur Cingalenſibus, pronuntiatur autem Kurundu: mihi eſt Laurus Zeylanica, baccis calyculatis, ex qua Cinnamomum. Mira naturæ diverſitas in hac arbore conſpicitur: deſtillatur ex radicis cortice, Camphora, ejuſdemque oleum; ex trunci cortice, oleum Cinnamomi: ex foliis, oleum Caryophyllorum: ex fructibus, oleum juniperino ſimile, cum pauxillo Cinnamomi ac Caryophyllorum, mixtum: ex his & excoquitur oleum pingue, craſſum, inſtar ceræ, ad emplaſtra, unguenta, ac candelas conficiendas, commodiſſimum; medicamentum itidem internè & externè uſurpatum, ſummè anodynum.*

HORTI INDICI MALABARICI

PARS SECUNDA

DE

FRUTICIBUS

Regni Malabarici apud Indos celeberrimi,

Latinis, Malabaricis, Arabicis, & Bramanum Characteribus nominibusque expressis,

Unà cum Floribus, Fructibus & Seminibus, naturali magnitudine à peritissimis pictoribus delineatis, & ad vivum exhibitis.

Addita insuper accuratâ earundem descriptione, quâ colores, odores, sapores, facultates, & præcipuæ in Medicina vires exactissimè demonstrantur.

ADORNATA

PER

HENRICUM VAN REEDE, TOT DRAAKESTEIN,

Nuperrimè Malabarici Regni Gubernatorem, nunc supremi Consessus apud Indos Belgas Senatorem Extraordinarium, & primum successorem loco ordinario destinatum,

ET

JOHANNEM CASEARIUM, Ecclesiast. in Cochin.

Notis adauxit, & Commentariis illustravit

JOANNES COMMELINUS.

Mo. Bot. Garden,
1898

AMSTELODAMI,

Sumptibus { Viduæ JOANNIS van SOMEREN, ET Hæredum JOANNIS van DYCK.

Anno cIↃ IↃc Lxxix.

NOBILISSIMIS ET SPECTATISSIMIS

DOMINIS

ÆGIDIO VALCKENIER,

Consuli & Senatori urbis Amstelodamensis, ac Directori Societatis Indiæ Orientalis, &c.

JOANNI HUDDE,

Domino in Waeveren, &c. Consuli & Senatori urbis Amstelodamensis, &c.

JOANNI HUYDEKOOPER,

Equiti, Domino in Maerseveen & Neerdijck, &c. Exconsuli & Senatori urbis Amstelodamensis, ac Directori Societatis Indiæ Orientalis, &c.

PETRO VAN DAM,

Advocato & Consiliario Generali Societatis Indiæ Orientalis Fœderati Belgii, &c.

Merito SPECT. NOB. VESTRIS *nunc offertur & dedicatur Pars Secunda Horti Malabarici Fruticibus consita, cùm quia ille collectus & dispositus est in regione, cujus prosperitati bono regimine promovendæ* SPECT. NOB. VESTRÆ *non perfunctoria cura student;*

tum quia illa à me composita est, qui me devinctum sentio ad id agnoscendum in honorem SPECT. NOB. VESTRARUM, *ceu fautorum & amicorum meorum, inque testimonium animi mei grati, si minus raritate Indicarum plantarum, certè eo quod persevero*

NOBILISSIMI SPECTATISSIMIQUE DOMINI

VESTRARUM SPECT. NOBIL.

Humillimus & devotissimus Servus

HENRICUS VAN REEDE
TOT DRAACKESTEYN.

HO-

HONORI

NOBILISSIMI AC STRENUISSIMI VIRI

D. HENRICI A REEDE,

DOMINI A DRAKENSTEYN,

Nuper Cochini Moderatoris ſummi, ſupremique in Belgarum Indiis Senatûs aſſeſſoris digniſſimi,

Horti hujus Malabarici collectoris ac promotoris principis:

ET

D. JOHANNIS CASEARII

In Eccleſia Cochinenſi, dum viveret, Paſtoris fideliſſimi,

Ejuſdem hujus operis ſcriptoris acutiſſimi, accuratiſſimi.

SEcula priſca ſacrum celebrarunt Orphea Vatem;
Cur & mortales, & periére Dii:
Namque bonos ritus & placamenta Deorum
Inſtituit prior, hæc inſtituiſſe juvat:
Saxea corda leni mulſit dulcedine cantûs,
Detinuit blandæ flumina bruta lyra,
Et ſenſum ſcopulis dedit, auritaſque canoris
Adduxit ſylvas fidibus, atque ſono.
Orpheû majorem coluit Malabarica nuper
Tellus, dilexit Patria, Muſa, Deus,
Et venerata gravem ſacrorum Eccleſia Myſtam,
Et Phyſice ſobolem docta, Mathema ſuam;
Hic perdulce melos cecinit, revirentibus herbis,
Hac gaudebat ovans ſylva notata manu,
Hunc Bramanes, Jogies, Baneanes, neſcia luxus
Gens, mirabantur, terra Cochina, virum:
Hancne tuo mœſtam diſceſſu authore relinquis
Præluſtri? nobis gratior hoſpes, ave!
Magnificos codices quia confers, arte ſecundos
Nulli, nec ſumptu, neve labore, ſtylo:
Quodve Dioſcorides, Theophraſtus, quæve vetuſtas
Vel novitas tenuit lumina, jure ſtupent,

Hoc

Hoc rudiore manu, ſed longo nudipes uſu
Collegit MONACHUS pictor & author opus,
REEDIUS hoc promovit idem, quod pondere magnum,
Sed ſtudio majus, laudeque perpetuum:
REEDIUS herbarum ſecuit penetralia primus,
Et momenta legens atque minuta docens:
His ſibi deliciis cultis ne Belga placeret
Unus, donandis dulciloquo Latio,
Arripuit calamum CASEARIUS, atque probata
Deſcripſit juxta ſchemata viva manu;
Divitiis illis inſtructus viſere Lares
Conſtituit patrios, ſed mala dura negant;
Pectus enim labes vexat pneumonica, ventrem
Fluxus, ſic rapuit putrida febris eum,
Cui pia, ſufficiens (hæc verba noviſſima templo
Dixit) uti finis, tota ita vita fuit:
Siccine, dum exſpectat flagranti Patria voto
Te, ploratus abis, cœlica regna petis?
Hocque imperfectum rellinquis grande volumen?
Cur non, ut primum, cætera finieras?
Queis ego (laus abſit!) ſubjeci plurima, vires
Omnes adjunxi, queis Medicina cluet.
Ergo peregrinas qui vult pernoſcere plantas
Hæc legat, & lectis ſemper abibit iis
Doctior. Illuſtres Domini, quibus omnia penſa
Votaque libamus, debita noſtra, preces,
Huîcce patrocinium faciles concedite, fucos
Hac arcete leves fortiter ambroſia;
Sic noſtro zelo veſtroque favore redibunt
Quotannis fiſco commoda, lucra, gazæ.

Dabam Bataviæ Jacatrenſium,
quæ eſt in Java Majore,
ad d. xv. Kalend. Martii
MDCLXXVIII.

WILHEM TEN RHYNE M.D. &c.

JOAN-

JOANNES COMMELINUS
AD
LECTOREM BOTANICUM.

PRodit nunc, Benevole Lector, pars hæc de Fruticibus, ceu secundum septum Horti Malabarici, refertum plurimis plantis hactenus incognitis, aliisque, quæ quidem à Botanicis quibusdam descriptæ, sed minus clarè delineatæ sunt. Autores autem nostri summa cura omnium delineationem exactam nobis exhibere studuerunt. Et ô utinam Doctissimo Domino Arnoldo Syen p. m. easdem locis obscuris continuatione Annotationum suarum, quemadmodum in parte de Arboribus cœperat, pro vastâ suâ eruditione, illustrare licuisset. Verùm filum vitæ ejus, in flore ætatis immatura morte abruptum est, non sine insigni detrimento Operis hujus, & imprimis illustris Academiæ Lugdunensis, in quâ Professoris munere tantâ cum laude fungebatur, ut hactenus nemo fastigium ejus adæquare potuerit. Damnum profectò insuperabile in ejus morte fecerunt & discipuli ejus & omnes Botanicæ rei studiosi, quæ nunc videbatur summum perfectionis apicem adeptura, cum hoc ictu, proh dolor! prosternitur. Atenim quando nulli questus jacturam restituunt,

& opus incœptum necessariò prosequendum est, ego utique has annotationes addidi, quæ si minùs debitam perfectionem assequuntur, poterunt tamen nonnihil utilitatis conferre ad illustrationem quarundam plantarum, quæ hîc sub larvâ ignotorum nominum in scenam prodeunt. Ad quas nihil dicere habui, eas silentio præterii, quoniam satius est nihil, quàm multa incerta dicere. Ad primos suos authores etiam reduxi, quarum certa mihi erat notitia, & quò meliùs Autores nostros quantum fieri posset, intelligerem, eas adjunxi Bauhini Pinaci, & quasdam contuli cum descriptionibus recentiorum quorundam Botanicorum, ut eruditi Prosperi Alpini, Jacobi Cornuti, Guilielmi Pisonis, Jacobi Bontii, Jacobi Breynii, aliorumque, qui omnes post Bauhinum scripserunt. Ingredere itaque, Candide Lector, hanc partem Horti Malabarici, ubi omni procul dubio rapieris in admirationem & compelleris in laudes bonitatis Magni illius omnium rerum Conditoris, qui telluris superficiem Arboribus, Fruticibus Herbisque abunde exornat, omniumque rerum filiis hominum liberali manu usum largitur.

PARS

PARS SECUNDA
HORTI MALABARICI
DE
FRUTICIBUS.

KAIDÀ.

FIG. 1. 2. 3. 4. 5.

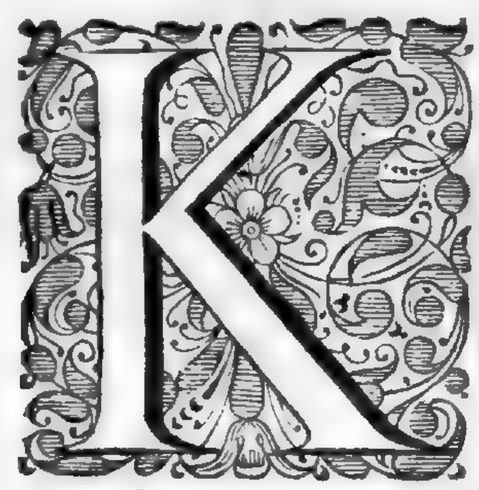

Aidà lingua Bramanum *Bendakì*, eſt frutex ſpinoſus & aculeatus ſtipitibus numeroſis, qui ſæpiſſime tranſitum præbent, ac per quos inſpicienti cœlum pervium eſt, terræ impactus, naſcensque in ripis aquarum. Fig. 1.

Folia oblonga & cuſpidata longitudine quinque, ſex ſeptemve cubitorum, ſuntque tribus ordinibus aculeorum, duobus in oris, uno in medio munita, ac venis ſubtilibus in longum ſtriata, & viridi-ſatura. Fig. 2.

Loco *Florum Faſciæ* albicantes flocculoſæ ſupra exortum foliorum prodeunt, quarum flocculi ſeu apices albicantes albiſſimo farinaceo polline adſperſi, petioli medii candidiſſimi & nitentis ramulos obſident. Fig. 3

Faſciæ hæ in foliis oblongis, cuſpidatis, candidis, quæ quoque ſpinis ſeu aculeis in oris ac in medio munita primum involutæ ſunt, ac foliis apertis ſe produnt ex diuturniore apertione rubeſcentes, ſuntque cum foliis albicantibus odoris acris & fragrantis. Fig. 4.

Fructus qui faſciis flocculoſis ſuccedunt, oblongo-rotundi ſunt & prægrandes, primum viridi-fuſci, dein vetuſtiores colore rubicundo in cortice confertis tuberculis extürgeſcentes, ac in ſingulis tuberculis tribus aculeatis, ruſſo-rubris, duris, lignoſis papillis muniti, carne intus flava, ſucculenta. Fig. 5.

Foliis ſuper terram ſtratis indigenæ dapes imponunt.

Floribus ob odorem amœnum mulieres ſe exornant.

Fructibus veſcuntur gentiles dicti *Póleas*, uti & elephantes.

VIRES EJUS.

F*Oliorum* ſimul & *Radicis ſuccus* pro balneo maniacis ſubminiſtratur. *Flores* cum ſandalo ac cumino ad potiunculam aptati ſimulque comminuti atque hypogaſtrio inuncti genitales vires inſtaurant. Ex *Radice* paratum apozema dyſuriam tollit. Ex *ejusdem ſucco* deponitur coquendo oleum antiarthriticum.

FIG. 1. 6. 7. 8.

Hæ quatuor ſpecies *Kaida* ab authoribus noſtris deſcriptæ differunt ſolummodo in fructibus. Eſt autem profecto *Kaida* planta mira, à nemine, quod ſciam, deſcripta. Cortex ejus molliculus, quo commodiùs per dependentes ramos denuo radicatura progerminare poteſt. Ejusdem proprietatis quoque eſt *Arbor de Rayz*, Linſchotano memorata in Hiſtoria Indiæ Orientalis: ut & *Arbor Paretiive* Rocheſortii: quæ etiam in locis paludoſis creſcit, ubi inſigne ſpatium occupando amplectitur. Hæ progerminationes radicantium ramorum communes etiam ſunt *Sedo Majori Arboreſcenti C. Bauhini*, quod veteraſcens ſemet undique confirmat novis dependentibus filamentis, quæ ſimul ac terram attigerunt, radices agunt, & brevi tempore in perfectam craſſitiem excreſcunt. Quod verò ad *Kaida* attinet, utique ea ab his omnibus diverſa eſt cum in foliis tum in fructibus, quorum illa foliis *Aloës Americanæ* non ſunt abſimiles, fructus verò fructibus *Pinus*.

Kaidà-taddi. lat.

കൈത്തതടി *Mal.*

Bondaki.

वोडकी *Bram.*

Arab.

F. 2.

Kaida. lat.

൦ൈകൈത *mal.*

Bondaki

वोड्कफवाहाा *bram.*

فحا رضحٌ *Arab.*

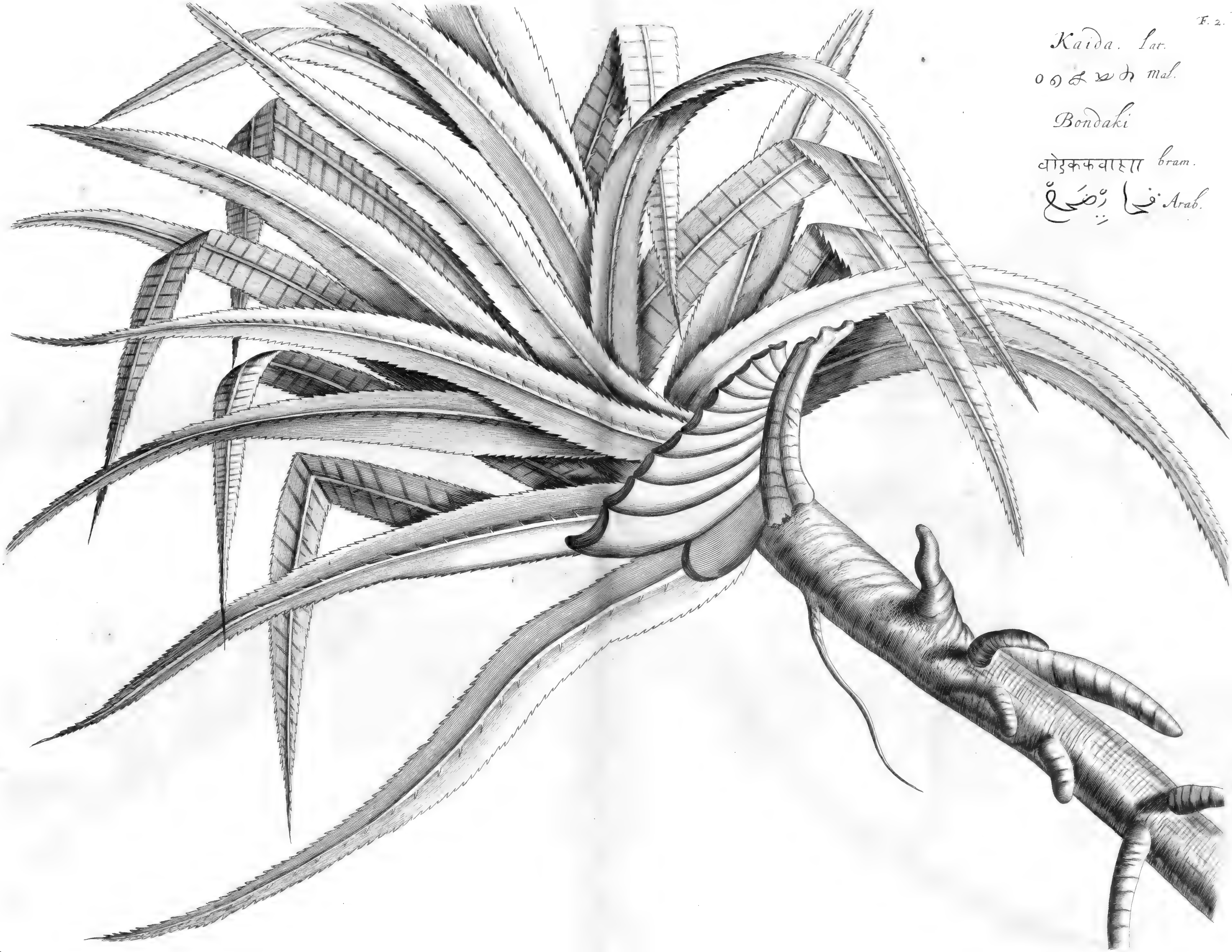

F. 3.

Kaida. lat.

mal.

Bondaki

वोडककयाहा *bram.*

Arab.

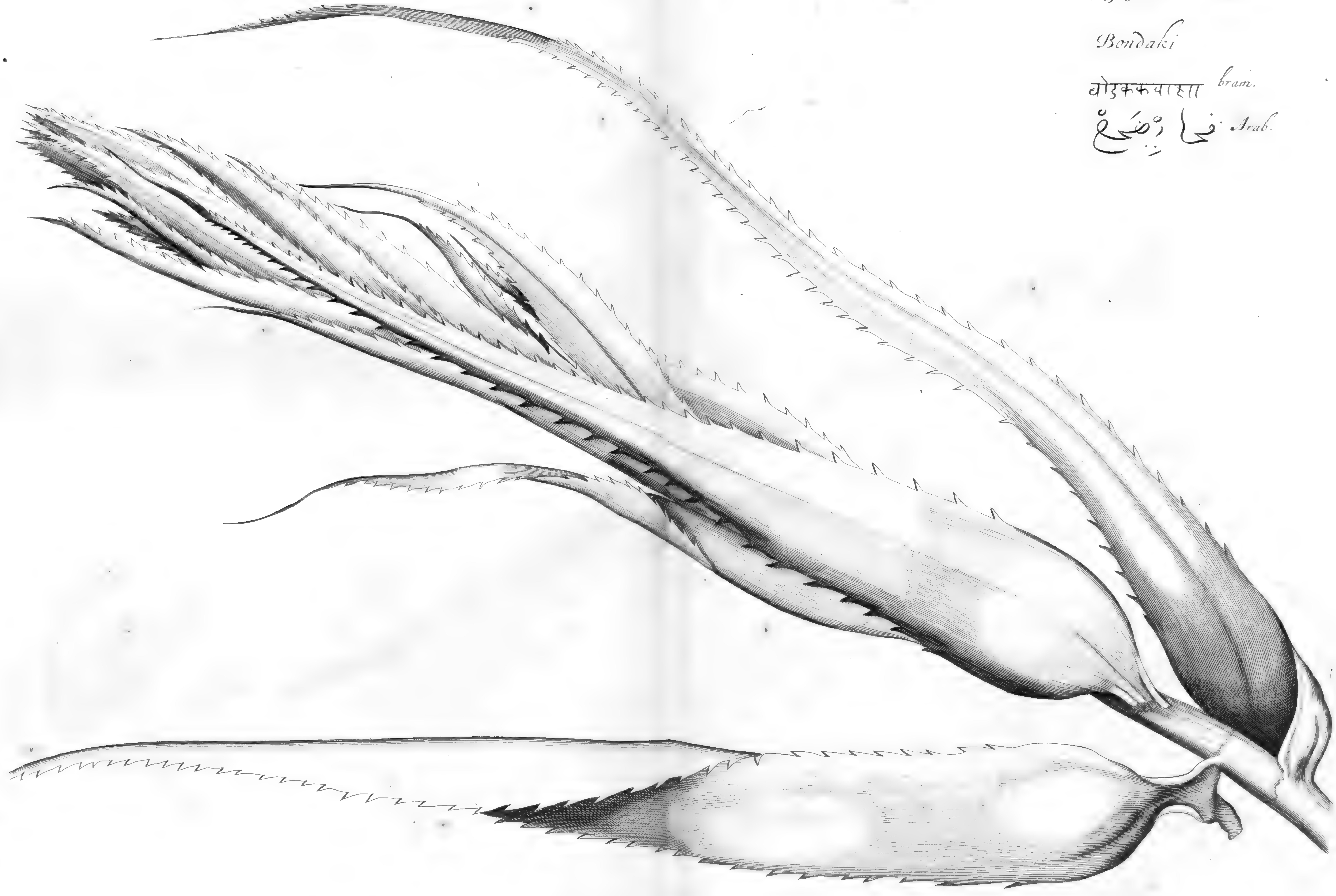

Kaidà. lat.

൦കൈതക *mal.*

Bondaki

बोड्ककवाहो *bram.*

Arab.

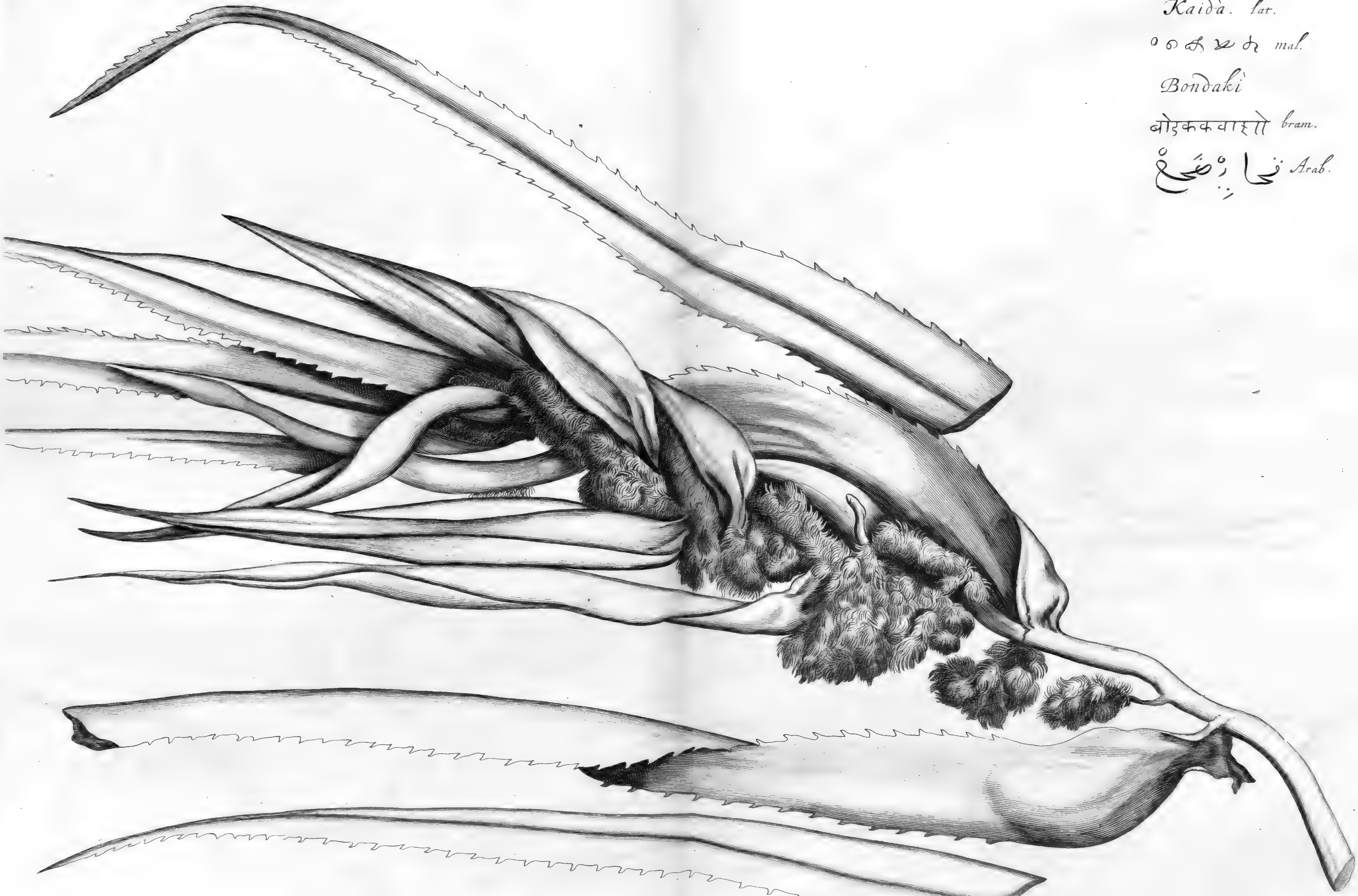

Kaida. lat.

൦കൈ ഢ ന *mal.*

Bondaka

बोड्ककवाहा *bram.*

فحا زضحع *Arab.*

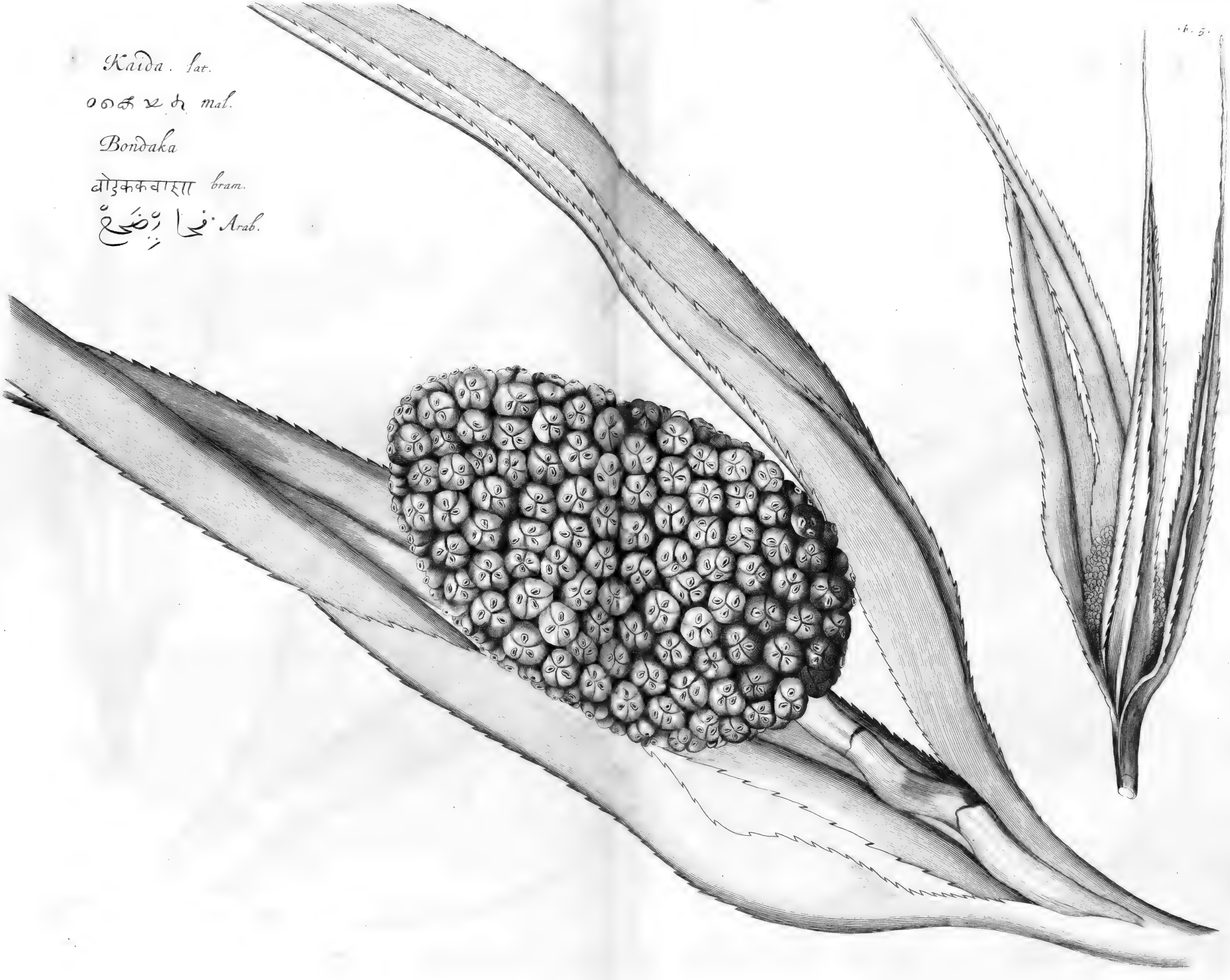

Kaida-Taddi. lat.

[illegible] mal.

Bondaka

बोडकफवाङो bram.

[illegible] Arab.

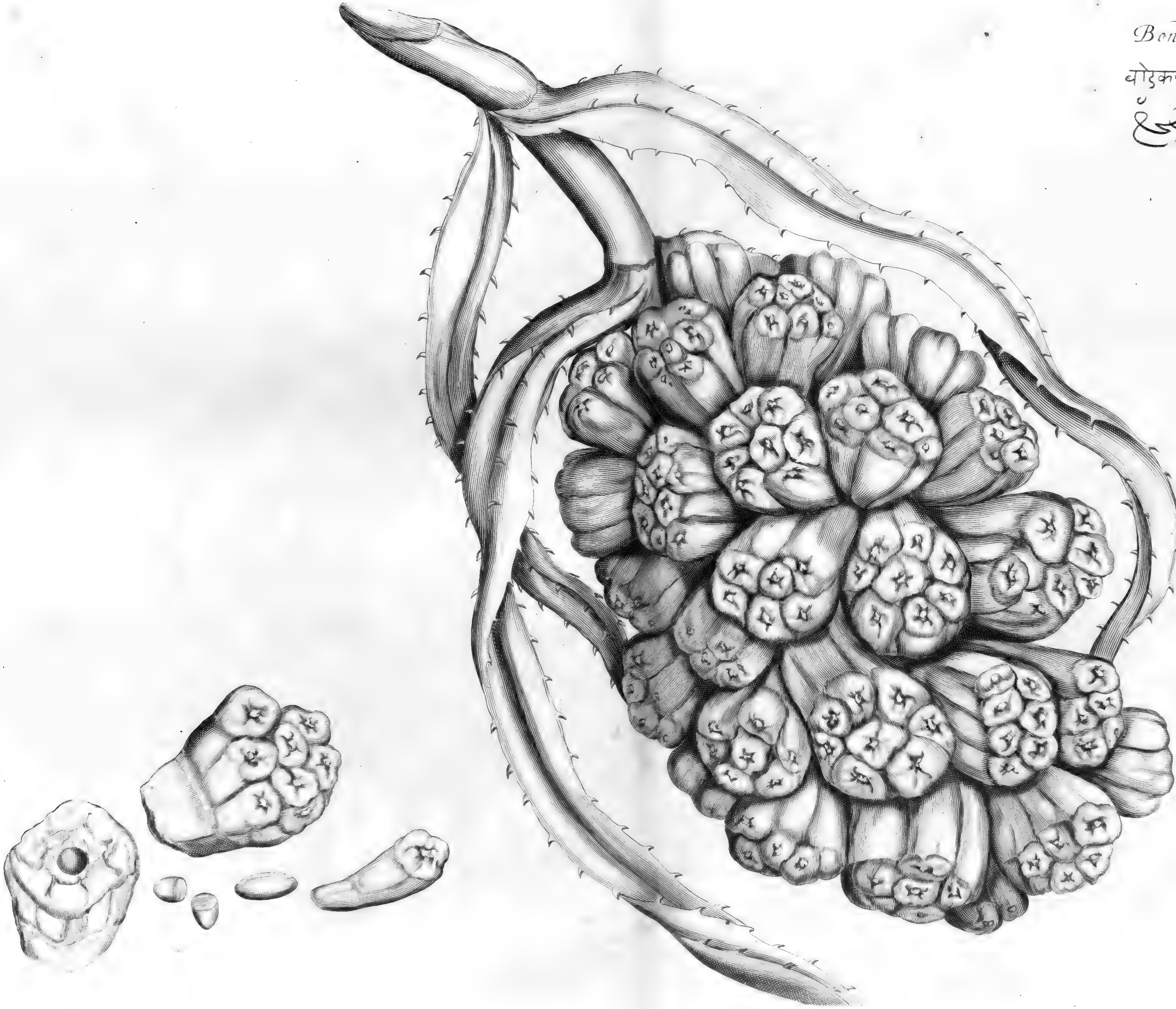

KAIDÀ TADDI.

FIG. 6.

HÆc ſpecies *Kaidà*, à priori ſolum in fructibus dif- Fig. 6.
ferens.

Sunt autem *Fructus* hujus prægrandes, forma rotundiores, in corpore diverſis grandibus nodis, qui ſulcis profundis & latis interſtincti ſunt, extuberantes, ſuntque in ſuperficie nodorum ſeptem, octove paſſim minoribus nodulis, in quibus ſingulis papilla duriola, ruffa eminens eſt, interſtincti, colore primum viridi, dein corallino-rubro, ac in ſuperficie nodorum ſingulorum dilutiore, carne intus flava, in medio caverna vacua excavati, ac carne albicante farinacea; in medio nodo cujuſque unum rotundum oblongum ſemen continentes.

VIRES EJUS.

EX *Foliis* teneris exactus *ſuccus* cum ſaccharo ſumptus dyſenteriæ medetur; ex maturo autem *Fructu* preſſus *liquor* ſaccharo mixtus aphthis adverſatur.

F. 7.

Perin-Kaida Taddi. lat.

[illegible] *mal.*

Bondaki

बोड्ककवाहा *bram.*

[illegible] *Arab*

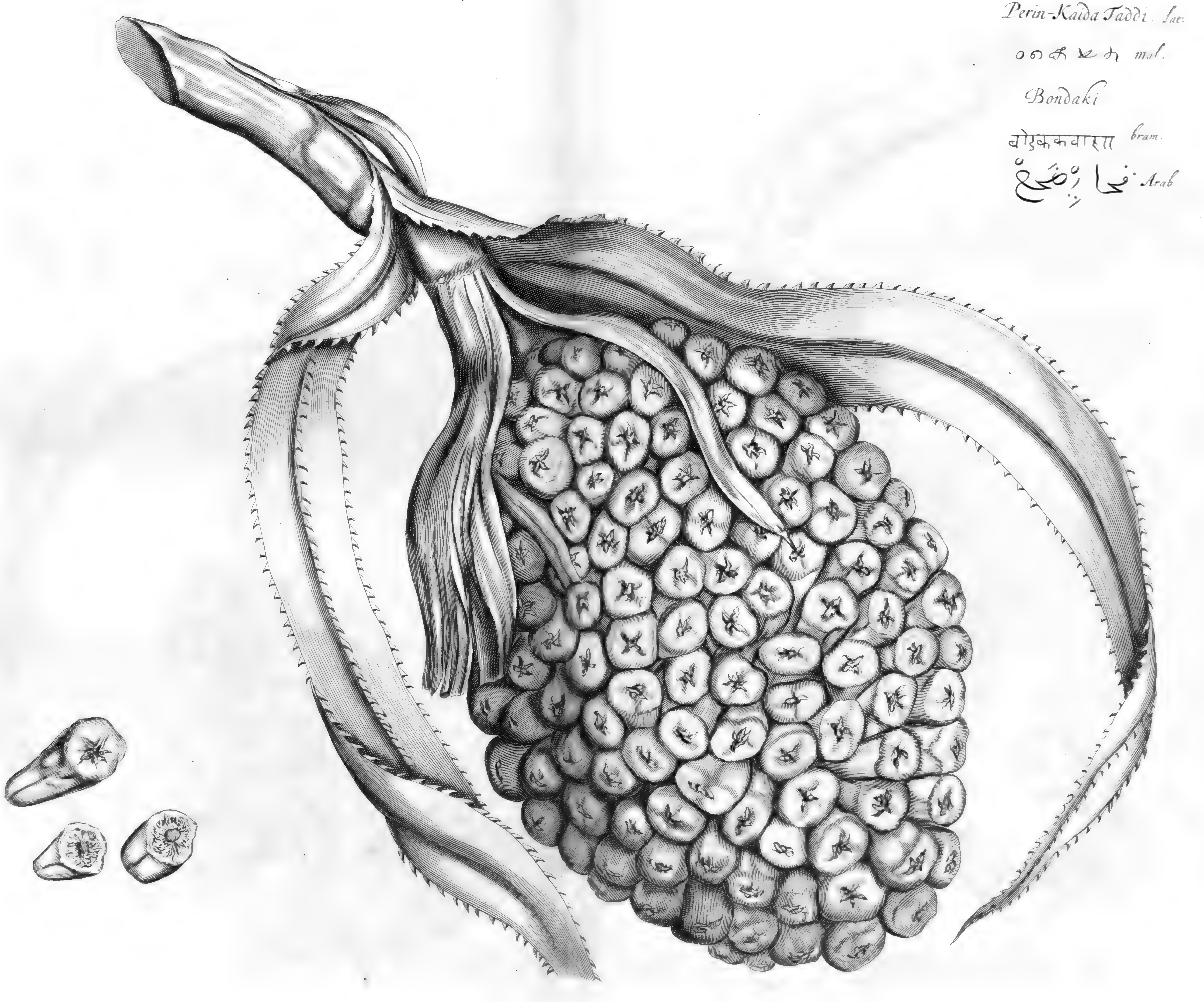

PERIN-KAIDÀ-TÁDDI.

FIG. 7.

ESt & alia ſpecies *Kaidà* dicta *Kaidà-Táddi*, in fructibus quoque à prioribus differens. Fig. 7.

Fructus hujus oblongo-rotundi, ac minoribus nodis, qui ſulcis quoque profundis interſtincti ſunt, extuberantes, ac in ſuperficie cujusque nodi una papilla ruſſo-nigricante dotati: ſuntque hi flavo-rubeſcentes, ac odoris vegeti & haud ingrati.

Earundem cum prima eſt *virium*.

F. 8.

Kaida-Tsjerria lat.

Mal.

Bondaka

bram.

Arab.

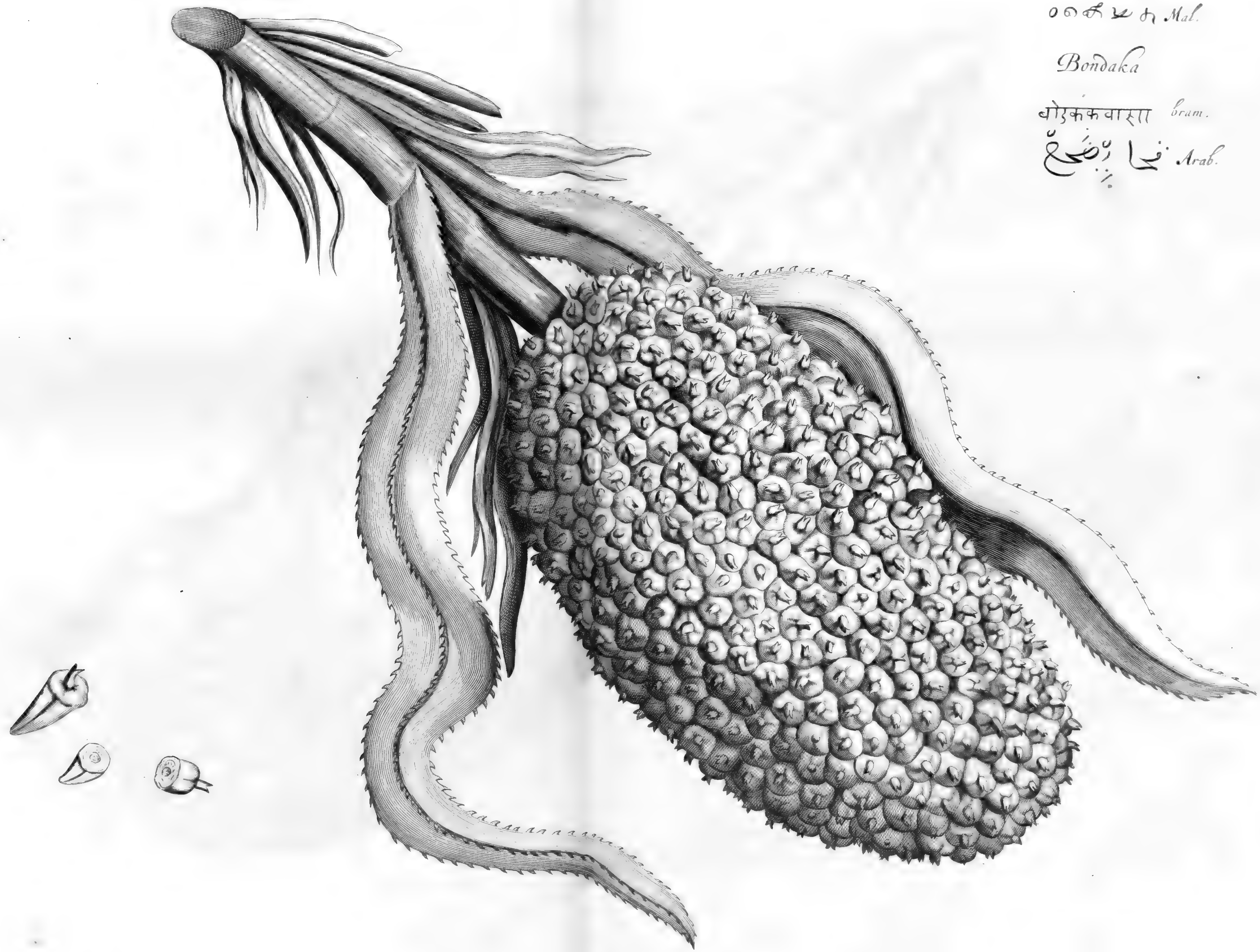

KAIDÀ TSJERRIA.

FIG. 8.

EST & alia ſpecies *Kaidà* naſcens in montoſis. Fig. 8.

Fructus hujus (in quibus à prioribus ſpeciebus differt) haut diſſimiles fructibus *Tsjáka*, forma oblongo-rotundi & anguſtiores, in ſuperficie bullulis ſeu oculis extuberantibus dotati, & oblongis, nigricantibus, rigidis ſpinis in vertice bullarum muniti, cortice viridi, ac odoris vegeti ac grati.

Earundem cum cæteris eſt *virium*.

D P A-

Pánel. lat.

പാണെൽ *Mal.*

Arab.

गुणमणीकि *Bram.*

PÁNEL.

FIG. 9.

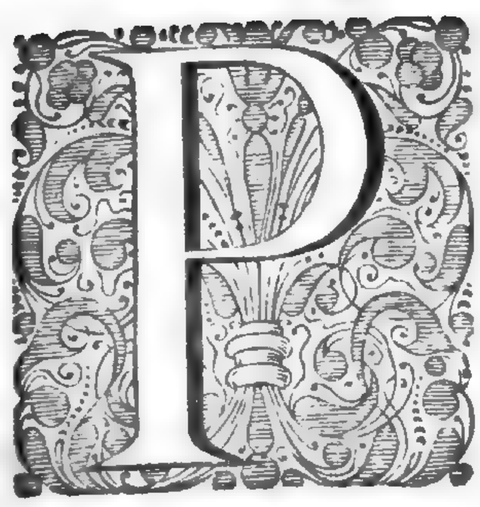

Anel duæ ſpecies, una ejus nominis, altera *Narùm-Pánel.* Fig. 9.

Pánel lingua Bramanum *Calì-Apocarò*, eſt frutex altitudine quinque ſexve-pedum.

Radix capillata, cortice cinereo, qui odore eſt aromatico.

Folia quæ brevibus, craſſis, viridi-claris petiolis proveniunt, oblongo-rotunda ſunt, ad petiolum contractiora, anteriora verſus vel in medio maxima latitudine, cuſpide modo obtuſo, modò anguſtiori, utraque parte adverſis extantibus nervis ex coſta ſtriata, ac inæqualis ſuperficiei ex groſſo plurium nervorum undique decurrentium cancelliformi contextu, coloris viridi-ſurdi, odoris ſilveſtris fortis.

Flores proveniunt in racemis longis qui hinc inde ſupra ex origine foliorum ſeu ſurculorum foliaceorum oriuntur, ſuntque candidi foliis conſtantes quinque rotundis, ac anterius rotundo-cuſpidatis, odoris haud injucundi.

Stamina in eis decem velut anguſta foliola albicantia, quorum ſingula apice parvo flavo dotata ſunt: ſtylus in medio craſſus & ſubviridis in ſummitate habens capitulum flavo-albicans, eſtque principium ac germen fructus.

Gemmæ florum rotundiolæ & nonnihil oblongæ, albicantes ac ſubflavæ.

Floribus deciduis ſubſequuntur *Fructus*, qui ſunt baccæ plano-rotundæ, in vertice habentes ſpiculum ſeu nodulum qui ſtyli germinis ſui capitulum conſtituebat, ſuntque odoris aromatici æmulantis odorem piperis dicti *Capò-Mólagò*, & gingiberis viridis, cum immaturæ ſunt colore viridi-albicante, ac cortice qui craſſiolus eſt aſpero ſeu minus flavo ob gemmulas viridiuſculas hinc inde eminentes, ex maturitate primum albeſcunt, dein cum plane maturæ

ſunt colore albicante-eburneo & ad perſicum vergente, corticeque glabro-nitente ac nonnihil tranſparente, carne ſucculenta & ſub. dulci: ſuntque hæ in eduliis.

Intus unum rotundiolum, planum ac grandiuſculum *Semen* continetur, quod tenuiſſimo ac viridi cortice etiam cum maturum, ac pulpæ albæ, odoris aromatici, & ſapore ſubacri.

Flores fert hic frutex toto anno.

VIRES EJUS.

TOtæ plantæ tritæ & decoctæ vapor in parte affecta exceptus ſedat dolorem arthriticum. *Radix* humoribus evocandis trita & cum aqua in qua oriza macerata fuit in lotione adhibita, eadem trita & in aqua ſumpta appetitum acuit; in decocto data flatus diſcutit. *Folia* in capitis affectionibus conferunt, ut & in ejus dolore ac præcipue in phreneſi ægrotorum. *Foliorum* decoctorum vapor in ore attractus dentium dolorem mitigat. *Foliorum* ſuccus una cum oleo decoctus & auribus immiſſus, earum dolorem ſedat.

Narum-panel. lat.

നറുംപാണെൽ *Mal.*

نارون پنجيل *Arab.*

काळोमपकारु *Braman.*

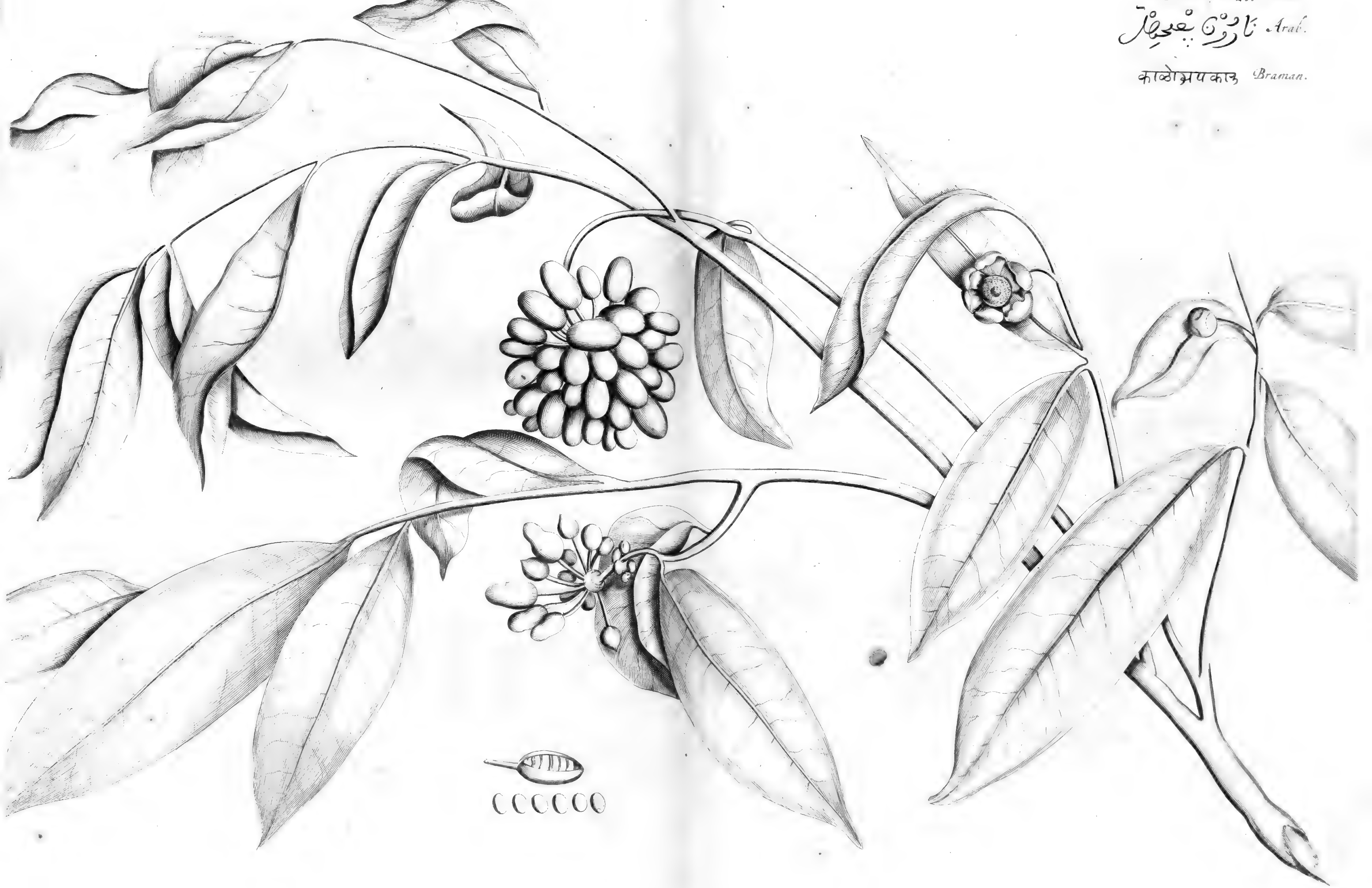

NARÙM-PÁNEL.

FIG. 10.

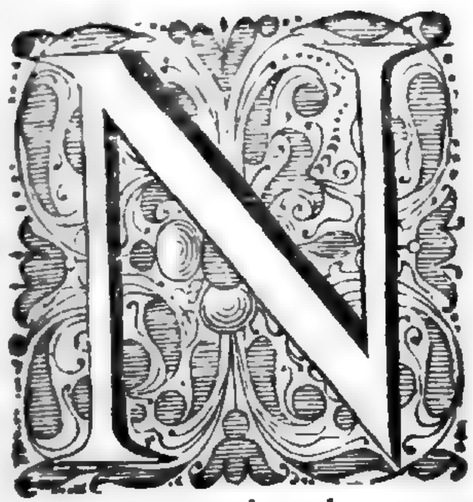

Arùm-Pánel, alio nomine, *Baala-Paletì*, ling. Bramanum *Calò-Apocarò*, quæ altera ſpecies *Pánel*, frutex eſt altitudine quinque ſexve-pedum, ac etiam juxta arbores quas amplectitur ad duûm triumve hominum ſtaturam alte aſcendens. Fig. 10.

Radix fibris longis craſſiſque terræ ſe firmat cortice nigricante, qui ſub exteriori cruſta rubeſcit, eſtque odore aromatico vegetiori quam cortex radicis *Pánel*.

Caudex ac *rami* nigricante quoque cortice.

Folia quæ petiolis curtis, craſſiolis ac interius ſtriatis appendent, oblongo-anguſtiora quam illa primæ ſpeciei, cuſpide acuto, venuliſque partim extantibus ſtriata, atque adeo in ſuperficie texturæ æquabilis ac glabræ; viror foliis magis ſaturus ac cum nitore maxime in parte recta: odor foliis aromaticus haud diſſimilis foliis cinnamomi.

Flores qui brevibus petiolis hinc inde proveniunt conſtant foliis paſſim ſex, rarius ſeptem, quæ rotundis oris in cuſpidem contracta, craſſa, ac rigida, & ex umbilico in planum explicata, ac cuſpidibus orbiculatim rigida flexione æqualiter interiora verſus intorta ſunt; repræſentantque flores formâ roſas.

In medio horum florum ſeu roſarum *capitulum* emicat rotundo-planum, in cujus parte ſuperiori gemmulæ oculatæ ac planæ denſo agmine in orbem conſitæ ſunt; ſunt autem flores in foliis colore primum viridi-fuſco, ac in capitulo medio colore albicante in gemmulis extuberantibus ſubflavo, in quibus tunc temporis multo humore unctuoſo, qui ex oculis exſudat, irrigati ſunt, poſtea in foliis magis & magis rubeſcunt in tantum ut colore rubicundo-ſanguineo-ſurdo exterius & interius profundantur, ac in capitulo ejusque gemmulis extuberantibus quæ humorem unctuoſum ſemper exſudant, ruffeſcant atque ex ruffo fuſceſcant.

Fructus cum adhuc tenerrimi ac velut prima germina ſunt oblongo-anguſta ac velut ſpicæ in capitulo florum gemmis ejus oculatis inſita, quo capitulum rotundum ſpicatum repræſentant, cum autem in juſtam excrevére magnitudinem petiolis longis, tenuibus ac ſurrectis gemmulis oculatis inſident, ac capitulo in orbem coronatim circumſtant; ſuntque forma oblongo-rotundi, longitudine ferme unius pollicis, latitudine ferme dimidii, coloris primum vi-

ridi-clari ac parum nitentis, procedente ætate flavi, cum vero plane maturi, ex flavo rubeſcentis, odoris quoque aromatici, ſed minus vegeti, æmulantis odorem gingiberis viridis.

Semina quibus fructus in totum repleti, plana, in una parte tenuiora rotundiolæ oræ maxime in parte craſſiori duobus lateribus planis exceptis iis quæ non in medio fructus ſunt quæ latere uno exteriori ſunt convexo conſtantia, jacentque ordine ſuper ſe invicem lateribus ſuis planis in latitudine fructus membranis tenuibus ac ad oras carne tenui fructus à ſe mutuo ſejuncta, ac ſub cortice fructus extuberant, ſuntque primum transparentia ac inſtar eboris albicantis coloris venulis magis albicantibus ſtriata, dein matura ex viridi ſubflava cum venulis fuſceſcentibus, cum plana ſicca ſubrufa.

Oleum ex radice ſeu potius ex ejus corticibus per diſtillationem extractum tenue, clarum & virideſcens, odoris minus grati, eſtque pingue & ſubamarum, in diſtillando cum aqua aſcendens eique incumbens.

VIRES EJUS.

SErvit pro arthritico dolore juvatque in puerperis ac infantalis cum ejus decocto facta corporis lotione. *Radix* trita & mixta cum aqua ſulcos oris in unctione ſanat; eadem trita & in aqua epota addito momento ſacchari confert in febre frigida uti & in ardore jecoris; eadem trita in aqua ſalſa ſeu marina ſervit pro vermibus ex putrefactione humorum natis facta unctione membrorum. *Cortex Radicis* tritus & in aqua epotus proficuus eſt pro phlegmate & pro angina, atque eodem modo juvat in febribus ac fluxu ſimplici & dyſenterico, uti & in ardore hepatis & oris aperturis ac ſciſſuris. *Oleum* ex radice extractum ſervit reſtinguendo ardori jecoris conducitque in dolore capitis, in colera exuſta, halitumque gravem & male olentem reficit juvatque pro ſulcis oris.

FIG. 9. & 10.

Duæ hæ ſpecies *Panel* à noſtris authoribus deſcriptæ ab invicem differunt, quarum ſecunda non multum diſſimilis eſt *Nimbo* Acoſtæ, & ab Horto, & Bauhini in Pinace memoratæ *Arbori Indicæ fraxino ſimili oleæ fructu:* quanquam differentia quædam videtur eſſe inter duas ſpecies *Panel* & *Nimbo*, inprimis in foliis, tamen flores & fructus *Narum-Panel* floribus & fructibus *Nimbo* fere ſimiles ſunt: quare utramque eandem plantam eſſe arbitramur. Sæpius enim comperimus delineationes vetuſtiorum authorum eſſe valdè imperfectas; hæ verò majori lumine viam nobis monſtrant ad perfectiorem cognitionem.

Cara-nosi. Lat.
കരിനൊച്ചി Mal.
Arab.
Bram.

CÁRA-NOSI.

FIG. 11.

CAra-Nosi cujus est & altera species dicta *Bem-Nosi*, Fig.11. lingua Bramanum *Negúnda*, est frutex altitudine sesquihominum plus minus, nascens in arenosis.

Radix fibrosa, albicans & exteriore crusta fuscescens, cortice tenui & subamaro diutius autem manso subacri.

Stipites qui plures ex radice assurgunt ac surculi nodulati, vetustiores cinerei & sub corticula cinerea virides, novelli virides & ad spadiceum vergentes.

Folia in petiolis qui bini & bini è nodulis surculorum proveniunt tum unum numero, rarius etiam duo, ac etiam passim terna congregatim conspiciuntur, ac tum medium quod in summitate majus est; suntque oblongo-rotunda & anterius cuspidata, margine æquabili textura crassitiei mediocris & mollia, superficie lenia, in recta parte virore fusco ac nitente, in adversa claro & surdo, saporis amari & acris.

Ex costa media *Costulæ* in adversa parte eminentes & tractu in recta conspicuo obliquo annulari ductu excurrunt, ac prope marginem subtiliter in se invicem deferuntur: foliis odor gratus & hortensis æmulans odorem foliorum lavendulæ.

Flores proveniunt in summitate surculorum foliaceorum in petiolis qui ex nodulis supra exortum foliorum parvorum comitaneorum bini & bini & in ordine decussatim exsurgunt, ac iis plures congregatim brevibus pedunculis insident: sunt autem flores purpureo-cœrulei, ac odoris ejusdem uti folia, sed magis vegeti uti flores lavendulæ, constantque quinque foliis difformibus, & inferiora versus collo campaniformi, unum ex foliis surrectum est & latius, ac interius cochleatæ cavitatis & pilosum uti & collum florum quod ad ejus folii partem est, interius pilosum est, quatuor reliqua folia in latum ferme expansa ac magis inter se similia sunt, nisi quod quæ folio surrecto proxima sunt, parum latiora & rotundiora, duo reliqua anteriora versus contractiora.

Stamina in floribus quatuor tenuia, surrecta, purpureo-cœrulea cum nigricantibus ac arcuatis apicibus emicant, atque inter ea stylus tenuis purpureo-cœruleus, & versus folium surrectum cum cuspide bifido inflexus, qui ex rudimento fructus quod intra calycem est, originem sumit.

Calyx qui florum collum inferius arcte arripit, est quinque brevium viridi-dilutorum cuspidatorum foliorum, ac costulis tenuibus in longum versus cuspides striatus.

Gemmæ florum forma rotundiolæ: in iis quatuor folia quæ inter se magis similia, exteriora sunt ex parte folium quintum, quod latius, circumplectentia.

Fructus sunt baccæ rotundæ, parum oblongæ, ejusdem ut flores odoris, maxima parte calyci insidentes ac à calyce comprehensi; suntque eâ parte, qua in calyce sunt, colore viridi-diluto, in parte superiori primum rubescentes & nitentes, ac dein cum sicci sunt instar atramenti nigricantes. In medio est oblongo-rotundum osiculum durum carne viridi & dura quæ etiam ex maturitate fructus minus mollescit, involutum, continens nucleum albicantem, qui sapore est nullo.

Cára-Nosi est *Nosi* terræ.

Oleum ex radice per distillationem extractum clarum, subviridescens, saporis dulcis, acris & penetrantis, odoris grati; in distillando cum aqua simul ascendit eique innatat.

VIRES EJUS.

R*Adix* dolores podagræ sedat trita & cum aqua calida facta perunctione; in decocto data flatus pellit. *Folia* trita & in aqua calida epota serviunt pro febre frigida; *foliorum* decoctorum vapor exceptus dolores ventris mitigat.

FIG. 11.

Cara-Nosi est *piperi similis fructus striatus* Casp. Bauhini in Pinace lib. 2. Sect. 3. Garcias ab Horto lib. 2. cap. 3. & Christophorus ab Acosta has arbores describunt sub nomine *Negunda*, easque distinguunt in marem & fœminam; videntur que in primâ tantùm specie discrepare, utrique unanimi consensu dicentes folia esse aliquantulum serrata: quod nec ex delineatione nec ex descriptione authorum nostrorum percipi potest. Attamen minimè dubitandum est, quin idem sit frutex, cùm hic noster etiam lingua Bramanum dicatur *Negunda*: interea certi sumus hanc delineationem esse perfectiorem delineatione istorum. In *Balagate* appellatur *Sambuli*, Malabaricè *Noche*, Lusitanicè *Norchila*, à Canarinis *Niergundi*, in *Decun Bache*, & à Turcis *Ayt*.

Bem-nosi. lat.

വെംനൊച്ചി *Mal.*

نَاجِبْ كَحِيل *Arab.*

नीर्गुड *Bram.*

BEM-NOSI.

FIG. 12.

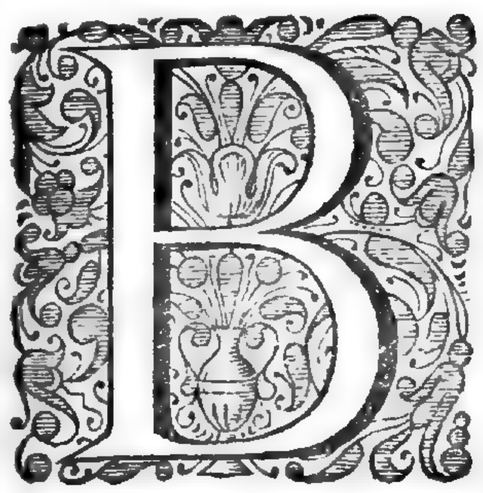

Em-Nosi quæ secunda species *Nosi*, lingua Bramanum ..... est quoque frutex maxime conveniens cum *Cára-Nosi*, verum folia hujus in petiolis terna & passim quina congregatim proveniunt, suntque oblongo-angustiora, & anterius in cuspidem angustum contracta, ad petiolum rotundiora & maxima latitudine in anteriori parte magis minusve tenuiter crenata, colore viridi minus fusco, in recta clariori; eorum medium maximum & pollicari pedunculo appendens, dein majora quæ illi proxima, quæ pedunculis pollice paulo minoribus appendent, duo reliqua valde parva sunt & petiolo communi insidentia. Fig. 12.

Flores & *Fructus* iidem.

Bem-Nosi est *Nosi* album sic dictum quod foliis est clarioribus ratione *Cára-Nosi*.

VIRES EJUS.

RAdix in decocto data corporis tumorem tollit, enecatque vermes in ventre, exsiccatque phlegmaticum temperamentum. *Foliorum* mansorum halitus nubeculam tollit oculo affecto in flatibus si summo mane adhibeatur; eadem *folia* cum *radice* plantæ parva trita in aqua orizæ ulcera facta unctione sanant. *Folia* tenella cum pipere trita & in globulos formata iis ad duo vel tria initio febris paroxysmi sumptis eam tollunt: *foliorum* succus expressus capillos auget capitis facta perunctione.

FIG. 12.

Secunda species authorum sub nomine *Bem-Nosi*, (i. e. album *Nosi*) ab Acosta distinguitur sub nomine *Negunda fœmina*: quoniam folia ejus sunt magis alba quàm folia prioris, & similia foliis *populi albæ*: ita ut formâ optimè ab invicem discerni queant hæ duæ species. Hæc autem ab incolis magni ducitur, fructusque ejus in quodam cibo (quem *Caril* nominant) quotidie usurpantur, & ob vires suas in arte Medica magno sunt in pretio.

Schetti. *lat.*
ചെത്തി *Mal.*
جتطح *Arab.*
पडकळि *bram.*

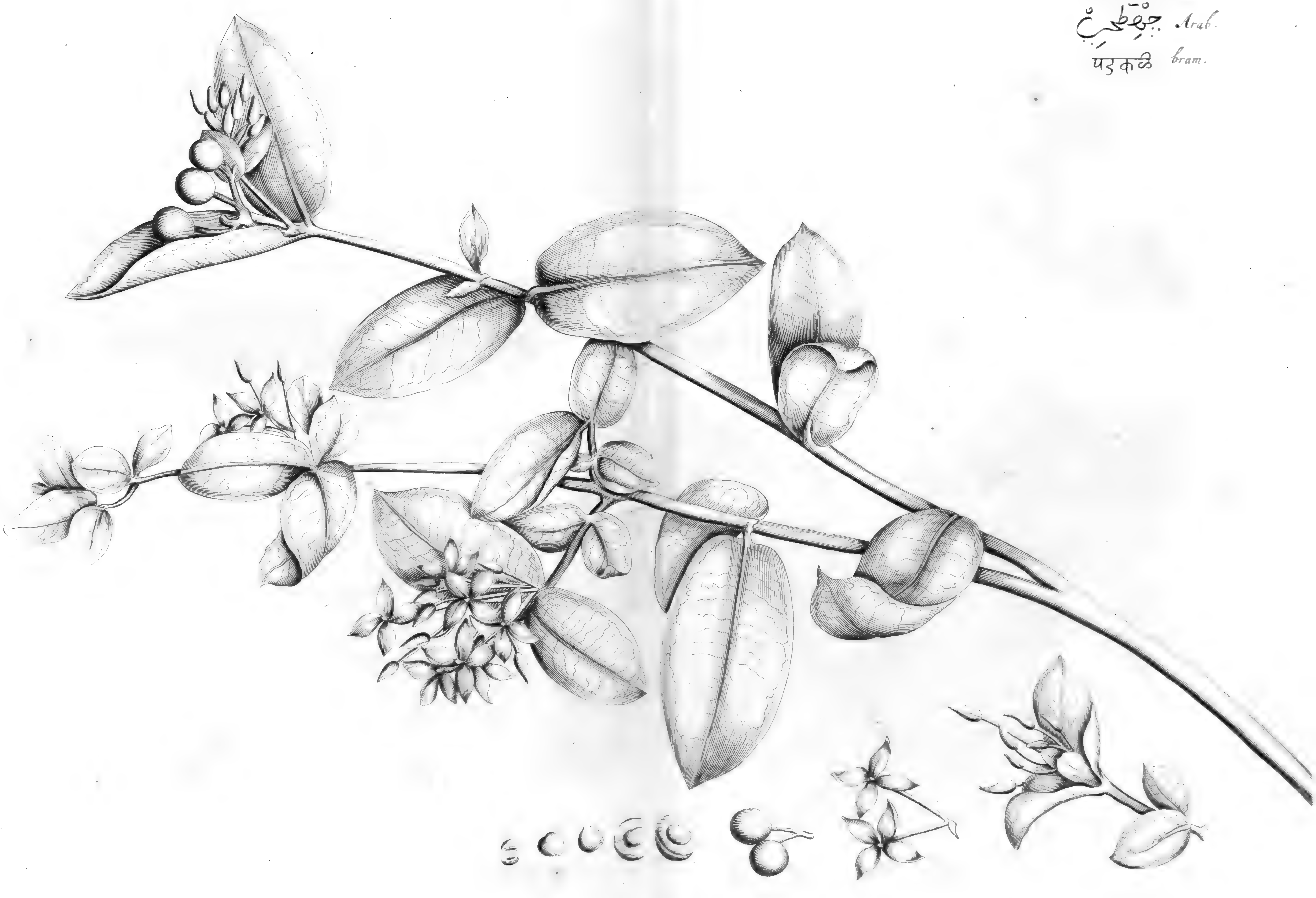

SCHETTI.

FIG. 13.

Chettì tres ſpecies ſunt , una ejus nominis, altera *Bem-Schettì*, tertia *Nedum-Schettì* ſeu *Puà-Schettì*. Fig.13.

Schettì, Ling. Bram. *Padà-Calì*, eſt frutex ex genere virgultorum altitudine unius hominis naſcens in arenoſis & petroſis.

Radix profunde in terram ſe demittit, eſtque cortice exterius rufo-obſcuro , interius autem rubeſcente.

Stipitum ut & *ramorum* cortex exterius rufo-obſcurus, interius albeſcens ; ramorum vero ſuperiorum exterius cinereus, intus albeſcens, ac teneriorum caſtaneo-fuſco-rubeſcens.

Folia quæ bina & bina ramos & ſurculos alatim circumſident ſitu transverſo ac cuſpidibus ad ſe invicem inflexis, ſunt oblongo-rotunda, ad petiolum rotundis oris, in ſummitate parum acuminata, craſſiola ac condenſæ texturæ, lenia, in parte recta glabra, valde nitentia ac viridi-fuſci coloris, in adverſa viridi-diluti ac ſurdi, quæ in ſurculis vegetioribus proveniunt ſunt majora cæteris ; foliis ſapor aſtringens & amarus.

Ex coſta media quæ ductu inflexo in cuſpidem deſinit ac etiam in parte recta eminet, *nervi* in recta etiam parte nonnihil eminentes recto ac parallelo ductu exeunt qui prope marginem arcuatim concurrunt limbum relinquentes, ac transverſis extantibus venulis utramque folii partem pertexunt.

Flores qui congregatim in umbellis proveniunt , in ſurculorum apicibus ſupra ex origine foliorum, ſunt paſſim quatuor foliorum , rarius quinque oblongo-anguſtorum quæ anterius & ad petiolum rectis oris ſtricta ac velut cancelliformia ſunt, coloris omni ex parte incarnati, interius magis intenſi, ac poſtea ubi flaveſcunt dilutioris ac flaveſcentis , inſidentque pediculo tenui, longo ac ſurrecto, incarnato ſaturo ſeu rubro corallino ac nitente calyci parvo qui quatuor cuſpidum minutorum , odoris nullius.

E medio florum cum nodulo ſuperiori bifido, rubro-obſcuro ac nitente *ſtylus* parvus emicat qui per pedem transmiſſus ex globulo viridi in calyce ſito qui rudimentum fructus eſt, prodit, ac in orificio pediculi inter unguiculos foliorum quatuor lingulæ ſeu ſtamuncula parva , rubra inſita ſunt, quæ inflexa velut quatuor uncinuli ſunt, qui unguiculos foliorum in angulis intermediis arripiunt.

Gemmæ florum oblongo-rotundæ ſunt & ſuperiora verſus con-

tractiores ac acuminatæ colore prius viridi-obſcuro, exterius in oris foliorum rubeſcentes, interius ex viridi diluto nonnihil rubeſcentes, dein incarnato rubro.

Fructus qui floribus deciduis prodeunt ſunt baccæ ſuis calycibus arctè inſidentes cortice glabro, quæ cum immaturæ ac duriores ſunt, rotundo-parum-oblongæ ac nonnihil colore viridi, dein cum ad maturitatem pervenerunt, formæ rotundioris ac colore rubro-obſcuro-fuſco, dein rubro ſaturo ac nitente, ſuntque carne albicante & parum humida.

In hiſce baccis quæ dulces ac in eduliis ſunt, duo, tria, quatuorve *officula* albicantia jacent, in quibuſdam unum tantum, in quibuſdam vero duo, quæ officula parte qua ſe mutuo contingunt plana ac duûm laterum, in alia autem parte rotunda ac nucamento oſſeo minus duro conſtantes pulpa intus viridi.

Flores hujus fruticis gentiles Deo *Ixora* in ſacris offerunt.

Flores & fructus fert toto anno.

VIRES EJUS.

R*Adix* trita & in aqua frigida epota ſervit pro febre calida ac ardore manuum, ac prodeſt expuentibus ſanguinem; eadem cum aqua frigida in perunctione adhibita ſedat dolores capitis; eadem epota in lacte vaccæ ardoribus renum reſtinguendis confert, uti & fluxui ſeminis reprimendo ſeu in gonorrhœa cum liquore *Surie* in perunctione corporis affecti variolis uſurpata, prodeſt; atque eodem modo uſurpata cum lacte *Coqui* Indici ſervit pro puſtulis, aliisque morbis cutaneis exſiccandis; fertur quoque pars *Radicis* quæ verſus auſtrum vergit proficua eſſe pro febre habituali ſeu chronica, & quæ ex frigore oborta eſt. Ex *Cortice*, *Foliis* & *Floribus* extrahitur ſuccus qui mixtus cum oleo de *Sirgelim* intus ſumitur ad diminutionem plæthoræ ſanguinis.

FIG. 13, 14, 15.

Sub quod genus hi frutices ſint referendi mihi incompertum eſt, ſiquidem formâ plurimum ab invicem differunt. Quod verò ab ethnicis Indis adhibeantur in ſacrificiis ſui idoli *Ixoræ*, memorat etiam Baldæus in ſuâ deſcriptione Ceylonenſium idololatrarum.

BEM-

Ixora alba

F. 14.

Bem-schetti. lat:

വെൾചെത്തി Mal.

Arab.

दवीपट्कक्की Bram.

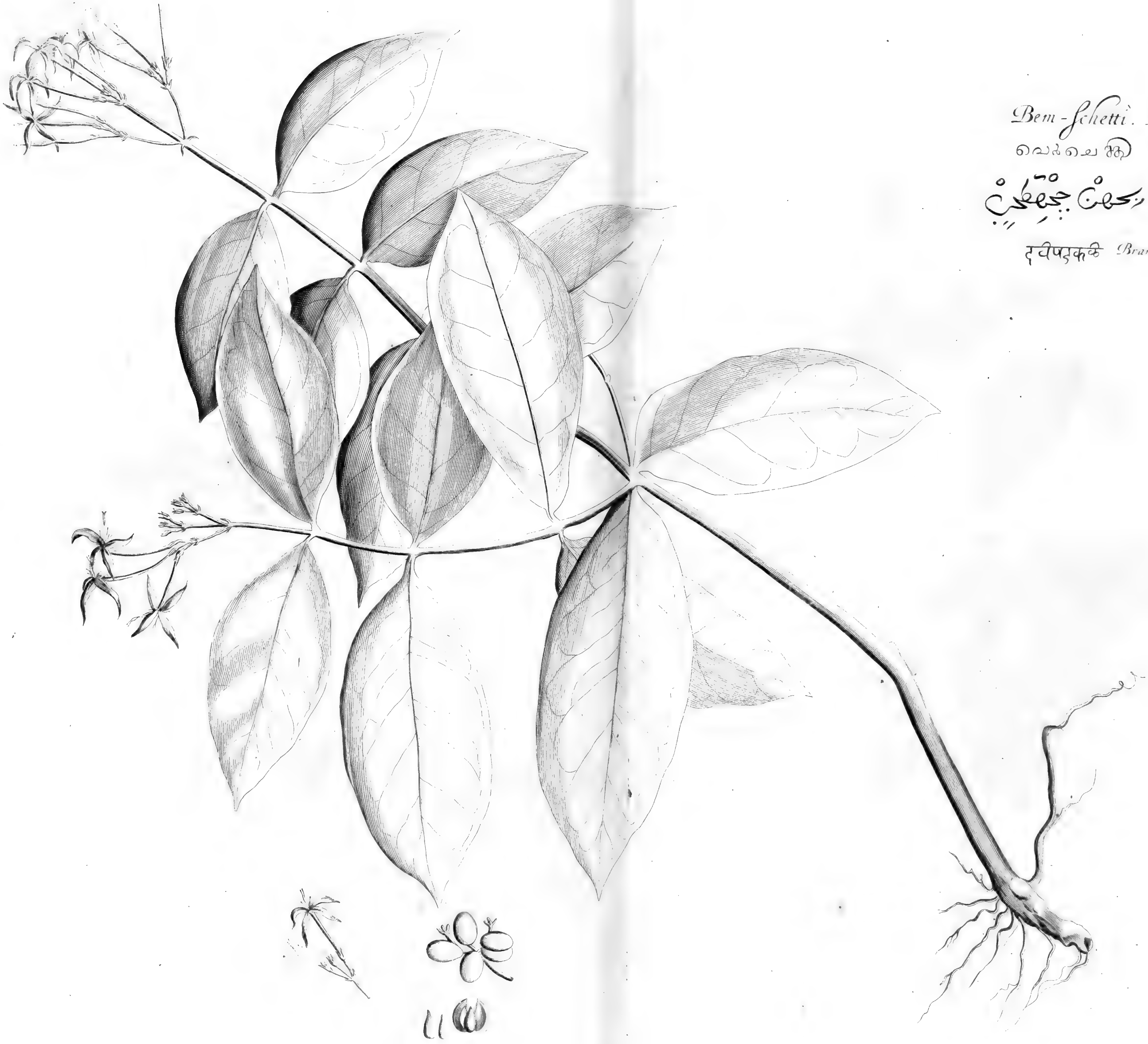

BEM-SCHETTÌ.

FIG. 14.

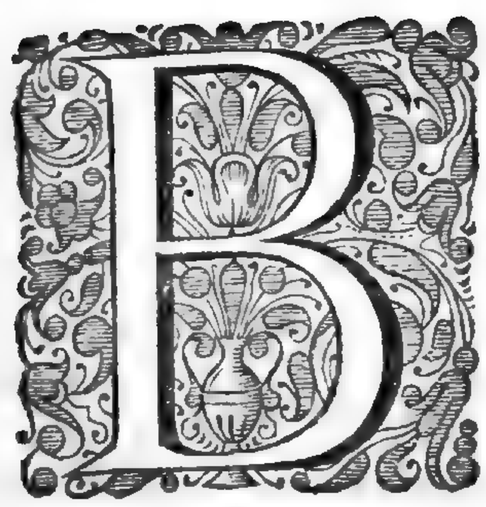

Em-Schettì, lingua *Bramanum Davì-Padacalì*, frutex quoque eſt ex genere virgultorum & ſecunda *Schettì* ſpecies, quacum maximè convenit; verum hujus *Folia* oblongiora, anterius magis cuſpidata & ad petiolum nonnihil ſtricta & minus craſſa; *Flores* albicantes & ſubflavi, pede autem quo calyci inſident, nonnihil quoque rubeſcente, ac in iis eſt ſtilus ſupernè bifurcatus ex orificio altè emicans & ſtamina quatuor tenuia longiuſcula apicibus flaviuſculis dotata; fructus magis oblongi ac colore primùm viridi, dein viridi-diluto ac ſubflavo, carne intus ſucculenta ac albicante, & officulis albicantibus, ſuntque etiam in eduliis, ac ſaporis ſubdulcis farinacei. Fig. 14.

Flores hic frutex in anno rarius fert.

VIRES EJUS.

TRita cum cumino decocta intus datur pro puſtulis natis in umbilico: ſuccus ex floribus expreſſus ac naribus inditus ſedat dolores capitis.

Nedum-Schetti. lat.

നെടുംചെത്തി mal.

Arab.

क लपड्कळी bram.

NEDÙM-SCHETTÌ.

FIG. 15.

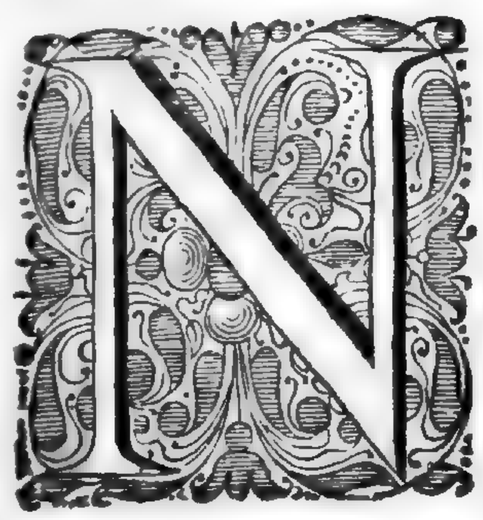

Edùm - Schettì ſeu *Puà - Schettì*, lingua Bram. *Puú-la - padacalì* eſt tertia ſpecies *Schettì*, & frutex ex genere virgultorum, altitudine duorum hominum naſcens in arenoſis & petroſis cortice exterius rufo, intus albicante. Fig. 15.

Stipites ac *Surculi* novelli virides & alati quatuor ſcilicet alis ſubſtricti.

Folia quoque bina & bina alatim ramos complectuntur vario ſitu, alia transverſim poſita, alia anteriora verſus ſurrecta, alia deorſum verſus inflexa, ſuntque longiora lateribus verſus anteriora magis contractis in acumen deſinentia, ad pedunculum maxima latitudine verſus interiora ſe claudentia, & laterum oras verſus exteriora contrahentia, ſuntque craſſiora ac denſiora, in utraque parte nitentia, at maxime in recta, in qua colore ſunt viridi-fuſco, qui in adverſa eſt viridi-clarus, ſaporis aſtringentis & amari.

E coſta craſſiori in parte exteriori tantùm eminente *nervi* intra folium tantum conſpicui hinc inde exeunt prope marginem arcuatim concurrentes.

Flores qui valde parvi ſunt congregatim brevibus, ſurrectis ac tenuibus petiolis cum quibus ex parvo cuſpidato calyce prodeunt ſupra foliorum originem nodulis ramorum verticillatim inſident, atque etiam hinc inde ipſi ramorum vel etiam caudicis corpori, proveniuntque ſimul cum germinibus fructuum in ipſorum vertice conſtantes quatuor foliis cuſpidatis cum quibus ex rotundo & cavo calyce emergunt, ſuntque ut & in petiolis colore rubro ac cœruleo - purpureo, qui in aliis magis eſt purpureo-ruber, in aliis magis purpureo-cœruleus, in aliis vero magis albicans, odorisque nullius.

Stamina in floribus octo cœrulea ſeu purpureo - rubra, ſurrecta,

apicibus albicantibus dotata, ac cum hiſce ſtylus cœrulei ſeu purpurei coloris, acuminatus, rigidus & ſurrectus ex umbilico calycis emicans.

Fructus qui proveniunt floribus deciduis in ipſis florum petiolis ſunt parvæ ac rotundæ baccæ coronatæ in vertice umbilico qui calyx florum eſt, colore primum viridi, dein albicante ſeu ſubflavo, poſtea purpuraſcente, ultimo in totum nigricante ac nitente; intus carne ſunt ſuccoſa cœrulea quæ ſaporis dulcis & nonnihil aſtringentis, continentque in ſe nucleum unum rotundum, qui cortice eſt rufeſcente ſeu ſpadiceo-diluto, intus pulpa viridi, ſapore ſubamaro & aſtringente.

Flores fert tempore pluvioſo.

VIRES EJUS.

EJus decoctum cum oleo ſervit pro pruritu in unctione partis affectæ.

SCHE-

Scherunàm-Cottàm. lat.

ചെറുനാൽകൊട്ട. *mal.*

Arab.

पातरपाणी *bram.*

SCHERUNÀM-COTTÀM.

FIG. 16.

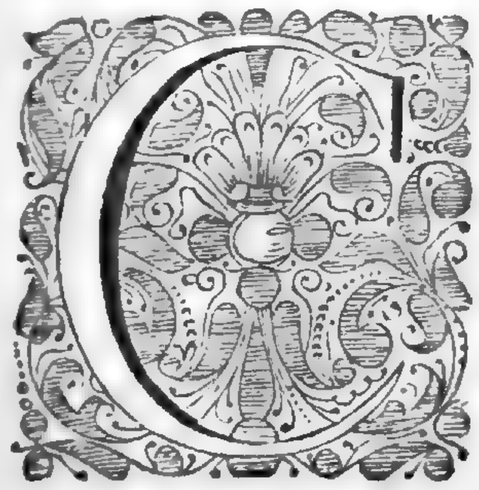

Ottàm tres ſpecies, *Scherunàm-Cottàm*, *Schageri-Cottàm*, & *Cottàm*. Fig. 16.

Scherunàm-cottàm ling. Bram....., eſt frutex duum triumve hominum altitudine naſcens in arenoſis & petroſis.

Radix longa eſt profundè in terram ſubſidens ac permultas longiores tenues fibras capillamentis hinc inde veſtitas tam à latere quam ſubtus emittens; radici cum ſuis fibris cortex eſt exterius rubicundo-obſcurus, intus vero rufus, ſaporis adſtringentis ſulfurei & infeſti.

Stipites induti ſunt ſcabro cortice cinereo ac interius viridi nonnihil rubeſcente ſeu etiam in inferiori parte ad radicem ubi vetuſtiores ſunt rubeſcente, intus ad lignum albicante, qui in plurimas, tenuiſſimas, planas corticulas, ex quibus compluſis & implexis fomites ignearios conficiunt, reſolvitur & aſtringens eſt, intus ligno ſunt albicante ac proxime ad radicem cavo, alias ſolido; rami quoque vetuſtiores cortice cinereo, teneriores virides, ſuntque ſtipites & rami longis, craſſis, lignoſis ſpinis hinc inde muniti.

Folia quæ hinc inde in ſtipitibus brevibus, rotundis, craſſiolis petiolis proveniunt, oblongo-rotunda ſunt, ad petiolum parum contractiora, ac in vertice rotundo cuſpidata, in recta parte plana, ac in adverſa ex media coſta ſtriata coſtulis oblique anteriora verſus in marginem incurrentibus, quæ nervis transverſis eminentibus, ac rectam tractibus ſuis tenuitur ſtriantibus comitatæ ſunt, viroris in recta parte fuſci & parum nitentis, in adverſa clari ſeu minus fuſci & ſurdi, ſaporis adſtringentis.

Flores qui in ſummitate ramuſculorum ſuis petiolis ex origine foliorum quaſi faſciatim proveniunt ſine calyce, ſunt viridi-diluti, odoris nullius, conſtantque duplici ordine foliorum, quorum quinque quæ exteriora cuſpidata, ſurrecta & interiora verſus nonnihil inflexa ſunt, quinque quæ interiora rotunda ſunt, & ſuperiora verſus punctulis eminentia.

Ex horum medio ex umbilico *ſtylus* acuminatus exſurgit paulò infra acumen quinque tenuia ſtamina ſtelliformiter ejiciens quæ nodulis albicantibus ac dein flaveſcentibus dotata ſunt.

Florum petioli prodeunt in ſua origine foliolis acuminatis.

Fructus qui ſurculis inſident parvi & rotundi ſunt adinſtar pirorum lauri ſuperficie glabri, primum virides ac nitentes, dein colore nigro dum maturi ſunt & ſaporis ſubacidi, continentque quatuor grana ſeminis alba ac transparentia in propriis ſuis loculamentis.

VIRES EJUS.

FOliorum decoctorum vapor ore exceptus dentium dolorem mitigat, & vermiculos in dentibus enecat.

FIG. 16.

Authores noſtri dicunt tres eſſe ſpecies *Cottam*, quarum hæc *Scherunam-Cottam* prima ponitur; verùm tertia ſpecies ab iisdem minimè deſcribitur, & forſitan in partibus ſecuturis alicubi inſeretur, quoniam minimè adepti ſumus univerſum opus ſimul: Interea animadverti, ſpeciem ſecundam deſcriptam eſſe in parte prima de Arboribus, ad Fig. 56. ſub nomine *Schageri-Cottam*. Eruditus Jacobus Bontius deſcribit hunc fruticem in ſua Hiſtor. Natur. & Med. Indiæ Orient. lib. 6. cap. 12. ſub nomine *Speciei Corni* ſeu *Sorbi*, quam comparatam cum hoc *Scherunam-Cottam* inveni eandem eſſe plantam

SCHEM-

T. 17.

Schem-pariti. lat.

ചെമ്പരത്തി *mal.*

جبامبغرهطج *Arab.*

देसुण *bram.*

SCHEM PARITÌ.

FIG. 17.

Chem-Paritì quæ quarta ſpecies *Paritì*, ling. Bram. ..... eſt frutex quinque ſexve pedum altitudine. Fig. 17.

Radix fibris veſtita albicantibus ſaporis nullius.

Stipites & *Rami* exteriori cortice cinereo, interiori viridi.

Folia quæ hinc inde petiolis rotundis uncialibus ac viridibus tum ſolitaria tum teneris foliofis germinibus comitata ex eadem origine proveniunt, ſunt oblonga, anteriora verſus in cuſpidem contracta; ad petiolum lata rotunditate & margine æquabili inde anteriora verſus in cuſpidem contracta, ac in margine groſſis denticulis inciſa, contextura minus craſſa & valde mollia, ſuperficie glabra, viroris nitentis maximè in recta parte, quæ teneriora viroris ſunt clarioris & viridi, cum emarcida flaveſcunt, ſaporis nullius.

Cum coſta media ex qua Coſtæ exeunt ex petiolo duæ *Coſtæ* majores utrinque una prodeunt, quæ ramos ſuos ſeu coſtulas transverſas verſus marginem emittunt; ſuntque coſtæ venis transverſis raris comitatæ, in recta etiam parte eminentes, at maxime in adverſa.

Flores qui in ſummitate ſurculorum proveniunt ſunt roſæ colore rubicundo-ſato ac pulchro rutilante ut roſæ Alabandicæ conſtantes foliis oblongo-rotundis, quæ valde lenia ac mollia ac nonnihil criſpata, ex ſe invicem prodeuntia ac ſtylo medio circumpoſita & unguiculis inſerta ſunt.

Stylus medius ruber & craſſus eſt, intus albicans, in apice quatuor, quinqueve craſſis, lanuginoſis, purpureo-rubro-nigris nodulis ornatus, atque ex eo hinc inde emergunt ſtamuncula tenuia rubra, quæ flavis nodulis dotata ſunt.

Calyx florum pede eſt albicante & piloſo quinque viridium &

cuſpidatorum foliorum ac in inferiori parte octo foliis cuſpidatis, anguſtioribus & viridibus circumdatus.

Semen nullum habet.

Flores quoque fert toto anno.

VIRES EJUS.

R*Adix* trita & cum oleo epota fluxum menſtruum mulierum redundantem ſiſtit. *Folia* tenera trita addito momento butyri recentis apoſtemata maturant iis ſuperimpoſita; eadem in aqua in qua folia per tempus macerata ſunt epota pro variolis conducit, uti & pro ardore jecoris addito momento ſacchari.

FIG. 17.

In prima parte de Arboribus ad Fig. 29. deſcribitur *Pariti* ſub quatuor ſpeciebus, quarum hæc *Schem-Pariti* quarta eſt, & commodè prioribus tribus adjungi potuerat, cùm neceſſariò ad tres priores ſpecies pertineat: foliis ad oras ſerratis, & flore pleno, ſatis convenit (niſi colore & quòd flore pleno eſt differat,) cum *Roſa Batavico-Indica Modoru*, ſeu *Malva fruteſcente* Bontii, ab eodem deſcripta in Hiſtor. Indiæ Orient. lib. 6. cap. 46. Præſtantiſſimus quoque Dominus Jacobus Breynius in ſua Centuria Exotica Plantarum, parte 1. cap. 56. deſcribit hunc Fruticem ſub nomine *Alceæ Javanicæ arboreſcentis flore pleno.* Et procul dubio planta hæc etiam eſt ſpecies *Roſæ Sinenſis* Ferrarii, ut & *Altheæ fruteſcentis folio rotundiore Incano* Bauhini in Pinace, ſecundùm firma indicia formæ in floribus & ſeminibus.

BE-

Mussaënda frondosa

T. 18.

Belilla. lat.

വെള്ളില *mal.*

Arab.

सवदि *bram.*

BELÍLLA.

FIG. 18.

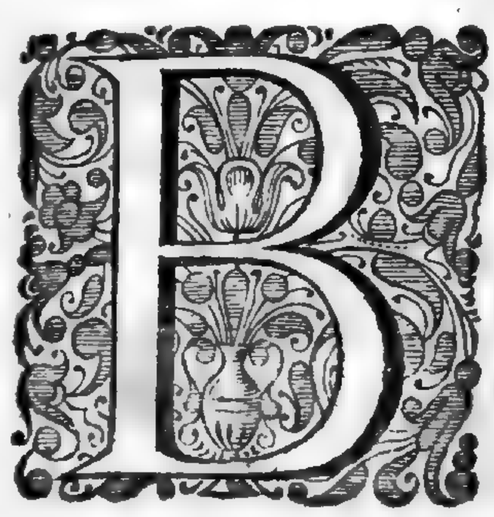

Elílla ling. Bram. *Sravadì*, eſt frutex altitudinis Fig.18. ſesqui-hominis ſinuoſis ac tortuoſis ramis etiam arbores ſcandens, naſciturque in arenoſis.

Radix ruffa fibras capillatas emittens.

Caules lignoſi, nodulati ac in ſupremis partibus quadrangulati, fuſci, vetuſtiores cinerei, emittuntque hinc inde ex nodulis ſurculos paſſim binos & binos qui ſe mutuo decuſſant ac anteriora verſus incurvati ſunt; ſurculi teneri rotundi & virides ac piloſi.

Folia quæ in nodulis paſſim bina & bina atque etiam tria vel plures congregatim (ſi ſurculi ex nodulis erumpentes teneri ac novelli adſint) petiolis languidis ſesquiuncialibus plus minus longis proveniunt, oblongo-rotunda, ad pedem rotundæ oræ, cum cuſpide anguſto in vertice, tenuia, piloſa ac velut lanuginoſa, in recta viroris fuſci, in adverſa clari; habentque coſtam mediam etiam in recta nonnihil eminentem, ex qua coſtulæ in adverſa maxime eminentes ordinate obliquo annulari ductu exeunt ac proxime ad marginem in arcus minores inflexi diſparens, ſuntque inter coſtas intra folia plexus venarum cancelliformes; folia ſapore nullo niſi ſilveſtri.

Flores umbellatim proveniunt in ſummitate ſurculorum in petiolis qui ſupra originem foliorum exoriuntur, ſuntque ſtellulæ quinque foliorum rotundo-cuſpidatorum, qui apice albicante in ſummitate eminent, ac in media una ruga extuberante interius contracta, ac verſus inferiorem partem oris nonnihil inflexa ſunt; interius colorem habent rubicundo-pulchrum ſeu ſcharlatinum, ac in oris albicantem & ſubflaveſcentem ut & exterius, ſuntque piloſi at magis exterius cum piloſo ac flavo umbilico in medio, inſidentque cum pedunculo oblongo, viridi-diluto & piloſo vertici fructus tenelli ſeu calyci qui oblongo-rotundus ſeu craſſiolus, ac quatuor vel quinque parvorum; anguſtorum ac capillaceorum foliorum eſt, ſuntque odoris nullius.

Gemmæ florum oblongæ efformantes capitulum ad partem foliorum quinquangulatum quod prius eſt viride, poſtmodum flaveſcens, ac dein magis & magis albeſcens.

Fructus oblongo-rotundi & minutulis pilis obſiti cum immaturi ſunt virides, cum verò maturi ad flavum vergentes: intus carne denſa, viridi, ſaporis aſtringentis & ſubacidi.

Eſt autem in iis congeries *Seminum* minutulorum, quæ in ea jacent inter carnem viridem velut ſemina piſcium, ac in quatuor ſeries per membranam intermediam albicantem diſtincta ſunt, ſuntque colore viridi cum in ima ſerie coadunata, ſeorſim autem ſingula conſpectui oblata, viridi-diluta, albicantia & transparentia inſtar arenularum, cum matura ſunt colore nigerrimo.

E *Fructibus* iis qui calyce quatuor ſolum cuſpidatorum foliorum florem oblongo pedunculo ejus vertici inſidentem apprehendunt loco quinti folii calycis cuſpidati, juxta umbilicum unum folium oblongum albiſſimum, quod à poſtica parte eſt oræ rotundæ ac anterius contractum parvo & anguſto cuſpide eminens cum petiolo pollicari nonnihil plano, piloſo-viridi-diluto prodit, eſtque illud ad tactum tenue, piloſum, habens nervulos quinque ſubvirides è petiolo anteriora verſus excurrentes, ac in inferiori parte eminentes, qui ſuas quoque venulas ſubvirides laterales emittunt, odoris ſilveſtris.

Sravadì ling. Bram. eſt candidum, quod nomen huic plantæ datum eo quod foliis ſit candidis.

VIRES EJUS.

RAdix in decocto data hepati refrigerando humoribuſque pituitoſis expurgandis commoda. Eadem trita cum aqua & peruncta corporis dolorem ſedat, oculorumque rubedinem tollit iis applicata; eadem digeſta & decocta in oleo proficuè ebibitur ab infantibus pro puſtulis in ore, ad quod etiam ſervit decoctum *Corticis* in oleo intus ſumptum. *Foliorum* decoctorum fumus ſeu vapor partium externarum dolorem in iis exceptus ſedat; ſuccus *foliorum* & *fructuum* ſimul oculis inditus nubeculam ſeu etiam pelliculam viſum obtundentem tollit.

FIG. 18.

Mirabilis eſt luſus Naturæ in hoc frutice per varios colores, quibus flores exornantur. Eorum aliqui ſunt pulchro-rubicundi, alii verò albiſſimi: qui flores albi apud Indos tam frequenter comedi ſolent, ac apud nos lingulatum blitum vel beta. Ejusmodi mutationem florum diverſicolorum in uno caule videmus in *Solano Mexicano flore magno Caſp. Baubini* in Pin. ſive *Admirabili Peruviana*, cujus flores alii ſunt flavi, alii rubri, alii albi, aliique diſcolores, non ſecus ac in *Belilla* hac. Niſi ſemina differrent, ea haberi poſſet pro ſpecie arboreſcenti.

MO-

T. 19.

Mòdera-Cànni. lat.

മൊദിരക്കണ്ണി *mal.*

مُودِرَا كَانِّي *Arab.*

पदपकणी *bram.*

MÓDERA-CÁNNI.

FIG. 19.

EST frutex ex genere virgultorum altitudine duum hominum nascens in arenosis. Fig. 19.

Radix crassa exterius cortice flavo seu rufo, qui albicante farina seu calce obductus est, intus ligno fusco-rufo, & grati ac aromatici odoris.

Rami sunt cinereo cortice, quibus spinæ unciales lignosæ transversæ hinc inde ac insident.

Folia in brevibus surculis qui intervallo ab exortu ferme unciali ad utramque partem lignosa & spiratim intorta barba muniti sunt, proveniunt & in superiori eorum parte quæ supra barbam est, & infra quoque ad eorum exortum in brevibus pedunculis appendent, suntque oblongo-rotunda & anterius obtuse cuspidata, ad petiolum nonnihil stricta, virore utrinque communi seu claro & in recta parum nitente, habentque ex costa media quæ etiam in recta nonnihil eminet & maximè in adversa, costulas tenues obliquo annulari ductu exeuntes, quæ se intra nervulos tenues cancelliformiter contextos prope marginem amittunt, suntque ad exortum duobus foliis cuspidatis, angustis velut auriculis comitata.

Flores in summitate surculorum foliaceorum pediculis brevibus nondum semiuncialibus duo tresve congregatim prodeunt consiti in calyce viridi-flavescente quinque cuspidatorum foliorum, suntque colore flavo & parum nitente constantes quinque foliis tenuibus oblongo-rotundis, & venulis tenuissime in longum striatis, quæ unguiculis albicantibus calyci inserta sunt.

In medio *Stamina* longiuscula decem subflava conspiciuntur quæ nodulis flavo-rubris dotata sunt inferiora versus albicantia in calyce mutuo unita capitulum medium albicans circumambiunt, & cum iis quinque stamina parva subflava cum viridibus nodulis seu apicibus, quæ ex vertice rotundi albicantis capituli prodeunt.

Gemmæ florum calyce ſuo primum involutæ ſunt ac ſex è ſuo calyce erumpentes, in ſuo apice colore ſunt flavo intenſiori.

Fructus rotundæ baccæ ſunt inferiori parte in calyce arcto, qui foliorum quinque cuſpidatorum eſt, profunde inſidentes, ſuntque primum virides, glabri & nitentes, dein flavi & ſubrubri & ſub exteriori pellicula carne valde rubra, denſa, humida, quæ nullius ſaporis, conſtante. In medio officulum albicans, durum in longum venis ſtriatum, parum nuclei continens.

VIRES EJUS.

IN lotione corporis adhibitus humores evocat. *Radix* inflammationibus partium ſedandis & tumoribus reſolvendis confert trita & iis appoſita: eadem præſentaneum remedium eſt pro ictu virulento colubri; uſurpatur quoque pro febribus præcipue infantium, inteſtinorum torminibus, dolore colico & vermium enecatione, eſtque ſudorifera & urinam ciens artuſque corroborans. Ex *Radicis cortice* alexipharmacum contra venena formatur.

FIG. 19.

F *Modera Canni* eſt ſpecies *Caniram*, deſcripta in prima parte de Arboribus, Fig. 37. Nomenque trahit à *Modira* ob ſimilitudinem myſtacum, quos ad ramuſculos producit. Nam vocabulum *Modira* in lingua Malabarica denotat myſtaces.

Carim-Curini. *lat.*

കരിം. കുറിഞ്ഞി *mal.*

[illegible] *Arab.*

पोकसो *bram.*

CARÌM-CURINÌ.

FIG. 20.

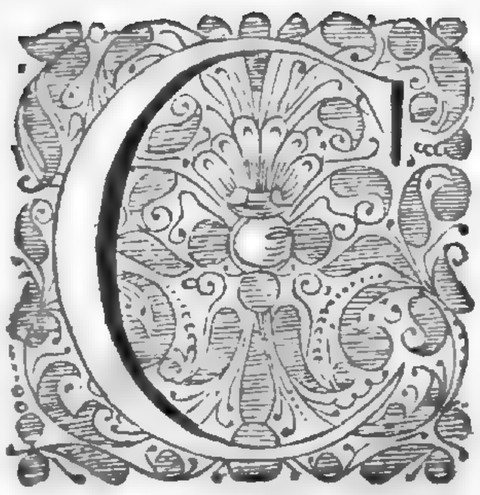

Urinì duæ ſpecies, *Carìm-Curinì*, & *Bem-Curinì*. Fig. 20.

Carìm-Curinì, ling. Bram. *Pocſoô*, eſt frutex naſcens in arenoſis.

Radix fibroſa & albicans ac infuſcata ſaporis in cortice ſubamari.

Caules ſurculique viridi-fuſci, geniculati & ſupra ſingulos geniculos extuberantes.

Folia quæ petiolis mediocribus, viridi-fuſcis, languidis, interius planis, bina & bina ac ſe invicem ordine decuſſantia proveniunt; ſunt oblongo-rotunda, ad petiolum contracta, anterius in cuſpidem deſinentia, contextura minus craſſa, mollia, ſuperficie lenia, in recta viroris fuſci & nonnihil nitentis, in adverſa clari, ſaporis nullius, odoris hortenſis.

Ex coſta intermedia *coſtulæ* annulari ductu anteriora verſus exeunt proximè ad marginem ſe viſui ſubducentes, ac in recta etiam eminentes, licet maximè in adverſa, inter eas venæ haud eminentes in adverſa clarius conſpicuæ.

Flores proveniunt ex exorta parvorum & rotundo-cuſpidatorum foliorum quæ ſurculos bina & bina ac ordine denſo & decuſſato ſurrectim circumſtant, ſuntque viridi-cœrulei, galeati conſtantes tribus foliis viridi-cœruleis quæ ex galea ad unam partem protenduntur, ac pedunculo candido, nonnihil inflexo ac ſuperius nodulato & longiuſculo quo calyci quinque anguſtiſſimorum, viridium & cuſpidatorum ac tenuiter piloſorum & ſtriatorum foliorum inſident, habentque in nodulo pedunculi cui galea cum foliis ex transverſo adſtricta eſt, bicornua eminentia ex viridi ſubcœrulea & ad poſticam galeæ partem unam laciniam tenuem viridem ſubcœruleam dependentem; ſuntque flores odoris nullius, folia in medio interius ſtriata duo oblongo-anguſta & parum cuſpidata, medium quoque oblongum & latum ac anterius rotunda ora. Per pedunculum albicantem transmittitur ſtylus albicans qui in vertice ex germine capſulæ ſeminalis exoritur.

Floribus deciduis ex calyce prodeunt *Caſpulæ* ſeminales quæ plano-rotundæ & cuſpidatæ ſunt ac haſtiformes pediculo oblongo quadrilatero digitali conſtantes cortice viridi, intus lignoſo, ac in medio in longum ſtriati, ut & in oris una ſtria quæ utrinque per mediam ſuperficiem pedis excurrit.

In ſingulis capſulis *Semina* duo ad utrumque latus unum conſita ſunt per interſepimentum medium, quod ex oris capſulæ ubi ſtriata eſt inſtar latæ fimbriæ excurrit à ſe mutuo diſtincta; ſuntque ſemina forma valde compreſſa, rotundiola ac inſtar cordis cuſpidata cum ſuo cuſpide capſulæ cuſpidem reſpicientia, colore primum viridi-albicante, dein magis albicante, poſtmodum cum ſicca ſubflava, ſeu ſubrufo-pallida, ſuperficie ob punctula eminentia maximè cum ſicca ſunt ſcabra, ſaporis nullius.

VIRES EJUS.

R*Adix* decocta & ſumpta ſervit pro doloribus arthriticis; decocta cum oleo & butyro vires adauget; eadem trita & cum oleo de *Sirgelim* data mitigandis podagræ doloribus confert; decoctum ex *Radice* & *Foliis* epotum frangit calculos; eâdem quoque virtute ſunt *Folia* contuſa & ſimpliciter colligata ſuper ventre. *Succus ex Foliis* extractus ſervit pro calculo. *Folia* in decocto data in dyſuria proſunt; eadem epota in aqua calida in tuſſi & doloribus calculi conducunt, quam etiam virtutem habent ſi cum aqua calida ad perunctionem ventris adhibeantur.

BEM-

Bem-curini. *lat.*

വെക്കുറിഞ്ഞി *Mal.*

[illegible] *Arab.*

पाकसो *bram.*

BEM-CURINÌ.

FIG. 21.

Em-Curinì, lingua Bram. *Davò-Pocsò*, à *Carim-Curinì* non differt nisi in floribus & capsulis seminalibus. Fig. 21.

Flores hujus proveniunt in summitate surculorum è nodulis supra ex parvis albicantibus cuspidatis foliis quæ in nodulis singulis quatuor numero sunt & tria magis juncta ad florum exortum, suntque hæc folia tenuia & nonnihil transparentia ac costis viridibus, quæ ex costa media binæ & binæ excurrunt, ac prope marginem in se invicem arcuatim deferuntur, striata, & quidem ex singulis nodulis unus prodit flosculus; sunt autem flores albicantes, odoris nullius, collo minus longiusculo calyci qui quinque viridium cuspidatorum foliorum est, insidentes ac cum calyce insidentes nodis surculorum, constantes quatuor foliis tenuibus uno folio ex collo seu pede surrecto quod latissimum cochleatæ interius cavitatis & in cuspidem constrictum, tenuissimum & transparens, in exteriori parte cum costa crassiori media utrinque una costula quæ versus cuspidem inflectitur ex collo striatum tribus foliis cuspidatis ex collo transversim ad unam partem expansis, quorum quod medium latius est & subrubris radiis ac undulis inter colorem album tenuiter variegatum, estque collum florum nervis tribus quæ ad tria transversa folia excurrunt, striatum.

Stamina in hisce floribus duo albicantia folio surrecto ex adverso tractus costarum lateralium stricte adjacentia ac cum

apicibus ſubviridibus, quæ brevia filamenta tanquam appendices demittunt ad ſe mutuo nonnihil arcuatim inflexa, ac cum iis conſpicitur ſtylus ſeu filamentum albicans mediæ coſtæ folii ſurrecti ſtricte accumbens, quod ex globulo oblongo-viridi, qui in calyce eſt, excurrit.

Floribus deciduis *Calyx* ſe claudit, gemmas oblongas ſeminales conſtituens.

VIRES EJUS.

R*Adix* in decocto data ſervit pro febribus ac capitis corporisque malis affectionibus. *Folia* frixa in oleo dein contrita ulceribus ſanandis applicantur.

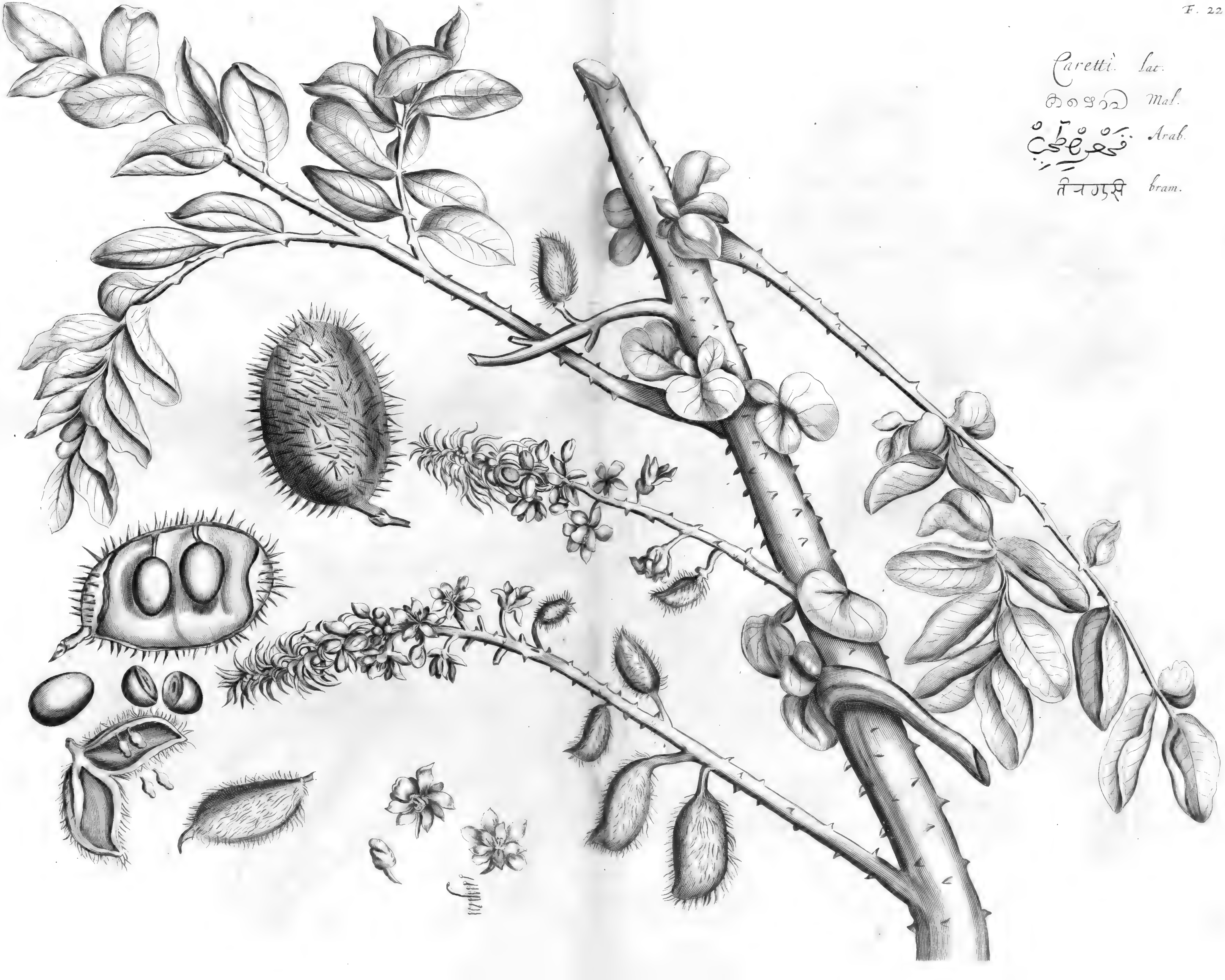

Caretti. lat.

Mal.

Arab.

bram.

CARETTI.

FIG. 22.

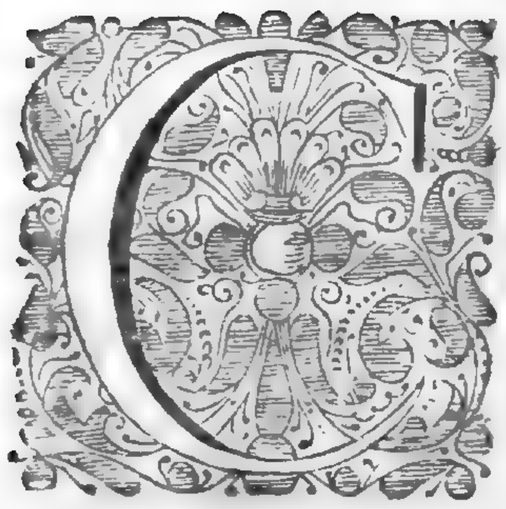

Aretti lingua Bram. *Tiringoéſi*, eſt frutex in infe- Fig.22.
riori parte caulium repens ſuper terram ad altitudinem unius hominis aſſurgens.

Radix fibroſa nigricante & tenui cortice, intus ligno albo, odoris nullius.

Stipites virides denſis aculeatis ſpinis in totum muniti intus corculo fungoſo albo.

Folia in ſurculis foliaceis rotundis, tenuibus, viridibus, qui bini & bini ex adverſo in communi ramo prodeunt, ac ad exortum extuberant, breviſſimis petiolis bina & bina & in duabus denſis ſeriebus proveniunt, comitata ad exortum duabus ſpinis quæ rufæ ſeu rubeſcentes & inferiora verſus inflexæ ſunt, ſuntque parva, forma oblongo-rotunda, anterius & ad petiolum rotundo-cuſpidata, verſus interiora nonnihil clauſa ſeu criſpa, textura ſolida, craſſitie mediocri, ſuperficie plana, glabra & tenuia, viroris in recta fuſcioris, in adverſa communis, ſaporis amari & ſubacris, odore nullo niſi ſilveſtri.

Ex coſta media quæ in adverſa tantum extuberat, & cum apice anterius prominet, *Venæ* ſubtiliſſimæ excurrunt, ſuntque in adverſa in qua maxime conſpicuæ venulis cancelliformiter intercurrentibus comitatæ.

Flores ſpicatim proveniunt in ſummitate petiolorum propriorum, qui vel ſolitarii vel bini & terni ſupra ex ſurculorum foliaceorum exortu proveniunt ac longi duas ferme ſpithamas, incurvi, aculeati, inferiora verſus raris pilis obſiti, ſtriati, viridi-diluti, ac in vertice ſpicarum numeroſis foliis anguſtis & cuſpidatis veſtiti ſunt: ſunt autem flores flavi quinque foliorum oblongo-rotundorum ac anguſtorum & à ſe mutuo nonnihil diſtantium, quæ venulis oblique anteriora verſus in longum ſtriata ſunt, unum folium quod minuſculum & latiuſculum eſt ac nonnihil interiora verſus inflexum ſeu cochleatæ cavitatis lineis rubris transverſis variegatum eſt.

In medio *Stamina* decem ſurrecta, albicantia ac viridi-diluta & piloſa ſunt, gerentia quælibet in ſuo vertice apicem flavo-obſcurum.

Calyx eſt quinque foliorum oblongo-rotundorum ac nonnihil denticulis inciſorum, quæ verſus interiora reflexa ſunt, colore viridi-ſubflavo-fuſco.

Gemmæ florum oblongo - rotundæ ſunt ſuperiora verſus nonnihil contractiores, ac viridi-ſubflavo-fuſcæ.

Fructus qui floribus deciduis è calyce erumpunt ſunt echini virides majores oblongo-rotundi, valde plani, ac exterius utroque latere numeroſis ſpinis ſeu aculeis longis acuminatis, rigidis ac ſurrectis obſiti, primum virides, poſtea cinereo-nigricantes, ac duri cum ſpinis ſeu aculeis durioribus, interius ad corticem carne craſſiola viridi, quæ plurimis guttulis hinc inde exundantibus eſt irrigata, obducti, ac lata in medio cavitate.

Fabæ in echinis duæ, tres, quatuorve ac etiam ſolitariæ continentur umbilicis tenuibus ac albicantibus dorſo echini, annexæ, ſuntque fabæ oblongo-rotundæ, primum virides maxime verſus umbilicum cum maturæ ac ſiccæ ſunt, cortice duro, albo-cinereo, venulisque nigris undulantibus ſtriato, intus albiſſimæ.

VIRES EJUS.

R*Adix* & *Cortex* contriti & in decocto dati pro tumore hernioſo conducunt, ad quod etiam ſerviunt *Folia* trita & in lacte acido epota, ſeu etiam ſi una cum Coquo Indico trita ignique admota partibus herniosis apponantur. *Fabæ* tritæ atque cum lacte Coqui Indici mixtæ pro herniosis quoque conducunt ventri interiori applicatæ; eædem in pulverem redactæ & cum vino epotæ in hernia quoque proſunt, ac inſuper flatus diſſipant, dolorem colicum ſedant ac ſtomachum debilem confortant, quin & in pulverem toſtæ ac in vino datæ menſtruis mulierum provocandis ſerviunt. Ipſa *medulla fructuum* quoque in calculo prodeſt in pulverem facta & in vino data; in morbis endemiis eodem quoque modo uſurpata.

FIG. 22.

Clariſſimus Carolus Cluſius primus hanc plantam deſcripſit in ſuis Exoticis lib. 3. cap. 15. vel potiùs fructus tantùm ejus, ſub nomine *Lobi* ἐχινώδεος: & in eo eum alii ſcriptores ſecuti ſunt, donec Caſparus Bauhinus folia ejus nota faceret ſub nomine *Arboris exotica ſpinoſæ foliis lentiſci.* Verùm noſtri Authores præ cæteris laude ſua minimè fraudandi ſunt, quod primi veram delineationem & deſcriptionem totius plantæ prodiderunt. Petrus Pena quoque in Adverſariis ſuis mentionem facit hujus plantæ ſub nomine *Bonduch Indorum.* A. 1674 accepi ejus quasdam ſiliquas penitus recentes cum ſuis ſeminibus: quæ terræ inſita cum progerminarent producebant duas plantas, quæ repentium ſpeciem referebant, excreſcebantque in palmæ latitudinem: ſed hyemali frigore perierunt, nil obſtante omni cura. Hic *Caretti* non tantum creſcit in Malabar; ſed & in compluribus aliis locis Indiæ, ut & in Braſilia: prout Piſo teſtatur in ſuo libro IV. cap. 42. ubi deſcribitur ſub nomine *Inimbóy*: verùm delineatio ejusdem nullius valoris eſt. A Luſitanis vocatur *Silva de praya.*

CU-

Webera corymbosa.

F. 23.

CUPÌ.

FIG. 23.

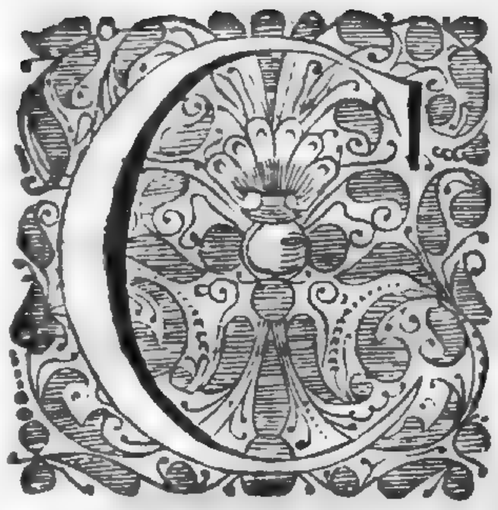

Upì, lingua Bramanum *Cità-Matakì*, eſt frutex altitudine unius hominis naſcens in arenoſis. Fig. 23.

Radix albicans & fuſceſcens, fibroſa, cortice ſubamaro.

Stipites & rami cinericei, rotundi, nodulati, ligno albo, corculoque intus flavo, ſuntque rami & ſurculi paulo ſupra nodos bini & bini paſſim prodeuntes.

Folia quæ petiolis curtis, uncialibus, craſſiolis, rotundis, interius planis, viridi-fuſcioribus ac ſtriatis bina & bina proveniunt, ac in ordine ſe mutuo decuſſant, oblongo-rotunda & anguſta, anteriora verſus rotundis oris in cuſpidem tenuiter contracta ac denſæ texturæ, ſuperficie plana, in recta parte viridi-fuſca & nitentia, in adverſa viridi-clara, ſaporis ſubaſtringentis & ſubamari, odore jucundo.

E coſta intermedia *Coſtæ* in adverſa ſolum parte eminentes transverſo parum obliquo, annulari & parallelo ductu ordinate bina & bina exeunt folium in recta ſtriantes, venulis tantum ſubtilibus, nullis vero nervis eminentibus intertextæ.

Flores qui umbellatim proveniunt in petiolis qui in ſuperiori parte ſurculorum paſſim bini & bini oriuntur, albicantes, ex vetuſtate flaveſcentes, odore fragranti & grato, conſtantes quinque vel etiam ſex foliis oblongo-rotundis & tenuiter rotundo-cuſpidatis ac anguſtis & craſſiolis in ſtellæ formam expanſis ac inferiora verſus reflexis, & pede ſeu collo craſſiolo brevi intus cavo calyci quinque anguſtorum & cuſpidatorum foliorum inſidentes; ſunt autem folia venulis haud ſtriata ac in medio in longum pilis interius obſita, in unguiculis interius quoque piloſa & orbiculari orificio piloſo colli inſita.

E medio orificii orbicularis emicat *Stilus* albicans qui ex calycis fundo exortus per collum ſeu pedem florum transmittitur cum oblongo albicante ac ſubflavo capitulo in ſummitate, ac ad unguiculos foliorum inter angulos quos inter ſe relinquunt flamuncula parva, tenuia & ſubflava quinque vel ſex numero pro ratione foliorum prodeunt cum longiuſculis & craſſiolis apicibus ex albicante ſubflavis, qui etiam in flore vetuſtiori flaveſcente rubra linea ſtriati ſunt.

Calyx eſt quinque vel ſex cuſpidatorum viridium foliorum.

Gemmæ florum ſunt forma cylindrica.

Fructus umbellati prodeunt in collo calycis, ſuntque parvi ac duri, rotundi adinſtar pyrorum lauri noſtræ, colore primùm viridi, poſtea nigricantes, nullo excepti calyce, ſed in vertice umbilico quinque cuſpidum coronatim cincti, ſuntque maturi ſaporis ſub-dulcis & in eduliis.

In hiſce fructibus ſunt ſeptem, octove plus minus *Semina*, quæ in medio interſepimento quod fructum in longum ſecat, in duos ordines ſunt diſtincta, ac ad ſe invicem alia in inferiori, alia in ſuperiori parte fructus confita, ſuntque figuræ triangularis duobus lateribus & uno rotundo circumſcripta, primùm colore viridi, dein rubro-fuſco ac poſt nigricante.

Hic frutex bis in anno tempore pluvioſo & æſtivo dat flores.

VIRES EJUS.

FOlia & *Fructus* ſimul triti & permixti cum lacte mulieris ad perunctionem partium affectarum puſtulis natis in pedum & digitorum articulis adhibentur.

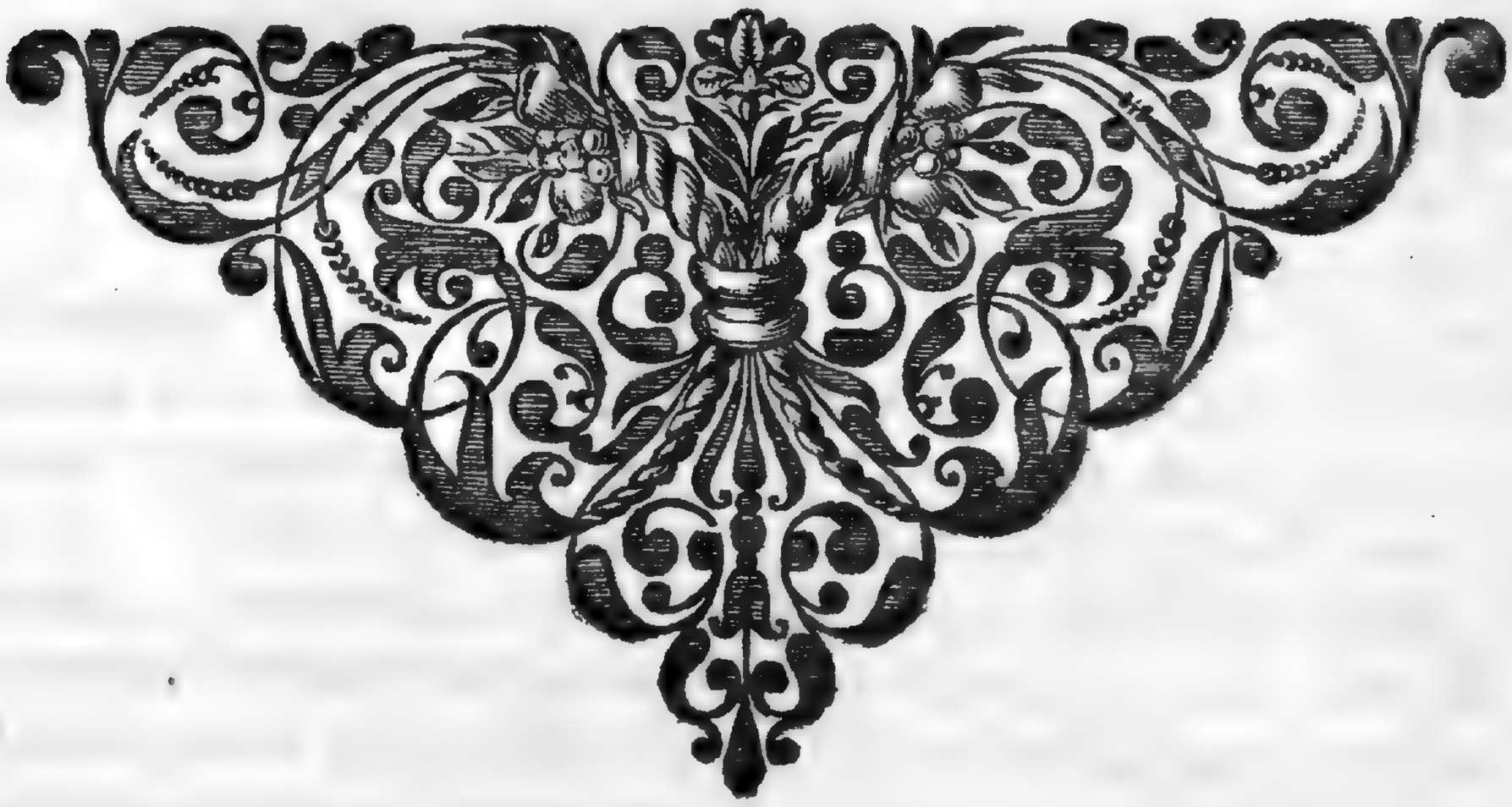

CAT-

Cattu-ſchiragam. lat.

കാട്ടുശിറക. *mal.*

كَاطُّ شِجِيرَاغَامْ *Arab.*

कळाजीरे *bram.*

CÁTTU-SCHÍRAGAM.

FIG. 24.

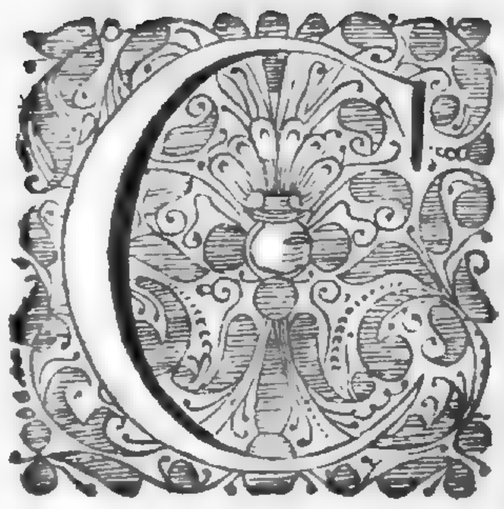

áttu-Schíragam, ling. Bramanum *Calageri*, est Fig. 24. frutex ad altitudinem unius hominis assurgens nascensque in arenosis.

Radix brevis recta in orbem una fascia albicantium ac glandulosarum fibrarum, quæ condensis pilis inter se implexæ sunt, vestita sapore subamaro.

Stipes qui ex radice unus exsurgit, rotundus, crassus unum ferme pollicem, surrectus surculos suos magis ex superiori parte emittens, cortice viridi-diluto, ligno sub cortice subrubro, in medio corculo cavo seu fungoso & albicante, lignoque quod corculo proximum molli, humido, subviridi.

Folia quæ stipitem ejusque surculos investiunt, subinde parvis foliis quæ ex eorum origine oriuntur comitata, sunt forma oblongo-angusta, in inferiori parte lateribus strictis, anteriora versus in mucronem acutum desinentia, in margine dentibus acuminatis incisa, excepto eo qui anterior est versus cuspidem, & ubi in inferiori parte lateribus strictissimis sunt, contextura autem tenuia, languida, in superficie raris, tenuibus pilis obsita, ac in utraque parte ad tactum subaspera, in recta parte virore fusco, in adversa claro, & sapore plane amaro.

Ex costa media quæ etiam in recta parte nonnihil eminet ac in ea plana est, *Costæ* oblique ac arcuato ductu exeunt etiam in recta nonnihil eminentes, ac cum suis ramulis prope marginem in se invicem ac in dentium apices incurrentes, suntque comitatæ nervulis qui adversam partem folii cancellatim pertexunt.

Flores parvi sunt prodeuntes plures simul cum pedunculis viridi-dilutis ex superiore parte folioforum capitulorum, suntque purpureo-rubro-diluti incisi quinque cuspidatis foliis quæ arcte clausa sunt circa medium viridi-dilutum stylum, ex quo tanquam thecula emicat filamentum tenue, albicans superne bifurcatum, suntque flores odoris nullius.

Semina quæ in foliosis capitulis numerosa continentur oblongo-rotunda ac angusta in longum striata, inferius in cuspidem stricta, ac cum cuspide basi capituli inserta, suntque singula superne in orbita penicillo longiusculorum, albicantium & subflavorum pilorum, ex cujus medio unus flosculus cum suo pedunculo viridi-diluto emergit, circumdata; semina autem primum albicantia, dein subrubra ac cum sicca sunt coloris ruffi.

Hic frutex semel fert flores tempore pluvioso.

VIRES EJUS.

PRo pustulis corporis si contrita cum oleo coquatur, ac cum ejus decocto fiat perunctio: in febre ex colera oborta confert delibutio capitis cum *succo* qui ex ea trita expressus est. *Semina* in pulverem redacta & cum aqua calida epota pro tussi dantur, ac flatibus tollendis serviunt, uti & enecandis vermibus in infantibus, pelluntque ventris dolores ac uriram cient, partique affectæ podagra vel doloribus ex frigore obortis, commoda facta ex eis perunctione cum aqua calida.

PERA-

Peragù. lat.
പെരകു *mal.*
Arab.
टाइकीळि *bram.*

PERAGÙ.

FIG. 25.

Eragù, lingua Bram. *Saikilò*, eſt frutex altitudine trium pedum naſcens in arenoſis. Fig. 25.

Radix fibroſa eſt colore flavo ſeu rufo, ſaporis ac odoris nullius.

Stipites & *Surculi* rotundi in ſummitate quadrangulati, ac in unoquoque latere una ſtria ſulcati, vetuſtiores cinerei, ſub cruſtula cinerea virides, teneriores ex viridi ſpadicei & tomentoſi.

Folia petiolis rotundis, viridi-dilutis ac interius ſtriatis, tenuiter piloſis ſeu tomentoſis in ſurculis bina & bina proveniunt, quæ ſuperiora ſunt in ordine proxime inferiora oblique decuſſant; ſunt autem forma inſtar cordis humani ac anterius cuſpidata, craſſa ſuperficie piloſa lanugine obducta ac inſtar *Veluti* lenia, virore communi in adverſa dilutiore, ſapore ſubamaro.

Ex coſta ad petiolum utrinque duæ *Coſtæ* exeunt & ſupra hinc inde plures alii exſtantes in parte adverſa atque etiam in recta conſpicui diffundentes plurimos nervulos transverſos qui in ſuperficie adverſa exſtantes eam inæqualem reddunt ac in recta tractuum ſuorum veſtigia relinquunt.

Flores bini & bini proveniunt petiolis rigidis oblique ſurrectis in ſurculorum ſuperiori parte hinc inde ſupra ex origine parvorum ac ſe mutuo in ordine decuſſantium foliorum, quæ quidem cum majoribus forma conveniunt, at longe minora manent, & minora ſunt quo apici ſurculi propiora.

Sunt autem flores candidi conſtantes quinque foliis oblongo-anguſtis ad unam magis partem conſitis, quæ in medio una vena aliis nonnullis conſpicuis ſtriata ſunt, inſidentque pediculo albo ſubflavo calyci amplo laxo quinque foliorum cuſpidatorum, quæ in medio anterius nervulis ſtriata ſunt.

E medio florum quatuor *Stamina* tenuia, candida, longa cum nigricantibus ac incumbentibus lunulatis apicibus ad eam partem verſus quam folia minus ſita ſunt adjacentia & verſus folia nonnihil inflexa, ac cum hiſce unus ſtylus tenuis, candidus, in ſummitate viridis ac bifidus prodiens è primordio fructus, quod ex calycis orificio ſe exerit. Flores odoris ſunt gravis maleolentis.

Calyx quinque oblongorum cuſpidum, exterius viridis, interius albicans.

Gemmæ florum rotundiolæ, primum ſubflavæ, dein albicantes.

Floribus deciduis ſuccedunt *Baccæ* ſingulæ à calyce laxo primum in totum comprehenſæ, dein è calyce ſtelliformiter expanſo ac exteriora verſus reflexo emicantes, ſuntque primum virides, dein ex viridi-fuſco cœruleſcentes, poſt cum plane maturæ nigræ & nitentes, cortice tenui intus parum ſucculentæ, ac comeſtæ nonnihil adurunt.

Semina quæ fructus in totum replent ac in ſingulis duo, tria, vel etiam unum numero, una parte rotundiola, altera plana vel duobus planis lateribus conſtantia, in latere rotundo nervulis eminentibus cancellatim ſtriata ac colore cùm ſicca ex rubro nigricante.

VIRES EJUS.

R*Adix* proficua eſt pro lienteria & inteſtinorum torminibus & dolore colico in lacte acido vel etiam vino data. Eadem in pulverem redacta ad puſtularum exſiccationem confert. *Foliorum* ſuccus epotus lumbricos in ventre enecat.

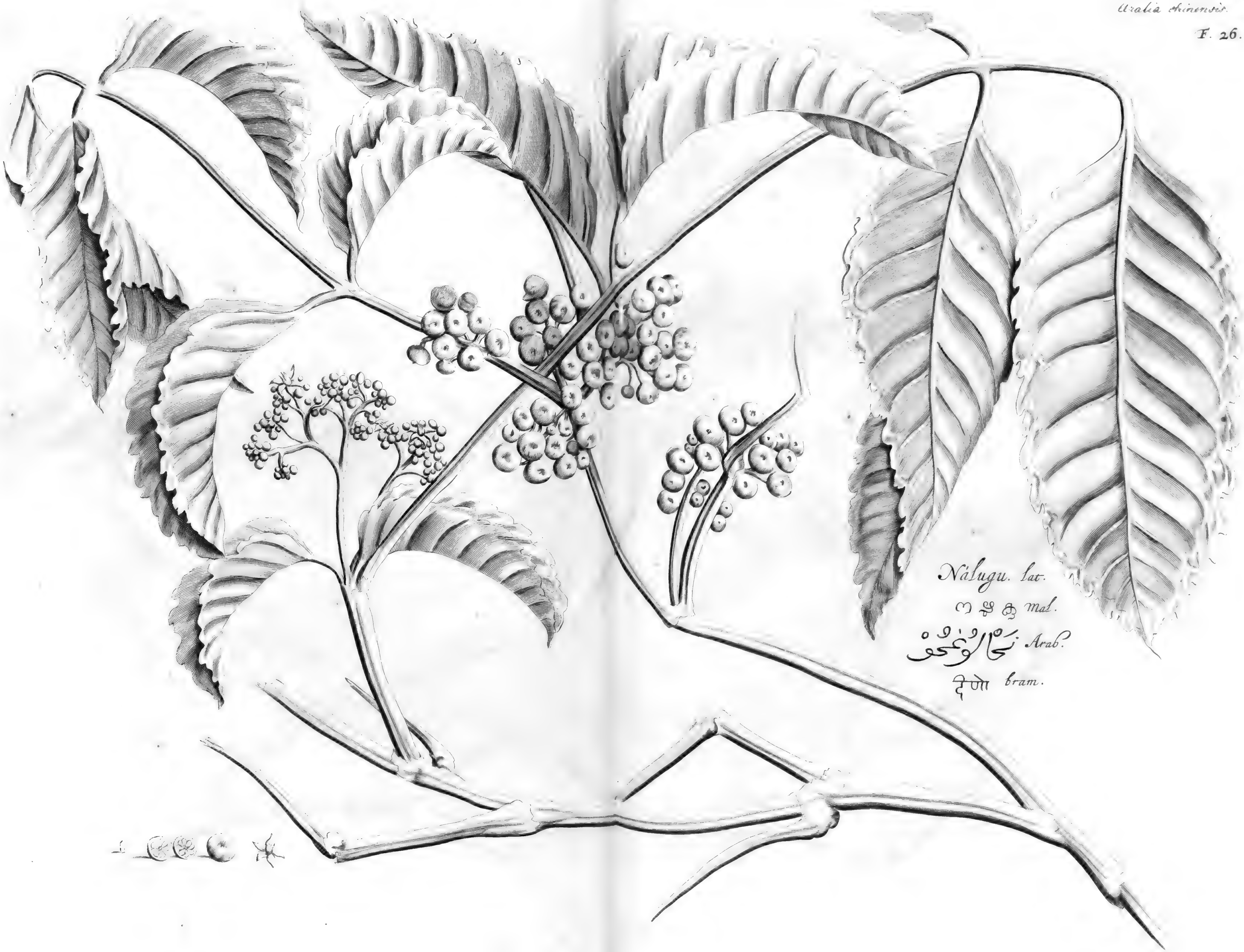
Nalugu. lat.
Mal.
Arab.
bram.

NÁLUGU.

FIG. 26.

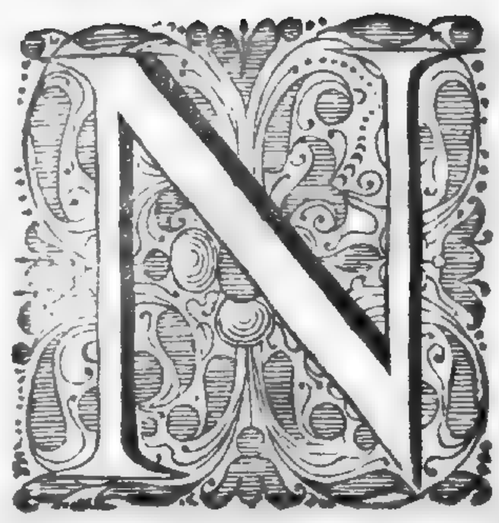

Álugu lingua Bramanum *Dinò*, eſt frutex ad altitudinem duûm hominum aſſurgens naſcenſque in arenoſis. Fig. 26.

Radix fibroſa cortice rubeſcente ac fuſco qui intus eſt albicans, corculo in medio ligni ſubrubro.

Rami & *Surculi* nodoſi, ſuperiores angulati, virides, ligno pauco maximè ad corticem & in filamenta fiſſili, corculo intus molli.

Folia in ſurculis qui ad exortum extuberant, brevibus, rotundis, craſſiolis ac interius ſtriatis petiolis bina & bina proveniunt, iiſque paſſim quinque, etiam tria & ſeptem, quorum unum ſemper in ſummitate eſt, appendent, ſuntque ſurculi hi foliacei, punctulis aſperi, ut & petioli foliorum, ac in ſua origine ad nodos ramorum tuberculis viridibus ac rubeſcentibus, turgidi & interius in angulum extenuati ac à primo pari foliorum ſulco ſtriati; folia autem forma oblongo-rotunda ſunt; anterius parum contracta ac cuſpide anguſto brevi eminentia, in margine rotundis denticulis inciſa ac criſpa lateribus verſus interiorem partem contractis, textura denſa, duriola, viroris in recta parte fuſci & nitentis, in adverſa clari, ſaporis adſtringentis ac ſilveſtris.

Ex coſta quæ in adverſa parte & nonnihil in recta eminet *Coſtæ* ferme binæ & binæ in adverſa maxime, minus vero in recta eminentes obliquo annulari ac parallelo ductu proxime ad marginem exeunt ac reflexa in ſe invicem incurrunt, ſuntque condenſis transverſis venulis quæ in utraque ſuperficie conſpicuæ ſunt, intertextæ, quæ proximæ origini ſurculorum ſunt folia minus longa ſunt cæteris, eſtque folium quod in ſummitate ſurculorum eſt omnium maximum, ac anterius rotundioris oræ.

Flores umbellatim proveniunt in petiolis planis qui in medio ſtriati ac ex punctulis ſubaſperi ſunt, ac è nodulis caulium erumpunt; ſunt autem flores parvi ac quinque foliorum acuminatorum, quæ inferiora verſus reflexa ſunt, coloris albicantis ac viridi-diluti; ex medio florum eminet capitulum album, quod in vertice decem denticulis brevibus emicat in ſe ſtylum parvum cum globulo viridi-diluto, ex quo prodit, in ſe recondens.

Calyx florum parvulus eſt conſtans foliis quinque cuſpidatis, viridi-dilutis, quibus arcte florem apprehendit.

Fructus qui in umbellis ſunt forma plano-rotundi, primum virides, dein cum maturi ſunt cæruleo-nigri, carne intus ſucculenta, cujus ſuccus eſt cæruleus ac nonnihil unctuoſus; comeſti os adurunt, punguntque.

Semina quæ intus continentur octo, novem in orbem uno ſimplici ordine ſita ſunt, ac mediante carne fructus à ſe mutuo interſtincta, ſuntque trium laterum, quorum duo plana ac unum rotundum & coloris ruffi.

Bis hic frutex in anno *Flores* fert tempore pluvioſo & æſtivo.

VIRES EJUS.

R*Adix* in decocto data dolores ſtomachi compeſcit uti & dolores colicos & inteſtinorum tormina. Decoctum ex *ligno* epotum ſedat ſitim in ægrotis. *Folia* trita & igne toſta vertiginem & debilitatem capitis tollunt iis appoſita. *Foliorum* decoctorum vapor exceptus proficuus eſt pro dolore arthritico. *Succus ex Foliis* teneris expreſſus & epotus ſtomachi concoctionem adjuvat. Ex *Foliis* teneris tritis cum oriza & aſſis paratur cibus in forma placentulæ, qui infantibus datur in curſu ſimplici.

NI-

F. 27.

Nirùri. lat.

[illegible] mal.

[illegible] Arab.

पानणइ bram.

NIRÚRI.

FIG. 27.

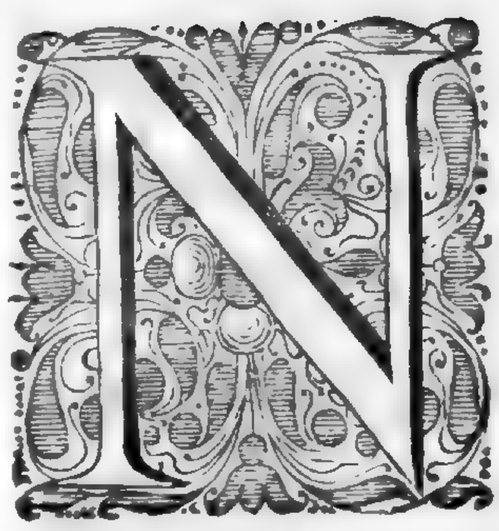

Irúri lingua Bramanum *Páne-poì*, eſt frutex altitudine ſeptem & octo pedum naſcens in arenoſis. Fig.27.

Radix in brachia diviſa, ac fibris capillaceis veſtita, ligno duro ac cortice adſtringente, qui ſub cruſta fuſcâ ruber eſt.

Stipites ac rami cortice ruſſo qui ſaporis ſubdulcis & adſtringentis; è ramis hinc inde prodeunt ſurculi ſeu petioli foliacei valde tenues & virides ac tenuiter piloſi, quibus folia breviſſimis petiolis hinc inde alternatim ex partibus adverſis appendent, ſunt autem folia parva, oblongo-rotunda, tenuia, plana, glabra, in recta parte virore fuſco, in adverſa claro, ſaporis nullius, niſi quod diutius maſticata tenuiter pungant.

E media coſta *coſtulæ* tenues exeunt ac ex iis *venulæ* ſubtiles venulis cancelliformiter intra folium contextis comitatæ, ſuntque folia quo magis ab origine petioli communis recedunt, eo majora.

Flores proveniunt in ſurculis foliaceis ſupra ex origine foliorum in brevibus ac tenuiſſimis petiolis, ſuntque parvuli conſtantes quinque foliis rotundis, inferiori parte rubris, in anteriori ora albicantibus.

In medio eſt *ſtylus* viridis, craſſiolis primordium fructus cum duobus ſtilulis ex adverſo oppoſitis ac cinctus ad orificium florum quinque flavis nodulis.

Gemmæ florum rubræ & ſuperius albicantes.

Fructus forma plano-rotundioli, primum virides, poſtea cœruleo-nigri, ſapore ſubdulci & ſubaſtringente, intus cum maturi ſunt ſucco aqueo cœruleo repleti.

In hiſce parva ſemina quæ anguſta ſunt continentur, quæ angulata ſunt & quidem trilatera duobus lateribus planis in uno rotundo circumſcripta, primum viridia, cum matura ſunt nigricantia, pulpa ſucculenta intus cœrulea.

VIRES EJUS.

R*Adix* ſervit pro inflatione ventris vel etiam alicujus partis tumefactione trita & appoſita in modum placentulæ. *Folia* apoſtematis maturandis ſerviunt trita & cum lacte acido iis appoſita, ad quod etiam conducit *Foliorum* & *Corticis* ſimul tritorum cum aqua calida lotio.

FIG. 27.

Hæc planta, quantum ſciam à nemine alio deſcripta eſt, haberique poteſt pro ſpecie *Vitis Ideæ*, ob ſimilitudinem foliorum & fructuum. D. Jacobus Breynius deſcribit in ſua Centuria Exotica cap. 4. hujuſmodi fruticem ſub nomine *Fruticis Indici Bacciferi*, *Vitis Ideæ ſecundæ Cluſii foliis*, in multis rebus cum *Niruni* convenientem, in tantum ut dubitare nequeam, quin una eademque planta ſit, cum altera alteri formâ non ſit diſſimilis.

HUM-

Datura Metel.

T. 28.

Hummatu. lat:

mal.

Arab.

bram.

HUMMATU.

FIG. 28.

Ummatu tres ſpecies ſunt, una ejus nominis, altera *Nila-Hummatu*, & tertia, *Mudela-Nila-Hummatu.* Fig.28.

Hummatu ling. Bram. *Dotirò*, eſt frutex altitudine quinque, ſexve pedum, naſcens in arenoſis.

Radix fibroſa & capillata cortice albicante, ſaporis nullius, corculo intus viridi & aqueo proxime ad corticem lignoſior.

Stipites virides & nonnihil rubeſcentes intus quoque parum lignoſi, ac corculo viridi & aqueo.

Folia quæ in ſurculis in nodulis longis, rotundis, craſſiusculis, viridi-dilutis petiolis interiori parte tenuiter rubeſcentibus proveniunt, majora, anterius cuſpide longiuſculo eminentia, in oris in cuſpides ſeu angulos ſinuata, ad petiolum latitudine majori, inde ſenſim contractiori, uno latere ex inferiori parte petioli producta, tactu lenia & fractu facilia.

Ex coſta quæ craſſiuſcula eſt & in recta nonnihil, maxime autem in adverſa eminet, hinc inde *coſtæ* exeunt etiam in recta parte nonnihil eminentes ac in cuſpides incurrentes, atque inter haſce coſtas *venulæ* in adverſa tenuiter eminentes transverſim diſtributæ ſunt, quæ rectam partem tractu ſuo ſtriant, ſuntque folia in recta virore fuſco & ſurdo, in adverſa clariori & parum nitente, in coſtis magis claro, odore gravi & maleolente.

Flores qui ſupra ex origine foliorum petiolis uncialibus, craſſiolis ac viridi-dilutis exoriuntur grandes ſunt, campaniformes, uni folii, in totum candidi, oblongo collo, labris rotundis ac in quinque angulos complicatis, habentque cuſpidem anguſtum è ſingulis angulis eminentem, ac in medio labro inter duos angulos ſito una plica ſe criſpant; odore ſunt debili haud injucundo; qui liliorum odoris æmulus, ſuntque folio craſſiolo ac denſæ texturæ ad calycem in collo quinque lateribus circumſcripti, in quibus ſingulis exterius tribus coſtis in longitudine ſtriati.

Inferius è collo campanæ quinque *Stamina* candida & ſurrecta exſurgunt, quæ planos latoſque & ſurrectos apices gerunt: ſunt autem ſtamina parte ſuperiori ad apices rotunda & libera, inferiori angulata & ſtriata, ac angulis laterum colli arcte affixa, cum ſta-

minibus ſtylus albicans prodit rotundus ac liber ex vertice capituli albicantis, quod principium fructus eſt, ac in orificio calycis ſitum, erumpens.

Calyx oblongus & viridis laxe collum florum circumſidens, ſuperius quinque cuſpidatis foliis inſectus ac quinque coſtis, quæ in foliorum cuſpides incurrunt, in longitudine ſtriatus.

Fructus rotundi aculeisque longis ac rigidiuſculis in totum obſiti, colore etiam cum maturi ſunt viridi, intus pulpa albicante, ſuntque calyce rotundo & laxo, ac verſus exteriora reflexo ſuccincti.

Semina in fructibus conferta ſunt in quatuor capſulis oblongis, quæ per interſepimenta ex medio ſtylo ad corticem excurrentia à ſe mutuo diſtinctæ ſunt in ſuis ſeriebus diſpoſita, ac pulpa tenui intercepta; ſunt autem ſemina plana & ſcabra, una parte ubi nonnihil craſſiora ſunt, rotundiola, altera rectiori ora, colore flava ſeu ſubruffa, cortice duriolo, pulpa alba quæ ſapore ſubdulci.

Toto anno maxime autem tempore pluvioſo hæc planta fert *Flores*.

VIRES EJUS.

TRita & mixta cum oleo *Sirgelim* membris tumefactis humoribus imponitur. *Succus Foliorum* expreſſus & mixtus cum ſaccharo dicto Luſitanice *Jagra de cána* confert pro morbo ſacro parte affecta cum eo uncta: *ſemina* ad tria numero ſumpta conducunt in febre frigida; eadem trita & mixta cum aqua in qua macerata fuit oriza, membris tumefactis commodè imponitur.

FIG. 28, 29, 30.

Tres ſpecies *Hummatu* ab Authoribus noſtris deſcriptæ differunt ut plurimum forma foliorum & fructuum: ſunt verò omnes ſpecies *Daturæ*; quod demonſtrant flores & ſemina. Chriſtophorus Acoſta quoque in Aromat. cap. 53. mentionem injicit triplicis *Daturæ*, diſcrimine potiſſimum poſito in colore florum. Cæterum omnes ſunt ſpecies *Stramonii*, creſcentes in variis locis Orientalis & Occidentalis Indiæ. Fruticibus perperam accenſentur, cùm ſint herbæ, quæ primo anno ſuæ ſationis flores & fructus producunt, quemadmodum Cluſius animadvertit in ſua annotatione ad ſupra citatum caput Acoſtæ, & nos ipſi ex propriâ experientiâ obſervavimus. Caſparus Bauhinus in Pinace hanc plantam annumerat ſpeciebus *Solani*, eamque appellat *Solanum fœtidum pomo ſpinoſo oblongo*, & ſecundùm teſtimonium Acoſtæ appellatur in Malabar. *Vmata-Caya*, quod non multum abludit à voce *Hummatu*. Quam periculoſus ſit ſeminum *Daturæ* uſus internus, & quomodo ea homines ſenſibus privent, de eo vide citatum caput Acoſtæ.

NI-

Nila hummatu. lat.

നിലഉമ്മത്തു *mal.*

نيلاوُمّاطُو *Arab.*

कालोदृतीयो *bram.*

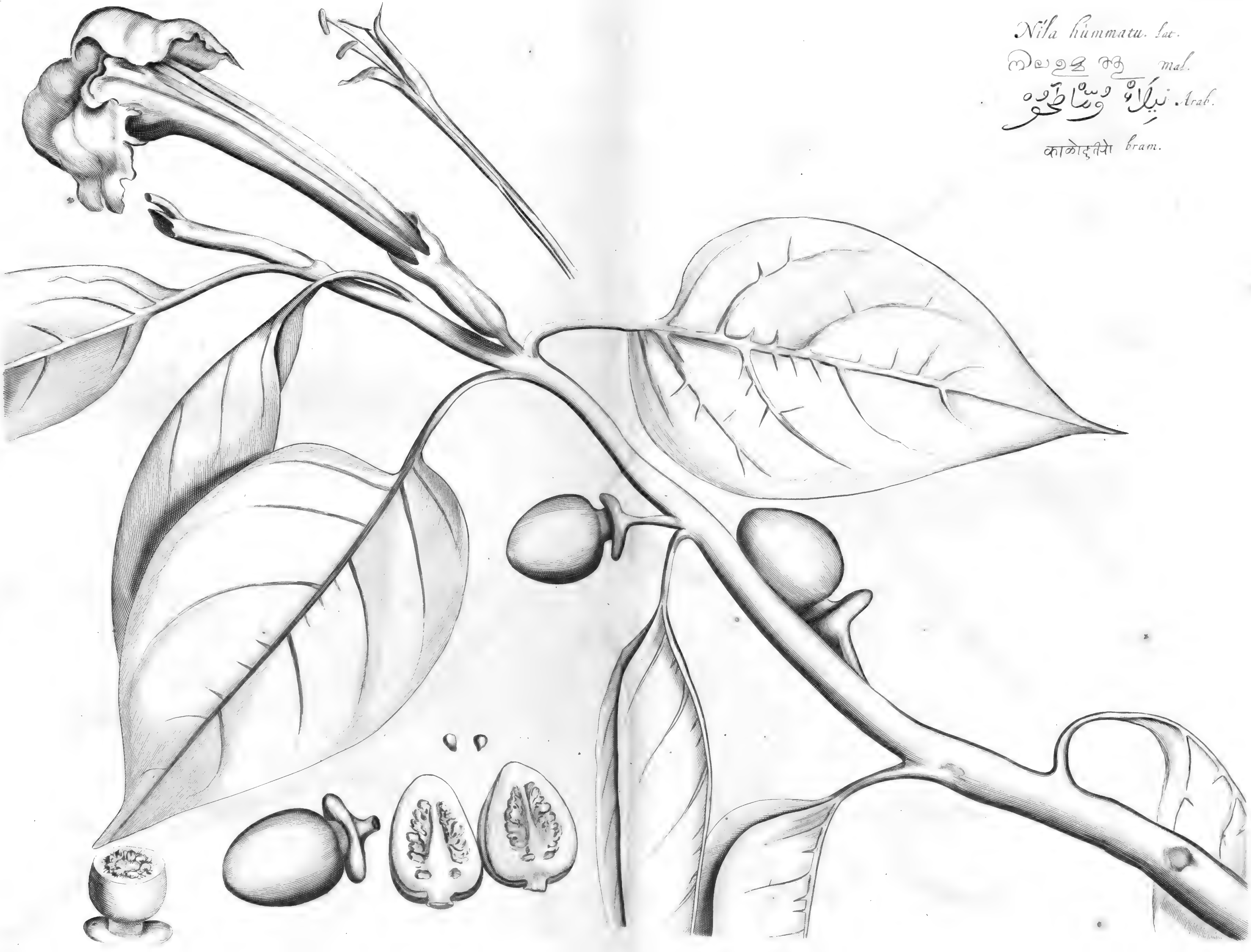

NÍLA-HUMMATU.

FIG. 29.

Ilá-Hummatu quæ eſt ſecunda ſpecies *Hummatu*, Fig. 29. ling. Bram. *Calò-Dotirò*, eſt ſuffrutex altitudine unius hominis, naſcens in arenoſis.

Radix quoque fibroſa, albicans & capillata.

Stipites cortice exterius purpureo-cœrulei ſeu purpureo-rubri & nigricantes.

Folia quæ minora prioris ſpeciei foliis petiolis interius purpureo-rubeſcentibus appendent, ſuntque oblongo-rotunda, ac anterius cuſpidata uno latere ex inferiori parte petioli producta, margine æquabili maxima ferme ad medium latitudine, tactu lenia & fractu facilia, coſtis quæ obliquo & annulari ductu ex media exeunt ac *venulas* etiam transverſas emittunt, in adverſa ſtriata, odore quoque gravi; in foliis tenerrimis adverſa pars ex rubro in totum nigricans, interior viridis.

Flores ejuſdem formæ, ſed colore in totum ex cœruleo-purpureo-rubro-fuſci, qui in calyce magis fuſceſcit, cum in gemmis ſunt, pars interior campanæ albicat, at exterior quoque in totum purpureo-rubra eſt.

Fructus oblongo-rotundi, alii glabri, alii gemmulis hinc inde rigidis & valde nitentibus ac purpureo-rubris obſiti, colore primum viridi, qui in purpureo-rubrum fuſceſcit.

Calyx quoque rotundus, ſed minor & fructui minus proxime adſtans.

Semina ejuſdem formæ ac coloris.

Toto quoque anno & maxime tempore pluvioſo fert *Flores*.

VIRES EJUS.

DEcocta proficua eſt pro membrorum doloribus vel pro eorum induratione in ablutione corporis, uti & pro febre frigida ſi

Mo. Bot. Garden, 1893

cum ejus decocto in oleo corpus ungatur ; ad quod etiam servit radix eodem modo usurpata. *Folia* trita cum calce serviunt pro pruritu corporis facta perunctione. *Foliorum* & *Fructuum* decoctum cum oleo dolores corporis mitigat eodem modo adhibitum. *Fructus* contusi & tuti demptis seminibus perbelle sanant apostemata & carbunculos iis appositi. *Semina* largius sumpta soporem inducunt, ac periculosa est eorum sumptio necem adferens ; hæc in virtute prima est excellentior.

MU-

F. 30.
Mudela-nila-hummatu. lat.
mal.
Arab.
दुतीरो bram.

MUDELA-NILA-HUMMATU.

FIG. 30.

Udela-Nila-Hummatu quæ tertia ſpecies eſt *Hummatu*, lingua Bramanum, *Vallò-Dótiro* à *Nila-Hummatu* non niſi in floribus differt, *Flores* namque hujus ſunt oblongæ campanæ duplicatæ vel triplicatæ, quarum interior ex exteriori, quæ latiori orificio eſt, emicat, ac ſecunda ex prima quæ exterior eſt duos ferme transverſos digitos, tertia ex ſecunda ferme tres; ſunt autem ſingulæ campanæ inferius ex calyce laxo oblongo-rotundo prodeuntes minus lato orificio quam ſimplices campaniformes flores *Nila-Hummatu* in orificio quinque cuſpidibus oblongioribus eminentes ac medio intra duos cuſpides intervallo una plica corrugati; earum duæ exteriores verſus cuſpides ſingulos ex calyce in longum tribus nervulis parallelis tenuiter eminentibus ſunt ſtriati, interior autem ad ſingulos cuſpides uno nervo eminente & duabus venis parallelis, colore quoque exterius ſunt ut *Nila-Hummatu* rubro-fuſco-purpuraſcente, interius autem ubi teneriores albicante ſurdo, & in inferiore parte quæ in calyce eſt ex albicante ſubflavo, cum vetuſtiores ſunt etiam interius nonnihil purpuraſcentes, non vero adeo plene ut *Nila-Hummatu.* Fig. 30.

Intra haſce campanas ubi ſe arcte in collo apprehendunt, etiam oblongo-anguſta *Foliola*, quorum alia ſuperne, alia inferne exoriuntur exteriori ſuperficiei interioris campanæ arctius annexa, parte exteriori quoque rubro-fuſca-purpuraſcentia, interiori albicante conſpiciuntur.

In medio intra orificium interioris Campanæ quinque quoque *Stamina* rotunda rubro-purpuraſcentia cum oblongis, ſurrectis apicibus ut in *Nila-Hummatu* proveniunt, parte inferiori qua quadrata, ſtriata, piloſa & candida collo campanæ annexa & agglutina-

ta, ac cum iis ex orificio calycis prodit *ſtylus* in totum purpuraſcens ſuperne craſſior ex capitulo oblongo, nigricante purpureo, quod rudimentum fructus eſt, emergens.

Calyx quinque cuſpidibus quoque eminet ac verſus ſingulos cuſpides uno nervo eminente in longum ſtriatus, eſtque coloris rubro-nigricantis purpurei.

Apud hoſce medicos non eſt in uſu.

ERI-

Æricu. lat.

എരിക്ക mal.

Arab.

चुवी bram.

Arànacu, seu Citavànacu. lat.

malab.

Arab.

bram.

ERÎCU.

FIG. 31.

ERîcu duæ ſpecies, una ejus nominis, altera *Bel-Erîcu.* Fig. 31.

Erîcu lingua Bram. *Roey*, eſt frutex in totum lacteus altitudine quinque, ſexve pedum, naſcens in arenoſis.

Radix fibroſa ac ſubruſa, conſtatque cortice lacteo, intus albicante.

Stipites minus lignoſi, lactei & virides ac albicante farina conſperſi.

Folia bina & bina proveniunt pedunculis curtis & craſſis, viridi-dilutis in una parte rotundis, in interiori planis, quæ ſuperiora ſunt ordine proxime inferiora decuſſant: ſurculi dum magis excreſcunt, foliis ſuis in inferioribus partibus nudantur aliis ex ſuperioribus ſeu tenerioribus erumpentibus.

Sunt autem folia oblongo-rotunda, verſus petiolum contracta, anterius rotunda ora ſeu etiam cuſpidata, rotundo-plana, lenia, lactiplena ut in pediculis, craſſa, fractu facilia, ac manſa os adurunt, viroris communis, farina in adverſa albicante conſperſi, odore gravi.

Ex coſta intermedia in adverſa *Coſtæ* craſſæ & alte eminentes obliquo ferme parallelo arcuato ductu anteriora verſus procedunt, ac à margine reflexæ in ſe invicem deferuntur, *venulas* tranſverſas raras intra folium diffundentes.

Flores qui in caulibus longis, craſſis, rotundis, viridibus, rigidis ac ſurrectis umbellatim ſeu congregatim in vertice ſurculorum proveniunt, ſunt ſtellæ ex albo purpureo-rubeſcentes, conſtantes quinque foliis cuſpidatis odoris debilis haud injucundi æmulantis odorem liliorum, ſuntque folia craſſa ac velut conduplicata & rigida proxime ad cuſpidem uno brevi ſulco qui exterius extuberat interius ſtriata, ac cum ſuis oris & cuſpide cum vetuſtiora ſunt verſus exteriora inflexa; color iis ac cuſpides interius ex albo purpureo-ru-

beſcens, verſus calycem magis albicans & minus rubeſcens, exterius ſub oris pallidior & magis albicans.

In medio florum ſe erigit *Stylus* rotundus ac purpureo-dilutus cum quinque pedunculis qui ſtylo medio ex adverſo angulorum foliorum circumſtant ac annectuntur: ſunt autem pedunculi plani ac è medio ſtylo late excurrentes ſuperius rotunda ora inflexi, & duobus cornibus ad ſummitatem extuberantes ac inferius ſpirali ductu intorti ex membranis conduplicatis conſtantes, ad oras craſſiores & purpureo-cærulei, in una parte ubi ſpiratim intorti ſunt craſſitie maxima, & purpureo-pallidi ad ſtylum medium tenuiſſimi & albicantes: in vertice ſtylus orbiculo ſtelliformi ac viridi-diluto, quod quinque punctorum eſt, ac ſingulis punctis recta in medio duorum pedunculorum eminet, coronatus eſt.

In medio ſtylo ad ejus exortum duo *Globuli* rotundioli, virides ac parte qua ſibi mutuo adjacent nonnihil plani qui rudimenta fructus ſunt, conſiti ſunt; ex hiſce globulis duo filamenta albicantia, ex ſingulis unum, emergunt, quæ per ſtylum velut theculam ad orbiculum ſtelliformem tranſmittuntur, & ſuperiori parte conjuncta ſunt.

Calyx cui ſtellæ inſident foliorum eſt quinque rotundiolorum, acuminatorum ac craſſiolorum colore albicante, ſuntque flores lactei præſertim in ſtylo & in petiolis.

Gemmæ florum ſunt nonnihil cuſpidatæ ac quinque laterum, quæ inferiora verſus plana ſunt & verſus ſummitatem in angulos quinque extuberantes contracta.

Fructus petiolis craſſis ac valde rigidis & intortis inſident ſæpe bini juncti, ſuntque oblongo-rotundi & cuſpidati, ac in una parte rotundo dorſo extuberantes in quo ſutura in longum ex petiolo ad verticem ſtriati, in oppoſita parte planiores, ac hinc inde lacunoſi & inæqualis ſuperficiei, ſuntque cortice viridi qui interius lacteus; intus eſt capſa ſeminalis oblonga quæ à cortice exteriori laxe circumdatur conſtans cotice rigido, duriolo, craſſo, viridi, qui exterius filamentis viridi-dilutis longis ac inter ſe intricatis pertextus ac cortici exteriori laxe annexus eſt.

Semina quæ ſub cortice interiore jacent, ſunt valde plana, rotundiola, inter ſe ſquamatim ſeu ſcutelliformiter poſita ac

ad

ad interiora nonnihil incurvata, primum viridi-diluta ac limbo albicante ſeu viridi-dilutiore in oris, dein magis flaveſcentia, habentque parte qua cuſpidem fructus reſpiciunt oculum in ora, cui penicillus filamentorum tenuium argenteorum inſidet, quæ cum fructus immaturior eſt in oblongis capſulis apertis membranaceis, quæ in longitudine fructus ac ſibi mutuo parallelæ ſitæ ſunt, ac medio corculo viridi-diluto & fungoſo circumpoſitæ, includuntur, ex quibus poſtea cum fructus grandior evadit, erumpunt.

Hic frutex in anno ter *Flores* profert.

VIRES EJUS.

EJus decoctum cum oleo in unctione partis affectæ podagra juvat. *Radix* in decocto data confert pro febre frigida; eadem quoque ſervit pro tumoribus mulierum quos habent poſt partum; eadem cum aqua adhibita in lotione partis morſæ à colubro dicto *Cobra capella*, juvat; ſimpliciter maſticata pro doloribus dentium confert. *Succus Foliorum* extractus ac cum oleo decoctus parti affectæ doloribus arthriticis conducit, ad quod etiam ſervit ſi folia cum oleo peruncta & ad ignem calefacta apponantur.

BEL-ERÍCU.

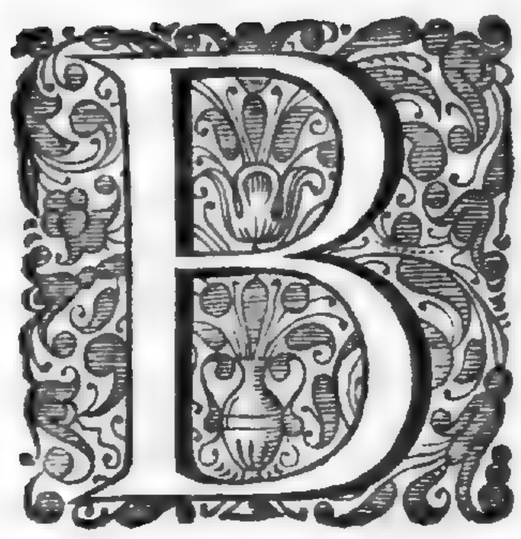

El - Ericu quæ altera ſpecies *Ericu* eſt, ling. Bram. *Davì - Roey*, à priori non differt niſi quod flores in totum albi & candidi ſunt, atque in vertice ſtyli etiam coronati ſtellari orbiculo viridi.

Bel-Ericu eſt *Ericu* album, ut & Bramanis *Davi-Roey*,

Bel-Ericu Malabaribus ſic dicta quod habet flores albos, nam, *bel* eis eſt *albus*.

VIRES EJUS.

TRita & cum oleo de *Vépu* decocta in unctione partis affectæ podagra prodeſt. *Radix* & *folia* trita & in lacte data ſerviunt pro venenato morſu gliris; eaſdem quoque cum *Ericu* virtutes habet.

FIG. 31.

Authores noſtri deſcribunt hîc duas plantas ſub nomine *Ericu*, quæ tantùm differunt in colore florum, & propter ſpeciem ſuam minimè accenſendæ ſunt fruticibus, ſed herbis, quia caules & folia earum quotannis intereunt. Illud porrò nomen diſtinguendum eſt ab alio nomine arboris, quam Braſiliani *Urucu* appellant, quæque cum hac herba nulla in re convenit, eò quòd ſimilitudo nominum errandi anſam præbere poſſet. Eruditus Proſper Alpinus deſcribit in ſua Hiſtor. de Plantis Ægypti cap. 25. has plantas ſub nomine *Beid el oſſar*, aitque eam creſcere in humidis locis circa *Alexandriam*, ad brachium Nili *Calig* dictum. Et Joannes Veſlingius Annot. in idem caput, eam inſignit nomine *Beid & Sſar*. Planta à Medicis Arabibus tantùm vocatur *Oſſar*, fructus verò *Beid el Oſſar*. D. Jacobus Cornutus eandem hanc plantam, Hiſtor. plantarum Canadenſium, cap. 37. nominat *Apocynum majus Syriacum rectum*: eſtque *Apocynum Ægyptiacum lactescens ſiliqua Aſclepiadis*, Caſp. Bauhini in Pinace. In hortis Belgicis notiſſima eſt, ubi menſe Auguſto flores fert, verùm nullos fructus nec ſemina: folia quoque quotannis intereunt; ſed radix diu ſuperſtes eſt, procurritque inſtar lolii, niſi coërceatur. Hæc de priore ſpecie, quæ poſteriori ſimillima eſt, niſi quod in colore florum differat, qui in hac albus eſt, ut ſuperius dictum eſt, & propterea ſub nomine *Bel-Ericu* ab autoribus noſtris deſcribitur. Invenio hanc etiam memoratam in Horto Regio Pariſienſi fol. 22. hîc tamen non ita vulgaris eſt ut prior floribus pallido-purpureis.

AVA-

AVÁNACOE seu CITAVÁNACU.

FIG. 32.

Ávánacoe quatuor ſpecies, *Avánacu* ſeu *Citavánacu*, Fig.32. *Pándi-Avánacu*, *Cádel-Avánacu*, *Códy-Avánacu*.

Avánacu ſeu *Citavánacu* ling. Bramanum *Erandò*, eſt frutex naſcens in arenoſis altitudine novem decemve pedum, cujus duæ ſpecies ſunt, una cortice viridi-communi, altera rubro.

Radix fibroſa & albicans.

Stipites qui è radice exſurgunt, geniculati, cavi, ac fungoſo, albo, ſubflavo, molli ſiccoque corculo intus obducti, in geniculis fungoſo, albicante molli interſepimento clauſi, pauco ligno, ut & ſurculi quos ex geniculis ejiciunt, cortice amaro, & maximè pungente ſeu lancinante linguam.

Folia, quæ cauliculis longis inſident, ſtelli: formia ſunt ſeptem & etiam octo cuſpidum, qui verſus partem anteriorem longius excurrunt, in margine acutis dentibus inciſa, contextura tenuia, ad tactum lenia, mollia, colore in recta viridi-obſcuro, in adverſa autem viridi-claro.

Coſtæ in iis pro numero cuſpidum ex ſummitate cauliculi velut radii è ſuo centro exeunt, quæ ſingulæ in cuſpidem deſinunt, atque in adverſa parte maxime eminent, minus vero in recta, ſuntque craſſiolæ ac viridi-dilutæ *Nervulos* tranſverſos tenues hinc inde diſtribuentes, quorum qui proxime ad centrum ſunt circa illud velut araneæ rete ſua contextura referunt, qui autem ex ſuperiori parte coſtarum exeunt obliquo annulari ductu anteriora verſus excurrunt in apices cuſpidum, quibus folia in margine eminent ſe inſinuantes.

Sunt autem *Cauliculi* foliorum cum coſtis quæ ex iis exeunt in frutice, qui cortice communi ſeu viridi eſt, viridi-clariſſimi, in eo qui cortice rubro eſt quoque rubeſcentes. Foliis ſapor amarus, ſubaſtringens & ſubacris.

Flores plures congregatim in cauliculis quoque longis, craſſiolis, ſtriatis ac viridibus, brevibus pedunculis proveniunt, ſuntque gemmæ virides plano-rotundæ & cuſpidatæ, ex cu-

jus medio numerosa stamuncula viridi-diluta, quæ gemmulis seu apicibus ex viridi flavo dilutis dotata sunt, erumpunt, & quæ in tria quatuorve ac ad summum sex cuspidata & viridi-dilutafolia, se laxant & aperiunt.

Fructus qui plures simul petiolis ferme duuncialibus & nonnihil incurvis appendent, sunt capitula rotunda, parum oblonga & trium oblongo-rotundorum laterum, quæ singula in medio in longum una futura striata, ac utrinque à latere futuræ duplici ferme ordine foliorum aculeatorum in longum obsita, exterius viridis coloris ac cœruleo rore consperſa, ac sub exteriori cortice viridi lignoso seu corneo cortice constantes; fructus autem adhuc teneriores sunt capitula foliacea magis viridia foliis angustissimis nonnihil surrectis ac viridibus, quæ ipsa florum stamuncula sunt, ac postmodum magis rigescunt ferme instar aculeorum seu spinarum obsiti, habentque in vertice umbilicum rubrum ex tribus foliis constantem qui postmodum fuscescens decidit, suntque saporis amari.

In fructibus tria *Semina* continentur intra unumquodque latus tanquam in propria capsula unum numero membranis lignosis seu corneis quæ stylo medio & angulis laterum adstrictæ sunt à reliquis sejunctum; sunt autem semina forma rotundo-oblonga ac nonnihil plana in vertice habentia unum crassiolum capitulum seu umbilicum albicantem, & parte interiore qua stylo medio accumbunt pellicula albicante tenuissima obducta, & in medio ubi teneriora sunt angulo extuberante ac futura albicante striata; suntque primum coloris albicantis, dein rubescentis, cum matura spadiceo-fusci & nitentis, ac cinereis undulis variegata, saporis quoque subamari & nonnihil pungentis.

Fert hic frutex *Flores* & *Fructus* duabus tribusve vicibus in anno, tempore pluvioso plures, etiam toto anno si in locis udis & irriguis, qui æstu non in totum exsiccantur, consitus sit, sed rarius.

VIRES EJUS.

R*Adix* dolores ex flatibus in visceribus obortis levat in decocto data, atque hoc pacto si per dies aliquot sumatur pedum tumorem tollit, uti &renum dolorem ac ventris; nec minus ejus decoctum juvat pro tympanitide & asthmaticis

& igne

& igne ſacro uti & in podagra. *Folia* trita & capiti appoſita ejus dolorem ſedant; eadem ſuper igne toſta in podagra ſerviunt parti affectæ applicata, quin & *Foliorum* decoctorum vapor exceptus in parte affecta proficuus; urinæ curſum promovet ſi cum ejus decocto balneum inſtituatur. *Fructus* purgativi ſunt ſi in pulverem frixi cum ſaccharo dentur. *Semina* renum dolorem mitigant, ſi trita è regione partis affectæ apponantur. *Oleum ex ſeminibus* expreſſum purgativum eſt; quod etiam cum lacte dulci epotum purgat, ac doloribus ventris ſiſtendis confert; juvat etiam in doloribus corporis olei perunctio.

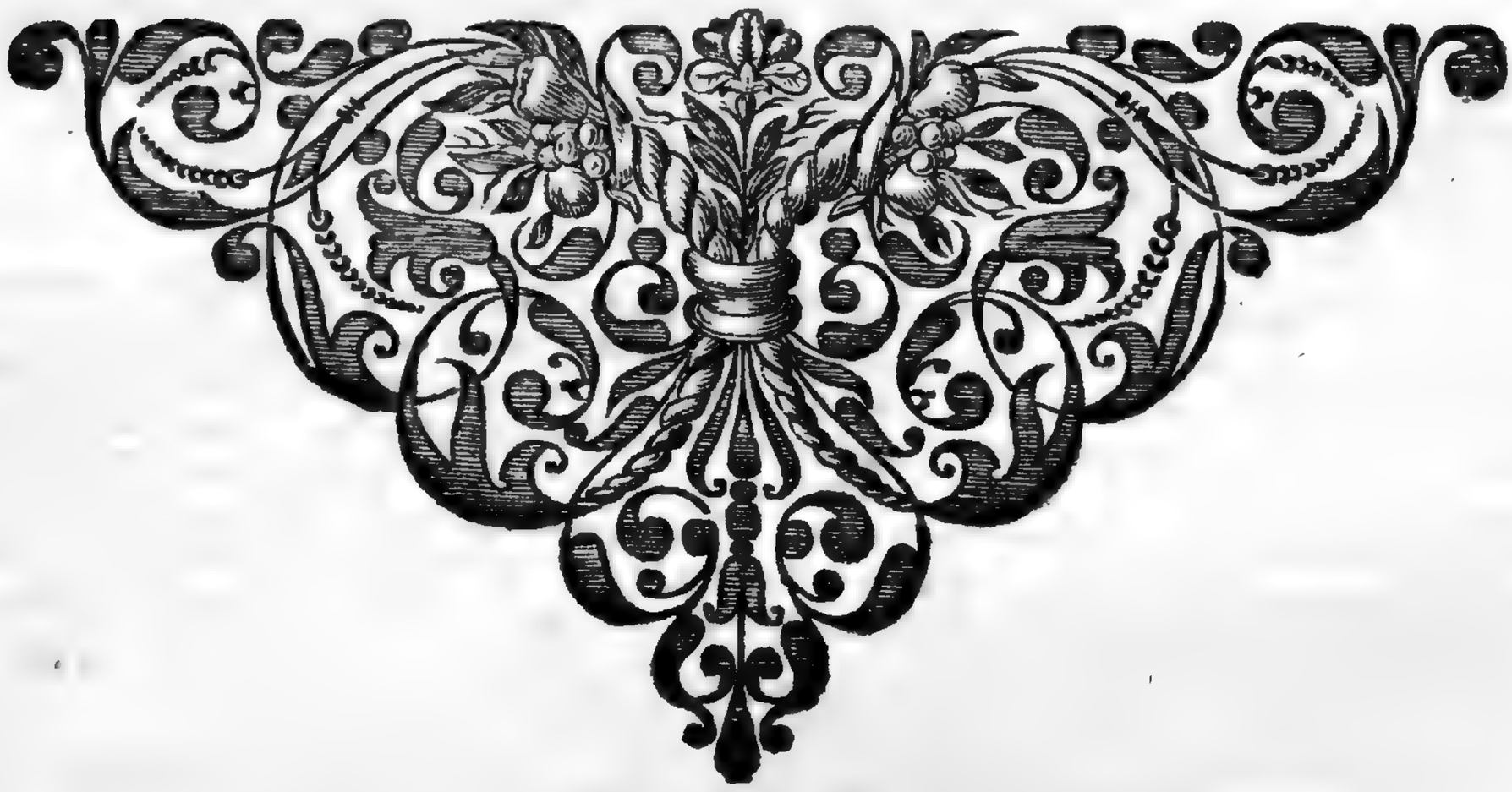

PÁNDI-AVÁNACU.

PÁndi-Avánacu quæ ſecunda ſpecies *Avánacu* ling. Bram. *Vollò-Erandò*, à priori ſpecie in eo tantum differt, quod altius aſſurgat, quodque ſtipitibus & ramis eſt valde rubris ſeu miniatis & nitentibus. *Foliis*, *Floribus* & *Fructibus* paulo majoribus. *Semina* quoque eadem, ſed majora & paulo planiora, & inter ſpadiceo-fuſcum & nitentem colorem cinereis undulis rarioribus conſperſa. Hic frutex in hiſce terris rarius quam *Avánacu* reperitur.

Vollò-Erandò ling. Bram. eſt *Erandò* major.

VIRES EJUS.

Cohibet vomitum ſi *Cortex* ejus ex collo ſuſpendatur.

FIG. 32.

Quatuor ſpecies *Avánacu* ab autoribus noſtris deſcribuntur, eædemque ſunt cum *Ricino*, excepta quarta. Hæc videlicet prima diſtinguenda eſt à *Ricino Americano majore ſemine nigro*, quoad ſemina & flores: interque ſe admodum magnitudine differt, ratione ſoli & loci in quo creſcit. In quibuſdam locis fit arbor, in aliis verò non excreſcit ultra quatuor quinqueve pedum altitudinem. Petrus Bellonius narrat in ſuis Obſervation. lib. 1. cap. 18. *Ricinum* multos annos ſuperare & arborem evadere, & ſi eſt *Kikajon* Prophetæ Jonæ, propterea quòd tum forte à quibuſdam æſtimatur eſſe arbor miraculoſa. Hæc prima ſpecies eſt *Ricinus vulgaris* Caſp. Bauhini in Pinace. Quod ad ſecundam attinet (cujus nulla figura exhibetur) utique nullam in illâ à priore differentiam invenio, præterquam in magnitudine, quod & autores noſtri obſervârunt.

CA-

Cádel - avánacu. lat.

കടലാവണക്കു *mal.*

قَحَاضِحِلَّ عَمَنِحَاقُحُوْ *Arab.*

देपाळ *bram.*

CÁDEL-AVÁNACU.

FIG. 33.

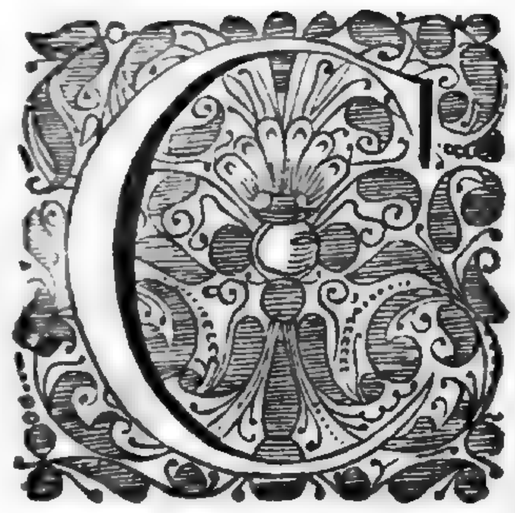

ádel-Avánacu, quæ tertia ſpecies *Avánacu* eſt, lingua Bramanum, *Japalù*, eſt quoque frutex naſcens in arenoſis. Fig. 33.

Stipites ac *ſurculi* ſolidi.

Folia quæ in pediculis tenuibus quatuor pollicum longis proveniunt, figura à priori in totum differunt, ſuntque oblongo-rotunda, anterius in cuſpidem ſtricta, ad petiolum lata curvitate, rotundis oris tenuibus & raris in margine denticulis maxima ad petiolum latitudine, ſuperficie plana, glabra & texturæ tenuis ac ſubtilis.

E coſta in adverſa parte eminente *Nervi* oblique anteriora verſus exeunt in ſe invicem arcuatim ac ſubtili tractu incurrentes; color foliis in adverſa viridi-clarus.

Flores proveniunt in ſummitate ſurculorum coloris albicantis.

Fructus qui in ſummitate ſurculorum plures pedunculis brevibus, rotundis & tenuibus appendent, ſunt forma oblongi & trilateri tribus plano-rotundis lateribus conſtantes & in medio ſingulorum laterum ſutura ſubtili in longum ſtriati, ad petiolum ſtrictiores, in ſuperficie non foliolis aculeatis non obſiti, ſed punctis lacunoſis effoſſi, in vertice quoque cum teneriores ſunt umbilico trium rubrorum foliolorum, quæ dein decidunt dotati, cortice exteriori viridi-diluto interiori quoque lignoſo ac corneo, ad petiolum calyce parvo, qui cuſpidatorum, viridium foliorum eſt, comprehenſi.

Semina quoque in fructibus tria continentur in ſingulis lateribus tanquam propriis loculis unum, ſuntque interſepimentis lignoſis ſeu corneis, quæ angulis laterum & ſtylo medio adſtricta ſunt à ſe invicem ſejuncta, forma quoque oblonga in parte interiori quæ ſtylo medio fructus accumbunt, pellicula albicante tenuiſſima obducta ac in medio ubi cum teneriora ſunt, angulo eminente extuberant ſutura flava ſtriata, ſuntque cum ſicca parte interiori planiora, in altera

rotundiora & magis extuberantia, coloris in totum nigricantis & parum nitentis, in vertice nullo umbilico albicante ſunt, uti quidem ſemina priorum ſpecierum.

Bis in anno hic frutex fert *Flores* & *Fructus*; flores ferme in Januario & Julio.

VIRES EJUS.

F*Olia* trita & cum aqua epota purgativa ſunt; pro morſu ſerpentis dicti *Cobra Capella* juvant ſi in pulverem trita vulneri indantur; eadem cum foliis *Pándi-avánacu* & floribus *ſchem-pariti* in melle permixta pro capitis puſtulis ſerviunt facta unctione; unum fructus ſemen ſumptum uſum purgandi obtinet, ſi tritum in aqua propinetur.

FIG. 33.

Cadel-Avanacu ſpecies ordine tertia, exotica *Ricini* ſpecies eſt, cujus ſemen à quibusdam medicis circumforaneis falſo nomine *Granadilla* & *Grana-tilli* appellatur, inque apothecis ſub nomine *Cataputiæ minoris* notum eſt: utut diverſum ſit ab alia *Cataputia minore*, Bauhino in Pinace memorata ſub nomine *Lathyridis majoris*. Eruditus Jacobus Breynius deſcribit in Centuria prima plantarum exoticarum, cap. 54. plantam ſimilem, quam inſignit nomine *Ricini Indici minoris foliis ſolani*, quæ tamen à noſtra in eo tantum videtur differre, quod flores noſtræ, *Cadel-Avanacu*, ad extremitates ramorum proveniunt, cum tamen alterius flores inter folia compareant.

CODI-

Cadi-avánacu. lat.

കാടിയവണക്ക mal.

قحاضحرب عثمناقحو Arab.

कड्डपद् bram.

CODÌ AVÁNACU.

FIG. 34.

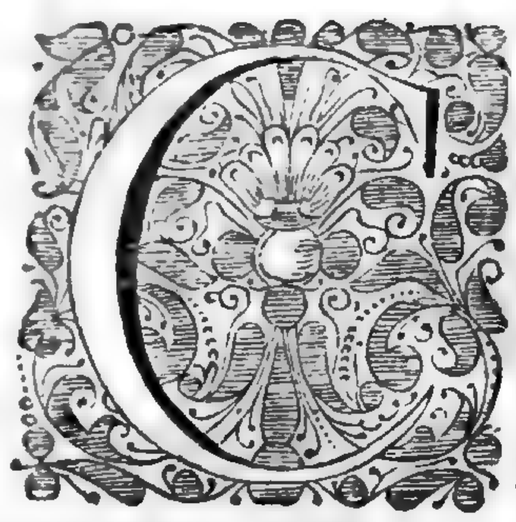

Odì-Avánacu, quæ quarta ſpecies *Avánacu*, ling. Bram. *Bóin-Erandò*, ſuffrutex eſt naſcens in arenoſis & petroſis altitudine duûm triumve pedum ramis in latum diffuſis. Fig. 34.

Radix tenuis ſibraſque tenuiſſimas à latere ac ſubtus emittens ac ſubruſa.

Stipites qui è radice prodeunt, ut & *Surculi* viridi-clari, tenues ac durioli & ſolidi, intus tenui viridi corculo.

Folia, quæ hinc inde in ſurculis breviſſimis petiolis proveniunt, valde parva ſunt ac forma anguſto-oblonga, ad tactum plana, lenia, mollia, in margine minutiſſimis, condenſis ac viridi-dilutis denticulis ſeu crenulis inciſa, habentque coſtulam in adverſa eminentem, quæ & in recta conſpicua eſt.

Flores proveniunt in brevibus petiolis qui ſupra ex origine foliorum oriuntur, ſuntque gemmulæ ex viridi-flavo dilutæ petiolis circumpoſitæ.

Fructus qui brevibus tenuibus pedunculis ad exortum foliorum hinc inde unus numero paſſim tantum proveniunt, quoque forma ſimiles fructibus *Avánacu*, utpote tribus lateribus oblongo-rotundis circumſcripti, in medio laterum ac utrinque à ſtriis uno ſimplici ordine aculeorum ſeu minutiſſimorum ſpiculorum muniti, verùm parvi ac minuſculi ſunt.

Semina quoque in fructibus tria continentur intra ſingula latera tanquam in propriis capſulis unum; ſuntque forma cylindrica & magis cinerea minuſque de ſpadiceo participantia coloris ſurdi.

Flores & *Fructus* hic frutex toto anno fert, ſed tempore pluvioſo uberiori multitudine.

Codì-Avánacu Malabaribus ſic dicta quod naſcatur ſtipite ſurrecto, *Boi-Erandò* Bram. eſt *Avánacu* humilis.

VIRES EJUS.

TOtius plantæ ſuccus cum vino epotus fluxui ſiſtendo proficuus; idem cum oleo coctus proficue bibitur ad vires debiles reparandas; oleum quod ex tota planta paratur capitis ablutioni commodum ad ejus vertiginem tollendam & cerebrum confortandum.

FIG. 34.

Quarta hæc ſpecies Codì-Avanacu, omnium minima eſt, & figura cum nullis *Ricinis* convenit: ſpecie-bus tamen *Lathyridis* forte accenſeri poſſet, cùm figurâ optimè illi ſimilis ſit.

NOTULA POST SCRIPTA

DE FLORIBUS AVÁNACU.

TOmo primo in descriptione specierum *Avánacu* florum unius generis facta est mentio, postmodum autem duplicis & structuræ & indolis flores in singulis comperti sunt; suntque vel unice floridi, vel fructipromi, illi ornatui, hi usui serviunt.

Primi qui sunt generis caulis lateribus accrescunt quinquefolio calyci insistentes, quorum flosculentus apex seminalium punctorum glomeramen refert quasi inconcinnum, sed si obtutum bene acuas, distinctas & gradatim sibi impositas corollas, dilutè flavas observes; eorum cauliculi multijugo talium flosculorum fasciculo circumdantur.

Secundi vero qui sunt generis, è fructigeri cauliculi cacumine semper erumpunt, trino communiter ordine compositi, quorum medius cæteris grandior est. Hi ubi fructus producunt ejusdem primordium binis foliolis, cito deciduis in basi amplectuntur.

Fructuum apex tricuspidato vertice, quousque viridescunt, coronantur, cujus unumquodque foliolum bisulcum est.

ANA-

Ana-schunda. lat.

ആന-ചുണ്ട *Mal.*

عَنَغْ چِيُنْطَاي *Arab.*

सद्वाइगणि *bram.*

ÁNA-CHUNDA.

FIG. 35.

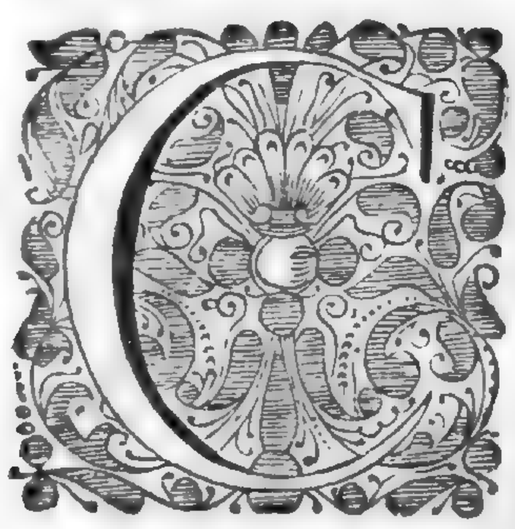

Hunda tres ſunt ſpecies, *Chunda*, *Ana-Chunda*, *Chéru-Chunda*, quæ omnes frutices ſpinoſi ſunt. Fig. 35.

Ana-Chunda ling. Bram. *Sáda-Vaingani*, eſt frutex ſpinoſus, denſis, longiuſculis, albicantibus, aculeatis ſpinis munitus, ac præ cæteris ſpinoſior, naſcenſque in arenoſis altitudine quatuor pedum.

Radix fibroſa & capillata, primum albicans, dein flaveſcens ſeu rufeſcens.

Stipes craſſior eſt, quatuor quinqueve digitorum ut plurimum craſſitie, ſpinoſus, piloſus ac viridis, corculo molli ſubviridi in medio.

Rami tortuoſi ac ſpinoſi, tranſverſis, aculeatis, longiuſculis, albicantibus ſpinis, denſe muniti ac piloſa lanugine obſiti, colore viridi-diluto, interius quoque ex rubro-purpuraſcentes & nitentes.

Folia quæ petiolis longis, craſſis, rotundis, piloſis ſeu lanuginoſis ac ſpinoſis & viridi-dilutis proveniunt in ſtipite è ramis pergrandia ac majora cæteris ſpeciebus in lacinias cuſpidatas majores ſex, ſeptem, plus minuſve inter quas & minores emergunt utrinque ſinuata & cuſpidata in vertice contextura craſſa, denſâ, piloſâ lanugine obſita, ac in utraque parte lenia ut *Veluti*.

E coſta ſubſpiſſa & piloſa hinc inde *Coſtulæ* exeunt utrinque majores ſex plus minus in cuſpides laciniarum deſinentes, ac cum coſta intermedia in utraque parte foliorum ſpinis munitæ, ac in adverſa parte nervulis valde eminentibus ac cancelliformiter pertextis comitatæ; ſuntque folia in parte recta viroris obſcuri, in adverſa clari, in petiolis & coſtis viroris dilutioris, teneriora autem in petiolis & coſtis interius purpureo-rubicundo-fuſcis, in adverſa viridi-valde diluti coloris.

Flores qui ſupra originem foliorum atque etiam hinc inde in

ramis & ipsis petiolis foliorum, petiolis brevibus, pilosis ac viridi-dilutis plures congregatim proveniunt, sunt stellæ in totum candidæ quinque, rarius sex foliorum oblongo-cuspidatorum odoris nullius; suntque folia crassa, interius glabra, exterius pilosa ac lanuginosa, venula una candida ac nitente in longum striata.

In medio *Corculum* est flavum ac in pyramidem strictum ex quinque vel sex pro foliorum numero staminibus flavis surrectis, crassiolis & nonnihil cuspidatis ac exterius striatis constans, quæ stylo medio tenui longiori ac viridi-diluto circumposita sunt: estque stylus medius exsurgens ex globulo viridi piloso, qui in calyce est, ac rudimentum fructus.

Calyx florum quinque foliorum cuspidatorum colore maxime exterius viridi-diluto, ac una vena in singulis foliis striatus ac pilosus cum suis cuspidibus inter folia florum situs.

Gemmæ florum sunt forma pyramidales ac quinquelateræ & pilosæ.

Fructus qui congregati seu fasciati proveniunt, rotundi sunt, pilis densis, longis, surrectis ac nonnihil hirsutis, ex albicante flaviusculis undique circumdati ac subasperi, primum virides, postea flavi, calycibus suis arcte inferius excepti; in hisce inter pulpam succulentam quæ primum viridis est, postea flavescens, numerosa semina continentur in quinque distinctas series inter parietes membranaceos intermedios disposita; sunt autem semina plana, rotunda ora ad unam partem rectiore, quæ primum albicantia, dein cum matura sunt ex flavo-rubescentia.

Commune hoc est omnibus *Chunda* speciebus, quod spinas habeant.

Viribus cum *Schunda* convenit.

FIG. 35.

Tres sequentes plantæ *Schunda* sunt species *Solani*, quod indicant flores & semina. Eruditus Guilielmus Piso describit in Historia Naturali Brasiliana, lib. 4. cap. 32. plantam dictam *Juripébam fœminam*, quæ plurimum cum hac Ana-Chunda convenit: & prima descripta his utitur verbis: *Posterior altior, spinosior, folia habet grandiora; inferius lanuginosa & spinosa ornate, laciniata & satura virentia; florem eundem cum mare, sed nitidiorem:* quibus cum figura & descriptione Authorum nostrorum comparatis, parum differentiæ inter has plantas comperietur: estque procul dubio una eademque planta.

CHE-

Schéru-ſchúnda. lat.
ചെറുചുണ്ട Mal.
جهرو جونطا Arab.
वीचपरी bram.

CHÉRU-CHUNDA.

FIG. 36.

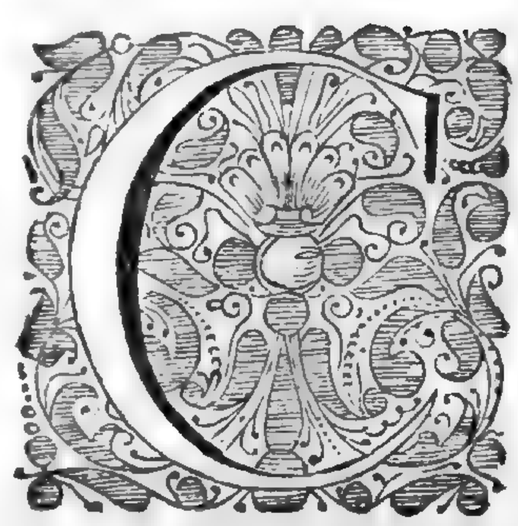

Héru-Chunda eſt ſecunda *Chunda* ſpecies, ling. Bram. *Sinſaratì*, eſt frutex minor reliquis, altitudine ſeſqui vel duorum pedum ramis in latum ſparſis; ejus caules non rubeſcunt. Fig. 36.

Radix fibroſa & albicans.

Stipes cum ſurculis tenuiſſimis pilis obſitus ac viridis, intus corculo molli.

Folia conveniunt cum cæterarum ſpecierum foliis, ſed multò minora cæteris, piloſa ac aſpera nonnihil, paucioribuſque & minus cuſpidatis laciniis ſinuata.

Flores omnium minores, ſuntque ſtellæ quinque vel ſex cuſpidum coloris cœruleo-diluti & ſubpurpuraſcentis; in ſingulis cuſpidibus in medio venulâ albicante & nitente ac ad umbilicum calycis virideſcente ſtriati.

Corculum quod in medio flavum ſeu croceum eſt, conſtat ſurrectis & craſſis ſtaminibus, quæ ſuperiora & inferiora verſus ejuſdem ferme craſſitiei ſunt.

Calyx quoque ſex vel quinque foliorum cuſpidatorum.

Gemmæ florum primum virides, dein albicantes, poſtmodum purpureo quoque cæruleo colore ſunt, ſuntque forma oblongo-rotundæ & nonnihil ad conum accedentes.

Fructus ex omnibus ſpeciebus maxime parvi ſunt, rotundi, glabri ſine pilis ac nitentes à ſuis calycibus arcte inferius comprehenſi colore dum immaturi ſunt, viridi, dum verò maturi, flavo, dein corallino-rubro.

Semina quæ in fructibus continentur cum cæteris ſunt ejuſdem formæ & coloris.

VIRES EJUS.

RAdix confert in febre calida in decocto data; ejus decoctum cum melle intus ſumptum prodeſt pro catarrhis ſeu inſigni gra-

vedine, ſervitque in ſtranguria, eodem modo uſurpata addito momento *Cardamome* flatibus pellendis ac inteſtinorum torminibus ſedandis conducit. *Radicis* aut *Foliorum* ſuccus decoctus & epotus concoctionem promovet: quin & ejus ſuccus cum ſaccharo datus, uti & ejus decoctum cum melle ſervit pro phlegmaticis, juvatque in pectoris aſperitate. *Foliorum* & *Fructuum* decoctum addito pauxillo ſacchari & calcis pro pruritu corporis ſervit in unctione partis affectæ.

FIG. 36.

Præſtantiſſimus Guilielmus Piſo in ſuâ ſæpe citata Hiſt. Natur. Braſiliana, deſcribit & exhibet delineationem *Juripéba maris*, aitque eam etiam in Braſiliæ locis arenoſis creſcere; porrò figuram ejus his exprimit verbis: *Prior, & quidem mas, paulò fœmina eſt minor; ad hominis altitudinem vix aſcendit; foliaque habet minora, nec multum ſinuoſa, ſed laciniata, caulemque rarioribus ſpinis obſitum. In ſummitate ramorum fert floſculos umbellatim quaſi congeſtos lactei coloris cum cœruleo mixti, qui exactè qninquangularem ſtellam repræſentant, conſtantque unico folio in tot triangula effigiato & quaſi diviſo; in medio autem quaſi quinque ſtaminula ſtant erecta: florem boraginis è longinquo diceres.* Hactenus Piſo: quibus omnibus cum delineatione & deſcriptione Authorum noſtrorum bene collatis, non dubitabitur quin hæc planta non ſit diverſa à *Scheru-Schunda* & *Yllamatlantli*, *Recchi*, ſiquidem hæ omnes ſpecies ſunt *Solani ſpinoſi*.

CHUN-

Schunda. lat.

malab.

Arab.

bram.

CHUNDA.

FIG. 37.

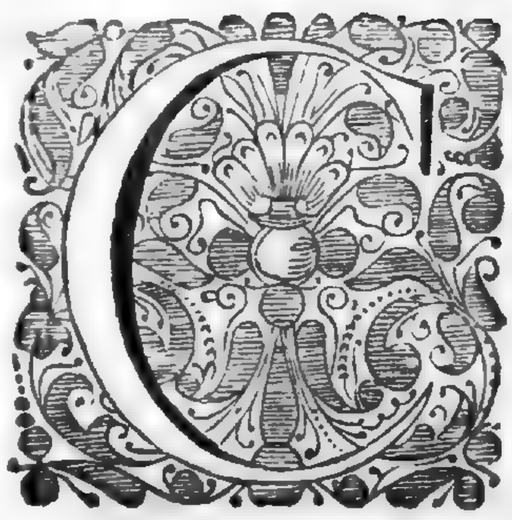

Hunda eſt tertia ſpecies dicta ling. Bram. *Dolari*, eſtque frutex major *Chéru-Chunda*, at minor reliquis altitudine trium pedum. Fig. 37.

Radix lignoſa, ruffa & fibroſa.

Stipes ut & *Rami* virides, tenuiſſimis & raris pilis obſiti, intus corculo molli.

Folia uti illa ſecundæ ſpeciei in lacinias ſinuata ſunt ac ferme ſimilia ac paulo majora, ſed minora illis aliarum ſpecierum, in ſuperficie quoque parum aſpera, pilis minutiſſimis obſita, rubeſcentia quoque in petiolis & coſtis, ſaporis ſilveſtris.

Flores quoque ſtellulæ quinque vel ſex cuſpidum coloris cœruleo-diluti & intenſius purpuraſcentis quam illa *Chéru-Chunda*, magnitudine flores primum ſpeciei paululum ſuperantes, at cuſpidibus ſunt minus elongatis, & minores illis aliarum ſpecierum.

Gemmæ quoque ex cœruleo purpuraſcentes.

Stamina corculi etiam flava ac craſſitiei inferius & ſuperne ferme uniformes.

Fructus qui calyci arcte inſident quoque rotundi ſunt, glabri ſine pilis magnitudine mediocri, ferme æquales fructibus *Ana-Chunda* aut paulo minores, cum immaturi ſunt una parte colore viridi, ſuperiori colore albo ſeu eburneo, cum maturi ſunt colore in totum flavo-diluto, ac pulpa viridi-ſucculenta quæ linguam adurit ac pungit.

Semina ejusdem formæ & coloris cum cæteris ſpeciebus.

VIRES EJUS.

AD concoctionem & digeſtionem juvandam, ſervit etiam pro tuſſi & pectoris gravedine decocta in melle & epota, ejus decoctum ſimpliciter pro febribus ex phlegmate & pituita obortis, ad quod etiam ſervit decoctum *Radicis*, hæc trita

in vino data ad vomitum ſiſtendum, eſtque quantitate duarum unciarum ſumpta purgativum humorem pituitoſum per inferiora evacuans.

FIG. 37.

Schunda ſpecies tertia *Solani ſpinoſi Malabariensis* non differt à prædentibus, niſi quod flores & fructus ſpeciei ſecundæ floribus & fructibus ſint majores, & primæ læviores.

CAT-

Cátta-gastúri. Lat.

കാട്ടുകസ്തൂരി *malab.*

ڨَاطُّوڨَاسْطُورِيْ *Arab.*

बोडकळा *bram.*

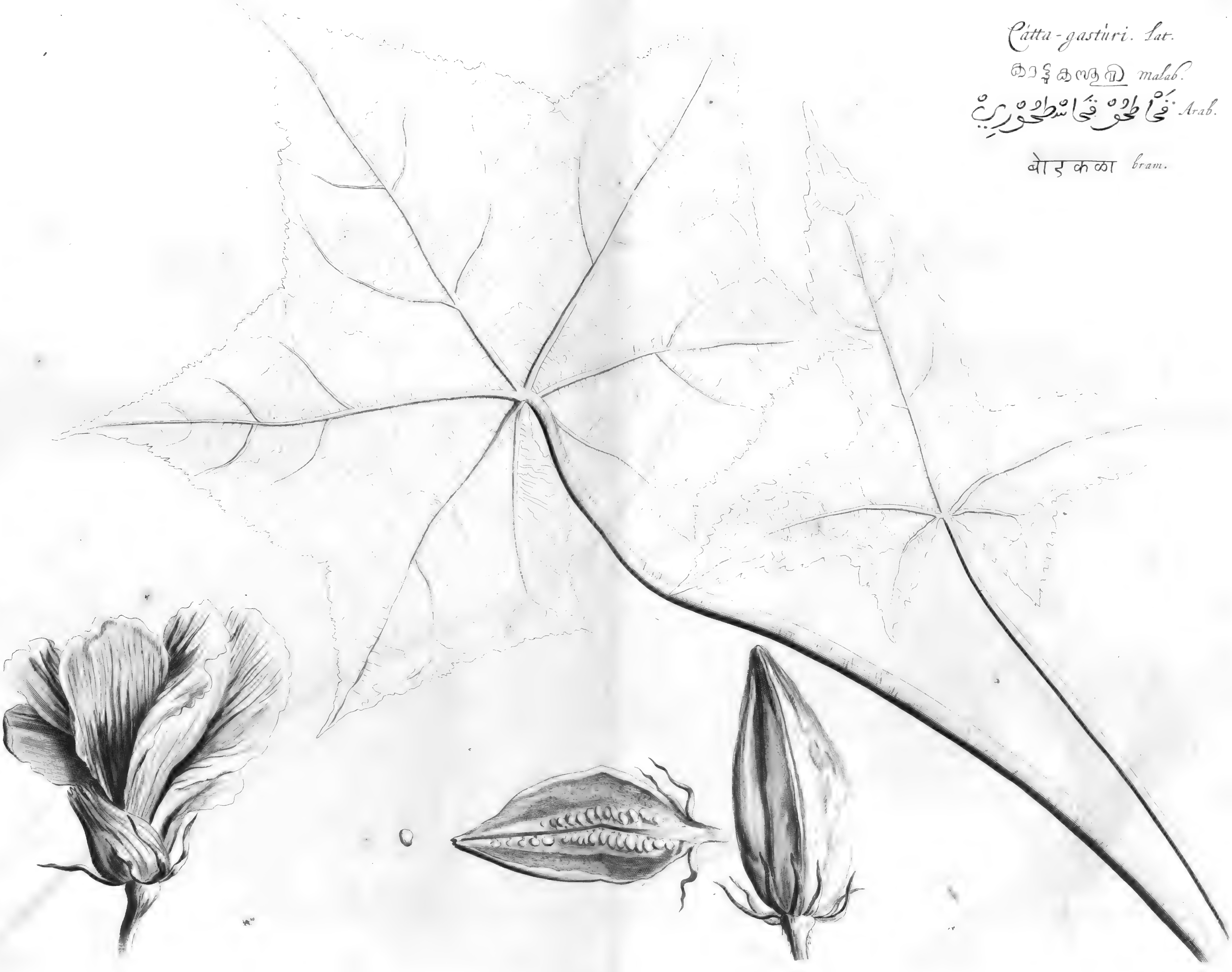

CÁTTU-GASTURI.

FIG. 38.

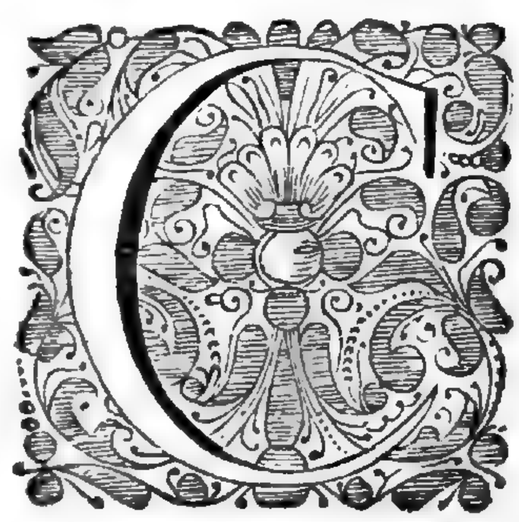

Attu-Gasturi, ling. Bram. *Bónda-Calò*, est frutex utplurimum ad altitudinem unius hominis assurgens, nascens in arenosis. Fig. 38.

Radix lignosa, fibrosa, albicans, intus viscoso, albicante humore, odoris & saporis nullius.

Caudex surculique rotundi densis, hirsutis & longis pilis obsiti, exterius in una parte colore rubicundo-obscuro, in altera viridi.

Folia quæ petiolis longis ac teneris proveniunt in tres seu quinque lacinias cuspidatas, ac alia in latiores, alia in angustiores incisa, quarum quæ intermedia longior est ac magis cuspidata, dein quæ eam ordine sequuntur, serrata in margine, tenuia ac pilis asperis surrectis, hirsutis & longis in utraque parte obsita, in recta parte viridi-fusca, in adversa viridi-clara.

Ex petiolo cum costa intermedia, quæ interius in cuspidem longiorem folii exit, ac costulas hinc inde oblique anteriora versus emittit, duæ utrinque *Costulæ* exeunt, suos quoque nervos hinc inde emittentes, quæ omnes etiam in recta parte folii licet magis in adversa eminent, quarum superior cum ramis in cuspidem laciniæ quæ mediæ proxima est, incurrit; suntque costæ etiam in recta parte folii licet magis in adversa eminentes, & in recta quoque viridi-fusciores seu etiam ad spadiceum vergentes.

Flores qui hinc inde in surculis longiusculis supra ex origine foliorum proveniunt, sunt forma campanæ quinque foliorum quæ oblongo-rotunda, ac in longitudine grossis venulis in utraque parte eminentibus ac venulis transversis retiformiter intertextis striata sunt, coloris ex albicante flavescentis, ad umbilicum rosa purpureo-rubicundo-obscura quinque dentatorum foliorum notata seu insignita. In medio exsurgit stylus crassus superiora versus nonnihil in conum desinens stamunculis parvis albicantibus circumvestitus, ac in vertice quinque nodulis crassiolis purpureo-valde-rubicundis ornatus.

Floribus deciduis succedunt *Capsulæ* seminales oblongæ, cuspidatæ, pilosæ, crassis & rigidis petiolis insidentes, ac inferius octo oblongis, cuspidatis, viridibus & pilosis foliis succinguntur, suntque per intersepimenta membranacea quæ mediis lateribus adducunt, ac stylo seu columnæ intermediæ adstricta sunt, in quinque loculamenta in longum distincta.

Semina in ſingulis loculamentis duplici ferme ordine continentur ſtylo intermedio ſuis umbilicis adhærentia, forma rotundiola & nonnihil plana, ad unam partem ubi umbilicus eſt concavæ rotundis parallelis ſulcis ſtriata, primum alba, at matura & ſicca colore fuſco ac nigricante, odore muſcato, qui cum tempore evaneſcit.

VIRES EJUS.

SErvit pro **Boothondt** ſi cum ſemine ejus trito & mixto cum ſtercore vaccæ perungatur corpus.

FIG. 38.

Eruditus Joannes Veſlingius deſcribit nobis in ſuis Obſervationibus & Notis ad Alpinum de plantis Ægypti, hunc fruticem *Cattu-Gaſturi* ſub nomine *Abel moſch*, ſeu *Moſch Arabum*, vocatque etiam *Bammiam Muſchatam*, ad differentiam *Bammiæ Alpini*, niſi fortè illa minùs clarè eſt deſcripta. *Alcea Ægyptia* Cluſii in Hiſtor. Plant. lib. 4. cap. 16. eſt quoque ſpecies harum plantarum. Si ſemen hujus eſſet odoriferum, quemadmodum eſt ſemen *Cattu-Gaſturi*, & *Bammiæ Muſchatæ* Veſlingi, non poſſet dubitari quin eſſet una eademque planta. Verùm quoniam hoc reticetur, utique controverſiâ non caret res iſta, eoque magis quia *Cattu-Gaſturi* in omnibus partibus major eſt: cujus quoque mentio eſt in D. Caroli Rochefortii Natur. Hiſtor. Antilarum Americanarum cap. 12. ubi ejus brevis & clara deſcriptio exhibetur, ſub nomine *Herbæ Muſchatæ* (vulgò **Muskus-Krudt.**) Guilielmus Piſo in Hiſt. Natur. Indiæ Occidentalis lib. 4. cap. 45. de *Quigómbo* ſeu *Alcea Muſcata* deſcribit noſtrum *Cattu-Gaſturi* pluribus circumſtantiis ſub dicto nomine. Vocatur verò vulgò ſemen hujus plantæ nomine ſeminis muſci, ob ſuavitatem odoris muſco valde ſimilis, & propterea in ſuffitibus frequentis uſus.

SCHO-

Schorigenàm. lat.
ചൊറിങ്ങണം. mal.
چيارينغنم. Arab.
पीतकाउयकुली bram.

SCHORIGENÀM.

FIG. 39.

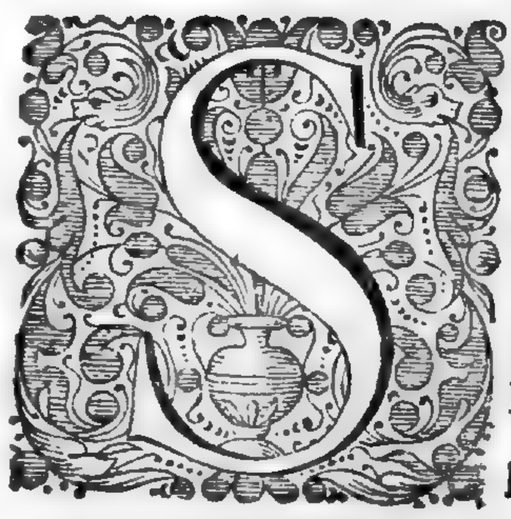

Chorigenàm quatuor ſpecies ſunt, una ejus nomi- Fig. 39.
nis, altera *Válli-Schorigenàm*, tertia *Bátti-Schorigenàm*, & quarta *Ana-Schorigenàm*.

Schorigenàm, lingua Bram. *Pitta-Gaſurculì*, eſt frutex ex genere urticarum altitudine trium pedum naſcens in arenoſis.

Radix parva eſt, tenuis, dura & albicans, per-plures longas fibras capillatas tam ſubtus quam à latere diffundens.

Caudex tenuis, rotundus, piloſus ac adurens, cortice tenui viridique-claro.

Folia quæ hinc inde in caulibus proveniunt, ſunt cæterarum ſpecierum foliis minora, facie oblongo-rotunda, inferius rotunda curvitate ac anteriora verſus contractiora & cuſpide mucronata, ſerrata in margine excepto eo qui petiolo proximus eſt, aſpera in utraque parte, piloſa & adurentia, colore in adverſa parte viridi-albicante.

Cum coſta intermedia ex qua hinc inde coſtulæ obliquo & annulari ductu prodeunt una utrinque *Coſtula* oblique anteriora verſus è pediculo excurrit cum cæteris coſtulis in apices dentium deſinens, ſuntque coſtæ etiam in recta parte eminentes at magis in adverſa.

Flores qui in partibus tam ſuperioribus quam inferioribus fruticis hinc inde ſpicatim proveniunt petiolis parvis, tenerioribus, valde piloſis, ſunt congeries gemmularum parvarum quæ coloris ex viridi-diluto flaveſcentis ſunt.

Floribus deciduis prodeunt *Capitula* feminalia, trilatera ac valde piloſa ex tribus globulis piloſis junctis conſtantia ac ſex ſurrectis, oblongo-anguſtis viridibus foliis quæ denſis transverſis cuſpidibus minutis obſita ſunt, comprehenſa, ſuntque coloris primum viridis, dein ſubflavi ac nonnihil rubeſcentis.

In quolibet capituli globulo continetur *Semen* unum, rotundum ac nonnihil oblongum cum umbilico bifido ſeu in duo labra ſulcato, coloris primum valde candidi, dein cum maturum eſt nigricantis & in umbilico rubro-fuſci.

Semina hæc omnium ſpecierum ſeminibus majora.

VIRES EJUS.

R*Adix* prodeſt in febre ex pituita oborta in modum annuli impoſita pedum digitis, ſuccus ex ea expreſſus ac in lacte vaccæ cum ſaccharo epotus conducit in febre oſſium ac ſervit pro pruritu corporis. *Radix* in decocto data urinam ſuppreſſam movet. *Lignum* cum *Fructibus* contritum vulneri inflicto ex cauda ſpinoſa piſcis *Ráye* ad ejus ſanationem inditur.

FIG. 39.

Species *Schorigenam* omnes ſunt *Urticæ* ſpecies, earumque prima ſub eodem genere eſt cum *Urtica urente pillulas ferente*, *prima Dioſcoridis ſemine lini*, Caſparis Bauhini. Authores noſtri deſcribunt quatuor ſpecies, ſed tres tantùm figuras exhibent: quia ſecunda primæ admodum ſimilis eſt.

BAT-

Bátti-ſchorigenám. lat.

വട്ടചൊറിയണം. mal.

بعطحم چبارنغحانام Arab.

काडुच कलि bram.

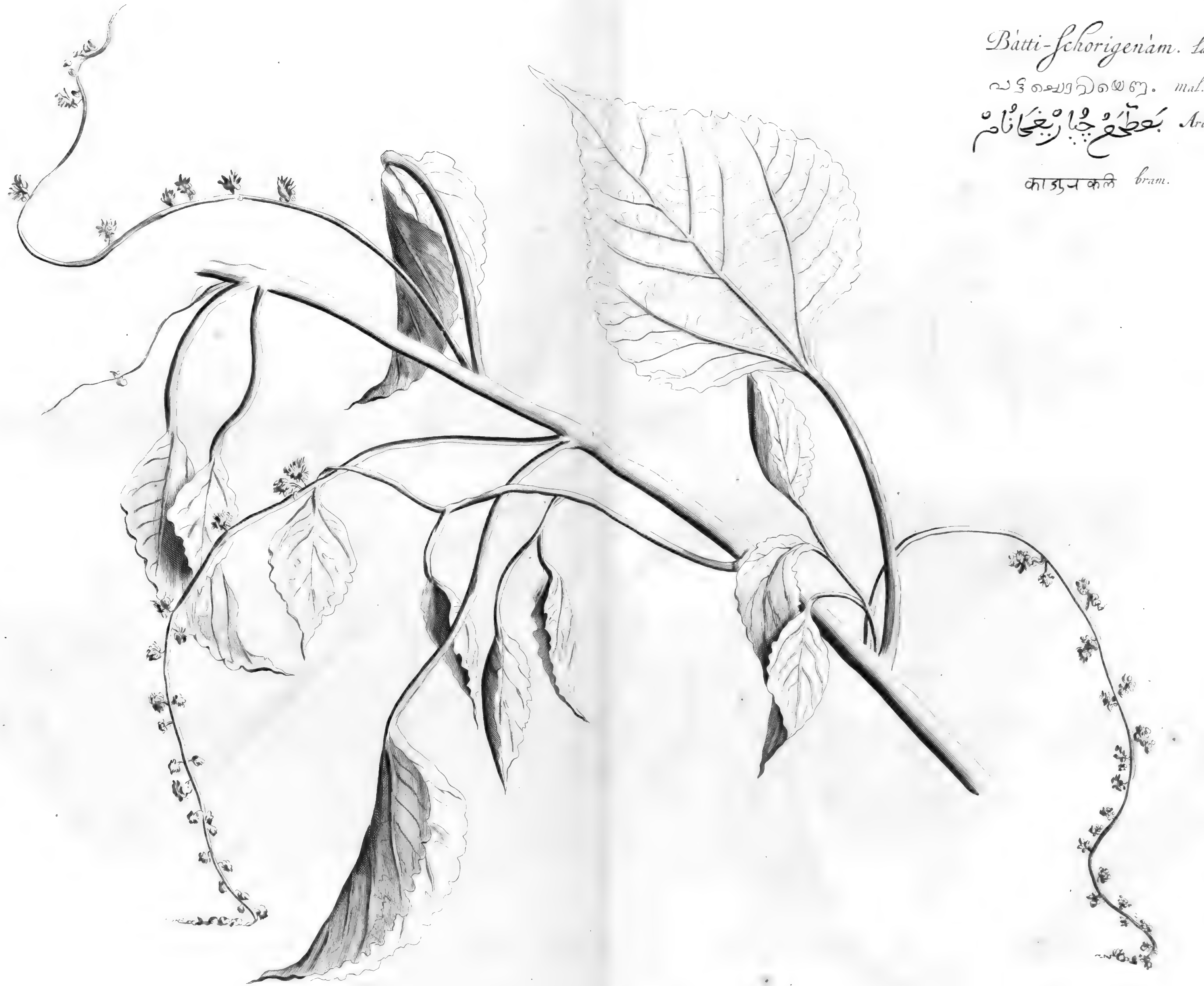

BÁTTI-SCHORIGENÀM.

FIG. 40.

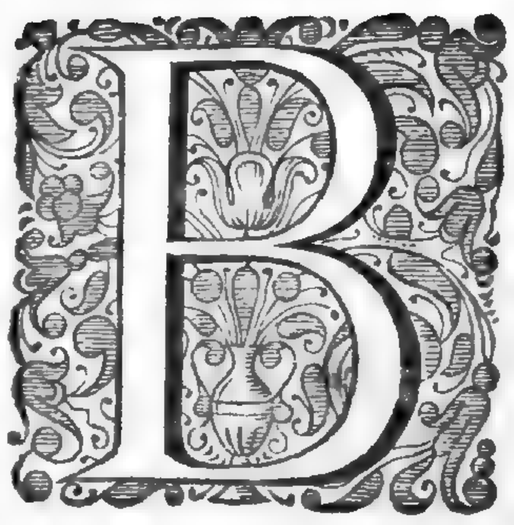

Átti-Schorigenàm, quæ tertia ſpecies eſt *Schorige-nàm*, lingua Bram. *Daculì-Gaſurculì*, frutex quoque eſt ex genere urticarum altitudine trium quoque pedum. Fig.40.

Radix fibroſa, & albicans.

Caules ſtriati ac minus lignoſi, coloris rubro-obſcuri.

Folia quæ petiolis valde longis, craſſis, ſucculentis, planis ac interius ſtriatis proveniunt, poſtica parte latiora ſunt ac proxime ad cuſpidem brevi ſtriatura, anteriora verſus cuſpidata longiore cuſpide, ſunt quoque piloſa & adurentia, denticuliſque groſſis toto margine inciſa, habentque coſtulas in adverſa parte eminentes & cum media utrinque unam ex petiolo prodeuntem.

Flores qui in longis tenerioribus cauliculis ſeu petiolis qui ex origine foliorum exſurgunt, hinc inde in parvis capitulis quæ in pedunculis brevibus & ramoſis conſpiciuntur, proveniunt, ac in uno capitulo plures congregatim, ſuntque gemmulæ viridi-dilutæ ac parvæ foliis minutis albicantibus, minus conſpicuis conſtantes.

Floribus deciduis in capitulis ſuccedunt *Gemmulæ* virides ſeminales; ſunt autem *Semina* quæ in ſuis gemmis viridibus ſunt ac in iis ferme in totum cum matura ſunt emicant, albicantia parva ac magis minuta quam aliarum ſpecierum ſemina rotundiola & plana, coloris albicantis & ſubflavi.

Apud hoſce medicos non eſt in uſu.

FIG. 40.

Tertia ſpecies *Schorigenam* quodammodo ſimilis eſt *Pinó* Piſonis, ſpeciei *Urticæ*, quæ creſcit in Braſilia. Deſcriptionibus porro illis comparatis cum invicem, de convenientia nullum erit dubium.

ána-ſchorigenám. lat.

ആനചൊറിയണം. mal.

آنَچُورِيغَانَمْ Arab.

हस्तीरवाडयकुल, bram.

ANA-SCHORIGENAM.

FIG. 41.

Na-Schorigenàm, quæ quarta ſpecies *Schorigenam*, ling. Bram. *Haſty-Gaſurculi*, frutex quoque eſt ex genere urticarum cæteris major ad altitudinem unius hominis aſſurgens, Fig. 41.

Radix cum ſuis fibris minus dura ac tenerior & albicans.

Stipes craſſior & non adeo durus, ſuperiora verſus profunde ſtriatus, colore rubicundo-obſcuro præcipue in parte ima ad radicem hinc inde maculis albicantibus rarioribus interſperſus, verſus ſuperiora autem maculis albicantibus viridi-dilutis tanquam cutis ſerpentis dicti (*Cobra Capella*) variegatus.

Folia quæ petiolis longis, craſſis, piloſis, & ſucculentis qui in parte interiori planiores ac ſulco ſtriati & rubeſcentes in exteriore rotundi ac viridi-flaveſcentes proveniunt, grandiora cæteris, inferne lata ac rectiora ſeu minus rotunda ora excurrentia ac cuſpidibus groſſioribus in margine inciſa ſeu etiam in lacinias plures paucioreſve, habentque coſtulas viridi-albicantes cum media utrinque unam ex petiolo prodeuntem, quæ cum cæteris coſtis ex media tranſverſim excurrentibus in cuſpides intrant.

Flores ſunt gemmæ primum viridi-dilutæ, dein viridi-albicantes, parvæ, rotundæ in petiolis longioribus, qui hinc inde aculeati ſunt in denſis racemis proveniente, ac in quatuor folia ex viridi-albicantia, nitentia,

angusta, anterius in nodulos crispata ac convoluta sunt, divisæ.

Floribus deciduis *Semina* nullis inclusa capsulis proveniunt spicatim ad unam partem petiolis ejusque ramulis viridibus hinc inde adhærentia, suntque petioli cum ramulis in altera parte rigidis albicantibusque spiculis adeo dense obsiti ac tam arcte convoluti, ut semina occultent, nec visui offerant nisi ex convolutione in rectam explicentur.

Semina autem plana ac rotunda, subflava, seu subrufa, in medio magis crassiola quam ad oras.

Apud hosce medicos non est in usu.

FIG. 41.

Ana-Schorigenam quarta species Authorum nostrorum, est etiam exotica species *majoris Urticæ*, omniumque maximæ, neque extra ejus species collocari potest.

VAL-

VÁLLI-SCHORIGENÀM.

Valli - Schorigenàm, ling. Bram. etiam *Pitta - Gasurculì* à prima non differt nisi quod hic sit convolvulus.

VIRES EJUS.

Radix decocta in aqua & epota hepatis ardorem restinguit, atque eodem modo servit pro tumore ventris & membrorum urinamque suppressam comitante; eadem trita & mixta cum lacte ac cum saccharo data proficua est pro pruritu corporis seu membrorum; succus ex ea contrita expressus & epotus confert micturientibus urinam viscosam ac purulentam.

Schadida-calli. *lat.*

ചതുരക്കള്ളി *mal.*

ڃتاضحيرا آقي آلّي *Arab.*

पडावीमीचलि *bram.*

SCHADIDÀ-CALLÌ.

FIG. 42.

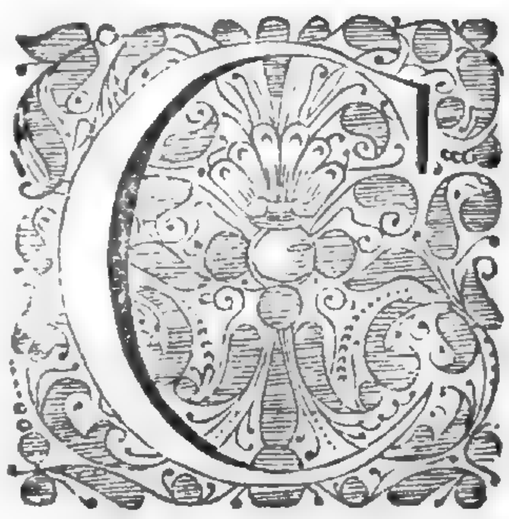

Allì tres ſpecies, *Schadidà-Callì*, *Elà-Callì*, *Tirù-Callì*, qui omnes frutices in totum lactei. Fig. 42.

Schadidà-Callì, ling. Bram. *Padà-Nivúli*, eſt frutex altitudine duorum hominum naſcens in arenoſis.

Radix craſſa ſe rectà in terram demittens ac fibras hinc inde emittens, intus lignoſa, cortice exterius fuſco, intus candido & lacteo.

Stipes qui ex radice unus ſimplex exoritur, diverſis nodis diſtinctus ac inter nodos in tres oras anguſtas eminentes, quæ planis lateribus terminantur, extenuatus & in oris angulis extuberat & inter angulos ſinuatus, & in angulis ſpinis rigidis, acutis & rectis, fuſcis & nitentibus, quæ binæ & binæ ac cuſpidibus à ſe mutuo averſis prodeunt, munitus, cortice craſſo exterius viridi-fuſco, etiam cum eſt vetuſtior, veſtitus intus ſub cortice pulpa humida & albicante, nullo ligno ex qua ut & è ſuo cortice inciſo lac copioſum exundat.

Folia in oris in extuberantibus angulis ſupra ex ſpinis ſurrecta prodeunt, & quidem rara in ſingulis angulis unum numero in uno parvo, craſſo, plano, viridi ac lacteo pediculo, ſuntque minuta, rotunda, craſſa, lactea nullis ſtriata venis, oris verſus ſpinas nonnihil inflexa.

Flores in oris prodeunt maxime ex ſinubus cavis inter angulos extuberantes ſeu ſpinarum ordines intermediis ex parte eorum profundiori terni ſimul uno pediculo parvo ferme ſemidigitali, rotundo, viridi, lacteo, craſſo, ex ſinubus recta exſurgente, qui duos minores pedunculos laterales transverſum verſus oppoſitas partes emittit, eſtque medius flos pedunculo communi inſidens, reliqui duo pedunculis lateralibus: conſtant autem flores foliis quinque curtis, craſſis, ſolidis, rigidis, planis in ſuperiori parte, medio corculo rotundo-plano, piloſo, exterius ex viridi ſubflavo circumpoſitis; ſuntque etiam lactei & viridi-diluti ſeu ex viridi ſubflavi coloris, odoris nullius, habentque in medio ſtamina quatuor, quinque, ſexve ſurrecta, bifurcata, ſuperne rubra, quæ ex corculo inordinate prodeunt, ſuntque etiam lactei.

Gemmæ florum virides & flaveſcentes.

Floribus prodeuntibus folia decidunt.

Fructus qui ex florum corculo medio pedunculo ſurrecto, craſſiolo, ſemidigitali, rotundo & viridi prodeunt ſunt plani ac tribus

eminentibus, rotundiolis angulis constantes, lactei ac colore viridi, dein ex parte parum rubescentes, saporis quoque adstringentis, continentque in unoquoque angulo tanquam propria capsula unum *Semen*, quod rotundum est & cinereum, intus albicans.

Hic frutex qui totus lacteus est ex lacte linguam adurens, fertque flores semel in anno vel tempore pluvioso vel maxime Januario & Februario.

VIRES EJUS.

EX *Radice* addito pauxillo assæ fœtidæ vulgo *Hinc* emplastrum præparatur quod ventri puerorum pro lumbricis commode superimponitur. *Cortex Radicis* contritus & sumptus cum aqua purgativus est. *Lignum* ejus contritum & decoctum cum aqua juvat in doloribus Podagræ, si ejus fumus seu vapor excipiatur in parte affecta.

FIG. 42.

Quàm incertè cum veteres tum recentiores Botanici veram formam plantæ *Euphorbium* producentis descripserint, satis apparet, ut in Dioscoride lib. 3. cap. 96. Plinio lib. 25. cap. 7. Certum est *Gummi* ipsis optimè fuisse cognitum, ut & locum, in quo provenit, nimirum Africam, ex quâ hodieque per Zalée advehitur in Barbariam, idque ex locis à mari remotissimis. Quibusdam annis tanta ejus provenit copia, ut vix sumptus rependantur, cum hîc centenæ libræ quaternis quinisve florenis fuerint venditæ. Quod verò attinet ad descriptionem veramque formam plantæ, Authoribus nostris ea laus debetur, ceu qui primi eam Botanicos nostros docuerunt. Figura à Dodoneo lib. 12. cap. 21. exhibita, non est verum *Euphorbium*, sed alia planta: cumque illo complures etiam erraverunt, siquidem vera delineatio & descriptio à nemine antehac fuit exposita. Hoc verò esse verum *Euphorbium* exinde scio, quòd mihi frustum hujus plantæ cum *Gummi* ex Barbaria fuerit allatum, & deinde invenerim complures capsulas seminales, flores & frusta plantæ in saccis coriaceis inter *Euphorbium*, quæ omnia cum *Schadida-Calli* conveniunt. *Cereus Peruanus spinosus fructu rubro nucis magnitudine* Bauhini in Pinace, non est *Euphorbium*, neque cum illo ab Authoribus nostris descripto ulla ratione convenit. Neque *Jamacarú quinta* Pisonis pro *Euphorbio* haberi potest, quàmvis ille de eâ re incertus dubitaverit. Ne itaque plures autores allegem, qui saltem audita retulerunt, concludo hactenus nemini præter Authores nostros eam laudem deberi, qui nunc diuturna & inveteratâ caligine pulsa claram veramque cognitionem hujus plantæ nobiscum communicârunt. Videtur autem Malabaribus modus colligendi *Gummi* esse incognitus, & lacteus succus Medicis tantùm esse in usu.

ELA-

Ela-calli. lat.
Mal.
Arab.
bram.

VIRES EJUS.

R*Adicis cortex* tritus & epotus in aqua in qua oriza cocta & lota est, servit pro hydrope, estque medicamen valde lene; ejus lac cum butyro in quo decoctum est datum blande & leniter purgat ventrem. *Folia* ad ignem calefacta urinam provocant; eorundem decocti fumus seu vapor exceptus doloribus corporis seu membrorum mitigandis ac pellendis confert. *Succus* ex *Foliis* calefactis seu parum tostis expressus & auribus inditus eorum dolores sedat, idemque oculis instillatus oculorum nubeculæ tollendæ confert, quin & in lotione corporis prodest pro pudendis tumefactis.

FIG. 43.

Authores nostri hîc describunt speciem secundam *Ela-Calli*, (ceu alterum *Euphorbium*,) in floribus, seminibus & viribus non differentem à priore, & propterea jure merito cum *Schadida-Calli* sub eodem genere habetur. Et quamquam semper antehac tantùm una species *Euphorbii* nota fuit, tamen quidam voluerunt succum seu *gummi*, *Euphorbium* dictum, ex arbore provenire, eo ipso demonstrantes, sibi plantam ignotam fuisse: quemadmodum Dioscorides lib. 3. cap. 96. scribit, illud provenire ex Specie *Ferulæ*, &c. Quod ergò ad hanc plantam *Ela-Calli* attinet, utique nullum est dubium, quin idem *Gummi* cum priore producat, & propterea habendum pro secundo *Euphorbio* hactenus ignoto.

TIRU-

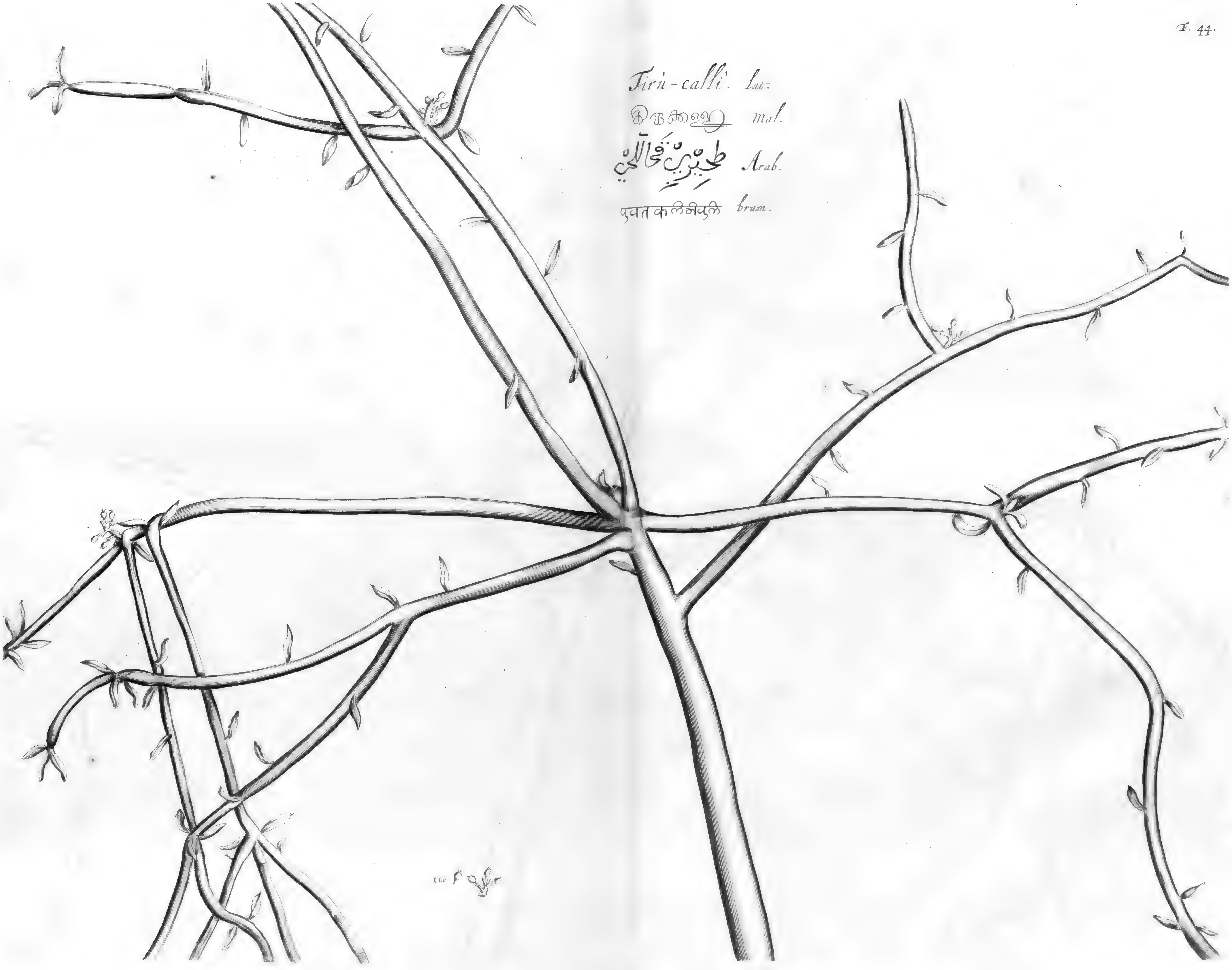
Tiru-calli. lat.
Mal.
Arab.
bram.

TIRÙ-CALLÌ.

FIG. 44.

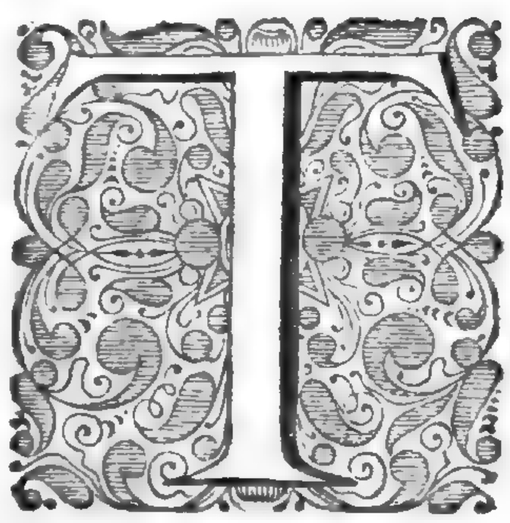

Irù-Callì, quæ tertia ſpecies *Callì*, lingua Bramanum *Portigálli-Nivúli* frutex quoque eſt naſcens in arenoſis. Fig. 44.

Radix tenuior fibras à latera emittens.

Stipes qui ex radice quoque unus aſſurgit rotundus, craſſitie ferme unius brachii, minus lignoſus, totus lacteus, cortice viridi ſubſpiſſo lacteo, emittens cauliculos tenues virides & lacteos ex nodulis, qui longiuſcule ab invicem diſſiti ſunt ex uno nodulo ſex, ſeptemve, alios tranſverſum, alios ſurſum, alios deorſum, qui in ſummitate quoque cauliculos minores ex eodem nodulo in tranſverſum diffundunt, ac hi in alios tenuiores ramulos dividuntur; ſtipes ut & rami teneriores viridi-fuſci, vetuſtiores viridiclari.

Folia hinc inde rariſſime conſita in cauliculis præcipue tenerioribus unum tantum ac paſſim in ſummitate eorum tria, quatuorve ad ſe invicem cauliculis inſident, ſuntque parviuſcula & oblongo-anguſta, longitudinis unius ferme pollicis, plana, craſſiola, in interiori parte in medio ſulco ſtriata, lactea, colore viridi, in adverſa parte viridi magis claro.

Hic frutex qui totus lacteus etiam ex lacte linguam adurens.

Flores in vertice ſurculorum proveniunt in ramulis craſſis, curtis, viridi-fuſcis qui plures congregatim in vertice emicant, inſidentes, ſuntque parvi quatuor vel quinque folio-

lis rotundiolis magis arcte tanquam in unum nodum unitis ſuperius planis intuſque lacteis ac viridibus conſtantes.

Fructus qui floribus deciduis ex ramulis prodeunt ſunt oblongo-rotundi ſimiles fructibus *Ana-Párua*, forma & colore includentes intus tria ſemina ſimilia ſeminibus Naſturtii noſtri.

VIRES EJUS.

RAdix in decocto data ſervit pro doloribus ventris; lac ejus cum butyro decoctum purgativum eſt, viribus quoque cum *Schadidà-calli* eſt iiſdem.

FIG. 44.

Licèt Authores noſtri plantam hanc ad *Euphorbium*, ſeu ſpecies *Calli* referant, tamen ad eas neutiquam pertinet, quia ſpecies eſt *Tithymali myrtifolio arboreo*, Bauhini in Pinace. Videtur autem ſuccus lacteus acriſque ſaporis errandi anſam præbuiſſe.

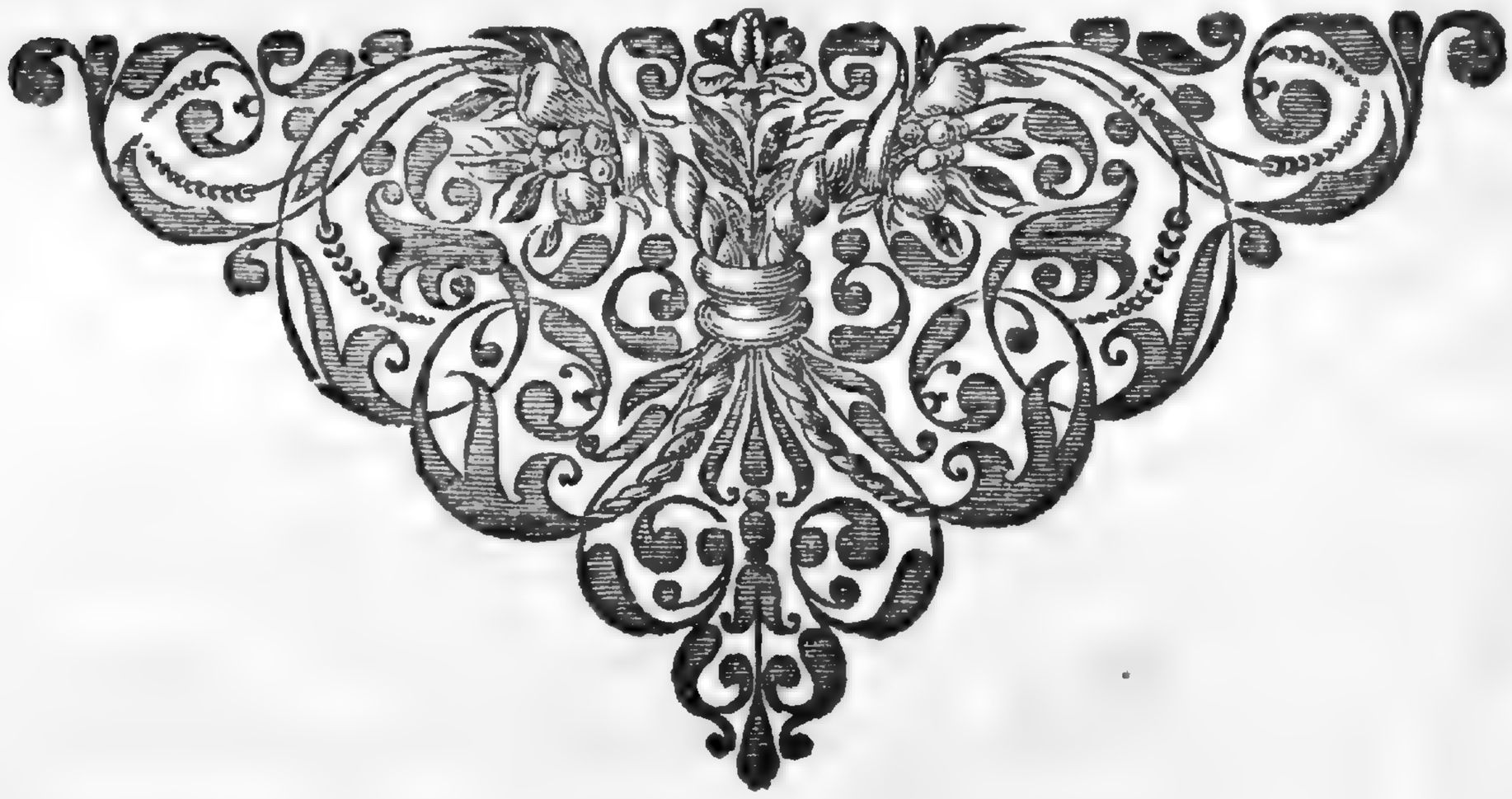

Bahél-schúlli. lat.
വയൽ ചുള്ളി mal.
وايَل جُلّي Arab.
केळसो bram.

BAHÈL-SCHULLI.

FIG. 45.

Chulli quatuor ſpecies ſunt: *Bahèl-Schulli*, *Nir-Schulli*, *Cára-Schulli*, *Painà-Schulli*. Fig. 45.

Bahèl-Schulli ling. Bram. *Colaſſò*, eſt frutex ſpinoſus naſcens in aquoſis.

Radix fibroſa, capillata ac albicans.

Caules geniculati ſuperne plani, & utrinque ſulco ſtriati, virides ac etiam rubeſcentes, pilis longis & albicantibus densè obducti, intus lignoſi cum corculo aqueo & viridi ſeu etiam albicante ex geniculis cauliculos paſſim binos, quorum ſuperiores in ordine proxime inferiores decuſſant, emittentes, ac in geniculis ſpinis ſeu transverſis in duabus oppoſitis partibus tribus quæ longiſſimæ, lignoſæ, duræ ac aculeatæ, ac leniter verſus inferiora inflexæ, aculeiſque à ſe mutuo averſæ ſunt, muniti.

Folia quæ in nodis plura ſimul ad ſpinas cauliculis circumpoſita ſunt oblonga & valde anguſta, piliſque longis albicantibus in utraque parte obducta, parum aſpera, in margine criſpaturis contracta, teneriora ex viridi rubeſcentia. *Coſta* media viridi-dilutior in adverſa eminens ac craſſiuſcula eſt, in recta parte folium ſtrians venaſque nonnullas ſubtiles quarum tractus in adverſa ſolum conſpicui emittens.

Flores qui ex geniculis ſurculorum ſupra ſpinarum exortum octo plus minus congregatim prodeunt foliis duobus cœruleis ſubpurpureis ad ſe invicem nonnihil clauſis conſtant, colloque brevi albicante quo ex calyce erumpunt; eſt autem unum folium quod à caule averſum eſt, latius in ſuperiori ora in tres lingulas ſeu foliola quæ verſus exteriora reflexa ſunt, rectis inciſuris profundius diſciſſum, eſtque colore cœruleo-purpuraſcente maxime in lingulis, ad eam partem qua hoc folium latius eſt collum florum nonnihil planum, albicans ſeu etiam flaveſcens ac tenuitate transparente eſt, exterius coſtulis tribus ferme parallelis intertextæ ſunt, ſtriatum.

Harum *Coſta* media tres *Ramulos* ſeu *Coſtulas* eminentes, breves ex parte ſuperiore ad mediam lingulam ſeu foliolum emittit, ac in earum tractu folium interius duabus eminentibus ſuturis flavis, piloſis cum rubra linea in medio in longum variegatum eſt; alterum folium quod cœrulei quoque ſubpurpurei coloris ſurrectum & anguſtum, interius cochleato-cavum eſt in duas lingulas ſeu foliola quæ verſus exteriora reflexa ſunt, recta inciſura diſciſſum, ad hu-

jus folii partem collum florum rotundum, albicans, translucens ac nitens atque etiam flavescens, ac in medio costa crassiola quæ ad incisuram excurrit & à latere utrinque unam minorem costulam spargit, exterius striatum.

Stamina in floribus quatuor albicantia, crassa, angusto folio accumbentia, quorum bina & bina arcuatim cum apicibus suis longis, surrectis & cœruleis à se mutuo inflexa sunt, ac cum iis se prodit filamentum longiusculum, albicans, exortum ex oblongo viridi-diluto globulo qui ad inferiorem colli partem in calyce situs est, ac semina continet.

Calyx florum foliis constat oblongis, cuspidatis, valde pilosis, viridibus ac etiam rubescentibus, sunt autem flores odore nullo.

Semina in capsulis oblongis, lignosis, nonnihil cuspidatis, quæ in duo latera per strias intermedias interstincta sunt, & primum viridis, dein ex siccitate rufescentes, ac foliis calycis quæ etiam rufescunt ferme obtextæ, consita sunt, in singulis lateribus tanquam in propriis loculis ad tria quatuorve, suntque forma rotundiola, seu etiam oblonga, plana, coloris cum sicca sunt, fusci seu spadicei.

Est & alia species *Bahèl-Schulli* nascens in arenosis, quæ cauliculos & folia habet viridi-clara & non rubescentia, flores verò albos ad cœruleum nonnihil vergentes.

VIRES PRIORIS.

R*Adix* in decocto data urinam provocat, ac suppressam ciet. Ejus decoctum ventrem hydrope tumefactum extenuat ac membra quæ aqua tumefacta sunt resolvit. Eadem decocta cum oleo plantæ dictæ *Ficus inferni* ac epota prodest in hydrope calculosque in vesica infringit. Eadem trita & mixta cum aqua corpori humoribus affecto confert facta perunctione. *Folia* decocta & condita cum aceto intus sumpta urinam quoque cient. Ex ejus *Foliis* fit pulvis qui cum oleo expresso ex floribus *Fici de inferno* epotus tumori pudendorum virilium solvendo conducit.

FIG. 45.

Quatuor species *Schulli* ab autoribus nostris descriptæ non multum cum invicem conveniunt, præterquam quod flores formâ similes sint, referentes speciem florum *Genistæ*. Hic *Babel-Schulli* est species *Genistæ Spinosæ majoris longioribus aculeis* C. Bauhini in Pinace, & *Scorpii primi* Clusii, quoniam caules multis aculeis obsiti sunt, & florum forma convenit.

CA-

Nir-Schúlli. lat.

നീർച്ചുള്ളി *mal.*

نِيْرْ جُبُوللحِيْ *Arab.*

कोळसो *bram.*

NIR-SCHULLI.

FIG. 46.

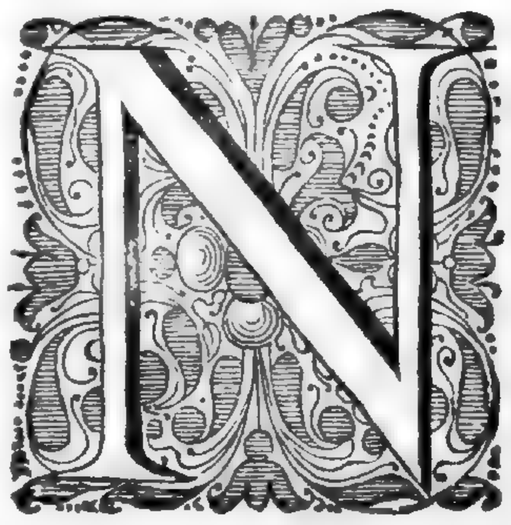

Ir-Schulli, quæ ſecunda ſpecies *Schulli* eſt, ling. Bram. *Búla-Vangà*, frutex quoque ſpinoſus eſt naſcens in udis. Fig.46.

Radix eſt fibroſa capilliſque denſis veſtita cortice albicante, intus lignoſa.

Caules virides, geniculati juxta geniculos ad exortum articulorum extuberantes, lignoſi & corculo aqueo ac viridi ſeu albicante ex geniculis hinc inde quoque emittentes cauliculos paſſim binos quorum ſuperiores in ordine inferiores decuſſant, ſuntque ſuperne quadrati, & in lateribus ſulco ſtriati.

Folia quæ ex geniculis paſſim bina & bina petiolis languidis, interius planis, viridi-albicantibus proveniunt, ſunt forma oblongo-rotunda, anterius rotundis oris in cuſpidem contracta, ad petiolum ſtricta, tactu mollia, lenia, plana, glabra, colore in adverſa viridi-clariori, in recta nonnihil fuſco; in margine limbulo rubro, acuto & hærente circumdata.

Ex *Coſta* grandiuſcula in adverſa parte eminente *Nervuli* obliquo annulari & ſatis parallelo ductu exeunt parum eminentes, & in recta tenuiter extuberantes, qui proxime verſus marginem delati ac nonnihil reflexi verſus anteriora diſparent venulas tranſverſas rariores ex ſe edentes.

Flores qui ad nodulos ſupra exortum foliorum tum in una tum in duabus oppoſitis caulium partibus plures ut quatuor, quinque &c. ſimul prodeunt, ſunt quoque conformati ex duobus foliis ac forma iidem, & odoris etiam nullius, at minores & collo anguſtiori ac colore purpureo-cœruleo valde diluto & maxima parte albicante & nitente; foliis quoque minus profundè in oris ſeu labris inciſis, quod latius eſt interiori parte punctis rubicundis ſeu nigricantibus, quæ pilos emittunt, notatum.

Stamina quoque cum ſuis apicibus in medio quatuor bina & bina ad ſe invicem arcuatim inflexa, & inter hæc tenue &

albicans filamentum ex oblongo globulo ſeu capitulo viridi quod in calyce eſt ac capſularum ſeminalium rudimentum egrediens.

Calyx autem parvorum cuſpidatorum foliorum, quæ ſuperficie glabra ſunt.

Capſulæ ſeminales, ſurrectæ, oblongæ, longiores quam illæ *Babèl-Schulli*; rotundæ, lignoſæ, duræ, ſuperne aculeatæ ac pungentes inſtar ſpinarum in longum ſex ſtriis ſulcatæ plures ſimul paſſim conſpicuæ calycis foliis rigidis maxima parte arcte contentæ, primum virides, dein rufeſcentes, atque in duas cellulas ſeu loculamenta, in quibus ſemina conſita ſunt mediante interſtitio lignoſo in longum diviſæ; ſunt autem *Semina* in unoquoque loculamento paſſim ſex numero, forma rotunda, plana, colore rubro-fuſco.

Nir-Schulli Malabaribus ſic dicta quod naſcatur in aquis, nam *Nir* eis eſt aqua.

VIRES EJUS.

FOlia tumores corporis ac pudendorum virilium pellunt facta in pulverem, qui mixtus cum oleo *Fici inferni* ſumitur.

FIG. 46.

Nir-Schulli cum aliis minimam habet ſimilitudinem, videturque potiùs eſſe ſpecies *Teucrii*, quàm *Geniſtæ*. Verum in capſulis ſeminalibus quædam eſt differentia, & in eo quòd aculeis deſtituitur. Cum verò capſulæ ſeminales dictæ ab autoribus noſtris aculeis obſitæ dicantur, videtur potius eſſe planta aquatica peculiaris generis, quàm ſpecies aliorum *Schulli*.

CA-

Cara-schulli. lat.

കാരച്ചുള്ളി mal.

Arab.

bram.

CÁRA-SCHÚLLI.

FIG. 47.

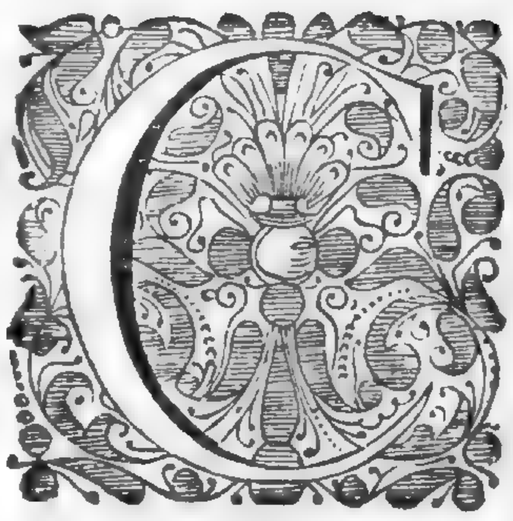

Ara-Schulli quæ tertia ſpecies *Schulli* eſt, lingua Bramanum: *Rána-Gondù*, eſt frutex ſpinoſus naſcens in arenoſis. Fig. 47.

Radix fibroſa eſt & capillata ac albicans, dein rufeſcens.

Caules lignoſi, nodoſi, piloſi, virides, in medio corculo albicante fungoſo, in nodis ſpinis lignoſis, longiuſculis, tenuibus & aculeatis ac nonnihil inferiora verſus inflexis, quæ binæ & binæ prodeunt, ac quarum ſuperiores in ordine ad alias partes converſæ ſunt quam inferiores, muniti.

Folia quæ in nodis infra ad exortum ſpinarum proveniunt, parva, craſſiola, rotunda, parum oblonga, piloſa lanugine maxime in adverſa parte obducta, ſapore ſubamaro & ſubacri, odore hortenſi; qui ex coſta in adverſa parte eminente nervi exeunt obliquo annulari ac ferme parallelo ductu feruntur, in adverſa ſolum eminentes, tractuum veſtigia in recta relinquentes ac nullas venulas conſpectui obvias ex ſe exhibentes.

Flores qui ſupra ex origine foliorum è medio duarum ſpinarum petiolis breviſſimis proveniunt, ſunt quinque foliorum colore planè cœruleo, non vero purpureo, pede longiuſculo candido & nitente calyci inſidentes, odore quoque nullo; ſunt autem folia oblongo-rotunda, tenuia, venulis ſuis obliquè in longum ſtriata, in recta parte colore cœruleo pleniori, in adverſa dilutiori ſeu albicante: in medio florum emicant duo ſtamina candida cum apicibus oblongis, ſurrectis, fuſco-cœruleis, quæ pedi interius ad medium inſerta ſunt, ac cum iis filamentum tenue & albicans è globulo viridi qui capſulæ ſeminalis rudimentum eſt, emergens.

Calyx florum conſtat quatuor foliis, duobus grandiuſculis, oblongo-rotundis, piloſis, viridi-dilutis ac exterius ex origine coſtulis quæ in oris apicibus raris, minutis eminent, ac à coſta media reflexæ ſunt, ſtriatis, & duobus foliis minutis,

pilosis, cuspidatis, quæ ad latera exsurgunt pedem florum complectentibus.

Gemmæ florum colore primum candidæ in totum & exterius lanuginosæ, dein cœrulescentes.

Capsulæ seminales oblongæ, quadrilateræ & in planum compressæ, in lateribus planis seu latioribus viridi-diluti, in angustioribus viridi-fusci coloris, cortice lignoso ac duro, in duas camerulas oblongas in quibus tanquam loculis semina continentur interstitio uno intermedio lignoso ex medio angustorum laterum producto distinctæ.

Semina quæ in suis quoque camerulis passim duo consita, sunt plana, rotundiola primùm albicantia seu argentea & lanuginosa, postmodum cortice lanuginoso-rufescente, sapore subamaro.

VIRES EJUS.

TUmoribus resolvendis, si in pulverem per ignem redacta ac aceto permixta adhibeatur, in perunctionem corporis. In pulverem trita ac mixta cum potu expresso ex *Ténga* seu palmite Indico & dicto *Surie* apostematibus maturandis ac aperiendis servit. *Radix* in decocto data urinam suppressam movet. Ejus decoctum addito momento orizæ proficue datur pro tumore ventris. *Foliorum* quoque decoctum cum momento orizæ intus sumptum membris tumefactis extenuandis commodum.

FIG. 47.

Hæc porrò planta admodum differt à præcedentibus, cumque illis nullâ ratione communicat, ita ut non perspiciam rationem, ob quam ab autoribus nostris prioribus adjungatur: cum nec formâ, nec viribus conveniant. Verùm unaquæque harum plantarum pro peculiari specie habendæ sunt, quia folia & aculei illis *Capparis* haud sint absimiles.

PAI-

Painà-Schulli. lat.

പയിങ്ങാച്ചുള്ളി mal.

Arab.

मावादि bram.

PAINÀ-SCHULLÌ.

FIG. 48.

Painà-Schulli quæ quarta *Schulli* ſpecies eſt, eſt frutex ſpinoſus naſcens in aquoſis. Fig. 48.

Radix fibroſa & capillata, albicans cortice craſſiolo, molli, albicante.

Caules rotundi, virides, nodulati, ſpinis quatuor tranſverſis, duris, aculeatis, ac ſibi invicem ferme oppoſitis in nodulis circumdati.

Folia quæ ex ſpinarum origine petiolis brevibus & craſſis bina & bina lateraliter exeunt, condenſa, rigida & nitentia, coloris viridi-fuſci, ſeu etiam flavo-viridis, utrinque in oris tribus cuſpidibus aculeatis ſeu ſpinoſis eminentibus, qui alternatim verſus rectam & adverſam partem contracti ſunt cum uno in vertice munita.

Ex *coſta* media in adverſa parte eminente *Nervi* ſeu *Coſtulæ* in adverſa ſolum parte eminentes exeunt in cuſpides verſus eam partem contractos intrantes ac cum iis venulæ ſubtiles in recta parte, quæ in cuſpides eo verſus contractos excurrunt.

Flores qui in ſummitate caulium bini & bini proveniunt, conſtant unifolio grandiuſculo, latiori & oblongo, quod verſus exteriora cum ſuperiori parte ſuiſque oris nonnihil reflexum eſt, ac rigidum & craſſiuſculum pilis interius albicantibus obductum unguiculo uno rotundo calyci inſidens, colore cœruleo ſubpurpureo, in medio in longitudine ubi extuberant ac craſſiores ſunt & glabri ſine ſpinis cœruleo-purpureo magis ſaturo, in parte autem adverſa cœruleo-dilutiore & albicantes ac nitentes, odore nullo.

In *Calyce* ex unguiculo folii exſurgunt *Stamina* quatuor longiuſcula, craſſa & albicantia, quæ ſuperne barbata denſis, albicantibus ſeu etiam flaviuſculis ſpinis, ac bina & bina in ſe invicem decumbentia, inter quæ emicat filamentum tenue albicans in ſummitate bifurcatum exortum è globulo ſeu capitulo oblongo in calyce ſito, quod rudimentum eſt fructus.

Calyx florum eſt foliorum rotundorum & ſibi mutuo circumvolutorum.

Floribus deciduis ſuccedunt *Capſulæ* ſeminales grandes, oblongo-rotundæ, inferiori parte paulo craſſiores & nonnihil planæ in duabus oppoſitis partibus ubi rotundiori ſuperficie ſunt in longum una ſtria ad verticem perducti, atque in vertice uno ſpiculo nigricante eminentes, conſtantque cortice primum viridi & duriolo, glabro & nitente qui dein flaveſcit ac rubeſcit, poſt nigricat, ſuntque in profundiolo, viridi-diluto calyce, qui rotundiolorum, cuſpidatorum ac inæqualium foliorum eſt, conſiti, ac forma externa & magnitudine fructus *Arequæ* referentes.

Semina conſita ſunt in duobus loculamentis in quæ fructus per interſepimentum quod ex medio planiorum ſuperficierum prodit & ſtylo medio adſtrictum eſt diſtincti, ſuntque in ſingulis loculamentis duo paſſim ſemina, quæ cum umbilicis ſuis ex inferiori parte fructus ac per mediam ſuperficiem ſtyli lignoſi, ubi fiſſura hiat ac in duas columnas ſe dividit, in longum decurrunt: ſunt autem ſemina oblongo-rotundiola, parte qua ad corticem fructus adjacent convexa, cum immatura ſunt candida ac nivea, & cortice craſſiolo candido & velut fungoſo, intus nucleo albicante ſubviridi, ſaporis ſubamari.

VIRES EJUS.

PRo ictu virulento colubri ſi integra contrita ac mixta cum aqua ad lotionem partis ictæ adhibeatur.

FIG. 48.

Paina-Schulli non multùm formâ ſeorſim abit à *Ruſco Silveſtri*, quantum ad folia: eſtque etiam ſpecies exotica à nemine præterquam autoribus noſtris deſcripta: ut & tres præcedentes; adeò ut de omnibus his parum dici queat.

CA-

Carámbu. *Lat.*

കരെയംമ്പു *Mal.*

قَارِنْبَاشْجُوْ *Arab.*

बुलवंग *bram.*

CARÁMBU.

FIG. 49.

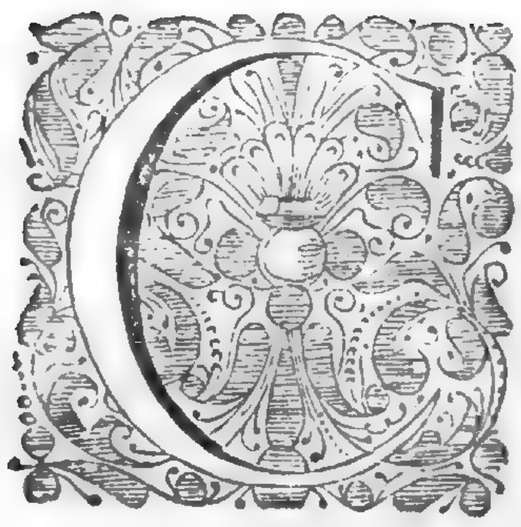

Arámbu tres ſpecies, *Carámbu*, *Cattu-Carámbu*, *Nir-Carámbu*. Fig. 49

Carámbu ling. Bram. *Búla-Vánga*, eſt ſuffrutex altitudine ſeſqui-pedis ſeu duorum naſcens in arenoſis ac udis.

Radix fibroſa & valde capillata exterius albo, fungoſo, molli, craſſiolo ac humido cortice obducta uti & fibræ, intus lignoſa & humida colore viridi-claro.

Caules qui ex radice prodeunt parum angulati, virides ſeu etiam rufeſcentes, glabri, intus humidi.

Surculi ſeu cauliculi molles & teneri valde viridi-diluti ac diſtinctius angulati.

Folia in caulibus ac caulium ſurculis proveniunt nullis ſeu breviſſimis petiolis adhærentia: ſuntque parva, facie anguſto-oblonga, anterius in cuſpidem deſinentia, ad petiolum quoque contracta, contextura tenuia, valde mollia, ſuperficie lenia, viroris in recta communis, in adverſa viridi-albicantis.

Ex coſta media albicante quæ & in recta parte nonnihil eminet, maxime autem in adverſa ac nonnihil plana, quamplurimæ tenues *Coſtulæ* hinc inde obliquo & annulari ductu anteriora verſus exeunt, quæ proxime ad marginem arcuatim concurrunt folium in recta parte nonnihil ſtriantes.

Flores fructibus inſident, ſuntque valde parvi, colore in totum flavi ſeu lutei, foliorum quatuor, quæ oblongo-rotunda ſunt, unguiculis ab invicem diſtantia, tenuiſſima, ac in medio in longum nonnihil ſtriata.

Stamina in floribus ſurrecta, brevia, albicantia ac flaviuſcula, quæ cum nodulis ſubflavis in vertice emicant; inter ea ſtylus craſſiolus viridi-dilutus capitulo craſſiori ac viridi-albicante dotatus.

Calyx florum conſtat foliis viridibus, oblongis, acuminatis ac in ſtellæ formam expanſis quatuor vel quinque pro numero foliorum florum, conſtituitque umbilicum fructus.

Sunt autem *Fructus* quibus flores inſident oblongi, digitum transverſum aut ſeſqui æquantes, quatuor laterum, rarius quinque angulis ob rotunditatem minus diſtinctis ad umbilicum capitulo extuberantes forma haud diſſimiles caryophyllis cum cuſpide eodem modo ut caryophylli caulibus ſupra originem foliorum inſidentes, colore primum viridi ac nitentes, poſtea rubro-fuſco.

Semina quæ in iis continentur parvo-rotunda, primum ex viridi-flava, dein colore ſanguineo-rubro, poſt rubro-nigricantia ſeu etiam nigra.

Flores hic frutex fert tempore pluvioſo.

VIRES EJUS.

PLanta trita & in lacte acido epota ſiſtit fluxum dyſentericum. Eadem trita ac capiti admota ejus dolorem ſedat. Ejus decoctum epotum flatibus diſſipandis, urinæ ciendæ, ventri purgando, ac lumbricis enecandis ſervit. Succus ejus cum lacte dulci ſumptus proficuus eſt pro renum calore ſeu ardore. *Semina* in pulvere cum melle data tuſſi proſunt.

FIG. 49.

Carambu conſiſtit juxta deſcriptionem autorum noſtrorum, in tribus diſtinctis ſpeciebus, quæ parum cum invicem conveniunt, niſi quod fructus ejuſdem figuræ, ſed magnitudinis diverſæ ſint. Malabaribus *Carambu* idem eſt quod *Caryophyllus*: vocaturque hæc ſpecies *Carambu Maram*, id eſt *Caryophyllus Arbor*, (quoniam *Maram* arborem denotat,) idque ob ſummam ſimilitudinem quæ ipſi intercedit cum genuina *arbore Caryophyllo*, quod ad fructus attinet. In omnibus autem partibus caret odore aromatico, proptereaque merito vocatur *Caryophyllus ſpurius Malabarienſis flore luteo minore.*

CAT-

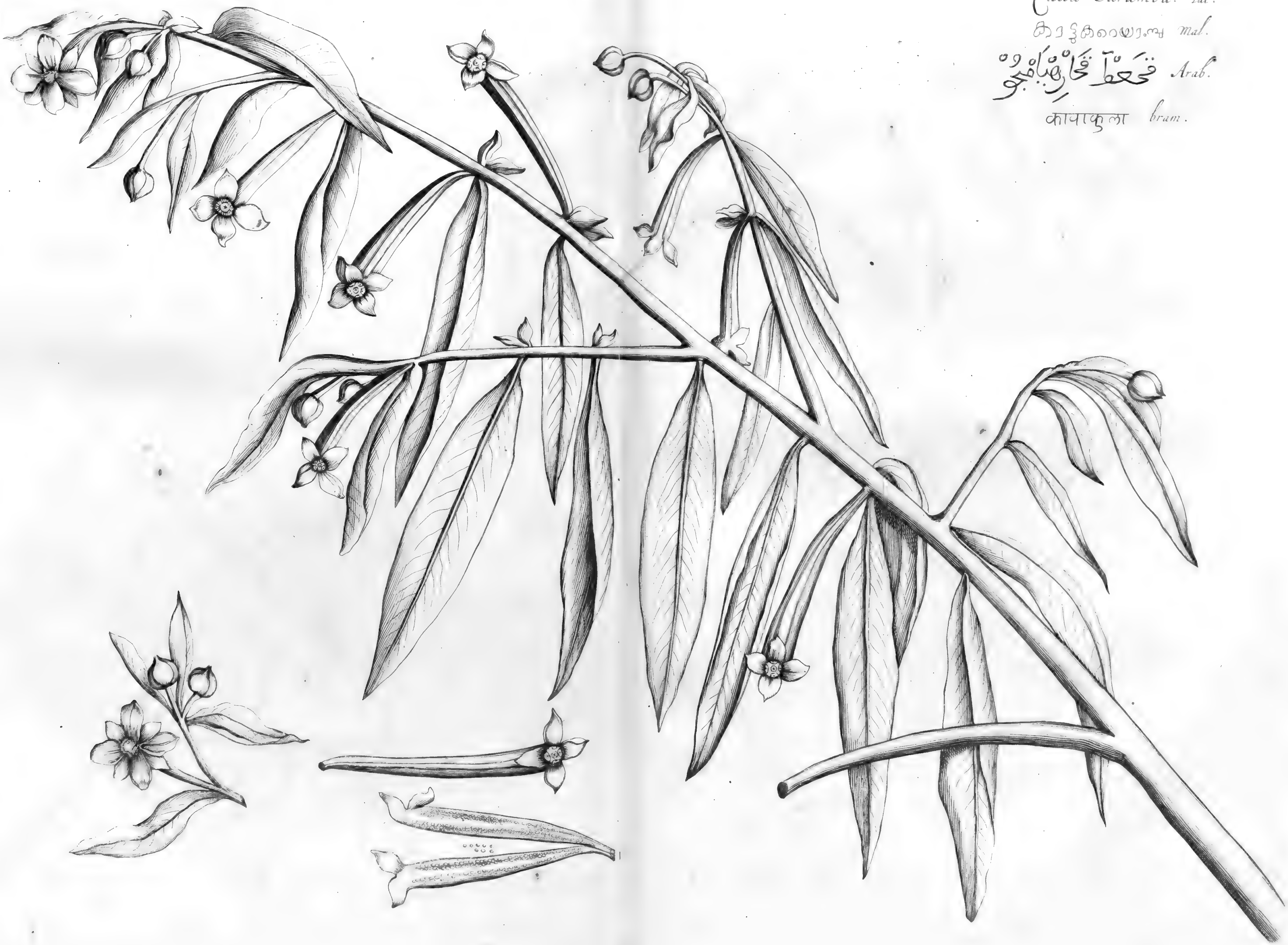

Cáttu-Carámbu. lat.
കാട്ടുകരയാംബു mal.
Arab.
काचाकुला bram.

CÁTTU-CARÁMBU.

FIG. 50.

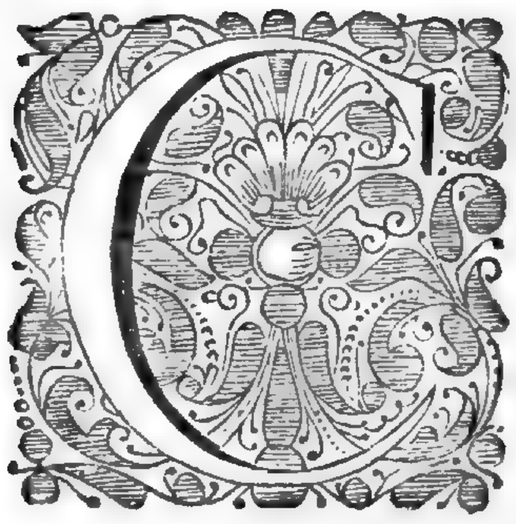

Attu-Carámbu quæ ſecunda ſpecies *Carámbu*, ling. Bram. *Cára-Púlli* cum priori ſpecie in pluribus convenit, verum hujus radix & ſtipites craſſiores. Fig. 50.

Folia ferme eadem niſi quod oblongiora & anguſtiora.

Flores qui quoque ſuis petiolis caulibus ſupra originem foliorum inſident, iidem quatuor foliis rotundo-oblongis conſtantes cum ſuis ſtaminibus & ſtylo in medio, coloris quoque flavi ſeu lutei, verum majores ſunt.

Fructus quibus flores inſident, utpote in quos pes florum excreſcit, ſunt adinſtar caryophyllorum majoris notæ quam illa primæ ſpeciei quadruplo ferme longiores ac craſſiores, forma & colore iis ſimiles.

Semina quæ in iis ſunt pro magnitudine fructuum multo numeroſiora, ſuntque etiam rotundiola & primum albicantis, dein rufi coloris.

Flores fert tempore pluvioſo.

Apud hoſce medicos non eſt in uſu.

FIG. 50.

Hæ duæ ſpecies jure vocari poſſunt *Caryophyllus ſpurius Malabarienſis flore luteo.*

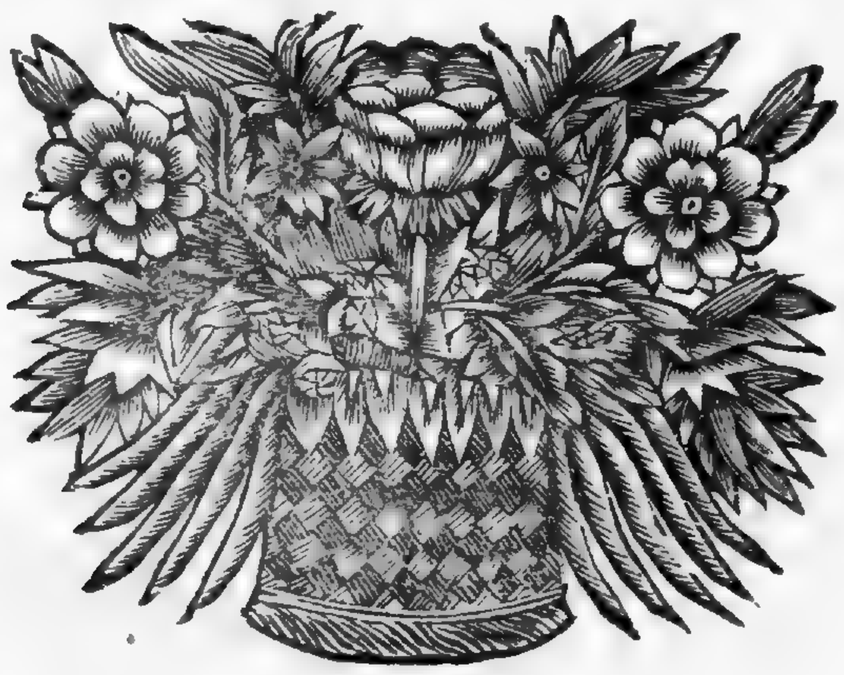

Nir-Carambu. *lat.*

നീർ കരൈയശ.ബ്രവ *mal.*

نتيرْ فحارِ هيامْجوْ *Arab.*

कुमुदि *bram.*

NIR-CARÁMBU.

FIG. 51.

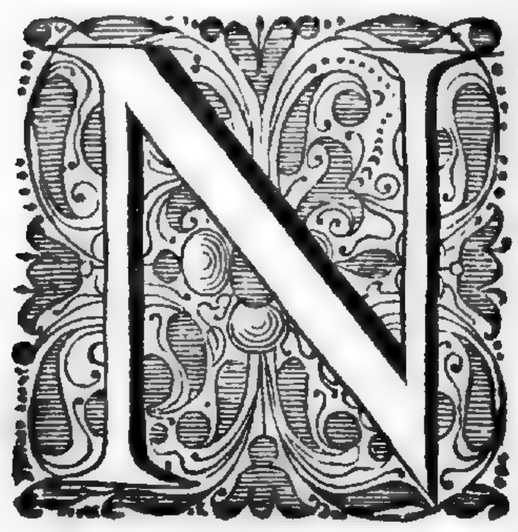

Ir-Carámbu quæ tertia ſpecies *Carámbu*, ling. Bramanum *Comodỳ*, eſt plantula naſcens in aquis ac in ripis aquarum cum caulibus ſuper fundum repens. Fig. 51.

Radices quæ ex caulibus hinc inde ad exortum minorum cauliculorum exeunt, fibroſæ, albicantes ac rubeſcentes, aqueæ & fiſtuloſæ.

Caules craſſi, fungoſi, fiſtuloſi, rotundi, læves & nitentes, viridi-albicantes, ac in parte qua ſoli expoſiti rubeſcentes.

Folia quæ in caulibus hinc inde brevibus ſeu longioribus, planis ac viridi-albicantibus ſeu rubeſcentibus petiolis proveniunt ac frequenter cum germine novorum, tenerorum cauliculorum foliaceorum comitata ſunt forma oblongo-rotunda anterius rotunda ora, ad petiolum ſtricta, contextura mollia, viroris utrinque fuſci & nitentis.

Ex coſta media quæ in adverſa eminet *Venulæ* parum in ea parte eminentes obliquo & parallelo ductu excurrunt, & proxime ad marginem in ſe invicem deferuntur in recta tractu ſuo tantum conſpicuæ.

Flores ſupra ex origine foliorum hinc inde in cauliculis proveniunt in petiolis ſeſqui ferme uncialibus viridi-dilutis ad unam partem rubeſcentibus fructibus inſidentes, majores cæteris, ſuntque quinque foliorum oblongo-rotundorum tenuium quæ colore albicante ac ad unguiculos croceo, & venulis ex intermedia oblique anteriora verſus ſtriata.

In medio ex orificio florum ſeu umbilico fructus *Stamina* ſurrecta, viridi-diluta decem cum apicibus emicant ſubflavis, ac cum iis ſtylus medius viridi-dilutus & albicans, craſſiolus, qui nodulo plano ſubflavi coloris ac quinque ſtriis radiato in ſummitate dotatus eſt.

Calyx quinque foliorum oblongo-cuſpidatorum, tenuiorum & viridium, ac ſtelliformiter inter folia expanſorum; ad calycem petiolus extuberat in fructum qui prima facie eſt velut caryophylla.

Fructus in quibus flores proveniunt non inſident caulibus, ut illi *Carámbu*, vel *Cattu-Carámbu*, ſed pedunculis tenuibus adhærent,

ſuntque oblongiores quam illi *Carámbu*, minores verò iis *Cattu-Carámbu*, craſſitie majori, intus duri ac filamentis lignoſis pertexti, inter quæ ſemina ſeriatim in longitudine conſita ſunt.

Semina autem nonnihil oblonga & albicantia ac majuſcula.

Apud hoſce medicos non eſt in uſu.

F I G. 51.

Hæc planta aquatica *Carambu* ſpeciebus adjungitur, duntaxat ob fructuum figuram prioribus quadantenus ſimilem. Quia verò cùm hæc tùm aliæ ſpecies plantæ exoticæ, nobiſque incognitæ ſunt, vix ampliùs quicquam de iis dici poteſt.

PON-

Ponnám-tagera,
seu,
Pónna-virem. lat.
പൊന്നാം. തകര *mal.*
Arab.
अपकुलि *bram.*

PONNÀM-TÁGERA

seu

PÓNNA-VÍREM.

FIG. 52.

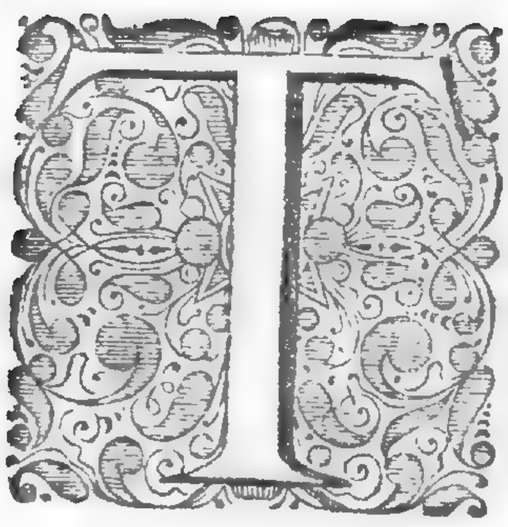

Ágera duæ ſpecies, *Ponnàm-Tágera* ſeu *Pónna-Vírem*, & *Tágera*. Fig. 52.

Ponnàm-Tágera ſeu *Pónna-Vírem* ling. Bramanum *Arpulì*, eſt ſuffrutex altitudine unius hominis.

Radix demiſſe in terram ſubſidens fibris hinc inde affirmata, cortice ſubnigricante cruſta ſubflavo.

Stipites Surculique cinereo-fuſci.

Folia quæ in ſurculis brevibus pediculis bina & bina alatim proveniunt, ex utraque parte in eodem ordine conſita, oblongo-anguſta, ad petiolum lata curvitate, ac ſenſim anterius in cuſpidem contracta, tenuia, mollia, lenia; ex coſta intermedia quæ in adverſa parte alte eminent *Nervis* ſubtilibus & leniter eminentibus ſtriata, virore in recta fuſco, in adverſa claro ſeu diluto.

Flores qui in cauliculis ſeu petiolis craſſiolis ac ſtriatis congregatim proveniunt, foliis conſtant quinque in totum aureo-flavis, ſuntque illa oblongo-rotunda & anteriora verſus maxima latitudine unguiculis à ſe mutuo parum diſſitis, ſtriata venulis tribus quatuorve, quæ in adverſa parte eminent ac tenuiter corrugata.

Stamina in medio viridi-diluta novem apicibus longis, ſurrectis & flavis dotata cum ſiliquoſo germine in medio, ſuntque flores odoris nullius.

Calyx viridis quinque oblongo-rotundorum foliorum.

Floribus deciduis ſuccedunt *Siliquæ* oblongæ quinque, ſexve ferme pollices, primum planæ ac compreſſæ, dein lato-rotundæ, duabus ſuturis adverſis ſtriatæ, colore primùm virides, poſt flaveſcentes, dein ſiccæ cinereæ.

Semina quæ in iis numeroſè conſita & membranaceis, tranſ-

versis, tenuibus intersepimentis à se mutuo distincta ac sub cortice extuberant, parum plana sunt, rotundiola, ad unam partem cuspidata, coloris albo-fusci & nonnihil nitentes.

VIRES EJUS.

EJus decoctum proficue datur pro febri symptomatica nata ex podagra. *Folia* cum saccharo data & epota conferunt pro Ictero.

FIG. 52. & 53.

Tágera complectitur quinque species, quæ omnes in regno Malabarico crescunt, nimirum:

1. *Ponna-Viva*, seu *Welli-Tagera.*
2. *Ponnam-Tagera.*
3. *Catoe-Tagera.*
4. *Carin-Tagera.*
5. *Tsieroe-Tagera.*

Harum quinta & secunda tantùm ab Autoribus nostris describuntur: suntque omnes plantæ peculiaris generis, nullam cum ullis aliis plantis descriptis convenientiam habentes: *fruticibus* tamen *siliquosis* accensendi sunt.

TA-

Tagerá. lat.
തകര mal.
طاغحاج . Arab.
ताईकिळ bram.

TÁGERA.

FIG. 53.

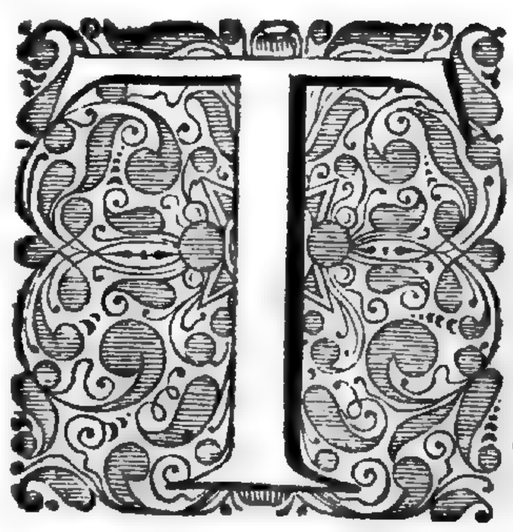

Agera eſt plantula altitudine trium quatuorve pedum naſcens in arenoſis. Fig. 53.

Radix fibroſa, nigricans ac lignoſa.

Caules rotundi, lignoſi, virides.

Folia in caulibus qui ad exortum nonnihil extuberant & interius ſtriati ſunt, brevibus pedunculis in duabus ſeriebus bina & bina proveniunt, ſuntque oblongo-rotunda & lata, anterius rotunda ora ad petiolum ſtriata, contextura craſſiola, ſuperficie plana, ad tactum lenia, viroris ſurdi. Ex coſta media quæ in adverſa eminet & nonnihil in recta *Coſtulæ* ferme parallelæ quæ ſolum in adverſa eminent, annulari ductu exeunt.

Flores iidem forma & colore, ſed minores.

Calyx viridis quinque oblongo-rotundorum & viridium foliorum.

Floribus deciduis ſuccedunt *Siliquæ*, rectæ quoque & oblongæ, ſed planiores & anguſtiores quam illæ *Ponnàm-Tágera* ſeptem pollicum.

Fabæ quæ in iis continentur ac rotundiolæ ſunt cum ſua longitudine jacentes in longitudine ſiliquarum, ſuntque ſaporis ſubacris, primum virides, dein coloris cinerei & nitentis.

VIRES EJUS.

FOlia trita ſerviunt pro morſu ſeu ictu apum in unctione partis affectæ. *Semina* trita ac eodem modo cum croco uſurpata conducunt pro puſtulis ac ulceribus, & cum ſucco plantæ *Veètla-Caitù* ſervit pro malo nato in unguibus iis appoſita.

Nerium coronarium

F. 54.

Nandi-érvatam majór. lat.

വലിയനന്ദിയാർവട്ടം. *mal.*

نانْدِيارْوَاطّامْ *Arab.*

नंदीतर *bram.*

NÁNDI-ÉRVATAM.

FIG. 54.

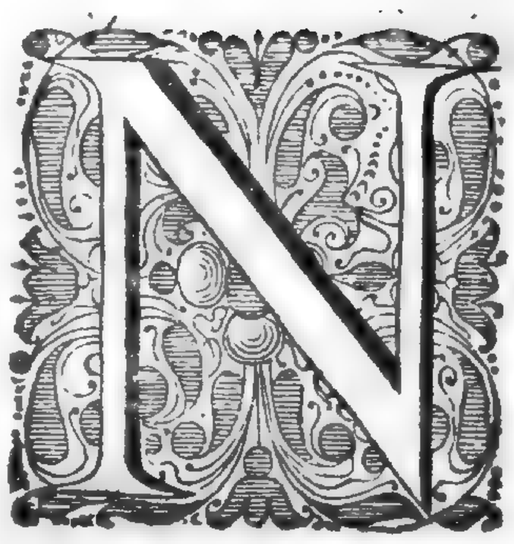

Andi-Ervatam duæ ſpecies ſunt ejuſdem nominis; una *major*, altera *minor*. Fig. 54.

Nándi-Ervatam major ling. Bram. *Vállo-Nanditù* fruticulus eſt quatuor pedes altus naſcens in arenoſis.

Radix fibroſa, cortice albicante ſeu ſubruſo in ramos ſe diffundens.

Stipites ex radice exſurgentes cortice ſcabro cinereo cum ramis ſuis nodulati.

Surculi tenues & novelli virides.

Folia quæ ex nodis ſurculorum brevibus & viridibus petiolis bina & bina proveniunt, ſunt oblongo-anguſta, rotunda, anterius cuſpide parvo & anguſto qui verſus unam partem maxime inflexus eſt, eminentia, ad petiolum ſtricta alia magis, alia minus, intus lactea, mollia, ſuperficie lenia, viroris in recta parte fuſci, in adverſa clari, & in utraque nitentis, maxime in recta.

Ex coſta media craſſiola *Coſtæ* obliquo annulari ac parallelo ductu ferme bina & bina exeunt, ac à margine reflexæ arcuatim in ſe invicem incurrunt venulis ſubtilibus in folio conſpicuis comitatæ ac cum coſta media etiam in recta parte eminentes; folia ſaporis ac odoris nullius nifi ſilveſtris.

Flores in petiolis qui ſupra ex origine foliorum etiam duo, tres, vel plures ſimul oriuntur, plures congregatim proveniunt, ſuntque roſæ in totum candidæ ſeu niveæ albedinis, odore ſuavi & grato, conſtantes decem oblongis foliis, quæ anterius latiora, craſſiola, rigida, ac venis ſubtilibus ſtriata ſunt, ac in duplici ordine poſita, quinque eorum quæ in exteriori ordine in uno latere rectiori linea ſtriata ſunt ac magis craſſiola, in altero latere rotundiori ac tenuio-

ri margine & crispo seu corrugato, exterius nervulo striata qui proximè marginem rectum exortus in eum ductu inflexo incurrit, quinque illa quæ in interiori ordine sunt, lateribus in utraque parte rotundiolis ac non exacte uniformibus circumscripta ac in oris undique corrugata; suntque flores calyci quinque parvorum foliorum pedunculo sesquiunciali, qui exterius viridi-dilutus & subflavus, interius flavo ac croceo rore, quo unguiculos foliorum tingit, conspersus est, insidentes.

Gemmæ florum conicæ.

Sub tempus quo florum exortus instat, *Folia* omnia decidunt, novaque simul cum *Floribus* erumpunt.

Fructus num ferat dubium.

Hic fructiculus totus lacteus est, in anno bis terve flores ferens.

VIRES EJUS.

SUccus ex ea expressus ac cum oleo mixtus dolores oculorum sedat facta capitis perunctione. *Radix* masticata & in ore detenta dentium dolores sedat vermes enecando, cum oleo decocta servit pro omni indispositione capitis ac præsertim ejus dolorem sedat facta perunctione; eadem trita & in aqua epota lumbricos enecat, trita cum succo limonis & oculis indita nubeculam tollit.

FIG. 54.

Propter suavitatem odoris, gratamque speciem hæc planta in hortis Indiæ à Botanophilis conservatur. A Lusitanis vocatur *Fula de S. Antonio*. Ejus arbuscula ab Authore nostro ex oris Malabaricis advecta, Celsissimoque Principi Auriaco dono data est, ubi adhuc superest in præstantissimo horto Honselaerdicensi. Frutex hic *Nándi-Ervatam major* species est *Syringæ*, meritoque vocari potest *Syringa Malabar. lactescens flore niveo pleno odoratissimo.*

NAN-

Nerium coronarium.

F. 55.

Nandi-ervatam minor. lat.

[illegible] mal.

[illegible] Arab.

[illegible] bram.

NÁNDI-ÉRVATAM MINOR.

FIG. 55.

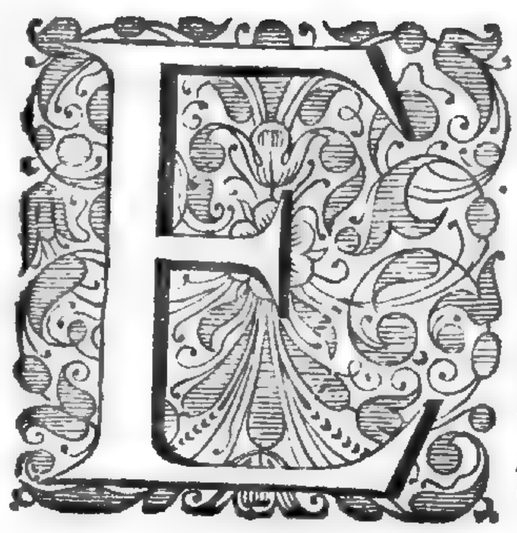

ESt & *Nándi-Ervatam minor* dicta ling. Bramanum *Dacolò-Nanditù*, à priori tantum differens, quod foliis ſit nonnihil minoribus, quodque flores ſimplicioribus ac minoribus foliis conſtant, puta tantum quinque, quæ ſimilia ſunt foliis florum prioris ſpeciei quæ in exteriori ordine ſita ſunt. Fig. 55.

FIG. 55.

Nándi-Ervatam minor eſt ſpecies *Jaſmini*, formâ florum id demonſtrante: diſtinguiturque ab authoribus noſtris à priore eo quod in omnibus partibus minor eſt illo Verùm meo judicio frutex hic omnino differt ab iſto, quoniam flores *Jaſmini* floribus ſimiles ſunt, folia verò foliis *Mali medicæ*, & propterea appellari poteſt *Jaſminum Malabaricum foliis mali Aurantii, flore niveo odoratiſſimo*, ad differentiam *Syringæ Arabicæ foliis mali aurantii* Caſp. Bauhini in Pinace, quia flos cum hac minime convenit.

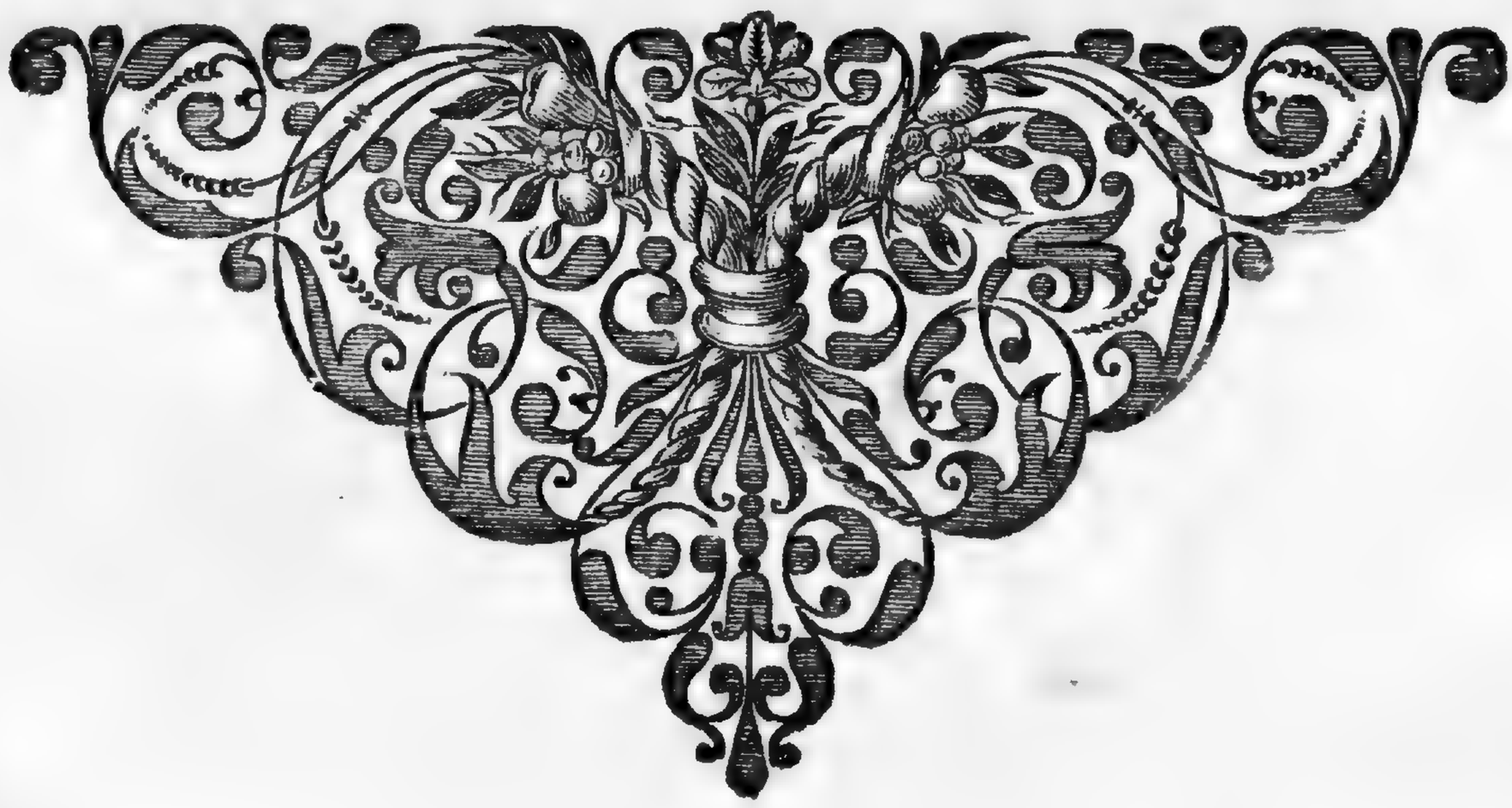

Capsicum annuum.

F. 56.

Capó-molagó. lat.

mal.

Arab.

पु चतकालिनिचुलि *bram.*

CAPÒ-MÓLAGO.

FIG. 56.

Apò-Mólago lingua Bram..... eſt ſuffrutex altitudine trium pedum naſcens in arenoſis. Fig. 56.

Radix fibroſa eſt intus ligno albicante, cortice rufo, qui ſaporis eſt acerrimi.

Caules ac *Rami* rotundi. viridi-nitente cortice intus & pilis raris tenuiter obducti, in ligno albicante corculo molli & viridi.

Folia quæ languidis, tenuibus petiolis appendent oblongo-anguſta & cuſpidata ſunt, ad petiolum quoque ſtricta, ac eum velut limbulo circumveſtientia, contextura tenuia, mollia, ſuperficie lenia, viroris in recta fuſci, in adverſa clari, ex media coſta albicante coſtis tranſverſis quæ in ſe invicem annulari ductu incurrunt ac etiam in recta cum coſta media eminent ſtriata, ſaporis ſubacris & ſubamari.

Flores qui tenuibus, brevibus petiolis ſupra ex origine foliorum proveniunt, ſunt ſtellæ quinque oblongis cuſpidatis foliis quæ in medio una vena ſtriata ſunt, conſtantes odoris nullius, habentque in medio corculum ex ſtaminibus ſurrectis albicantibus ac viridi-fuſcis limbulis obſitis conformatum & in medio ſtylum albicantem parum ex ſtaminibus eminentem ex globulo qui germen fructus eſt, ac in calyce ſito prodeuntem.

Calyx florum arcte florem apprehendit, eſtque quinque viridi-fuſcis coſtis ſtriatus.

Fructus qui floribus deciduis ſuccedunt, oblongo-rotundi ſunt, primùm virides, dein cum maturi in totum aureo-flavi ſeu crocei, ſaporis acerrimi & ſummè mordacis cum ardore intenſo, maximè cum maturi ſunt.

Semina quæ in iis numeroſa ad ſe invicem conſita & membranaceis interſepimentis à ſe mutuo in duos ordines inter-

ſtincta conſpiciuntur, ſunt oblongo-rotunda, plana & albicantia, ac ſicca nonnihil criſpa.

VIRES EJUS.

PIper ejus maſticatum & in ore detentum dolores dentium ſedat, commode quoque tritum apoſtematibus reſolvendis imponitur.

FIG. 56.

Quod hîc ab autoribus noſtris deſcribitur ſub nomine *Capo-Molago*, eſt *Piper Indicum ſiliqua flava vel aurea*, Caſp. Bauhini in Pinace, cognitum ſub vulgari nomine *Capſici*, & Belgico **Brezili-Peper** / aliàs juxta nomen Malabaricum **Caffers-Peper**: quoniam *Molago Piper* denotat; *Capo* vel *Capro*, Mauros vel Caffres, populum Indicum. Planta hæc plurimas habet ſpecies figurâ fructuum & foliorum quodammodo differentes. Curioſiſſimus perſcrutator Antilarum Americanarum Dominus Rochefortius refert eam à naturalibus incolis regionum illarum appellari *Axi* vel *Carive*, ejuſque tres deſcribit ſpecies. Recchius in ſua Hiſtor. natur. Novæ Hiſpan. lib. 5. cap. 3. vocat *Chilli* ſeu *Piper Mexicanum*, inque deſcriptione ejus duodecim diſtinctas ſpecies exhibet, ut & eruditus *Piſo*, qui eam deſcribit ſub nomine *Quiya*, ſive *Piperis Braſilienſis*. Verùm Caſp. Bauhinus ſpecierum numerum viginti quinque ſtatuit. Planta hæc admodum frequens eſt in hortis Botanicorum noſtræ regionis, ubi ſeminata eodem anno fructus maturumque ſemen producit, deinde verò perit; quamobrem herbis, non fruticibus, accenſenda venit.

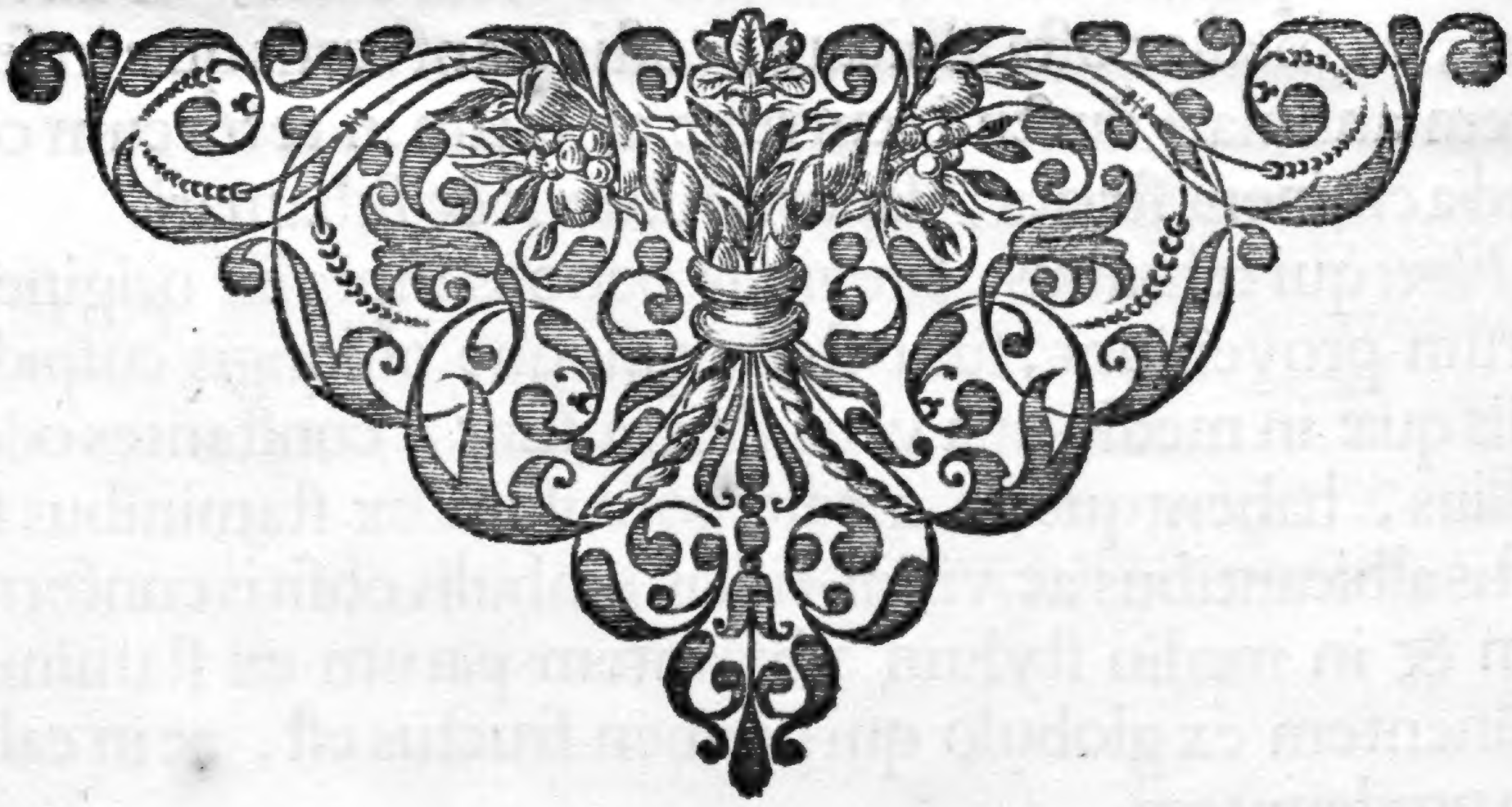

IN-

INDEX.

A. Fol.

Na-Schorigenam. Fig. 41. 77
Ana Schunda. Fig. 35. - 65
Avanacoe ſeu Ricinus. Fig. 32. - - - - 57

B.

Bahel Schulli. Fig. 45. - - - 87
Batti-Schorigenam. Fig 40. - - 75
Bel-Ericu. Fig. 31. - - - 56
Bellila. Fig. 18. - - - 27
Bem-Curini. Fig. 21. - - - 33
Bem-Noſi, ſeu Negunda Fœmina Acoſtæ. Fig. 12. - - - 15
Bem-Schettí. Fig. 14. - - - 19

C.

Cadel-Avanacu. Fig. 33. - - - 61
Capo-Molago ſeu Capſicum. Fig 56. 109
Cara-Noſi ſeu Negundamas Acoſtæ. Fig. 11. - - - 13
Cara-Schulli. Fig. 47. - - - 91
Carambu. Fig. 49. - - - - 95
Carim-Curini. Fig. 20. - - - 31
Caretti, ſeu Lobus Echinodeis Cluſii. Fig. 22. - - - - 35
Cattu-Carambu. Fig. 50. - - - 97
Cattu-Gaſturi ſeu Bammia. Fig. 38. 71
Cattu-Schiragam. Fig. 24. - - 39
Cheru-Chunda. Fig. 36. - - - 67
Chunda. Fig. 37. - - - - 69
Codi-Avanacoe. Fig. 34. - - 63
Cupi. Fig. 23. - - - - 37

E.

Ela-Calli. Fig. 43. - - - - 83
Ericu ſeu Beid-el-oſſar Alpini. Fig. 31. 53

H.

Hummatu ſeu Datura. Fig. 28. - 47

K. Fol.

Kaida. Fig. 1. 2. 3. 4. 5. - - - 1
Kaida Taddi. Fig. 6. - - - 3
Kaida Tſjerria. Fig. 8. - - - 7

M.

Mudela-Nilu-Hummatu. Fig. 30. 51
Modera-Canni. Fig. 19. - - 29

N.

Nalugu. Fig. 26. - - - - 43
Nandi-Ervatam Major. Fig. 54. 105
Nandi-Ervatam minor. Fig. 55. - 107
Narûm-Panel ſeu Nimbo Acoſtæ Fig. 10. - - - 11
Nedum-Schetti. Fig. 15. - - 21
Nila-Hummatu. Fig. 29. - - 49
Nir-Carambu. Fig. 51. - - - 99
Nirîvu. Fig. 27. - - - - 45
Nîr-Schulli. Fig. 46. - - - 89

P.

Paina-Schulli. Fig. 48. - - 93
Pandi-Avanacu. Fig. 32. - - 60
Panel ſeu Nimbo. Fig. 9. - - 9
Peragu. Fig. 25. - - - 41
Perin-Kaida-Taddi. Fig. 7. - - 5
Ponnam Tagera. Fig. 52. - - 101

S.

Schadida-Calli ſeu Euphorbium. Fig. 42. - - - 81
Schem-pariti. Fig. 17. - - 25
Scherunam-Cottam. Fig. 16. - 23
Schetti. Fig. 13. - - - 17
Schorigenam. Fig. 39. - - 73

T.

Tagera. Fig. 53. - - - 103
Tiru-Calli. Fig. 44. - - 85

Admonitio ad Bibliopegum.

In hoc libro agglutinanda ſunt folia tam deſcriptionum, quam figurarum tenuibus foliis, non ſecus ac fieri ſolet in Atlantibus majoribus Geographicis; illa autem folia deſcriptionum (inter quæ nulla collocatur figura) biſecanda ſunt, exceptis his foliis tribus Dd. Ee. *&* Oo. *quæ integra relinquenda ſunt, quoniam nulla ejus medium occupat figura.*

Berigt aen de Boekbinder.

Dit Boek moet met ſtrooken gebonden werden, ſoo wel de Letter-druk als de Figuren, gelijk als de groote Atlaſſen gemenelijck werden gebonden, en moeten alle de Letter-bladen (daer een Figuur tuſſchen behoort) door geſneden werden, uytgenomen deſe drie bladen letter Dd. Ee en Oo. die heel blijven om dat daer geen Figuur moet ingevoegt werden.

FINIS.